الله
محمد
علی فاطمه
حسن حسین
یا مقلب القلوب والابصار
یا علی گفتیم و عشق آغاز شد
رونق تولید
عید در عید
خدا را شکرگزاریم که مقدّر فرمود امسال هم عید نوروز را که با میلاد مسعود امیر مؤمنان و مولای متّقیان همزمان شده است، به ملّت عزیز ایران تبریک عرض کنم؛
عیدتان مبارک هم میهنان عزیز!
سید علی خامنه‌ای
پیام نوروزی ۹۸
رهبر انقلاب
رونق تولید ۱۳۹۸
KHAMENEI.IR

فهرست

۵ سخن آغازین: انتقاد از خود؛ نقطه آغاز حرکت
۹ خبر ویژه ۱: انتخابات هیئت رئیسه سال سوم دوره هفتم شورای مرکزی
۱۱ خبر ویژه ۲: سیلی سخت سیل
۱۳ رویداد ویژه: انتصاب دکتر حسینی به عنوان معاون امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی
۱۴ حسینی در دادمان
۱۶ رزومه علمی-اجرایی دکتر حسینی
۱۸ ۱۰ محور پیشنهادی به وزیر راه و شهرسازی
۲۰ برگزاری جلسه شورای مرکزی با حضور معاون وزیر راه و شهرسازی
۲۳ پرونده: شناسنامه ای برای ساختمان
۲۴ شناسنامه فنّی و ملکی در بوته نقد
۳۱ نقش مهندس ناظر آبفا در شناسنامه فنّی و ملکی / مهندس حبیب‌اله بی‌طرف
۳۲ رفع ابهام از دو عبارت «شناسنامه فنّی و ملکی» و «شناسنامه فنّی» / مهندس علی پزشکی
۳۳ جایگاه مصالح ساختمانی استاندارد در نظام‌نامه فنّی و ملکی ساختمان / مهندس مهرداد خواجه‌پور
۳۵ رفع ابهام در مشخصات محصولات ساختمانی / دکتر بهروز محمدکاری
۳۷ ارتقاء کیفیت ساخت در سایه صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان / مهندس فرهاد سهراب‌لو
۴۰ عدم الزام شهرداری در به کارگیری مجریان ذی‌صلاح / در گفت‌وگو با دکتر جمالی‌نژاد
۴۳ حقوق مهندسان
۴۴ دانسته‌های حقوقی

شناسنامه

آموزشی، خبری، تحلیلی

صاحب امتیاز: شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان

شورای سیاست‌گذاری: منصور بهادری، علیرضا مجربی‌کرمانی، حسن مجتبی‌زاده، مهدی شایان، عبداله امراللهی.

سردبیر: زکریا سلیمانی

مدیر اجرایی: زهرا موسی‌خانی

همکاران این شماره: احمدرضا طاهری اصل، اصغر شیرازپور، مائده عرفانی، رسول وظیفه‌شناس

مدیر هنری: قادر دولت‌زاده

طراحان گرافیک: فرزاد عبدالخالقی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: رنگین گستر- بیطرفان

نشانی: تهران، بالاتر از میدان ونک، خیابان شهید خدامی، خیابان تک شمالی، پلاک ۱، شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان، طبقه اوّل

صندوق پستی: ۵۸۸-۱۹۹۳۵

تلفن: ۴۲۶۰۵۰۰۰-۰۲۱ (داخلی ۱۰۹)

۴۷ سازمان‌های نظام حرفه‌ای در ایران

گزیده‌ها

۵۲ جشنواره‌ای به وسعت ایران

۵۹ گزارش برنامه بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان

۶۳ دغدغه‌های حرفه‌ای

۶۶ اخبار استان‌ها

مدیریت شهری

۸۰ اخبار مدیریت شهری

۸۴ عملکرد گروه‌های تخصصی و کمیسیون‌ها

۹۲ یک ساختمان: باغ کتاب تهران

۹۴ یک رخداد: همایش ملی «ساختمان پایدار و انرژی»

۱۰۰ یک مبحث: پدافند غیرعامل

۱۰۳ یک طرح، یک نگاه

۱۰۴ یک فیلم: کسوف

۱۰۸ کتاب‌نما

۱۱۱ شهر در آینه تاریخ

۱۱۲ تازه‌های مهندسی: معرفی ال-سیستم‌ها

۱۲۲ بخش انگلیسی

مخاطبان مجله شمس می‌توانند دیدگاه‌ها و نظرات خود را از طریق پست الکترونیک و یا سایت نشریه با ما در میان بگذارند.

پست الکترونیک:

shamss.mag@gmail.com

آدرس سایت:

www.shamsmag.ir

چاپ مقالات، پیشنهادات و نظرات در شمس، الزاماً بیانگر دیدگاه‌های رسمی شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان نیست و مسئولیت مندرجات هر مقاله با نویسنده آن است.

- ملاک رسم‌الخط و املای کلمات، کتاب «فرهنگ املایی خط فارسی» به کوشش دکتر علی‌اشرف صادقی و زهرا زندی‌مقدّم از انتشارات رسمی فرهنگستان زبان فارسی است.
- به منظور صرفه‌جویی در مصرف کاغذ، کمک به حفظ محیط‌زیست و همچنین نیاز برخی از مطالب به ارائه صوت و تصویر جهت تکمیل محتوا، قسمت‌هایی از نشریه به‌صورت کدهای الکترونیکی (QR CODE) ارائه می‌گردد. برای استفاده کافی است کد موردنظر را با استفاده از نرم‌افزارهای بارکدخوان موجود در دستگاه‌های هوشمند خود اسکن نمایید.

در حادثه سیل اخیر، تلاش مردم و روحیه همبستگی و بسیج شوندگی در میان آنان، بسیار خوب بود و ملّت ایران جانانه وارد میدان شدند و کمک‌کار مسئولان بودند و مسئولان نیز با همین پشتیبانی مردمی و با اتفاق کلمه توانستند اقدامات ابتدایی را انجام دهند. به مسئولان تأکید کرده‌ام که کارهای اصلی یعنی بازسازی ویرانی‌ها و جبران خسارت‌ها، از این به بعد است و باید این خسارات و صدمات جبران شود. البته مردم عزیز در مناطق سیل زده باید به همکاری با مسئولان ادامه دهند زیرا کمک آن‌ها حقیقتاً گره‌گشا خواهد بود.
امروز همه به‌ویژه جوانان باید در عرصه‌های علم و فنّاوری، اخلاق، سبک زندگی، مسائل اقتصادی، مسائل فرهنگی و در جبهه حرکت‌های سیاسی و آگاهانه، فعّال و پرنشاط در صحنه حضور داشته باشند.
فردای ایران اسلامی متعلق به جوانان مؤمن و پرانگیزه‌ای است که با اراده قاطع و فکر روشن و ابتکارهای پی در پی، می‌توانند کشور را به اوج اعتلا برسانند.

(بخشی از سخنان مقام معظم رهبری در دیدار با مسئولان، ۱۳۹۸/۰۱/۱۴)

آن روز که دشمنان ملّت ایران و همه آزادی‌خواهان جهان، تحریم ظالمانه را بر مردم ما تحمیل کردند، این مردم استوار در برابر آن‌ها ایستادند و گرچه سختی کشیدند امّا سر فرود نیاوردند و در برابر دشمن تسلیم نشدند. ملّت ایران امروز نیز که با مشکل سیل و سیلاب مواجه شدند با همدلی، وحدت، کمک و یاری هم توانستند برگ زرینی را در تاریخ همدلی و هماهنگی خود بیافرینند.
در قدم اوّل صبر، ایستادگی، بزرگواری و تحمل مردم و یاری به یکدیگر و در قدم دوم در کنار مردم همه نظام، دولت، نیروهای مسلح، گروه‌ها و سازمان‌های غیر دولتی و مردم نهاد، به یاری مردم آمدند.

(بخشی از سخنان ریاست محترم جمهور در دیدار با مسئولان، ۱۳۹۸/۰۱/۱۴)

اینجانب با تأکید بر اجرایی نمودن شعارسال با عنوان "رونق تولید"، در حوزه مسکن و شهرسازی امیدوارم با ارتقای کیفیت طراحی‌ها، ارتقای استانداردها و دقت نظر در اجرای پروژه ها بتوانیم با قوام بخشیدن به اقدامات اجرایی موجبات رضایتمندی مردم را فراهم کنیم. در عین حال بتوانیم نقش ارزنده خود را در سرآمدی و قابلیت مهندسی به جهانیان نشان دهیم.

از پیام نوروزی دکتر «محمّد اسلامی» وزیر راه و شهرسازی

انضباط تشکیلاتی، شفافیت مالی، ارتقاء خدمات مهندسی ۳ شعار شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان است.

انتقاد از خود؛ نقطه آغاز حرکت

در گفت‌وگو با فرج‌اله رجبی، رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان

» مهمترین برنامه‌های شورای مرکزی جهت ایجاد تعامل سازنده و ترمیم روابـــط با وزارت راه و شهرســـازی چیست؟

اوّلین بحث این اســـت که باید گام‌های جدی در جهت اعتمادسازی برداریم. انصاف نیست اینطور تلقی شـــود که شـــورای مرکزی درصدد یک نوع تقابل با وزارت راه و شهرسازی بوده بلکه برعکس درصـــدد انجام تکالیف و وظایفی بوده که قانون بر عهده آن گذاشـــته است. با این حال اگر شکلی از تقابل نیز به وجود آمده به دلیل اصرار طرفین در دفـــاع از مواضع خود بوده که این به معنای تقابل دو دســـتگاه نیســـت. هم‌اکنون اتفاقات خوبی در وزارتخانه رخ داده است که به نظر می‌رسد طرفین و به‌ویژه شورای مرکزی باید گفت‌وگوی مؤثرتری با وزیر، معاون محترم و مدیران جدید داشته باشد. این مسئله می‌تواند مؤید این نکته باشد که شورای مرکزی، خود آغازگر اصلاحات بوده و معتقد است آنچه که به عنوان عارضه در رابطه وزارت راه و شهرسازی و نظام‌مهندسی اتفاق افتاد، تنها باعث به تعویق انداختن این اصلاحات بود. و طبیعی اســـت که اگر خود شـــورای مرکزی در مسیر اصلاحات گام بردارد هم هزینه‌ها کمتر می‌شود و هم اقدامات، اجرائی‌تر و مثمرثمرتر خواهد بود. در این راستا گفت‌وگوها شروع شده و در چندین نوبت اتفاق افتاده است. به خصوص آن که معاون محترم وزیر در جلسه اخیر شورای مرکزی حضور داشتند و این درحالی است که در چند ماه اخیر چنین اتفاقاتی به ندرت رخ داده بود. این موضوع بسیار کمک کرد و خروجی جلسه به نوعی بود که هم رضایت اعضای شورای مرکزی و هم رضایت خود وزارتخانه جلب شد. امیدواریم که در گام بعدی با همکاری یکدیگر بتوانیم نقاط ضعف و چالش‌های سازمان را بهتر بشناسیم و به رفع آن‌ها بپردازیم.

» از آنجایی که دکتر حسینی در اظهارنظر اخیر خود گفته است: «در حوزه نظام‌مهندسی لازم است تا مشکلات پایش شده و با احصای آن‌ها به رفعشـــان مبادرت شود و اگر جایی نارسایی سیستماتیکی وجود دارد بی‌شـــک با تمام قوا به آنجا ورود خواهیم کرد.» درخصوص احصای مشکلات موجود و تلاش در جهت رفع آن شورای مرکزی چه برنامه‌ای دارد؟

اگر برگردیم به شعارهایی که در طول این ۳ سال بر آن‌ها تأکید داشتیم، درمی‌یابیم که این شعارها منبعث از اشکالات و چالش‌های فراروی سازمان‌ها بوده است. هنگامی که از انضباط تشکیلاتی صحبت می‌کنیم منظور هم به لحاظ ساختار و هم به لحاظ فرآیند است. یعنی هم به دنبال ساختارهای تعریف شده هستیم و هم به دنبال فرآیندهای تعریف شده و مورد قبولی که منجر به یک انضباط تشکیلاتی می‌شـــود. یا در بحث شـــفافیت مالی، به هر حال ضرورت دارد که سازمان نظام‌مهندسی ساختمان اعضای خود را قانع کند آنچه که بدست می‌آورند باید در یک بستر درســـتی خرج کنند که منطبق با مصوبات مجامع باشد و این گام دوم اســـت. بنابراین ما در این حوزه هم چالش‌هایی داریم که باید با آن‌ها مواجه شویم و راه‌حل‌های درست و مؤثری برای آن‌ها پیدا کنیم. و نکته سوم ارتقاء خدمات مهندسی یعنی پیشانی ارتباط سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان با مردم اســـت. این امر باعث می‌شود که مردم باتوجه‌به جایگاهی که ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان کسب می‌کند به راحتی اعتماد کنند و کارشان را به دست مهندسین بسپارند. این‌ها سه چراغ راهنمایی هستند که هر کدامشان مســـیر را برای ادامه راه روشن می‌نماید. برای مثال درخصوص پرداخت‌های متفاوت به هیئت‌مدیره‌ها و رؤســـای سازمان‌ها، هم در موضوع جلسات هیئت‌مدیره و هم در خارج از آن، باید به دنبال راهکارهای قانونی آن باشـــیم. نکته بسیار مهم این است که ما جزء معدود سازمان‌هایی هستیم که در مقام تعریف از خود برنیامدیم و نخواهیم آمد. به عبارت دیگر ما نمی‌گوئیم سازمان بی عیب و نقصی هستیم بلکه برعکس جزء سازمان‌هایی هستیم که در

نکته مهم این است آنچه که وزارتخانه ابلاغ می‌کند مورد اتفاق نظر و رضایت طرفین باشد. این امر باعث ایجاد هم‌افزایی و سهولت کارها می‌شود و به مهندسین اطمینان می‌دهد. این نوع نگرش، نگاهی جدی به منافع بهره‌برداران خواهد بود.

موضع خودانتقادگری قرار دادیم. از یک طرف وجود سازمان باعث ارتقاء کیفیت ساختمان‌ها شده است و از طرف دیگر ایراداتی هم وجود دارد که بخشی از آن به علت بخشنامه‌های دولت و بخشی دیگر به علت رویه‌ای است که خود ما در پیش گرفتیم. و چون سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در موضع خودانتقادی قرار دارد، اگر وزارت راه و شهرسازی بتواند در حل این چالش‌ها کمک کند ما حتماً استفاده می‌کنیم. آنچنان‌که در دوره وزیر سابق نیز در چند نوبت اعلام آمادگی کردیم تا در این خصوص پیشنهاداتمان را رسماً به وزارتخانه ارائه کنیم و پس از بررسی و مشاوره آن‌را به صورت ابلاغیه‌ای در نظر بگیرند که طرفین ماجرا از آن حمایت کنند. نکته مهم این است آنچه که وزارتخانه ابلاغ می‌کند مورد اتفاق نظر و رضایت طرفین باشد. این امر باعث ایجاد هم‌افزایی و سهولت کارها می‌شود و به مهندسین اطمینان می‌دهد. این نوع نگرش، نگاهی جدی به منافع بهره‌برداران خواهد بود.

» درخصوص اصلاح بخشنامه‌هایی که اخیراً معاون وزیر راه و شهرسازی اعلام نمودند، توضیح بفرمائید.

پس از ماجرای حذف ۵ درصد و شناسنامه فنّی و ملکی، طبیعتاً سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان با چالش‌های درآمدی روبه‌رو شدند. این سازمان‌ها نیروهای کاری داشتند و مأموریت‌هایی که قانون تعیین کرده بود را بنا به توان خودشان انجام می‌دادند. طبیعی است که با حذف آن، چالش جدی شروع شد و بسیاری از کارها یا متوقف ماند یا به خوبی انجام نشد. من در ملاقاتی که قبل‌تر با معاون وزیر داشتم به بسیاری از آن‌ها اشاره کردم و جالب است بدانید که در آن جلسه به یک چهارچوب مشترک و توافقی دست یافتیم. حرکت به سمت هدایت فعالیت‌های مهندسی به سوی اشخاص حقوقی و نگاه به نظارت به عنوان یک ضرورت در کیفیت ساختمان و نه یک امر دل به‌خواهی و انتخاب شخصی از جمله موارد مورد نظر بود. هرچه پروژه‌ها بزرگ‌تر می‌شوند لاجرم باید به نظارت مقیم برسیم و کسانی که محدودیت زمانی دارند در پروژه‌هایی باشند که اهمیت کمتری دارد و برعکس پروژه‌های با اهمیت بالا نظارت مستمر و مقیم داشته باشد. برای کنترل این حضور هم شیوه‌هایی داشته باشیم. در تمام این بحث‌ها ما جهت‌گیری تقریباً مشابهی داشتیم که منجر به جلسات بعدی شد. این جلسات همچنان می‌تواند ادامه داشته باشد و حتّی فکر می‌کنم فراتر هم خواهد رفت. در نقطه‌ای که سازمان آرامش نسبی پیدا کند حتّی می‌تواند در پروژه‌های مسکن وزارت راه وشهرسازی، بازآفرینی شهری و بافت‌های فرسوده و بازار ساخت‌وساز و متعادل‌سازی عرضه و تقاضا در حوزه مسکن و بسیاری موارد دیگر هم کار کارشناسی انجام دهد و به کمک دولت بیاید تا دولت دست تنها نباشد و صاحبان سرمایه و مهندسین را متقاعد کند که در جهت و سمت برنامه‌های دولت، رونق مسکن و ساخت‌وساز، تنظیم و مدیریت بازار مداخله مثبت داشته باشند.

شورای مرکزی، خود آغازگر اصلاحات بوده و معتقد است آنچه که به عنوان عارضه در رابطه وزارت راه و شهرسازی ونظام‌مهندسی اتفاق افتاد، تنها باعث به تعویق انداختن این اصلاحات بود. و طبیعی است که اگر خود شورای مرکزی در مسیر اصلاحات گام بردارد هم هزینه‌ها کمتر می‌شود و هم اقدامات،اجرائی‌تر ومثمرثمرتر خواهد بود.

» از آنجایی که یکی از برنامه‌های دولت ایجاد مسکن انبوه برای اقشار متوسط جامعه است، سازمان نظام‌مهندسی ساختمان چه نقشی را می‌تواند ایفا نماید؟

ما بحثی را با سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت شروع کردیم به این معنا که در یک همکاری جدی و تنگاتنگ اگر وزارت راه و شهرسازی، وزارت نفت و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و برخی وزارتخانه‌های دیگر از جمله وزارت تعاون، کارو رفاه اجتماعی ورود کنند، می‌توانیم چند کار را انجام دهیم. اوّلاً صاحبان سرمایه را به ورود به این عرصه ترغیب کنیم و برای مهندسین و نیروهای غیر مهندس از جمله کارگران ماهر و غیر ماهر، ایجاد اشتغال کنیم. در کار تولیدکنندگان مواد و مصالح ساختمان ایجاد رونق کنیم. و اگر شورای پول و اعتبارات در کنارمان باشد، می‌توانیم به سود تسهیلات بهینه دست پیدا کنیم. می‌توانیم از طریق سیستم‌های صرفه‌جویی منابعی را تعریف کنیم که به همه سازندگانی که در الگوهای جدید ساخت‌وساز می‌کنند، نیز کمک کنیم. بدون اینکه بر دوش دولت باری بگذاریم، از یک طرف هم مشوق باشیم و هم فرهنگ‌سازی کنیم. ما این جلسات را شروع کردیم و امیدواریم که این راه همچنان تداوم یابد.

» به نظر می‌رسد برخی سوء تفاهمات و در نتیجه اختلافات، منبعث از نگاه دولت به دستگاه‌های غیر دولتی است. در این زمینه توضیحاتی را بفرمایید.

این نکته بسیار مهم است. سازمان‌های مردم‌نهاد یا شبه مردم‌نهاد ایجاد نشدند که دولت آن‌ها را رصد کند بلکه به نوعی آن‌ها دولت را رصد می‌کنند. آن‌ها آمده‌اند تا عرصه‌های جدید را باز کنند یعنی چشم‌اندازی که می‌تواند پیش‌روی دولت باشد و مبتنی بر مأموریت‌های دولت و مسائل مردم است. کارهایی که دولت یا نمی‌تواند به آن‌ها بپردازد یا اینقدر درگیر بروکراسی پیچیده‌ای می‌شود که برون‌داد و دستاوردی حاصل نمی‌شود. این سؤال مطرح است که آیا سازمان‌هایی مثل سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، سازمانی دولتی یا شبه دولتی تلقی می‌شوند یا خصوصی؟ من معتقدم که سازمان نظام‌مهندسی ساختمان نمونه موفقی از یک جریان انتقالی از دولتی به خصوصی است بدون اینکه عارضه‌هایی که معمولاً در این انتقال رخ می‌دهد، اتفاق بیفتد. در این جریان چیزی از دولت کنده نشده است یا رانتی

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در بسیاری از اقداماتی که انجام داده است حتّی یک ریال برای دولت هزینه نتراشیده است بلکه برعکس به اتفاقات مفید و مؤثر در عرصه مهندسی ساختمان بسیار کمک نموده است.

نبوده یا سود نابه‌جا و بهره‌برداری نابه‌جایی نبوده است، بلکه یک ساختار ایجاد می‌شـــود و این ساختار با نظارت دولت شروع می‌شود و به تدریج این ساختار شکل می‌گیرد و می‌تواند از دولتی بودن فاصله بگیرد. اساساً دولت در این مقوله، حتّی فراتر از سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، باید تکلیف خود را با سازمان‌ها روشن کند. همه در کلام می‌گویند می‌خواهیم باشیم امّا در عمل باید ببینیم که چگونه؟ ممکن است درجایی تعارضاتی هم با جریانات رسمی پیدا کنند. و در اینجاست که اتفاقاً باید حمایت شوند و به عنوان یک اتفاق کلان باید به آن نگاه کرد. به هر حال سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در بسیاری از اقداماتی که انجام داده است حتّی یک ریال برای دولت هزینه نتراشیده است بلکه برعکس به اتفاقات مفید و مؤثر در عرصه مهندسی ساختمان بسیار کمک نموده است. **نظم و نســـق ۵۰۰ هزار مهندس بی‌آنکه باری بر دوش دولت باشد، خود کار بزرگی است. ۵۰۰ هزار مهندسی که تازه از دانشگاه بیرون آمده‌اند و باید از دولت مطالبه‌گر باشند. سازمان نظام‌مهندسی ساختمان بدون اینکه وظیفه‌ای داشته باشد این افراد را آموزش می‌دهد، تربیت می‌کند و به عرصه‌های حرفه‌ای وارد می‌کند.** و نکته مهم‌تر اینکه اینطور نیست که بتوان در هر زمانی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان را ایجاد کرد بلکه مرهون زمان خاصی است و به وجود آوردن مجدد چنین ساختاری شاید بسیار بعید باشد و در شرایط فعلی با این همه گرفتاری، نمی‌توان چنین ساختاری را به وجود آورد. از طرف دیگر ظرفیت عظیمی از نیروی فنّی و مهندسی را در جایی جمع کرده‌ایم و یک جایی به خط کرده‌ایم و نظم داده‌ایم. این ماجرا می‌تواند به دولت، کمک بسیاری کند. تمام این کارها هم هیچ باری بر دولت نداشته است و علاوه‌بر آن نگرانی‌های دولت هم برای این موضوع کمتر است. با این اوصاف اگر هم در عرصه ساخت‌وساز اتفاقی بیفتد مسئولیت دولت نیز کمتر می‌شود. به هر حال باید نگاه دولت به سازمان‌های مردم‌نهاد و غیردولتی و خصوصی روشن باشد. آیا هنوز هم دولت قدرتش را در میزهای عریض و طویل می‌داند یا در نظم و نسق دادن به این‌ها؟ این بحث بسیار مهمی است. سازمان ما سازمانی اســـت که می‌تواند نمونه موفقی در این زمینه باشـــد. اینکه در شـــرایط فعلی با چنین بحران اقتصادی و آمار بسیار ضعیف در ساخت‌وساز، هنوز سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان روی پای خود ایستاده‌اند و به دولت متکی نشده‌اند و هنوز می‌توانند کارشان را مدیریت کنند؛ یک ظرفیت و یک نقطه مثبت است. نقطه مثبت فقط این نیست که روی پای خودشان ایستاده‌اند و توان مالی قابل قبولی دارند، بلکه می‌تواند در عین حال ظرفیت مهندسی باشد که تمام دستگاه‌های اجرایی می‌توانند از آن استفاده کنند و این مسئله‌ای اســـت که به نظر من مغفول مانده است. البته ممکن است بعضی چیزها در این قاعده نگاه، ناقص و نیازمند ترمیم و جایگزینی باشد.

نکته بسیار مهم این است که ما جزء معدود سازمان‌هایی هستیم که در مقام تعریف از خودبرنیامدیم و نخواهیم آمد. به عبارت دیگر مانمی‌گوئیم سازمان بی عیب و نقصی هستیم بلکه برعکس جزء سازمان‌هایی هستیم که در موضع خودانتقادگری قرار دادیم.

» اگر در نگاهی کلان‌تر به موضوع نگاه کنیم شاید در این ۴۰ سال اتفاقات مثبتی می‌توانست محقق شود که اتفاق نیفتاد، باتوجه‌به اینکه شـــما نماینده مردم در مجلس نیز هستید، علّت این موضوع را در چه می‌دانید؟

همانطور که در پاسخ به سؤال قبلی توضیح دادم اوّلاً باید این نگاه روشن شود. حتّی به یاد دارم زمانی که بحث بازبینی ســـازمان نظام‌مهندسی مطرح بود، پیشنهاد شد که این سازمان تبدیل به «نهاد عمومی غیر دولتی» شود یعنی به سمت دولتی شدن هدایت شـــود. این باعث شد که فارغ از این گروه‌ها که امثالشـــان را داریم، بسیاری فقط اصرار دارند که با آن‌ها مماشات کنند چراکه جایگزین ندارند. درحالی‌که تشکیلاتی مانند سازمان نظام‌مهندسی ساختمان که آرام آرام از دولت جدا شده است ازمأموریت‌هایش درک دارد. می‌داند ممکن است حاکمیت وظایفی را بر دوشش بگذارد که الزاماً در حوزه بخش خصوصی نیســـت امّا باید وظایف و مأموریت‌های محولـــه را نیز انجام دهد. **یعنی یک سازمان غیردولتی و به زعم من خصوصی به این درک رسیده است که برای منافع ملّی باید کارهایی را انجام دهد و بارهایی را به مقصد برساند و این نقطه اعتلا برای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان است. باید به این مسئله اهمیت و آن را پرورش داد و همه این‌ها با نگاه خودانتقادی میسر شده است.** به عبارت دیگر اینطور نیست که ما فکر کنیم نمره‌مان ۲۰ است بلکه این نگاه را داریم که می‌توانیم نمره ۲۰ بگیریم. فرق اســـت بین اینکه نمره ۲۰ داشته باشید یا اینکه بتوانید نمره ۲۰ بگیرید. این سازمان‌ها می‌توانند نمره ۲۰ بگیرند. ما در تلاش هســـتیم که با رویکردی واقع‌بینانه بتوانیم نظام‌نامه‌های تولیدی و نظارتی را اعمال کنیم که سازمان‌ها را در یک قاعده درستی هدایت کنیم.

» به عنوان نتیجه‌گیری این بحث این سؤال مطرح می‌شود که اساساً این گونه اختلاف‌نظرها و چالش‌ها اثرات مثبتی برای جامعه مهندسی دارد یا خیر؟ و آیا شما خود را برنده این دعوا می‌دانید؟

آیا این گونه درگیری‌ها برنده‌ای دارد؟ من می‌خواهم بگویم اصلاً برنده‌ای ندارد چون قسمت قابل توجهی از سرمایه، انرژی، وقت و ظرفیت‌های برنامه‌ریزی و ارتقا درگیر یک تقابلی می‌شود که سرانجام مثبتی ندارد. اینکه وزیر سابق موفق می‌شد حرف خود را پیش ببرد یا ما، تفاوتی در موضوع ایجاد نمی‌کرد! در هر صورت این موضوع مورد تأکید است که این بازیِ برد-برد نیست بلکه یک بازیِ باخت-باخت است. برنده موقعی است که بتوانیم از آنچه که سرمایه مالی، انسانی، نرم‌افزاری و زمانی ماست حداکثر استفاده و

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در این بحران اقتصادی نه تنها روی پای خود ایستاده است بلکه می‌تواند در عین حال ظرفیت مهندسی باشد که تمام دستگاه‌های اجرایی می‌توانند از آن استفاده کنند و این مسئله‌ای است که به نظر من مغفول مانده است.

مدیریت را داشته باشیم. در این یک سال برای حوزه مهندسی چه اتفاقی افتاده است که بخواهیم به آن افتخار کنیم؟ ما تازه در پایان سال توانستیم موضوع ارجاع را به وضع قبلی برگردانیم. یعنی تازه به نقطه قبلی برگشتیم و این یک سالی که گذشت، حیف شد. **من به جد اعتقاد دارم که این مجموعه می‌تواند عصای دست دولت و مردم باشد به شرطی که استقلال داشته باشد. معتقدم که امروز در این شرایط بحرانی می‌توانیم برای اشتغال مهندسین به عنوان پل باشیم.** مردم ما در بانک‌ها بیش از ۱۷۰۰ میلیارد تومان سپرده‌گذاری کرده‌اند؛ و تنها کسانی که می‌توانند نگاهشان دائماً به ارز و سکه نباشد مهندسین هستند که می‌توانند به کمک دولت بیایند. با کمک دولت باید همکاری و تعاملاتی اتفاق بیفتد که ثمره کاملاً ملموس و قابل ارزیابی داشته باشد که به عینه دیده شود و قابل سنجش باشد. حوزه‌های بسیار زیادی داریم و بسیار حیف شد که در ۲ سال گذشته به جای اینکه مهندسین را در حوزه‌هایی بیاوریم که سرمایه‌های کوچک و بزرگشان را صرف ساخت‌وساز کنند به یک دایره‌ای بردیم که برای همه ما هم چالش بود و هم چاله. باید نگاه مثبت‌تر و مفاهمه داشته باشیم به طوری‌که بخش خصوصی و دولت مستقیماً و مداوم با هم صحبت کنند. می‌گویم بخش خصوصی چون به نظر من به صلاح است که این بخش خصوصی بماند. یک سازمان خصوصی مورد اعتماد دولت که بتواند در اقدام متقابل، باری را از دوش دولت بردارد. این سازمان می‌تواند نمونه موفق از بخش غیر دولتی باشد که به بلوغ می‌رسد. ما هنوز به بلوغ نرسیده‌ایم امّا اگر خودمان دقت کنیم راه طولانی هم در پیش نداریم. سازمان نظام‌مهندسی ساختمان با این ظرفیت چرا در معرض چنین آسیب‌هایی قرار می‌گیرد؟ چون هرگز به این موضوع که باید سرمایه‌های اجتماعی اندوخته کند، نپرداخته است. ما در طول زمان‌های گذشته به سرمایه‌های اجتماعی بسیار کم اهمیت داده‌ایم. **در ذهن و خاطره مردم، سرمایه اجتماعی مخدوش شده است. این واقعیتی است که بدون احیای سرمایه‌های اجتماعی نمی‌توانیم رویکرد خوبی داشته باشیم و این موضوع را باید در دستور کار خود قرار دهیم تا مردم بتوانند به ما اعتماد کنند و ما را به عنوان کسانی ببینند که نه از منظر منافعمان بلکه از منظر منافع آن‌ها نگاه می‌کنیم و در یک طرف میز نشسته‌ایم.** همچنین باید در دستور کار شورای مرکزی و سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان قرار گیرد و جزء منشور حضور و عضویت مهندسین در سازمان نظام‌مهندسی ساختمان تلقی شود. به عبارت دیگر ایجاد و حفظ سرمایه‌های اجتماعی که باید واقع‌بینانه به آن نگاه کنیم و آن را جبران کنیم.

» باتوجه‌به شروع سال جدید فعالیت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، برنامه شورای مرکزی در این سال چیست؟

در سال جدید باید همه تشکلات فنّی و مهندسی را با گفت‌وگوهای مستمر به زیر یک چتر بیاوریم. امّا منظور زیر چتر سازمان نظام‌مهندسی ساختمان نیست بلکه زیر چتر حرفه‌ای صنفی واحدی است. نباید بین سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان و تشکیلاتی که خدمت می‌کنند مانند جامعه مهندسین مشاور، جامعه پیمانکاران، انجمن‌های مهندسی در رشته‌های گوناگون حتی انبوه‌سازان افتراق باشد. این‌ها باید به صورت هم‌افزا و موازی با هم، یکدیگر را پوشش دهند. امّا این کار به سادگی اتفاق نمی‌افتد. برای این منظور باید عارضه‌های قبلی را در کوتاه مدت شناسایی کنیم و تقلیل دهیم. سپس در میان‌مدت به یک هم‌افزایی برسیم چراکه منافع مشترکی هم در حوزه ملّی، هم در حوزه صنفی و هم در حوزه حرفه‌ای داریم. آسیبی که سال گذشته برای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان اتفاق افتاد می‌تواند برای همکاران ما هم پیش بیاید. این‌ها آسیب جدی است. باید بپذیریم که چنین آسیب‌هایی با یک تعامل مثبت مرتفع خواهند شد و با نگاهی عمومی‌تر و غیر بخشی همدیگر را درک و با یکدیگر کار کنیم. موضوع به هم نزدیک شدن نباید کسی را نگران کند؛ بلکه حتماً به سود همه است. این امر باعث ایجاد ظرفیتی است که وزنه‌ای در حوزه منافع ملّی ما محسوب می‌شود. اگر چنین ظرفیتی امروز داشتیم حتماً می‌توانستیم بخش ساخت‌وساز را راه بیاندازیم. امّا به دلیل نگاه معنادار و پر ابهامی که به یکدیگر داریم نمی‌توانیم با هم کار کنیم. همیشه سعی کردیم جزیره‌ای کار کنیم. **باید نگاه جزیره‌ای را عوض کنیم. اگر با حفظ اساسنامه‌ها، مأموریت‌ها و چشم‌اندازها به هم‌افزایی برسیم، آن‌وقت می‌توانیم بگوییم که اتفاق خوبی برای مملکت ما افتاده است.** که این اتفاقات، اتفاقات مثبت دیگری را رقم خواهد زد. اگر این هم‌افزایی اتفاق نیفتد به سادگی نمی‌توانید ارتقاء فنّاوری ساخت داشته باشید، یا سرمایه خارجی جذب کنید یا ایجاد امنیت برای سرمایه‌دار داخلی کنید. نمی‌توانید هزاران مهندس، تکنیسین، کارگرماهر و ساده را وارد کار کنید. لازمه همه این‌ها ایجاد یک ظرفیت بزرگتری است که هم اکنون به طور پراکنده وجود دارد. منظور من این نیست که این‌ها مثلاً یک هیئت مدیره داشته باشند، خیر. اساساً ساختار و کارکرد این‌ها با هم متفاوت است یعنی شخصیت حرفه‌ای‌شان باید حفظ شود ولی این شخصیت‌های حرفه‌ای می‌توانند در جایی بنشینند و به یک چهارچوب مشترک برسند و منافع و اهداف مشترک تعریف کنند و منافع ملّی را مشترکاً حفظ کنند. اگر این اتفاق بیفتد دولت هم می‌تواند هر از گاهی نفس راحتی بکشد

در نقطه‌ای که سازمان آرامش نسبی پیدا کند حتّی می‌تواند در پروژه‌های مسکن وزارت راه و شهرسازی، بازآفرینی شهری و بافت‌های فرسوده و بازار ساخت‌وساز و متعادل‌سازی عرضه و تقاضا در حوزه مسکن و بسیاری موارد دیگر هم کار کارشناسی انجام دهد و به کمک دولت بیاید تا دولت دست تنها نباشد.

انتخابات هیئت رئیسه سال سوم دوره هفتم شورای مرکزی

شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در نشست اخیر خود که با حضور تمامی اعضای اصلی و علی‌البدل تشـــکیل شد، با اکثریت آرا و بر اســـاس مـــاده ۱۱۰ آئین‌نامـــه اجرایی قانون نظام‌مهندســـی و کنترل ساختمان (ماده ۱۱۰: شورای مرکزی دارای هیئت رئیسه‌ای متشکل از یک رئیس و دو دبیر اجرایی و دو منشی می‌باشد که دبیران و منشی‌ها با اکثریت آرا از بین اعضای شورای مرکزی انتخاب می‌شوند و دوره مسئولیت آن‌ها یکساله و انتخاب مجدد ایشان بلامانع است) انتخابات هیئت رئیسه خود را برگزار کرد.

در این انتخابات محمدرضا جواهری تفتی، علیرضا مجربی کرمانی و منصور بهادری کاندید شـــدند که در نهایت بهـــادری ۱۸ رأی، مجربی ۱۷ رأی و جواهری ۱۲ رأی کسب نمودند که بدین ترتیب بهادری و مجربی به عنوان دبیران اجرایی انتخاب شـــدند. همچنین برای انتخاب منشـــی حسن مجتبـــی زاده، احمدرضا طاهـــری اصل، مهدی شایان و علی اکبر رمضانی برای این منظور کاندید شدند که در این بین مجتبی زاده ۱۴ رأی، شایان ۱۲ رأی، طاهـــری اصل ۱۲ رأی، رمضانی ۷ رأی کسب نمودند. بر این اساس مجتبی‌زاده و شایان به عنوان منشی‌های هیئت رئیسه شورای مرکزی انتخاب شدند. البته طاهری اصل و شایان هر کدام ۱۲ رأی کسب کردند که در نهایت مهدی شایان به قید قرعه به عنوان منشی انتخاب شد.

منصور بهادری

علیرضا مجربی کرمانی

حسن مجتبی زاده

مهدی شایان

اعطای اعتبارنامه منتخبان شورای انتظامی

در جلسه اخیر شورای مرکزی انتخابات شورای انتظامی نیز برگزار شـــد که بر این اساس ۴ نفر برای شـــورای انتظامی کاندید شدند و در نهایت امیر سلیمی ۱۴ رأی، علی بنیادی نژاد ۱۳ رأی، محمد مصطفوی ۱۲ رأی و حجت‌اله عامری ۸ رأی کســـب کردند. بدین ترتیب امیر سلیمی و علی بنیادی نژاد به عنوان اعضای جدید شورای انتظامی انتخاب شدند.

در ادامه نشست تودیع و معارفه منتخبان شورای انتظامی ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان، روز چهارشنبه ۲۱ اسفندماه با حضور هیئت رئیسه شورای مرکزی برگزار شد.

در این نشســـت فرجاله رجبی رئیس ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور، گفت: «سازمان در ســـال ۹۷ بزرگترین چالش‌هـــای طول دوره فعالیت خود را پشت سر گذاشته و خوشبختانه در حالی به آغاز ســـال جدید نزدیک می‌شویم که مشـــکلات یکی پس از دیگری برطرف و در حال حاضر ارتباط ما با وزارتخانه، شـــهرداری و سایر دستگاه‌های مرتبط با حوزه ساخت‌وساز در وضعیت خوب و رو به بهبود قرار دارد.»

در پایان مراسم، اعتبارنامه‌های علی بنیادی‌نژاد و امیر سلیمی به آنان اعطا شد. گفتنی است شورای انتظامی سازمان مرکب از پنج نفر است که شامل دو تن منتخبین شورای مرکزی، دوتن منتخبان وزارت راه و شهرســـازی و یک نفر از ســـوی قوه قضائیه است. دوره خدمت اعضای شورای انتظامی سه ساله است.

انتخاب هیئت اجرایی انتخابات اجلاس بیست و دوم شورای مرکزی

هشتمین دوره انتخابات شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور، تیرماه ســـال ۹۸ در جزیره کیش برگزار خواهد شد. در این راستا منصور بهادری، جواد جوان مجیدی، امیرمحســـن نیکزاد، غلامحسن اله دادی و رضا کرانی به عنوان هیئت اجرایی انتخابات اجلاس بیست و دوم انتخاب‌شدند.

همچنین حبیب‌اله بیطرف، شهرام کوسه غراوی و علیرضا مجربی کرمانی به عنوان هیئت داوران اجلاس بیست و دوم شورای مرکزی انتخاب شدند. بر این اساس در جلســـه اوّل هیئت اجرایی مورخ ۲۱ اسفند ماه، منصور بهادری به عنوان رئیس، امیرمحسن نیکزاد به عنوان نائب رئیس و جواد جوان‌مجیدی به عنوان دبیر هیئت اجرایی انتخاب شدند.

اهم وظایف هیئت اجرایی انتخابات شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان عبارتنداز:

- احراز شرایط و تأیید داوطلبان عضویت در شورای مرکزی بر اساس قانون و اعلام اسامی
- شمارش آرا با نظارت هیئت رئیسه هیئت عمومی و حضور هیئت داوری
- تهیه فهرســـت کامل اعضای هیئت عمومی بـــا اطلاعات کامل قبل از انتخابات
- تنظیم برنامه زمان‌بندی انتخابات و ارائه به دبیرخانه دائمی هیئت عمومی جهت ابلاغ به استان‌ها
- مستندسازی فرآیند انتخابات و ارائه به دبیرخانه دائمی جهت نگهداری در آرشیو

- فراهم نمودن تمهیدات لازم جهت مشارکت هر چه بیشتر اعضای هیئت عمومی
- اعلام شرایط داوطلبی عضویت در شورای مرکزی و نحوه ثبت نام آن‌ها
- اعلام زمان شروع و خاتمه مراحل مختلف انتخابات و اعلام فهرست نهایی داوطلبان واجد شرایط
- نصب اسامی داوطلبان در حوزه رأی گیری در محل‌های قابل رؤیت
- پیشنهاد تمدید زمان انتخابات

پس از برگزاری انتخابات شـــورای مرکزی، به میزان حداقل دو برابر تعداد مورد نیاز در هر رشته، منتخبان با قید اصلی و علی‌البدل تعیین می‌شوند و در نهایت جهت انتخاب ۲۵ عضو اصلی و ۷ عضو علی‌البدل شورای مرکزی به وزیر راه و شهرسازی معرفی می‌گردند.

انتخاب مدیر عامل صندوق مشترک

همچنین در راستای تشکیل صندوق مشترک که به پیشنهاد رئیس سازمان به شورای مرکزی معرفی شده بود، آقای مجید اسماعیلیان با ۱۵ رأی به عنوان مدیر عامل صندوق مشترک معرفی شد.

سیلی سختِ سیل

وقوع پدیده سیل در استان‌های گلستان، لرستان، ایلام و خوزستان

به جویی که یک روز بگذشت آب -نسازد خردمند ازو جای خواب
(شاهنامه فردوسی -داستان بیژن و منیژه)

دفاتر نمایندگی ســـازمان در شهرستان های تابعه استان به ویژه دفاتر نمایندگی شادگان، اندیمشک، دزفول و شوش به صورت خودجوش توان تخصصی خود را در اختیار ستادهای اجرایی قرار داده‌اند و اعضای هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان نیز که هر یک به عنوان معین شهرستان فعالیت می کنند، هماهنگی های مشاوره ای و فنّی تخصصی اعضای دفاتر با ستادهای بحران را ساماندهی می کنند. با اشاره به احتمال وقوع وضعیت های مشابه در آینده، رعایت آیین نامه های مرتبط با ساخت و ساز مقاوم در برابر سیل ضروری است.

مهندس دویده
(رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان خوزستان)

باران یک نعمت بزرگ الهی است که ما به دلیل عدم پیش بینی تمهیدات و تاسیسات لازم، به عنوان بحران به آن نگاه می کنیم. در کشورهای پیشرفته سیستم‌هایی برای جمع آوری و ذخیره گســـترده آب باران ایجاد شده که نه تنها آب باران خسارتی به همراه ندارد، بلکه منبع مهم ذخیره برای ســـایر اوقات سال است.مبحث ۱۶ مقررات ملی ساختمان درباره جمع‌آوری آب باران و آب های خاکستری ساختمان ها، توضیح مختصری داده و به سرعت از آن عبور کرده است، در حالی که می‌توان موضوع را به اجرای مخازن عظیم جمع آوری آب باران به سطح شهر ها تعمیم داد و شورای مرکزی می تواند از هم اکنون پیشنهاد تدوین چنین آیین نامه ای را در دستور کار قرار دهد

مهندس طاهری اصل
(رئیس کمیسیون انرژی، استاندارد مصالح و محیط زیست شورای مرکزی)

اگر چه طراحی، نظارت و اجرای ابنیه دولتی و شبکه معابر با هدف پایداری شهرها در برابر حوادث طبیعی بر عهده نظام فنی و اجرایی اســـت لیکن ســـازمان نظام مهندسی ساختمان و تیم های کارشناسی و مشاوره این سازمان در کمیسیونهای تخصصی و مدیریت بحران آماده هرگونه همکاری است. سازمان نظام مهندسی در مورد ساختمان هایی که دارای پروانه ساخت و ساز هستند، می‌تواند خدمات ارائه دهد و مسئولیت بپذیرد، اما آمار پروانه های ارجاعی به کمیسیون ماده ۱۰۰ نشان می‌دهد که ســـاخت و سازهای خلاف روال قانونی، بسیار گسترده است و چنین بناهایی در برابر ســـیل‌های مخرب، زلزله و دیگر حوادث، مقاومت لازم را ندارند و بیش از حد تصور دچار خسارت می شوند.

دکتر سالاری
(رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد)

لرستان

سیل اخیر آزمایش بزرگی برای کیفیت ساخت و ساز توصیف بود. در حادثه سیل شاهد بودیم که بیشترین صدمات به ساختمان‌هایی وارد شده که از کیفیت طراحی و اجرای درســـتی برخوردار نبوده و مقررات ملی ساختمان را رعایت نکرده اند. در پی حادثه ســـیل شیراز به اتفاق اعضای هیئت‌مدیره و تنی چند از کارشناسان و پیشکســـوتان از مناطق آسیب دیده بازدید و مشاوره های کارشناسی لازم به تیم های مدیریت بحران ارائه شده است.سازمان نظام مهندسی ساختمان استان فارس هماهنگی خوبی بین تشکل‌های غیر دولتی از جمله انجمن ها و اتحادیه های صنفی به ویژه انجمن های انبوه سازان و پیمانکاران برقرار نموده و به اتفاق تشکلهایی چون سازمان نظام پزشکی و سازمان نظام پرستاری به راهکارهای مشترکی رسیده اند.

مهندس سیف زاده
(رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان فارس)

سازمان نظام مهندسی ساختمان کرمانشاه از کلیه ناظران و مجریان خود خواسته است ضمن رعایت کامل موارد ایمنی کارگاه های ساختمانی و مساعدت به ساکنان

خوزستان

واحدهای مسکونی همجوار با گودبرداری ها، از انباشت نخاله در مسیل‌ها خودداری و تمام نکات و دستورالعمل ها و آیین نامه های مرتبط را مراعات کنند. همچنین این سازمان با جمعیت هلال احمر و شهرداری ها در جهت ارائه مشاوره فنّی و تخصصی به آنها و انجام بازدید های ضروری از مناطق سیل زده به اتفاق اعضای ستاد بحران و مشارکت در بازسازی مناطق سیل‌زده را اعلام می دارد.

دکتر شرفی

(رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان کرمانشاه)

مدیران واعضای دفاتر نمایندگی این سازمان با تخصص خود و ارتباطات و شناخت دقیق محلی، در مباحث فنّی تخصصی و مشاوره ای همکاری و مشاوره های ضروری را به ستادهای اجرایی مدیریت بحران ارائه داده اند و در مواردی برای اسکان آسیب دیدگان نیز همکاری کرده اند .این سازمان در حادثه رانش زمین در منطقه میرآباد شهرکرد نیز فعّال وارد عمل شد و با شناسایی نقاط حادثه خیز آن منطقه همکاری موثری با شهرداری برای خاکبرداری به موقع صورت داد تا از شدت حادثه و تداوم آن در آینده پیشگیری شود.

مهندس کوهی کمالی

(رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان چهارمحال و بختیاری)

در مورد سیل شیراز عمده مشکلات ایجاد شده در ضعف های اساسی طرح های بالادستی توسعه شهر و نادیده گرفتن بحث هایی از قبیل هیدرولوژی و مهار سیلاب ها در مطالعات جامع است.چاه های جذبی می تواند به عنوان راهکاری برای مدیریت منابع آبی باشد که امروزه نادیده گرفته می شود. مکان یابی در بحث های شهرسازی و ساخت و ساز شهری در توسعه های شهری به دست فراموشی سپرده شده است همان گونه که در شیراز کوه های جبل دراک و تپه های چوگیا فدای توسعه شهر و تیرآهن گردید. از دیگر علل سیل اخیر شیراز پر شدن سطح مسیل با خاک است که برای احداث خیابان بوده است و آنچه قابل توجه است اینکه در حاشیه رودخانه خشک و در کف مسیل نیز ساخت و ساز انجام شده که در زمان بحران های بعدی می تواند حادثه ساز شود. باید در مقررات ملّی ساختمان مبحثی با عنوان «مدیریت بحران» تدوین گردد که این مبحث می تواند با پشتوانه علمی مهندسان هفت رشته ساختمانی، بحران را مدیریت کند.

دکتر نصر

(رئیس گروه تخصصی معماری شورای مرکزی)

سیلیِ دمادمِ سیل بر صورت‌های ما!

سید محمّد بهشتی

ایران به‌علت موقعیت کوهستانی و اقلیمی‌اش در زمرهٔ نواحی سیل‌خیز جهان است. بسیاری از شهرها و روستاهای ایران بر روی مخروط‌افکنه‌هایی بنا شده که بر اثر سیلاب پدید آمده و آبستن وقوع سیل است. هر شهر و روستا مجاور مسیل‌هایی است که ای‌بسا چندین سال خشک مانده و همین نیز بسیار آدمی را در معرض نسیان نسبت به وقوع مجدد سیل قرار می‌دهد؛ لیکن از دیرباز اهالی روستاها و شهرهای مجاور به ردپای سیل در بیشترین و بحرانی‌ترین حالتش، اعتماد می‌کردند و سکونتگاهشان را با فاصلهٔ مطمئنی از حریم آن برپا می‌کردند. پنداری ساکنین نواحی مختلف فهمیده بودند که در ایران این «شرایط بحرانی» است که اندازه‌های واقعی سکونت را تعیین می‌کند و نه «شرایط میانگین»؛ فلذا حتی در مواقع عادی نیز درعوضِ فراموش کردن بحران‌ها، متذکر و مجهز به تمهیداتی برای رویارویی با آن بودند. کم نیست تمثیل و مثل‌هایی چون «هرچیز که خوار آید، روزی به کار آید» در زبان فارسی که دقیقا متناسب با زندگی در محیطی است که بحران‌ها نقشی تعیین‌کننده در آن دارند. ایرانیان زندگی را فرصتی میان دو بحران درک کرده بودند؛ میان دو سیل، میان دو زلزله، میان دو خشکسالی. در هر شهر یا روستایی، دست‌کم تعدادی از اهالی، مجهز به دانشی بودند که از روی معدود نشانه‌های جوی، وقوع سیل را پیش‌بینی کنند. این دانش نه همچون علم هواشناسی امروز، مجموعه قوانینی عمومی و فراگیر، بلکه مختص به همان نقطه بود؛ دانشی که سینه به سینه انتقال می‌یافت. محمد بهمن‌بیگی در کتاب «اگر قره‌قاج نبود»، از وقوع سیلی یاد کرده که یکی از اهالی ایل با نگاه کردن به آسمان، آن را پیش‌بینی کرد: «آفتاب صبح ابرها را سوخت. باد شمال می‌وزد. باران در راه است». همین عباراتِ مختصر کافی بود که همهٔ اهل ایل و یا روستا گوش‌به‌زنگ فرارسیدن سیل باشند.

عجیب است که امروز با وجود توانمندتر شدن به لحاظ تکنولوژیک، عوارض مخرب سیل تشدید شده؛ سیل خانه‌های نوسازمان را ویران، خودروهایمان را متلاشی و به راحتی جان عزیزانمان را می‌گیرد. امروز به علم فراگیر هواشناسی مجهزیم ولیکن از درک احوال جوی تک‌تک نقاط سرزمینمان عاجزیم. با اتکای به توان تکنولوژیکمان به حریم رودخانه‌ها تجاوز می‌کنیم و در آن خانه و پارکینگ طبقاتی و اتوبان و جاده می‌سازیم، و همین اتکای بی‌مورد به تکنولوژی، در مواقع بحرانی بر زمینمان می‌زند. اگر پیشینیان حواسشان بود که بر گردهٔ شیری پرزور زندگی می‌کنند که هر لحظه ممکن است بجنبد و ساقطشان کند، امروز ما تصورمان این است که بر روی زمینی که مقهورمان شده، سکونت داریم و مجازیم با استمداد از فناوری‌های جدید، در آن به هر نحو مداخله کنیم، لیکن از آنجا که بستر طبیعی سکونت ما، تابع توهمات ما نیست، هر از چندگاهی از شیر زخمی می‌خوریم ولی چون از هشیاری بی‌بهره‌ایم، به‌سرعت زخم‌ها را فراموش می‌کنیم. انتشار اخبار سیل اخیر آذربایجان بسیار دردناک بود. در صحنه‌هایی از این فاجعه می‌دیدیم که چطور برخی از هموطنان به اتومبیلشان بیشتر از بستر امن حاشیهٔ رودخانه اعتماد کرده و حاضر نبودند از آن پیاده شوند. حتی تلاش می‌کردند از همهٔ امکانات اتومبیلشان نظیر روشن کردن چراغ و بستن کمربند ایمنی بهره برند! غافل‌ازینکه زور طبیعت بیشتر از امکانات ما است.

رویداد ویژه

انتصاب دکتر حسینی به عنوان معاون امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی

حسینی در دادمان

محمد اسلامی وزیر راه و شهرسازی در تاریخ ۲۵ دی ۱۳۹۷ طی حکمی سیدمازیار حسینی را به سمت معاون وزیر راه و شهرسازی در امور مسکن و ساختمان منصوب کرد.

در متن این حکم آمده است: نظر به تعهد، تخصص، سوابق علمی و تجارب ارزشمند جنابعالی به موجب این حکم به سمت معاون امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی منصوب می‌شوید. بازنگری در سیاست‌های توسعه مسکن و فرآیند خدمات مهندسی و ایجاد هماهنگی در تمامی بخش‌های دولتی و خصوصی مؤثر در تولید مسکن، تجدید ساختار در صنعت ساختمان کشور، بهره‌مندی از فنّآوری نوین و تقویت نقش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و توانمندسازی شرکت‌های داخلی و اصلاح و بروزرسانی مقررات ملّی و نظارت اداری با بهره‌مندی از مشارکت جامعه مهندسین کشور به منظور ارائه خدمات فنّی بهینه و حفظ حقوق شهروندان از اهم وظایف مورد انتظار در حوزه مسکن و ساختمان است.

همچنین وزیر راه و شهرسازی در حکم معاون جدید خود ابراز امیدواری کرده است که وی با استعانت از خداوند متعال، در اجرای سیاست‌های دولت تدبیر و امید و استفاده از تمامی ظرفیت‌ها و استعدادهای بالقوه اهتمام ویژه داشته و در ایفای بهینه و مطلوب وظایف محوله موفق و مؤید باشد.

در تاریخ ۲۶ دی ماه ۱۳۹۷ مراسم تودیع و معارفه معاونان مسکن و ساختمان و معماری و شهرسازی با حضور محمد اسلامی وزیر راه و شهرسازی برگزار شد.

محمد اسلامی در مراسم تودیع و معارفه معاونان خود با بیان اینکه ما وارث گذشته‌ای هستیم که هر دو نظام شهرسازی و ساختمان فاقد نظام کنترلی کارآمد و مؤثر است تأکید کرد: باید به سمت تأثیرگذاری و ماندگار شدن با استقرار سیاست‌ها و طرح‌ها حرکت کرد. همچنین میراث گذشته‌ای که هزینه‌های فراوانی متأثر از نابسامانی‌ها را بر دوش مردم و حکومت تحمیل کرده، باید بر اساس آینده‌نگری و بررسی احتیاجات و الزامات دستیابی به توسعه متوازن و پایدار در طرح‌ریزی منطقه‌ای، سرزمینی، شهری و محلی تغییر داد.

وی با بیان اینکه امروز «بحث قاطع مردم بحث مسکن است» گفت: اگرچه دولت تولید کننده مسکن نیست اما سیاست‌های ما می‌تواند به تولید مسکن شتاب دهد، همچنین به‌موجب قانون باید سیاست‌گذاری و فراهم‌کردن زمین در بازار عرضه و تقاضای مسکن

دکتر اسلامی: آنچه رئیس‌جمهوری طی سال‌های گذشته مورد تأکید قرار داده و به دنبال تحقق آن است، فراهم شدن چرخه تولید مسکن و ایجاد شرایط فعالیت مردم توانمند، سازندگان و نقش‌آفرینیان در تولید مسکن به‌منظور رونق بازار ساخت‌وساز با تسهیل گری از سوی دولت است.

تعادل ایجاد کند. درعین حال برای تأمین مسکن اقشار کم‌درآمد تکلیف قانونی وجود دارد اما این مسئله نیازمند همکاری و تعامل سایر دستگاه‌ها و نهادها است.

به گفته اسلامی، رشـــد تقاضا و عدم عرضه یا کاهش عرضـــه در جامعه هدف، وضعیتی به وجود می‌آورد که اقشار فاقد مسکن بیش از ۸۰ درصد درآمد ماهانه خود را بابت اجاره‌بها پرداخت می‌کنند و این فقر و سختی که به خانواده‌های فاقد مسکن تحمیل می‌شود، آسیب‌های اجتماعی پیرامون خود دارد که باید در راستای بهبود این وضعیت حرکت شود.

وزیر راه و شهرسازی تصریح کرد: آنچه رئیس‌جمهوری طی سال‌های گذشته مورد تأکید قرار داده و به دنبال تحقق آن است، فراهم شدن چرخه تولید مسکن و ایجاد شرایط فعالیت مردم توانمند، سازندگان و نقش‌آفرینان در تولید مســـکن به‌منظور رونق بازار ساخت‌وســـاز با تسهیل گری از سوی دولت است.

محمد سعید ایزدی معاون سابق معماری و شهرسازی در این مراســـم بیان داشت: خوشحالم از اینکه در این مقطع زمانی در خدمت مـــردم جامعه بودیم. صندلی من و آقای مظاهریان دانشگاهی است و بر روی همان صندلی هم به مردم خدمت خواهیم کرد.

وی در ادامه یادآور شـــد: با حضور مهندس اسلامی در وزارت راه و شهرســـازی شاهد بودیم طی سه ماه اخیر کارهایی که مدت‌ها بر زمین‌مانده بود به سرانجام رسید. به طور مثال با حمایت ایشان طرح مکران و تمرکززدایی آن از دبیرخانه شورای عالی معماری و شهرسازی و ابلاغ آن به شهرهای زیر ۵۰ هزار نفر انجام شد.

در ادامه مراســـم حامد مظاهریان معاون سابق مسکن و ساختمان اظهار داشت: کمتر معاونتی مانند معاونت مسکن و ساختمان دو ساحتی است و از این‌رو تمرکز ما در بخش مسکن بر اقتصاد مسکن و در بخش مهندسی ســـاختمان دفتر مقررات ملی ســـاختمان مسئولیت پیگیری و نظارت را بر عهده دارد.

مظاهریان افزود: وجود مهندس اســـلامی در وزارت راه و شهرسازی یک فرصت است و اگرچه ممکن است از لحاظ کارشناسی اختلاف سلیقه‌هایی باشد، اما وظیفه همه ما کمک به تحقق برنامه‌های وزیر راه و شهرسازی است.

سپس مالواجرد معاون جدید معماری و شهرسازی ضمن تقدیر از انتخاب وزیر راه و شهرسازی و توجه وی به رشد پلکانی نیروهای انسانی وزارتخانه گفت: در سنوات قبل از ۵ سال گذشته حوزه معماری و شهرسازی از ریل خارج شده بود که خوشبختانه به مسیر اصلی خود برگشت؛ اما نکته مهم این است که در شرایط کنونی باید مصداق‌های عملی ارتقا کیفیت بیشتر به منصه ظهور گذاشته شود.

وی نقش شورای عالی معماری و شهرسازی در مدیریت خردمندانه سرزمین را تأثیرگذار و کلیدی عنوان کرد و افزود: عقب‌افتادگی در حوزه تأمین مسکن وجود دارد اما با توجه به اینکه سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌های کلان حوزه مســـکن با تعامل حوزه شهرسازی و معماری رخ می‌دهد، باید توجه داشت که سرعت بخشیدن به توسعه مسکن نباید منجر به ذبح کیفیت شود.

مالواجرد با بیان اینکه حل مشکل مسکن صرفاً ساخت مسکن نیست، تصریح کرد: بسترها و زیرساخت‌ها در بسیاری از نقاط کشور وجود ندارد، بنابر این با تسریع در فراهم شدن بسترها و زیرساخت‌ها در پهنه‌های شهری، مردم همان منطقه به مشارکت در ساخت‌وساز تشویق می‌شوند.

سپس ســـید مازیار حســـینی معاون جدید مسکن و ساختمان از زحمات حامد مظاهریان طی حضور در این معاونت تشکر کرد و یادآور شد: مسئله مسکن امروز برای مردم و مسئولان نظام یکی از مهم‌ترین مسائل کشور است زیرا بسیاری از مسائل زندگی مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهد، اما امکان از بین رفتن همین سرمایه‌های مردم بر اثر بلایـــای طبیعی مانند زلزله وجود دارد. لذا مبحث کیفیت ساختمان برای ما مهم است.

وی سازمان نظام‌مهندسی را ظرفیت بزرگی در کشور دانست و گفت: تجربه سازمان نظام‌مهندسی علی رغم

دکتر اسلامی: آنچه رئیس‌جمهوری طی سال‌های گذشته مورد تأکید قرار داده و به دنبال تحقق آن است، فراهم شدن چرخه تولیدمسکن و ایجاد شرایط فعالیت‌مردم توانمند،سازندگان ونقش‌آفرینیان در تولید مسکن به‌منظور رونق بازار ساخت‌وساز با تسهیل گری از سوی دولت است.

دکتر حسینی : تجربه سازمان نظام‌مهندسی علی رغم تمام فراز و فرودها می تواند در راستای پیشبرد اهداف در اختیار مردم قرار گیرد. همچنین برنامه‌ای تهیه شده است که می‌تواند در قالب یک کار گروهی به سر انجام برسد. این برنامه از محورهای مشخصی تشکیل شده است که می‌تواند با همکاری وزارت راه و شهرسازی و متخصصان این حوزه مانند سازمان نظام مهندسی پخته‌تر شود.

تمام فراز و فرودها می تواند در راستای پیشبرد اهداف در اختیار مردم قرار گیرد. همچنین برنامه‌ای تهیه شده است که می‌تواند در قالب یک کار گروهی به سر انجام برسد. این برنامه از محورهای مشخصی تشکیل شده است که می‌تواند با همکاری وزارت راه و شهرسازی و متخصصان این حوزه مانند سازمان نظام مهندسی پخته‌تر شود.

حسینی تفاوت برنامه جدید و قدیم را تغییر تکنیک‌ها و تاکتیک‌ها عنوان کرد و گفت: دو سال باقیمانده برای انجام تعهدات در بخش مسکن زمان کمی نیست و از طرفی با ریل‌گذاری اصولی و صحیح می‌توان امیدوار بود که این مسیر با قدرت بیشتری از سوی نفرات بعدی دنبال می‌شود.

معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی خاطرنشان کرد: آنچه در صحبت‌های رئیس‌جمهوری نیز تأکید شد، وظیفه دولت تولید مسکن نیست بلکه باید در جهت تسهیل‌گری و تنظیم وظایف گام بردارد.

رزومه علمی، اجرایی

- مشخصات فردی :

-متولد ۱۳۴۹ تهران

- سوابق تحصیلی:

-مدرک دکترای تخصصی (PHD) در رشته مهندسی عمران گرایش مهندسی سازه و زلزله

- سوابق اجرایی :

-مدیرعامل و نایب‌رئیس هیئت‌مدیره هلدینگ ساختمانی شرکت سرمایه‌گذاری غدیر (۱۳۹۷ تاکنون)

-معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران(۱۳۹۵ تا ۱۳۹۶)

-معاون فنی و عمرانی شهرداری تهران (۱۳۸۸ تا ۱۳۹۴)

-جانشین شهردار تهران در ستاد مدیریت بحران و رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران تهران(۱۳۸۲ تا ۱۳۸۸)

دکتر حسینی: تجربه‌سازمان نظام‌مهندسی علی رغم تمام فراز و فرودها می تواند در راستای پیشبرد اهداف در اختیار مردم قرار گیرد.همچنین برنامه‌ای تهیه شده است که می تواند در قالب یک کار گروهی به سر انجام برسد. این برنامه از محورهای مشخصی تشکیل شده است که می تواند با همکاری وزارت راه و شهرسازی و متخصصان این حوزه مانند سازمان نظام‌مهندسی پخته‌تر شود.

- عضویت در مجامع ، سازمان‌ها و شوراها :

-عضو شورای عالی فنی شهرداری تهران (۱۳۹۰ تاکنون)

-عضو سازمان نظام‌مهندسی شهر تهران (۱۳۷۱ تاکنون)

-عضو انجمن بین‌المللی تونل سازی

-عضو انجمن مهندسی زلزله ایران

-عضو انجمن مهندسین عمران آمریکا

- جوایز و تقدیرها :

-نشان بین‌المللی (جایزه ساساکاوای سازمان ملل متحد) برای پروژه طرح مردم محور " دوام" (داوطلبان واکنش اضطراری محلات)

-نشان سازه فولادی برتر کشور برای پل جوادیه

-نشان سازه فولادی برتر کشور برای سازه رأس برج میلاد

-نشان سازه بتنی برتر برای تونل نیایش

-نشان سازه بتنی برتر برای بزرگراه طبقاتی صدر

-نشان سازه بتنی برتر برای پل‌های شیخ فضل‌الله و جناح

-نشان سازه بتنی برتر برای پل‌های تقاطع بزرگراه باکری

و آزادراه تهران کرج
-نشان سازه بتنی برتر برای پل‌های کاروانسرا سنگی برای بزرگـــراه طبقاتی صـــدر (IPMA) -جایزه انجمن جهانی مدیریت پروژه
برای دریاچه شهدای خلیج‌فارس (IPMA) -جایزه انجمن جهانی مدیریت پروژه
بـــرای تونل نیایـــش (IPMA) -جایـــزه انجمن جهانی مدیریت پروژه
(Husband Prize) -مقاله برگزیده انجمن مهندسین سازه بریتانیا و برنده جایزه

اهم اقدامات وی در دوران مسئولیت‌های اجرایی:

معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران

- ساخت و تکمیل خطوط ۶، ۷ و ۸ مترو تهران
- تهیه و تدوین طرح جامع حمل‌ونقل ریلی برای افق ۲۵ ســـال آینده و طراحی دو خط ریلی سبک (تراموا) برای منطقه مرکزی شهر
- شـــروع عملیاتی و اتمام طرح ۲۵ ســـاله نوســـازی مینی‌بوس‌های فرسوده شهر تهران
- انتخـــاب خط ۶ مترو تهران به‌عنـــوان یکی از ۴ ابر پروژه جهانی تونل سازی در سال ۲۰۱۷ توسط انجمن جهانی ITA

معاون فنی و عمرانی شهرداری تهران

درمجموع احداث ۱۴۶ کیلومتر بزرگراه ، ۱۲۵ دستگاه پل و تقاطع غیر هم‌سطح ، ۲۰ کیلومتر تونل ترافیکی ، ۴۷ کیلومتر تونل و کانال شـــبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی که اهم آن عبارت است از :
-طراحی و اجرای بزرگراه امام علی (ع)، صدر، آزادگان،
-طراحی و اجرای دریاچه شهدای خلیج‌فارس (چیتگر)

دکتر حسینی: مسکن یک کالای اقتصادی است و از نظام عرضه و تقاضا تبعیت می‌کند و زمانی که در سال های گذشته طرف عرضه، کاهشی بوده و طرف تقاضا افزایشی؛ناچار افزایش‌قیمت‌ها را نیز شاهد بوده ایم. اما در عین حال تمام تلاش وزارتخانه این است که بتواند طرف عرضه را تحریک کند تا با این اقدام بتوان از رکودی که در عرصه ساخت و ساز حاکم است بیرون‌بیاییم.

-احداث پل کابلی جوادیه
-احداث بزرگراه شهید باکری (حدفاصل بزرگراه شهید همت تا آزاده راه تهران (کرج)، محورهای شرقی و غربی بزرگراه شهید همت (شهید زین‌الدین و شهید خرازی)، قطعه پایانی بزرگراه شـــهید صیاد شیرازی و اتصال آن به میدان ســـپاه، قطعه پایانی بزرگراه یادگار امام (ره)، بازسازی اساسی بزرگراه شهید بابائی
-طراحی و احداث تونل نیایش و امیرکبیر و تونل شهدای غزه (اتوبان حکیم)
-طراحی و احداث مجتمع نمایشگاهی شهر آفتاب
-تکمیل و راه‌اندازی برج میلاد تهران
احداث و تکمیل بزرگراه شهید یاسینی
طراحی و احداث پل و زیرگذر شادآباد
طراحی و احداث پل تقاطع ابوسعید و وحدت اسلامی
طراحی و احداث پل تقاطع بزرگراه باکری و شهرک امید (پل استقلال)
احداث نخستین تونل مشـــترک تأسیسات شهری به طول ۶۲۱۰ متر در شش ماه (از قیطریه تا ازگل)
احداث پل کابلی دسترسی غربی برج میلاد تهران
احداث مجتمع تجاری اداری ابریشم
احداث ساختمان تشریفات و ورودی جنوبی حرم مطهر حضرت امام(ره)
احداث فاز ششم مجتمع ۳۴۰ واحدی بوعلی
جانشین شهردار تهران در ستاد مدیریت بحران و رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران تهران
طراحی ، احداث و تجهیز بیش از ۱۱۰ سوله مدیریت بحران در مناطق و نواحی تهران
تهیه نقشه گسل‌های شهر تهران در مقیاس کاربردی در حوزه شهرسازی
طراحی و احداث سامانه (تخمین سریع خسارات زلزله تهران)
طراحی و احداث منحصربه‌فردترین ســـاختمان کشور تحت عنوان (مرکز فرماندهی و ســـتاد مدیریت بحران شهر تهران)

۱۰ محور پیشنهادی معاونت مسکن و ساختمان به وزیر راه و شهرسازی

دکتر مازیار حسینی معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی در حاشیه برگزاری دومین همایش نشان تعالی HSE در گفتگو با خبرنگار پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی اعلام کرد: هفته گذشته حوزه مسکن و ساختمان برای اوّلین بار در وزارتخانه بسته برنامه‌ها و سیاست‌های معاونت را در قالب ۱۰ محور برنامه‌ای به مقام عالی وزارت راه و شهرسازی ارایه کرد. وی افزود: امیدواریم با تایید و ابلاغ بسته پیشنهادی معاونت مسکن و ساختمان در حوزه تحت مسئولیت وزارتخانه در این بخش صاحب یک ریل گذاری مشخص در حوزه مسکن و ساختمان شود.

معاون امور مسکن و ساختمان با تأکید بر این مطلب که بخشی از این برنامه‌ها، اجرایی و بخشی مطالعاتی خواهد بود، از تدوین طرح‌ها در آینده نزدیک با عنوان برنامه کوتاه مدت خبر داد و گفت: در این بسته ۱۰ برنامه مشخص دنبال خواهد شد. بخشی از این برنامه‌ها اجرایی و بخشی مطالعاتی و شامل تدوین طرح‌هاست. به عنوان نمونه یکی از طرح های مهمی که ارایه شده است طرح جامع مسکن است که در دو فاز کوتاه مدت سه ساله جهت ساماندهی وضع موجود و برنامه بلندمدت ۲۵ ساله چراغ راه برنامه های آتی در حوزه مسکن خواهد بود. این برنامه‌ها و سیاست‌ها مباحث مرتبط با کیفیت ساخت و ساز و راه اندازی نظام ملی ساخت و ساز سایر موارد را دربرمی گیرد.

معاون امور مسکن و ساختمان همچنین گفت: در حوزه فعالیت‌های عمرانی و تملک دارایی‌ها بیش از چند دهه است که نظام فنّی-اجرایی داریم اما متأسفانه برای نظام ساخت و ساز بخش خصوصی که به نظر می‌رسد بیشترین سرمایه گذاری بخش مسکن در بخش خصوصی انجام می شود فاقد چنین نظامی هستیم که در بسته فوق حل این مسائل در نظر گرفته شده است.

دکتر حسینی: یکی از طرح های مهمی که ارایه شده است طرح جامع مسکن است که در دو فاز کوتاه مدت سه ساله جهت‌ساماندهی وضع موجود و برنامه‌بلندمدت ۲۵ ساله چراغ راه برنامه های آتی در حوزه مسکن خواهد بود.

برنامه‌های کوتاه‌مدت:

- تکمیل ۵۰۰ هزار واحد مسکونی مهر باقیمانده
- احداث ۴۰۰ هزار واحد مسکونی جدید که ۲۰۰ هزار واحد آن توسط شرکت عمران شهرهای جدید، ۱۰۰ هزار واحد آن توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و ۱۰۰ هزار واحد آن توسط شرکت بازآفرینی شهری در قالب طرح بازآفرینی شهری، طی دو سال ۹۸ و ۹۹ ساخته خواهند شد.

تشریح برنامه‌های کوتاه مدت

معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی در بیان برنامه‌های کوتاه‌مدت نیز توضیح داد: حدود ۵۰۰ هزار واحد مسکن مهر داریم که باید رفع نواقص و تکمیل شوند. همچنین روی ارتقا، جمعیت‌پذیری و هویت فرهنگی آنها و رفع مشکلات زیربنایی و روبنایی تمرکز خواهیم کرد. احداث ۴۰۰ هزار واحد مسکونی به تفکیک شهرهای مختلف در دستور کار است.

وی از صدور ابلاغیه‌ای در آینده نزدیک برای استان‌ها خبر داد و گفت: کاری که انجام خواهد شد، تمرکز در سیاستگذاری‌ها و اجرا به صورت غیرتمرکزی در استان‌هاست. در این مورد عملاً به جای آنکه ۳ یا ۴ شرکت ما درگیر موضوع شوند ما ۳۱ استان کشور را با این موضوع درگیر می‌کنیم و این فرصت را ایجاد می‌کنیم تا در جاهایی که تقاضای واقعی برای مسکن وجود دارد امکانات و تسهیلات تخصیص یابد و

شـــرکت‌های مادر تخصصی حوزه مسکن و ساختمان نیز حمایت و پشتیبانی‌های لازم را از استان‌ها به عمل خواهند آورد.

حسینی مشارکت مردمی را از مهمترین برنامه‌های این دوره برشمرد و تاکید کرد: ما در وزارتخانه از مرکز برای کلیه نقاط کشور تصمیم نمی‌گیریم بلکه مشارکت فکری و محلی را در دســـتور کار داریم. اینها اقدامات اساسی اســـت که اگر بتوانیم آنهـــا را عملیاتی و اجرایی کنیم می‌توانیم نظم و سامانی به مسکن و ساختمان بدهیم که می‌تواند کنترل کننده بازار هم باشد.

معاون امور مسکن و ساختمان گفت: به هرحال مسکن یک کالای اقتصادی است و از نظام عرضه و تقاضا تبعیت می‌کند و زمانی که در سال های گذشته طرف عرضه، کاهشـــی بوده و طرف تقاضا افزایشـــی؛ ناچار افزایش قیمت‌ها را نیز شـــاهد بوده ایم. در کنار مسایل اقتصاد کلان کشور که بی‌تاثیر هم نیست؛ اما در عین حال تمام تلاش وزارتخانه این اســـت که تسهیلگری کند، ساز و کارها را کوتاه کند تا بتواند طرف عرضه را تحریک کند تا با این اقدام بتوان از رکودی که در عرصه ساخت و ساز حاکم است بیرون بیاییم.

وی تاکید کرد: ساخت وساز فقط شامل مناطق شمالی شهر تهران نیست. بلکه ما باید راجع به یک کشور پهناور و تک تک روستاها و شهرهای آن صحبت کنیم. تمرکز وزارتخانه بر خانه اولی‌ها و کســـانی خواهد بود که تازه ازدواج کرده‌اند و به مسکن های با حداقل سرانه ها نیاز دارند. رئوس این برنامه‌های کلی است که به تایید وزیر راه و شهرسازی خواهد رسید.

احداث مسکن برای اقشار کم‌درآمد و متوسط

حســـینی همچنین در رابطه با مناسب‌سازی شرایط احداث مســـکن برای اقشارکم درآمد و متوسط جامعه که جزء سیاست‌های وزارت راه و شهرسازی نیز هست، نکاتی را ارایه کرد و گفت: بر اساس برنامه‌ریزی و تحلیل دقیقی که انجام شده است دهک‌های ۸، ۹ و ۱۰ جامعه خیلی نیاز به کمک ندارند. بدین معنا عموماً می‌توانند ظرف سه سال به یک مسکن متناسب با خود برسند. همه هدف‌گذاری وزارتخانه روی دهک‌های یک تا هفت است. بدین معنا که در کلانشهر تهران تا دهک هفت، شـــهروندان بدون حمایت نمی‌توانند در زمان معقول صاحب خانه شـــوند و در شهرهای دیگر تا دهک پنج، این چنین است.

معاون امور مســـکن و ساختمان دهک های اوّل و دوم را نیز از دهک های حمایتی برشـــمرد که باید با کمک ســـازمان‌های حمایتی از جمله ســـازمان بهزیستی یا کمیته امداد و با حمایت وزارت راه و شهرســـازی برای آن‌ها مســـکن تهیه کرد. وی گفت: سازمان بهزیستی، کمیته امداد که مسئولیت دهک‌های اوّل و دوم را دارند به عنوان نهادهای اصلی فعالیت می‌کنند و وزارتخانه راه و شهرسازی به عنوان وزارتخانه حمایت‌کننده پای کار ایستاده است تا این مهم به نتیجه برسد.

وی از اجرایی شـــدن بحث مســـکن اجـــاره ای برای دهک‌های یک و دو خبر داد و گفت: برای دهک ۳ تا ۵ در برخی از شهرها و دهک ۳ تا ۷ در شهرهای بزرگ‌تر را هم با کمک تسهیلاتی که در اختیار آن‌ها قرار می‌دهیم و هدایت نظام ســـاخت و ساز را به سمت جامعه هدف مدنظر دنبال خواهیم کرد.

حسینی با تاکید بر اینکه تمرکز دولت برای تامین مسکن برای اقشار کم درآمد و متوسط جامعه است، توضیح داد: قاعدتاً اگر یارانه‌ای نیز برای ســـاخت و ساز تعلق بگیرد ســـمت و سوی آن را به سمت مسکن اقشار متوسط و کم‌درآمد جامعه می‌بریم. فکر می‌کنم با تلاش‌هایی که در وزارتخانه راه و شهرســـازی در این دوره انجام گرفته است و با تأکیدی که وزیر راه و شهرسازی داشته است و حساســـیت ها و پیگیری های لازم اتفاقات خوبی در آینده خواهیم داشت.

معاون امور مسکن و ساختمان در بیان برنامه‌های حوزه تحت مسئولیت خود برای افزایش قدرت خرید مردم نیز

دکتر حسینی: پیشنهاد ما در بحث ارجاع کار این است که سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کار را ارجاع بدهد و در این زمینه طی ۳ ماه آینده توسط کارگروهی، نرم افزاری تهیه می شود که مورد تایید وزارتخانه بوده و وزارتخانه بتواند به صورت برخط بر آن نظارت داشته باشد.

گفــت: افزایش قدرت خرید مردم تحت تاثیر چندین پارامتــر قرار دارد. ابتدا آنکه بتوانیم قیمت زمین را کم یا صفر کنیم؛ زیرا بحث عمده قیمت مســکن وابسته به زمین است. قاعدتاً ما از اختیارات قانونی که برایمان وجود دارد حداکثر استفاده را خواهیم کرد.
وی ادامــه داد: بحث بعدی این اســت کــه بتوانیم در نهادهایی که در بحث مســکن تأثیرگذار هستند مؤثر باشیم. مصالح ساختمانی بخش عمده‌ای از این پارامتر اســت. به هرحال بخش خدمات به ناچــار و طبیعتاً متناسب با تورم افزایشی است، کارگر ساختمانی هم که کار می‌کند، باید به معیشت او فکر کرد. اما در بحث زمین و مصالح، جایی است که وزارتخانه می‌تواند نقش آفرینی داشته باشد.
حسینی اعلام کرد: در زمینه بحث بازار تعهدی مصالح

دکتر حسینی: ترکیب شورای مرکزی از انسان‌های مخلص و متخصص با سوابق خوب و درخشان و نیز نیروهای جوان با روحیه کنشگری بالا است که ترکیب زیبا و خوبی است.

هم که وزیر راه و شهرسازی بر آن تاکید دارند به دنبال آن هستیم تا تحریکی که در ساخت و ساز ایجاد می‌کنیم باعث تورم در قیمت مصالح ساختمانی نشود و این یکی از نقاط حساسی است که در حال پیگیری آن هستیم.
وی در عین حال از تشکیل جلسات متعدد با صنوف خبر داد و گفت: با توجه به اینکه در دوران رکورد کارخانجات ظرفیت‌شان کاهش می یابد و زمان لازم است تا ظرفیت آن‌ها به حالت اوّلیه برگردد، اما در صدد هستیم تا بدون افزایش غیرمنطقی قیمت این مهم محقق شود. در این مورد اگر تقاضا را قبــل از تولید مصالح افزایش دهیم قیمت جهش خواهد کرد. همــه تلاش خود را در این دو حوزه متمرکز می‌کنیم تا بتوانیم به این وسیله قیمت تمام شده مسکن را کنترل کنیم.

برگزاری جلسه شورای مرکزی باحضورمعاون وزیر راه وشهرسازی

جلســه ۲۳۷ شــورای مرکزی در فضای سرشــار از صمیمیت و تفاهم، با حضور دکتر حسینی معاون مسکن و ســاختمان وزارت راه و شهرســازی، روز چهارشنبه پانزدهم اسفند در محل سالن جلسات شورا تشکیل شد.
در آغاز جلســه مهندس رجبی رئیس ســازمان نظام مهندســی ســاختمان کشــور با تشــکر از وزیرراه و شهرسازی ومعاون مسکن و ساختمان وزارتخانه به خاطر مساعدت‌های شــایان توجه به پیشبرد امور سازمان و شروع دوره تازه همکاری فی مابین اظهار داشت: انضباط تشکیلاتی و شفافیت مالی همراه با تدوین نتایج فعالیت گروه های تخصصی و کمیسیون ها، از مهمترین اهداف و برنامه های سازمان بوده و همواره در این مسیر حرکت کرده ایم .
در این جلســه که رؤسای سازمان‌های نظام مهندسی ســاختمان استان‌ها نیز حضور داشتند، دکتر حسینی معاون مسکن و ساختمان وزارت راه شهرسازی به ایراد ســخنرانی پرداخت که اهم مطالب مطروحه در ذیل آورده شده است:
- به زعم بنده کارهایی که جامعه مهندســی در طول سال‌های گذشته به‌ویژه پس از انقلاب انجام داده است قابل قیاس با پیش از انقلاب در هیچ زمینه‌ای نیست. و این محصول، محصول ارزشــمندی است و سازمان نظام‌مهندسی ســاختمان بزرگترین تشکل حرفه‌ای کشور هســت به‌طوری‌که در کشور تشکلی که حدود ۵۰۰ هزار عضو داشته باشد نداریم. ولی از آن طرف باید ببینیم گام‌هایی که برداشتیم چه در مجموعه سازمان چه در مجموعه وزارت راه و شهرسازی، محصول نهایی محصول درستی بوده است یا خیر؟ اگر انصاف را رعایت

کنیم، قدم‌هایی که برداشته شده قدم‌هایی مثبت و رو به جلو بوده است. کیفیت ساخت‌وساز در یک بازه زمانی به شدت کاهش یافته بود و هیچ مقرراتی حاکم و ساری و جاری نبود. هیچ طرح تفصیلی و طرح جامعی در شهرها حاکم نبود. و هیچ نظامی هم برای تنسیق امور صنفی نداشتیم. امّا از زمان ابلاغ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان از تاریخ ۱۳۷۵/۰۱/۰۹ که از آن بیش از ۲۲ سال می‌گذرد که در حال اجراست و قطعاً فرازوفرودهایی نیز داشته ولی نکات مثبت قابل ملاحظه‌ای هم داشته است. به نظر من رعایت انصاف شرط عقل و دین است که از این نظر ما باید در عین نگاه به گذشته و شناسایی نقاط ضعف و آسیب‌ها، نقاط قوت را هم مد نظر قرار دهیم.

– یکی از مشکلاتی که الآن در جامعه وجود دارد این است که همواره در حال گوشزد کردن نقاط منفی به یکدیگر هستیم و این به طور خودکار در ذهن ما تأثیر منفی می‌گذارد. عادت من همیشه این بوده است که در کار از مشورت دیگران زیاد استفاده می‌کنیم و به همین خاطر اصلاً ضرر نکرده‌ایم. می‌توان گفت بسیاری از قدم‌هایی که برداشته شده است قدم‌های بسیار خوبی است. برای مثال در خصوص صدور خدمات مهندسی ما به توافقاتی با این دبیرخانه رسیدیم و مشخص کردیم که مأموریت‌های دبیرخانه چه باشد و قرار شد در اجرای آن مأموریت‌ها کمک کنیم.

–ترکیب شورای مرکزی از انسان های مخلص و متخصص با سوابق خوب و درخشان و نیز نیروهای جوان با روحیه کنشگری بالا است که ترکیب زیبا و خوبی است. به گفته وی،انصاف آن است که گستردگی وکیفیت کارهای مهندسی دراین دوران قابل مقایسه با گذشته نیست وما تشکلی حرفه ای مثل سازمان نظام مهندسی ساختمان در این سطح در کشور نداریم و گام‌هایی که برداشته ایم خوب و سازنده بوده است .

– از دی ماه ۹۷ که من به سمت معاونت مسکن و ساختمان منصوب شده ام ،بیشتر وقتم را برای سازمان

مهندس رجبی: انضباط تشکیلاتی و شفافیت مالی همراه با تدوین نتایج فعالیت گروه های تخصصی و کمیسیون ها، از مهمترین اهداف و برنامه های سازمان بوده و همواره در این مسیر حرکت کرده ایم .

نظام مهندسی ساختمان گذاشته ام و ماحصل موضوع چهار مورد است که اولین آنها تعرفه خدمات مهندسی است . سیاست ما در این دوره اعطای حداکثر اختیارات به استان هاست و کار ما در وزارتخانه سیاست‌گذاری و تسهیل گری است. ما در استان‌ها اختیارات را به هیئت چهار نفره داده ایم چرا که شـــرایط ساخت و سازها در استان‌ها یکسان نیست . این سؤال مطرح می‌شود که آیا ما شرایط مختلف اقتصادی کشور را در مقررات ملّی مان لحاظ کردیم یا خیر؟ بالاخره شرایط در شهر کرمان با سیرجان، کهنوج و فاریاب با بندرعباس و تهران و کرج یکسان است؟ وسع کســانی‌که ساخت‌وساز می‌کنند یکسان اســت؟ که قطعاً اینطور نیست. در امریکا یک آئین‌نامه متحدالشکل دارند که بعداً اروپائیان اسم آن را IBC گذاشتند. امّا در خود کالیفرنیا یک آئین‌نامه دیگری توسط انجمن مهندسین سازه کالیفرنیا نوشته شده است که به طور کامل متفاوت است. یکی از اساتید برجسته آقای پروفسور بزرگ نیا علت این موضوع را چنین بیان کردند: چون کالیفرنیا که در آن زمان ششـــمین قطب اقتصادی دنیا بود و تمام شرکت‌های بزرگ نرم‌افزاری و سخت‌افزاری دنیا در آن جا بود و در عین حال زلزله‌خیز اســت دارای آئین‌نامه متفاوتی است. مسئله‌ای که ما داریم این است که به تعداد بیشمار آئین نامه داریم.

در بخشـــنامه ها ما با امکان تعدیل تعرفه تا ۲۵ درصد موافقت کرده ایم که شـــامل کاهـــش یا افزایش مبلغ تعرفه اســـت و در ســـال ۹۸ نیز اگر لازم باشد تعرفه را باز هم اصـــلاح خواهیم کرد.مورد دوم مربوط به درصد حق الزحمه سازمان هاست. ما باید این موضوعات را هم متناسب با استان‌ها و شهرستان‌های تابعه استان ببینیم و عملیاتی کردن آن با شماست. ما این امکان استانی را به این صورت فراهم کرده ایم که در مورد حق الزحمه سازمان ها بسته به گروه ساختمان ها با تصویب هیئت مدیره و مجمع عمومی عمل شود به این صورت که گروه الف و ب تا ۵ درصد ، گروه ج ۴ درصد و برای گروه دال سه درصد در نظر گرفته شود .

بحث ســـوم مربوط به ارجاع کار است که ما از اعضای شورای مرکزی نیز نظرخواهی می کنیم .پیشنهاد ما آن است که سازمان نظام مهندسی ساختمان کار را ارجاع بدهد و در این زمینه طی ۳ ماه آینده توسط کارگروهی ، نرم افزاری تهیه می شود که مورد تایید وزارتخانه بوده و وزارتخانه بتواند به صورت برخط بر آن نظارت داشته باشد .پرداختی‌های مهندسان ناظر محور بعدی بحث من است.بر اساس طرحی که با همکاری بانک مسکن در دست تهیه داریم حق و حقوق ناظر و مالک محفوظ است و سازمان نظام مهندسنی ساختمان در مورد درآمد خود اختیار خواهد داشت.

- نظام بودجه ریزی ســـازمان های نظام مهندســـی ساختمان استان ها نیز باید ساماندهی و شفاف سازی شـــود و قوام و نظم خاص داشته باشد تا مورد اعتراض هیچکس قرار نگیرد.

-مـــا نظام فنّـــی و اجرایی حوزه کســـب و کار بخش خصوصی در صنعت ساختمان را هنوز تعریف نکرده‌ایم و چون بیش از ۸۰ درصد ســـرمایه گذاری مسکن در بخش خصوصی اســـت، باید این حوزه را سامان داد و ساختار مشخصی همراه با تعریف دقیق مفاهیم مربوط را ایجاد کرد.

- اگر کسی در حرفه و صنف ما دخالت کرد ، باید جرم تلقی شود و ســـازمان می‌تواند حتی در زمینه اصلاح مقررات هم نظر بدهد. گفتنی است .

دکتر حسینی: سازمان نظام‌مهندسی ساختمان بزرگترین تشکل حرفه‌ای کشور است به‌طوری که در کشور تشکلی که حدود ۵۰۰ هزار عضو داشته باشد نداریم. اگر انصاف را رعایت کنیم،قدم‌هایی که برداشته شده قدم‌هایی مثبت و رو به جلو بوده است.

پرونده ۷

شناسنامه ای
برای ساختمان

فرشیدرضا حقیقی: متأسفانه آنچه که اتفاق می‌افتد و بر روح شناسنامه حاکم شده است، تکمیل شناسنامه در زمان اتمام کار می‌باشد که مسلماً به‌دلیل زمان‌بر بودن و عدم دقت کافی، غیرضروری و صوری به نظر می‌آیند.

فرشید رضا حقیقی
استان مازندران

غلامحسین عسگری
استان اصفهان

مهدی رضایی سردره
استان هرمزگان

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی
استان گیلان

شناسنامه فنّی و ملکی در بوته نقد

گفت‌وگو با شماری از رؤسای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها

» به نظر شما حذف شناسنامه فنّی و ملکی در چرخه ساخت‌وساز به صلاح است یا خیر؟ علل‌ها، آسیب‌ها و مزایای حذف چه خواهد بود؟

فرشیدرضا حقیقی: اگر شناسنامه فنّی و ملکی به عنوان یک سند حاوی اطلاعات شناسایی یک ساختمان در نظرگرفته شود، این سؤال بی‌معنی خواهد بود. در نظام تصمیم‌گیری، جمع‌آوری اطلاعات دقیق و به‌هنگام پیش‌زمینه لازم و جدایی ناپذیر سیستم است. شناسنامه فنّی و ملکی به عنوان اطلاعات چون‌ساخت فنّی ساختمان، اساس و پایه اطلاعات یک ساختمان است که حذف آن به ضرر بهره‌برداران واقعی ساختمان است؛ آنجا که عموماً سازندگان ساختمان از بهره‌برداران نهایی متفاوت می‌باشند، تنها شناسنامه فنّی ساختمان است که در چرخه ساخت‌وساز، اطلاعات فنّی از مهندسین طراح تا مشخصات مصالح به‌کاررفته را در اختیار آخرین حلقه‌های چرخه ساخت‌وساز که همان بهره‌برداران نهایی می‌باشند، قرار می‌دهد.

غلامحسین عسگری: حذف شناسنامه فنّی و ملکی از چرخه ساخت‌وساز به صلاح نیست. همان‌طورکه از اسم آن پیداست از بدو تولد یک ساختمان تا پایان‌کار آن تمامی مشخصات ظاهری و پنهان ساختمان در آن درج می‌شود و خریدار و بهره‌بردار می‌فهمد که چه کالایی را خریداری نموده است.

مهدی رضایی سردره: ازآنجاکه شناسنامه فنّی و ملکی حلقه اتصال اطلاعات فنّی و اطلاعات ملکی است و تنها راه آگاهی بهره‌بردار نهایی از کیفیت آنچه خریداری نموده، حذف آن به صلاح نیست. آنچه مهم است نحوه بهره‌برداری از آن در این چرخه است. لازم است نحوه این اطلاع‌رسانی به گونه‌ای باشد که بیشترین استفاده را برای مالکان داشته باشد.

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: مطابق ماده ۲۱ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۸۳/۰۴/۱۷ هیئت محترم وزیران

هوشنگ عسگری : شاید مانند مقررات ملّی که هر چند سال بازنگری می‌شود شناسنامه فنّی و ملکی نیز باید هر سال به فراخور بازنگری شده و مباحث جدید در آن لحاظ شود.

شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان سندی است که حاوی اطلاعات فنّی و ملکی ساختمان بوده و توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان صادر می‌گردد. حذف شناسنامه به دلیل اینکه چگونگی رعایت مقررات ملّی ساختمان و ضوابط شهرسازی در آن قید می‌شود و در نقل و انتقالات ساختمانی همراه نقشه چون ساخت تحویل خریدار می‌گردد به صلاح نمی‌باشد. به دلیل اینکه کارفرما و بهره‌بردار ساختمان اغلب شخص واحدی نیستند؛ شناسنامه فنّی و ملکی، مستند مطمئنی است که اطلاعات فنّی و ملکی ساختمان را در اختیار بهره‌بردار یا خریدار قرار می‌دهد. حذف شناسنامه فنّی و ملکی توجیه فنّی و منطقی ندارد. البته نگرانی‌هایی از انجام بعضی تعهدات و توسط برخی دستگاه‌های دست‌اندرکار ازجمله تربیت نیروی انسانی ماهر، استفاده از مصالح مرغوب و استاندارد بودن آن‌ها وجود دارد که در کیفیت شناسنامه فنّی و ملکی تأثیرگذار خواهد بود ولی حذف صورت مسئله منجر به حل آن نخواهد شد و تنها تأمین‌کننده سود برخی سازندگان کلان و صرفه‌جویی در هزینه آن‌ها به قیمت نادیده گرفتن منفعت و مصلحت استفاده‌کنندگان می‌باشد. با حذف شناسنامه فنّی و ملکی که سند هویت ساختمان از نظر فنّی می باشد، بهره‌بردار از اجزای پنهان ساختمان از قبیل کیفیت مصالح، عوامل فنّی دست‌اندرکار اطلاعی نخواهد داشت. از طرفی با وجود شناسنامه فنّی و ملکی رقابتی بین سازندگان در ارتقای کیفیت ساختمان به وجود خواهد آمد زیرا نظارت غیررسمی توسط مردم (بهره‌برداران با دریافت شناسنامه و آگاهی از مندرجات آن) صورت می‌پذیرد و عملکرد آن‌ها به‌طور غیررسمی امّا مؤثر کنترل می‌گردد.

» به نظر شما روند تکمیل و تهیه شناسنامه فنّی و ملکی مطابق روال ارائه شده در مبحث دو آیا صحیح است؟ اشکالات و معایب آن را توضیح دهید.

فرشید رضا حقیقی: اصولاً عمل به قانون حتی اگر بد باشد از عدم انجام آن بهتر است. در مورد شناسنامه آنچه که لازمه آن می‌باشد، تهیه و تکمیل شناسنامه در طول انجام مرحله‌ای کار می‌باشد؛ خصوصاً آن قسمت از کارهایی که پوشانده می‌شوند. البته بسیاری از قسمت‌های شناسنامه قابلیت آن را دارند که در پایان کار تکمیل گردند. متأسفانه آنچه که اتفاق می‌افتد و بر روح شناسنامه حاکم شده است، تکمیل شناسنامه در زمان اتمام کار می‌باشد که مسلماً به‌دلیل زمان‌بر بودن و عدم دقت کافی، غیرضروری و صوری به نظر می‌آیند. مورد دیگر در زمینه شناسنامه سندیت آن برای مراجع صدور پروانه و بهره‌برداران است که از وجود آن یا بی‌اطلاع‌اند و یا نیازی به آن حس نمی‌کنند.

غلامحسین عسگری: به نظر می‌رسد مجموعه فعلی کامل است واشکالی ندارد.

مهدی رضایی سردره: صرفاً مطابقت شناسنامه فنّی و ملکی و محتوای آن با مبحث دوم کفایت نمی‌کند، کیفیت مطالب و موارد و نحوه نمایش و تنظیم آن بیش از آنکه مطابقت با مبحث داشته باشد باید برای بهره‌بردار نهایی قابل فهم و استفاده باشد. مهم آن است که ترجمه‌ای از خصوصیات فنّی ساختمان را برای بهره‌بردار نهایی نمایش دهد به گونه‌ای که در ارزش‌گذاری ملک و بازار آن مؤثر باشد و بتواند به سؤالات بازار و خریداران پاسخ دهد.

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: به نظر می‌رسد روند تکمیل شناسنامه فنّی و ملکی می‌تواند کاملتر و دقیق‌تر باشد تا در ارتقای کیفیت ساخت‌وساز مؤثرتر عمل نماید. می‌توان توسط یک سیستم کارشناسی قوی و مجرب روند آزمایشات و مستندات مرحله به مرحله کنترل و ثبت گردد. و ابزاری جهت سنجش صحت و سقم اطلاعات مندرج در دفترچه اطلاعات ساختمان در نظر

مهدی رضایی سردره: شناسنامه فنّی و ملکی می‌بایست ترجمه‌ای از خصوصیات فنّی ساختمان را برای بهره‌بردار نهایی نمایش دهد به گونه‌ای که در ارزش‌گذاری ملک و بازار آن مؤثر باشد و بتواند به سؤالات بازار و خریداران پاسخ دهد.

گرفته شود. همچنین مراجع صدور پروانه ساختمانی با الزام به دریافت شناسنامه فنّی و ملکی در زمان صدور پایان‌کار ضمن اشاره به سریال آن مبادرت به صدور پایان‌کار نمایند تا ضمانت اجرایی آن تأمین گردد. عدم لزوم ارائه شناسنامه فنّی و ملکی به هنگام نقل و انتقال اسناد مالکیت ساختمان در دفاتر اسناد رسمی از دیگر اشکالات موجود می‌باشد که لازم است جهت رفع آن اقدام نمود.

» کاستی‌های مندرج در شناسنامه فنّی و ملکی چه مواردی است.

فرشیدرضا حقیقی: فلسفه شناسنامه علاوه‌بر اطلاعات امکان استفاده از اطلاعات کمی و کیفی است که از بزرگترین اشکالات شناسنامه موجود یکسانی آیتم‌های مختلف شناسنامه است. مورد دیگر تعداد آیتم‌های کیفی است که به کمی تبدیل نشده‌اند. اگر بتوان شناسنامه را با تجمیع ارزیابی‌هایی از آیتم‌های مختلف به‌صورت کمی امتیازبندی کرد که به‌طور مثال با استفاده از روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره، نمره هر ساختمان مشخص شود، در ادامه این امکان به وجود خواهد آمد که ارزش هر ساختمان وابسته‌ای از معیار نمره شناسنامه ساختمان باشد. کمی نمودن شناسنامه می‌تواند به رده‌بندی انرژی، کیفیت ساخت، ارزش ساختمان، عمر ساختمان، سازگاری با محیط زیست و ... برای هر مورد ساختمانی کمک نماید. امکان این رده‌بندی‌ها صرفاً با ارزش‌گذاری آیتم‌های شناسنامه امکان‌پذیر است که مسایل زمینه‌ای دیگر مانند عدم رضایت کیفی ناظر از عملیات اجرا و ... را نیز مرتفع می‌کند.

غلامحسین عسگری: همان‌طور که در پاسخ قبلی عرض کردم به نظر من اشکالی ندارد.

مهدی رضایی سرده: نگاه کلی به شناسنامه باید مبتنی بر امتیازبندی و نشانگر ارجحیت در هر بخش

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: می‌توان توسط یک سیستم کارشناسی قوی و مجرب روند آزمایشات و مستندات مرحله به مرحله کنترل و ثبت گردد. و ابزاری جهت سنجش صحت و سقم اطلاعات مندرج در دفترچه اطلاعات ساختمان در نظر گرفته شود.

باشد به گونه‌ای که از محتوای آن بتوان به نوعی به ارزش‌گذاری ساختمان رسید. این یک ایده جدید است که باید بر اساس آن نه به لحاظ محتوایی بلکه به لحاظ ارائه شکل کلی تعریف نمود، چه بسا که تغییرات عمده‌ای هم در آن رخ دهد. لازم است برای آیتم‌های مختلف از خواست و نظر بازار و بهره‌برداران استفاده کرد. این ایده می‌تواند نظام نظارت فعلی را نیز دگرگون نماید.

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: عدم هماهنگی کافی بین وزارت کار و رفاه اجتماعی و وزارت راه و شهرسازی در جهت اعطای صلاحیت مهارت فنّی به استادکاران ؛عدم الزام به استفاده از تمامی مصالح ساختمان به‌صورت استاندارد و عدم کنترل آن؛ عدم وجود سازوکار کافی جهت کنترل و تکمیل مرحله‌ای شناسنامه فنّی و ملکی همگام با گزارش مرحله‌ای ناظرین؛ پیشنهاد بازرسی موردی و اتفاقی در اجرای ماده ۳۴ قانون (نظارت عالیه) و در صورت مواجه با موارد خلاف اعلام مراتب به شورای انتظامی؛ الزام مجریان و ناظران به شرکت در دوره های آموزشی و فنّی اختصاصاً به منظور تهیه و صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان.

» گردش کار و روند اجرایی شناسنامه فنّی و ملکی را بیان کنید و از لحاظ حقوقی بار حقوقی و تبعات قضایی اطلاعات غلط شناسنامه فنّی و ملکی چیست؟

فرشیدرضا حقیقی: کلیات گردش کار شناسنامه بر اساس مبحث مقرارات ملّی نسبتاً مناسب است. مشکل آنجاست که مهمترین قسمت این گردش کار براساس بند ۱۹-۱-۴ مبحث دوم که لزوم استفاده از اطلاعات شناسنامه در صدور پایان کار توسط مراجع صدور پروانه می‌باشد نادیده انگاشته می‌شود و این موضوع خود سبب بی‌اعتباری و احساس بی‌نیازی به شناسنامه و اطلاعات مندرج در آن می‌گردد. این سند نیز مانند اسناد تعهد

فرشیدرضا حقیقی: از آنجا که عموماً سازندگان ساختمان از بهره‌برداران نهایی متفاوت می‌باشند، تنها شناسنامه فنّی ساختمان است که اطلاعات فنّی از مهندسین طراح تا مشخصات مصالح به‌کاررفته را در اختیار آخرین حلقه‌های چرخه ساخت‌وساز که همان بهره‌برداران نهایی می‌باشند، قرار می‌دهد.

آور، تعهدی را برای تهیه کننده آن ایجاد می‌کند.

غلامحسین عسگری: آنچه که مهم است و باید در تنظیم شناسنامه فنّی و ملکی مد نظر قرار گیرد مشکلات حقوقی است که بعداً گریبان‌گیر نظام‌های مهندسی خواهد شد، لذا در تنظیم آن بایستی نهایت دقت را نمود و تضمین‌های معتبر از دست‌اندرکاران ساخت‌وساز گرفته شود.

مهدی رضایی سردره: اگر ارتباط مناسب مابین شناسنامه فنّی و ملکی و بازار خرید و فروش برقرار گردد (که هدف نهایی است) قطعاً تبعات درج اطلاعات نادرست در شناسنامه بسیار گسترده‌تر از آنچه امروز می‌بینیم خواهد بود، آنچه که در شرایط فعلی با آن مواجهیم صرفاً یک دفترچه اطلاعات است امّا اگر این اطلاعات ملاک ارزش‌گذاری و خرید و فروش باشد قطعاً ارزش بسیار زیادی خواهد داشت و اطلاعات آن قطعاً بنای بسیاری از تصمیمات و به تبع آن اختلافات خواهد شد، بنابراین صحت آن اهمیت بسیاری دارد در عین حال بسیاری از مشکلات موجود که به سبب عدم وجود اطلاعات بروز می‌نماید نیز با استفاده از آن مرتفع خواهد شد.

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: شناسنامه فنّی و ملکی یک سند بهادار است که هرگونه اطلاعات نادرست در آن لزوم پاسخگویی را در پی دارد. روال کار و روند اجرایی آن در مبحث ۲ مقررات ملّی ساختمان به تفصیل آمده است. لازم به ذکر است هرگونه خسارت ناشی از اطلاعات نادرست به عهده ناظر و مجری می‌باشد و تناقض در مستندات صادر شده محل مستندی برای طرح دعوا در مراجع قضایی برای سازمان بوده و نقش و جایگاه آن‌را تضعیف می‌کند.

» مطابق با ماده ۳۱ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان عنوان می شود شناسنامه فنّی و ملکی سندی است که چگونگی رعایت مقررات ملّی ساختمان و ضوابط شهرسازی در آن قید شود. در این رابطه توضیح دهید و چگونگی ارائه مباحث جدید را در آن چگونه می‌بینید؟

فرشیدرضا حقیقی: جواب سؤال ۵ و ۶: دقیقاً مشکل شناسنامه و فلسفه مخالفت با تهیه و صدور شناسنامه و فلسفه سؤال اوّل همین جاست که اصولاً سازندگان به‌عنوان حلقه‌های میانی چرخه ساخت‌وساز، آنقدر که باید مقید به رعایت مقررات ملّی و ضوابط شهرسازی نیستند که این موضوع آنجا که باید مستند شود که آیا بندهایی از مقررات ملّی رعایت شده است یا خیر؟ سازنده و ناظر را با چالش ایجاد می‌کند. اتفاقاً شناسنامه می‌تواند فرصت مناسبی برای ابزار رعایت مقررات ملّی و ضوابط شهرسازی و مباحث جدید و در نسخه‌های جدید شناسنامه فنّی و ملکی باشد. نسخه‌های جدیدتر شناسنامه می‌تواند مبین مقررات به روز شده و ضوابط جدید باشد. این بهانه برای حذف شناسنامه مانند آن می‌باشد که به‌دلیل اینکه ویرایش‌های جدید آئین‌نامه ۲۸۰۰ خواهد آمد و ساختمان با ویرایش سوم در برابر ویرایش چهارم با نقص‌هایی همراه خواهد بود، اصولاً رعایت آئین‌نامه ۲۸۰۰ ملغی اعلام شود.

هوشنگ عسگری: شاید مانند مقررات ملّی که هر چند سال بازنگری می‌شود شناسنامه فنّی و ملکی نیز باید هر سال به فراخور بازنگری شده و مباحث جدید در آن لحاظ شود.

مهدی رضایی سردره: همان‌گونه‌که پیش از این گفته شد تنها به شرط تغییر نگرش به نحوه تنظیم و ارائه مطالب می‌توان انتظار داشت که شناسنامه فنّی و ملکی بتواند نشانگر رعایت مقررات ملّی باشد. چگونگی رعایت مقررات، میزان انطباق آن و مسئولان که مرتبط با این امر هستند صرفاً در یک سیستم امتیازی و متضمن رتبه‌بندی جایگاه واقعی خواهند داشت.

مهدی رضایی سردره: آنچه که در شرایط فعلی با آن مواجهیم صرفاً یک دفترچه اطلاعات است امّا اگر این اطلاعات ملاک ارزش‌گذاری و خرید و فروش باشد قطعاً ارزش بسیار زیادی خواهد داشت و اطلاعات آن قطعاً بنای بسیاری از تصمیمات و به تبع آن اختلافات خواهد شد.

هوشنگ عسگری: از طریق اخذ تضمین‌های معتبر و جرم دانستن دادن اطلاعات غلط در شناسنامه می‌توان نقش شناسنامه فنّی و ملکی را از صوری بودن به یک شناسنامه الزامی و اجرایی تبدیل نمود.

آنچه هم‌اینک در شناسنامه درج می‌شود تنها و تنها اطلاعاتی است که بعضاً به دلیل نداشتن اهمیت از دیدگاه دست‌اندرکاران ناقص و برای رفع تکلیف درج و ارائه می‌شود و به همین سبب کارایی لازم را ندارد.

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: طبق قانون نظام‌مهندسی در دوره‌های زمانی خاص مقررات ملّی مورد بازنگری قرار می‌گیرد. ضمن اینکه بر حسب نیاز مجلدات جدید به مباحث افزوده می‌شود، ویرایش‌های جدید مباحث حاضر نیز ارائه و ابلاغ می‌گردد. شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان هم هر چند سال یک‌بار لازم است مورد بازنگری قرار گرفته و به روزرسانی شود.

» نقش شناسنامه فنّی و ملکی درخصوص بحران‌ها و مباحث روز جامعه و ساخت‌وساز چگونه می‌تواند باشد (ازجمله بحران آب، انرژی، رکود ساخت‌وساز، کیفیت، ایمنی، استاندارد مصالح و ...)

غلامحسین عسگری: اگر در استفاده از لوازم و مصالح همان‌طور که در شناسنامه قید گردیده از مصالح و لوازم استاندارد استفاده شود نقش به سزایی در صرفه‌جویی‌های مرتبط با انرژی و آب اتفاق خواهد افتاد.

مهدی رضایی سردره: اگر نگاه و دیدگاه به مقوله ساختمان به گونه‌ای باشد که علاوه بر رعایت حداقل‌ها و استانداردها به سمت بهره‌گیری از توانمندی علمی و بالا بردن سطح آسایش حرکت نماید قطعاً می‌توان در بستری که قبلاً گفته شد هر یک از مواردی که در هر برهه از زمان حائز اهمیت خواهد بود از قبیل انرژی، ایمنی، استاندارد و مصالح و مواردی از این دست که همیشه باید مدنظر باشد امّا متأسفانه به واسطه برخی اتفاقات در کانون توجه قرار می‌گیرد را نیز در همان قالب امتیازی و به عنوان برتری یک ساختمان نسبت به دیگر ساختمان‌های فاقد آن ویژگی دسته‌بندی و ارائه نمود

فرشیدرضاحقیقی: فلسفه‌شناسنامه علاوه‌بر اطلاعات امکان استفاده از اطلاعات کمی و کیفی است که از بزرگترین‌اشکالات شناسنامه‌موجود یکسانی آیتم‌های مختلف‌شناسنامه است. مورد دیگر تعداد آیتم‌های کیفی است که به کمی تبدیل نشده‌اند.اگر بتوان‌شناسنامه را با تجمیع ارزیابی‌هایی از آیتم‌های‌مختلف به‌صورت کمی امتیازبندی کرد ،در ادامه این امکان به وجود خواهد آمد که ارزش هر ساختمان وابسته‌ای از معیار نمره‌شناسنامه ساختمان‌باشد.

و جایگاه بهتری را برای آن قائل شد. تصور می‌کنم اگر بستر لازم برای پیاده‌سازی دیدگاه امتیازی فراهم شود، تمامی موارد را می‌توان در آن قالب ارائه نمود.

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: شناسنامه فنّی و ملکی باتوجه‌به ملزم بودن نقشه‌های چون ساخت در اجرای مبحث ۱۹(صرفه‌جویی در مصرف انرژی) ، مبحث ۲۱ (پدافند غیر عامل) و مبحث ۲۲ مقررات ملّی ساختمان (مراقبت و نگهداری از ساختمان‌ها) اقدام پیشگیرانه‌ای با احداث اصولی ساختمان و کاهش مصرف انرژی و هدررفت منابع دارد. دست‌اندرکاران عرصه ساخت با رعایت مقررات ملّی ساختمان، به صرفه و صلاح اقتصادی و افزایش طول عمر ساختمان کمک نموده و از ثروت های ملّی صیانت می‌نمایند. همچنین در زمان بلایای طبیعی به واسطه ساخت اصولی ساختمان از جان انسان‌ها نیز محافظت می‌شود.

» چگونه می‌توان نقش شناسنامه فنّی و ملکی را از صوری بودن به یک شناسنامه الزامی و اجرایی تبدیل نمود؟

فرشیدرضا حقیقی: اگر بهره‌برداران از وجود شناسنامه ساختمان همچون سند مالکیت ساختمان مطلع باشند، این موضوع سبب اهمیت به مقوله تهیه و صدور شناسنامه درست می‌شود که مورد مطالبه بهره‌برداران خواهد بود. رعایت گردش کار ماده ۱۹ مبحث دوم مقررات ملّی ساختمان و نقش مراجع صدور پروانه و در ادامه لحاظ سند شناسنامه در گواهی پایان کار و اسناد ثبتی و ملکی ساختمان از حداقل کارهای اساسی و لازم در جهت اجرایی نمودن تهیه و صدور شناسنامه فنّی است.

غلامحسین عسگری: اخذ تضمین‌های معتبر و جرم دانستن دادن اطلاعات غلط در شناسنامه.

مهدی رضایی سردره: اولاً تغییر نگرش به اطلاعات مندرج در شناسنامه و مهمتر از آن شیوه ارائه آن و درج

مهدی رضایی سردره: نگاه کلی به شناسنامه باید مبتنی بر امتیازبندی و نشانگر ارجحیت در هر بخش باشد به گونه‌ای که از محتوای آن بتوان به نوعی به ارزش‌گذاری ساختمان رسید.

امتیاز برای هر یک از اطلاعات و در نهایت دستیابی به یک کمیت قابل فهم و درک به عنوان ارزش ملک در نظر خریدار نهایی و اتصال آن به بازار ساختمان به گونه‌ای که اطلاعات برگرفته از شناســـنامه فنّی و ملکی به صورت ملموس و محسوس در ارزش ملک تأثیرگذار باشد. در ادامه الزام به ارائه این ملاک در بازار خرید و فروش و در نهایت دستیابی به فرهنگ عمومی مناسب در چگونگی نگاه به ساختمان فنّی و باارزش بر مبنای مشخصات فنّی و نه فقط مشخصات ظاهری.

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: فرهنگ‌سازی و الزام به اجرایی نمودن نهادهای کنترل کننده مثل مراجع صدور پروانه ســـاختمانی جهت اخذ شناسنامه فنّی و ملکی هنگام صدور پایان کار؛ الزام دفاتر اسناد رسمی، مشاورین املاک و زیر مجموعه‌های سازمان ثبت اسناد و املاک کشـــور، جهت تبادل شناسنامه به هنگام نقل و انتقال املاک؛ نظارت اتفاقی و رندوم و بررسی صحت مندرجات شناسنامه توسط ســـازمان و در صورت بروز گزارشات خلاف واقع پیگیری قانونی آن؛ آموزش و فرهنگ‌سازی صحیح از جنبه فنّی و حقوقی؛ اطلاع‌رسانی به مهندسین نســـبت به مسئولیتشـــان در تکمیل صحیح اطلاعات شناسنامه فنّی و ملکی؛ آموزش همگانی و آگاهی‌رسانی ملّی حتی از طریق رســـانه‌ها جهت اطلاع بهره‌برداران نهایی از حقوق اجتماعی خود در زمینه ساخت‌وسازهای استاندارد.

» ارتباط شناسنامه فنّی و ملکی با شناسنامه فنّی که در اداره ثبت تهیه می‌شود، چیست؟

فرشیدرضا حقیقی: به نظر اینجانب آنقدر در اجرای ماده ۱۹ مبحث دوم مقررات ملّی ساختمان با عنوان تهیه شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان تعلل صورت گرفت که در طی یک موازی کاری بخشی از اطلاعات شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان، در قالب شناسنامه فنّی ساختمان

عبدالرضا قاسمیان لنگرودی: عدم هماهنگی کافی بین وزارت کار و رفاه اجتماعی و وزارت راه و شهرسازی در جهت اعطای صلاحیت مهارت فنّی به استادکاران؛ عدم الزام به استفاده از تمامی مصالح ساختمان به‌صورت استاندارد و عدم کنترل آن؛ عدم وجود سازوکار کافی جهت کنترل و تکمیل مرحله‌ای شناسنامه فنّی و ملکی همگام با گزارش مرحله‌ای ناظرین از جمله کاستی‌های موجود در شناسنامه فنّی و ملکی است.

و به هدف اطلاع‌رســـانی به خریداران و بهره‌بردارن ارائه شـــده است. این موضوع خود بر لزوم تسریع در اجرایی نمودن شناســـنامه فنّی و ملکی و به‌عنوان سند هویتی ساختمان صحه می‌گذارد، خصوصاً آنجا که باید اطلاعات هویتی فنّی ساختمان برای بهره‌برداران بعدی ساختمان به‌واسطه مسائل حقوقی مشخص، واضح و مستند باشد. در واقـــع اینگونه خواهد بود کـــه اطلاعات ریز و فنّی‌تر ساختمان از طریق شناسنامه‌های فنّی مرتبط با هر واحد ساختمان از یک مجموعه ساختمان که دارای شناسنامه فنّی و ملکی جامع می‌باشد، در اختیار بهره‌برداران نهایی قرارمی‌گیرد.

غلامحسین عسگری: از شناسنامه‌ای که اداره ثبت تهیه می‌نماید، اطلاعی ندارم.

مهدی رضایی سردره: متأسفانه در بازار فعلی صرفاً اطلاعات ابعادی در قیمت‌گذاری دیده می‌شود و ارتباط عمده این دو سند در حال حاظر به همین موارد محدود می‌شود. سایر اطلاعات و مشخصات حتی اگر وجود هم داشته باشد که دارد، مورد توجه نیست و قابلیت لازم و کافی برای اتکا و استناد ندارد.

عبدالرضا قاســـمیان لنگرودی: شناســـنامه فنّی ساختمان که توسط شهرداری‌ها صادر می‌شود بر مبنای قانون پیش فروش ساختمان و جهت جلوگیری از سوء استفاده‌های احتمالی در پیش فروش آپارتمان می‌باشد در صورتی که شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان یک سند رسمی و فنّی حاوی مسائل کیفی ساختمان به‌عنوان یک محصول صنعتی است. شناسنامه فنّی و ملکی سندی است که در طول اجرای پروژه با تشریفات قانونی مندرج در مبحث دوم مقررات ملّی تهیه و نهایتاً توسط سازمان صادر و تسلیم مالک می‌گردد و مندرجات آن حکایت از وضع موجود ساختمان به انضمام نقشه‌های چون ساخت که در مجموع حکایت از کمیت و کیفیت تمام شـــده ساختمان دارد.

در شهرهایی که ساخت‌وساز شهری براساس مجوزهای صادره توسط مراجع قانونی صدور پروانه انجام می‌گیرد، ایجاد تأسیسات بهداشتی در داخل منازل تابع مبحث شانزدهم مقررات ملّی ساختمان هستند.

نقش مهندس ناظر آبفا در شناسنامه فنّی و ملکی

حبیب‌اله بی‌طرف

وزیر اسبق نیرو در دولت‌های هفتم و هشتم و رئیس اسبق سازمان نظام مهندسی‌ساختمان استان تهران

مطابق قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب، ایجاد و بهره‌برداری از تأسیسات مربوط به توزیع آب شهری و همچنین جمع‌آوری، انتقال و تصفیه فاضلاب شهرها در داخل محدوده قانونی شهرهای هر استان به عهده شرکت آب و فاضلاب استان می‌باشد که توسط وزارت نیرو تشکیل شده است. گستره تأسیسات شرکت‌های آب و فاضلاب، در معابر و خیابان‌های عمومی شـــهر و اماکن و تأسیسات اختصاصی مانند منابع آب، چاه‌ها، ایســـتگاه‌های پمپاژ و تقویت یا کاهش فشار و تصفیه خانه‌های آب و فاضلاب شـــهرها می‌باشـــد و طبیعتاً تأسیسات بهداشتی (آب و فاضلاب) داخل مجموعه‌های ساختمانی که جزء مشاعات و اختصاصات مالکین قرار دارد، از حیطه کاری و فعالیت شرکت‌های آب و فاضلاب خارج می‌باشد.

از طرفی شـــرکت‌های آب و فاضلاب استانی موظف به رعایت ضوابط فنّی و مقررات ابلاغی از سوی وزارت نیرو و دفتر فنّی ســـازمان برنامه و بودجه کشور در ایجاد و بهره‌برداری از شبکه‌های توزیع آب شهری و همچنین شـــبکه‌های جمع آوری فاضلاب شـــهرها می‌باشند و از نظر کیفیت آب تحویلی به شـــهروندان، موظف به رعایت استانداردهای آب شرب ابلاغی از سوی مدیریت بهداشت دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌باشند و به این دلیل است که کیفیت آب تحویلی به مشترکین به‌طور منظم توسط آزمایشگاه‌های مرجع دانشگاه‌های علوم پزشکی مورد سنجش و کنترل قرار می‌گیرد.

در شهرهایی که ساخت‌وساز شهری براساس مجوزهای صادره توسط مراجع قانونی صدور پروانه انجام می‌گیرد، ایجاد تأسیسات بهداشتی در داخل منازل، ساختمان‌ها

شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان حاوی تمام اطلاعات فنّی و ملکی ساختمان بوده که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی مسئول در فرآیند پدیدآوری ساختمان، تکمیل و امضا می‌شود و چگونگی رعایت مقررات ملّی ساختمان و ضوابط شهرسازی در ساختمان را مشخص می‌کند.

و مجموعه‌ها، شامل لوله‌کشـــی و منابع آب، لوله‌کشی و سیستم جمع‌آوری و دفع فاضلاب، سیستم جمع‌آوری آب باران و کلیه لوازم و تأسیسات مربوطه که در محدوده مشاعات و اختصاصات مالکین قرار دارد تابع مبحث شانزدهم مقررات ملّی ساختمان هستند، بدیهی است اعمال استانداردها، ضوابط فنّی و مقررات مذکور توسط طراحان، مجریان و ناظرینی که صلاحیت آن توســط وزارت راه و شهرسازی تعیین گردیده، الزامی می‌باشد و برای حصول اطمینان مالکین و بهره‌برداران ساختمان‌ها، در ماده ۱۹ مبحث دوم مقررات ملّی ساختمان، موضوع صدور «شناسنامه فنی و ملکی ساختمان» پیش‌بینی گردیده است.

شناســـنامه فنّی و ملکی ساختمان سندی است که براســـاس «دفترچه اطلاعات ساختمان» توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان صادر می‌گردد. دفترچه اطلاعات ســـاختمان حاوی تمام اطلاعات فنّی و ملکی ســـاختمان بوده که توسط اشـــخاص حقیقی یا حقوقی مسئول در فرآیند پدیدآوری ساختمان، تکمیل و امضا می‌شود و چگونگی رعایت مقررات ملّی ساختمان و ضوابط شهرسازی در ساختمان را مشخص می‌کند.

آنچه که بسیار مهم است تکمیل اطلاعات دفترچه اطلاعات ساختمان به‌طور تدریجی و در طول زمان، از مرحله صدور دســـتور نقشه تا قبل از صدور پایان کار ساختمانی می‌باشد و در عین حال که هر یک از اشخاص مربوطه اعم از طراح معماری فاز ا، طراح سازه، طراح معماری فاز ا، طراح تأسیسات برقی و طراح تأسیسات مکانیکی و مجری ساختمان در بخش‌های مختلف اعم از معماری، سازه، تأسیسات برقی و مکانیکی هر کدام مسئول کار خود می‌باشند و لکن مسئولیت تکمیل و درج اطلاعات مربوطه در دفترچه اطلاعات ساختمان بر عهده مجری ساختمان می‌باشد. آنگاه مجری ساختمان دفترچه اطلاعات ساختمان تکمیل شده را، به سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان تحویل می‌نماید و ســـازمان نسبت به صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان اقدام می‌نماید و پایان کار ساختمان براساس شناسنامه فنّی و ملکی صادر خواهد شد.

براساس توافقنامه‌ای که در ابتدای سال ۱۳۹۵ بین شرکت آب و فاضلاب استان تهران و سازمان نظام‌مهندسی استان تهران به امضا رسید. واگذاری انشعاب آب و فاضلاب و یا افزایش ظرفیت انشعاب در ساختمان‌هایی که تخریب و نوسازی می‌شوند منوط به گواهی «مهندس ناظر آبفا» گردیده است که از ابتدای عملیات اجرایی ساختمان توسط سازمان نظام‌مهندسی استان به مالکین معرفی شده و این مهندس، بر فرآیند اجرای تأسیسات آب و فاضلاب داخل ساختمان، نظارت می‌کند و در شناسنامه فنّی و ملکی نیز، مشخصات تأسیسات آب و فاضلاب و کیفیت اجرای آن را گواهی می‌کند. بنابراین صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان یکی از وظایف بسیار مهم سازمان‌های نظام‌مهندسی استانی است که توصیه می‌کنم بسیار جدی‌تر به آن پرداخته شود و اطلاعات صحیح، دقیق و کامل تمام اجزاء ساختمان و اطلاعات و تعهدات تمام عوامل فنّی و تخصصی، در آن درج شـــود و در اختیار بهره‌برداران و خریداران ساختمان‌ها قرار گیرد.

رفع ابهام از دو عبارت شناسنامه فنّی و ملکی و شناسنامه فنّی

مهندس علی پزشکی
عضو هیئت علمی
دانشگاه آزاد اسلامی

در ابتـــدا ســـعی خواهـــد شـــد جایگاه قانونی سند شناسنامه فنّی و ملکی در قوانین و مقـــررات موجود کشـــور معرفـــی گـــردد. مبتنی بر مـــاده ۲۱ قانون نظام‌مهندســـی و کنترل ســـاختمان مصوب ۱۳۷۴ مجلس شـــورای اسلامی یکی از اهم وظائف و اختیارات شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی، همکاری با وزارت راه و شهرسازی برای تهیه شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان است.

هیئـــت وزیـــران در آئین‌نامه اجرایی مـــاده ۳۳ قانون نظام‌مهندســـی و کنترل ســـاختمان که به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور در سال ۱۳۸۳ به تصویب رسیده است، شناسنامه فنّی و ملکی را سندی حاوی اطلاعات فنّی و ملکی ساختمان، و صدور آن‌را به‌عهده ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان نهاده، اعلام می‌دارد که این ســـند به همراه نقشه‌های چون ســـاخت در کلیه نقل و انتقالات ساختمان باید تحویل خریدار گردد تا ایشان از مشخصات ساختمانی که خریـــداری می‌نماید مطلع گردد. همچنین در این آئین‌نامه وظائف مراجع مختلف نظیر مجریان، مراجع صدور پروانه و سازمان استان در مسیر تکمیل اطلاعات و صدور این سند به خوبی تعیین گردیده است.

هیئت وزیران شناسنامه فنّی و ملکی را سندی حاوی اطلاعات فنّی و ملکی ساختمان و صدور آن‌را به‌عهده سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان نهاده است.

در این راستا وزارت راه و شهرسازی در ماده ۱۹ مبحث دوم مقررات ملّی ساختمان، صدور شناسنامه فنّی و ملکی را مستلزم تهیه و تکمیل دفترچه اطلاعات ساختمان (مشتمل بر جداول مربوط به روند طرح، اجرا، نظارت و اطلاعات ساختمان) توسط مجریان و دیگر مراجع مسئول ساختمان می‌داند که منتج به صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان توسط سازمان نظام‌مهندسی استان می‌شود.

همچنین بر اساس ماده ۲۲ قانون پیش‌فروش ساختمان مصوب ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی، شهرداری‌ها مکلفند هنگام صدور پروانه ساختمان برای هر واحد نیز شناسنامه فنّی مستقل با ذکر مشخصات کامل و ملحقات و سایر حقوق با شماره مسلسل صادر و به متقاضی تسلیم نمایند. لازم به ذکر است در آئین‌نامه اجرایی این قانون، که در سال ۱۳۹۳ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های دادگستری، راه و شهرسازی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در هیئت وزیران مصوب گردید، آنچه معتبر شناخته شده است شناسنامه فنّی و ملکی است که بر اساس ماده ۲۱ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان صادر می‌گردد.

با عنایت به موارد فوق سؤال مهمی که معمولاً مطرح می‌گردد این است که آیا مقنن دو مفهوم مختلف در رابطه با شناسنامه فنّی و ملکی (مصرح در ماده ۲۱ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان) و شناسنامه فنّی (مصرح در ماده ۲۲ قانون پیش فروش ساختمان) در نظر دارد؟ یا اینکه اگر این دو سند به واقع یکی است چرا مراجع صدور آن دو با یکدیگرمتفاوت پیش‌بینی شده است؟

برای پاسخ به این سؤال باید به جزئیات انتظار قانونگذار در هر یک از این قوانین و کاربرد سند شناسنامه فنّی و ملکی در آن‌ها دقت نمود. در این راستا به نکات زیر اشاره می‌گردد:

شهرداری‌ها مکلفندهنگام صدور پروانه ساختمان برای هر واحدنیز شناسنامه فنّی مستقل با ذکر مشخصات کامل و ملحقات و سایر حقوق با شماره مسلسل صادر و به‌متقاضی تسلیم نمایند.

۱ شناسنامه فنّی در قانون پیش فروش ساختمان در زمان صدور پروانه صادر و به متقاضی تسلیم می‌گردد. لذا محتوای اطلاعات این سند برگرفته از اطلاعات طرح، مشخصات ملکی و اطلاعات پروانه ساختمان خواهد بود. بند ۴ از ماده ۲ قانون مذکور این اطلاعات را شامل مشخصات فنّی و معماری ساختمانی که واحد در آن احداث می‌شود؛ مانند موقعیت، کاربری و مساحت کل عرصه و زیربنا، تعداد طبقات و کل واحدها، نما، نوع مصالح مصرفی ساختمان، سیستم گرمایش و سرمایش و قسمت‌های مشترک و سایر مواردی که در پروانه ساخت هر واحد قید شده یا عرفاً در قیمت مؤثر است می‌داند. همچنین با دقت در این قانون و آئین‌نامه اجرایی آن در می‌یابیم منظور مقنن از متقاضی، پیش‌خریدار و یا پیش‌فروشنده است. بنابر این شناسنامه فنّی صادر شده توسط شهرداری، برای هر واحد تنظیم و قابل تسلیم به هریک از پیش‌خریداران و یا پیش‌فروشنده می‌باشد.

۲ شناسنامه فنّی و ملکی مصرح در ماده ۲۱ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، در زمان خاتمه کار توسط سازمان نظام‌مهندسی استان صادر گردیده و شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه موظفند گواهی پایان‌کار را بر اساس آن صادر نمایند. سازمان استان این سند را پس از صدور جهت ارائه به مرجع صدور پروانه در اختیار مجری قرار می‌دهد. در مجموعه‌هایی که با یک پروانه ساخته می‌شوند پس از صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان، به ازای هر واحد یک نسخه مصدق شناسنامه فنّی ملکی ساختمان با قید توضیحات لازم بنابر تقاضای مالکان توسط سازمان استان صادر و در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد. این سند حاوی کلیه اطلاعات ثبتی و ملکی، طرح، اجرا و نظارت است.

در حال حاضر با حذف سازندگان ذی‌صلاح از گردونه ساخت‌وساز توسط برخی مراجع صدور پروانه به‌علت توهم کاهش قیمت ساخت‌وساز و آسان کردن راه برای اخذ پروانه ساختمانی توسط مردم، شناسنامه فنّی و ملکی از فرآیند حذف شده و یا بدون پرکردن این اطلاعات ارائه می‌شود.

جایگاه مصالح ساختمانی استاندارد در نظام‌نامه فنّی و ملکی ساختمان

مهرداد خواجه‌پور

عضو اسبق دوره ششم و هفتم هیئت مدیره و هیئت رئیسه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان فارس

در همین راستا و با توجه به نقش سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در کنترل کیفیت ساختمان‌ها و به موجب ماده ۸ تصویب نامه هیئت وزیران (مصوب ۱۳۸۴) وظیفه کنترل مصرف مـــواد، مصالح و فرآورده‌های ساختمانی برعهده سازمان نظام‌مهندسی ساختمان می‌باشد. همچنین وظیفه نظارت بر این روند برعهده اداره کل راه و شهرســـازی و سازمان نظام‌مهندسی استان گذاشته شده است.

متأســـفانه عدم توجه به این مهـــم و مغفول ماندن اهمیـــت کیفیت مصالح و نقش تعیین‌کننده آن در استحکام، و نداشتن متولی در کنترل کیفیت مصالح تولید شـــده (نظام کنترل کیفیت در بخش مصالح ســـاختمانی) به‌همراه توجه به اولویت‌های تدوین استانداردهای موردنیاز صنعت ساختمان، باعث شده است که این حوزه با چالش‌های جدی و قابل نقدی مواجه باشـــد که می‌توان نتیجه بی‌توجهی به آن را در حوادثی مانند زلزله کرمانشـــاه و تخریب عمده ساختمان‌های بتنی که یکی از عوامل مؤثر آن کیفیت

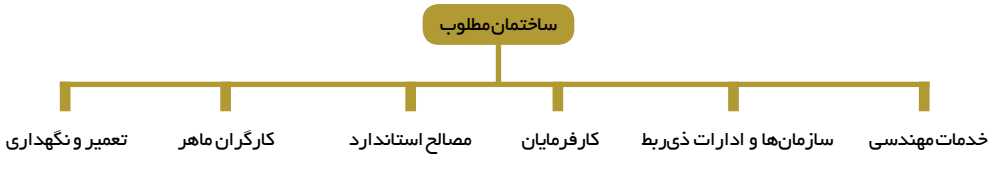

چرا باید خواند؟

روشن است که نقش مصالح در کیفیت ساخت‌وساز بسیار مهم و حیاتی است و قطعاً یکی از عوامل تأثیرگذار در مقاومت و استحکام ساختمان‌ها و افزایش طول عمر مفید آن‌ها مصالح و فرآورده‌های ساختمانی با کیفیت و استاندارد می‌باشد.

۸۰

درصد

کشور ایران لرزه‌خیز است

نامطلوب بتن بود، جستجو کرد.
متأسفانه علی‌رغم لحاظ شدن برخی راهکارهای قانونی جهت الزام به کارگیری مصالح ساختمانی استاندارد در ساختمان‌ها نظیر الزام به پر کردن شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان، جهت مشخص شدن مهارت عوامل دست‌اندرکار و مصالح به کار رفته در ساخت یک بنا به دلیل عدم فراهم شدن زیرساخت‌های لازم در استانداردسازی و در دسترس قرارنگرفتن تمامی مصالح موردنیاز در صنعت ساختمان و همچنین عدم تمکین مراجع صدور پروانه به اجرای کامل و بدون گزینش قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان این کار به درستی و در تمامی ساختمان‌ها انجام نمی‌گیرد و باعث گردیده است که فرآیند و عوامل ساخت یک ساختمان بدون شناسنامه و مشخصات باشند. زیرا قانونگذار در ابتدا، اجرای ساختمان را مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای دانسته است که در مورد مهندسان و کاردانان از طریق پروانه اشتغال و در مورد کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنّی احراز می‌شود و سپس این سازندگان ذی‌صلاح را طی موادی در شیوه‌نامه‌های اجرائی قانون ملزم به استفاده از مصالح ساختمانی دارای استاندارد اجباری و یا گواهینامه فنّی از مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن کرده است. و ناظران ساختمان را نیز ملزم به نظارت بر کار این سازندگان ذی‌صلاح نموده است.

الزام به پر کردن شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان به دلیل عدم فراهم شدن زیرساخت‌های لازم در استانداردسازی و در دسترس قرارنگرفتن تمامی مصالح موردنیاز در صنعت ساختمان و همچنین عدم تمکین مراجع صدور پروانه به اجرای کامل و بدون گزینش قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان به درستی و در تمامی ساختمان‌ها انجام نمی‌گیرد.

و در حال حاضر با حذف سازندگان ذی‌صلاح از گردونه ساخت‌وساز توسط برخی مراجع صدور پروانه به‌علت توهم کاهش قیمت ساخت‌وساز و آسان کردن راه برای اخذ پروانه ساختمانی توسط مردم، شناسنامه فنّی و ملکی که بایستی توسط سازندگان ذی‌صلاح تکمیل می‌شد، از فرآیند حذف شده و یا بدون پر کردن این اطلاعات، ارائه می‌شود.
عدم توجه به این نکته و نقش تعیین‌کننده مصالح استاندارد در ساخت‌وسازها باعث شده که شناسنامه فنّی و ملکی که قرار بود به عنوان یک سند فنّی تضمین‌کننده کیفیت ساختمان برای بهره‌داران باشد ارزش فنّی و حقوقی خود را از دست بدهد.
باتوجه‌به لرزه‌خیزی بیش از ۸۰ درصد کشور عزیزمان، لزوم رعایت مسائل و اصول فنّی در ساخت‌وساز دو چندان می‌باشد. در این میان نقش مصالح ساختمانی به عنوان اساس ساخت سازه‌ها بیش از بقیه عوامل پررنگ می‌باشد و دستیابی به کیفیت پایدار بدون آن امکان‌پذیر نمی‌باشد لذا بایستی با پررنگ کردن و ایجاد سازوکار عوامل کنترلی و ثبت مشخصات مصالح ضمن درج مشخصات فنّی و ویژگی‌های مصالح، امکان رصد مصالح به کار رفته در ساختمان را فراهم کرد، این مکانیزم در حال حاضر در شناسنامه فنّی و ملکی فراهم گردیده است که نیاز به حمایت جدی و بسترسازی توسط متولیان صنعت ساختمان دارد.
فراموش نکنیم که با حمایت و مصرف مصالح استاندارد، باعث حمایت از تولیدکنندگان مصالح استاندارد خواهیم شد و این کار ضمن تضمین بقای فعالیت این تولیدکنندگان، راه را بر تولید، توزیع و مصرف مصالح غیراستاندارد و فاقد کیفیت خواهد بست.
ای کاش علی‌رغم بروز زلزله‌های متعدد در کشور، اراده لازم برای کسب تجربه و درس گرفتن از تخریب سرمایه‌های ملّی این کشور را داشته باشیم.

در فرایند نظارت عالیه و کنترل کیفیت طراحی و نظارت بر اجرای ساختمان‌ها در کشورهای صنعتی، شرکت‌های بیمه نقشی تعیین‌کننده ایفا کنند.

رفع ابهام در مشخصات محصولات ساختمانی، گام اول در شناسنامه فنّی و ملکی

بهروز محمدکاری
عضو هیات علمی و رئیس بخش انرژی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

در جامعه مصرفی امروزی، آنچه تا حد زیادی نهادینه شده است، رویکرد مشـــتری‌مداری است که یکی از ارکان اصلی رقابت سالم بین تولیدکنندگان محصولات مختلف تلقی می‌شـــود. در طول دهه‌های متمادی، تولیدکنندگان تلاش نموده‌اند اعتماد مصرف‌کننده را به طرق مختلـــف جلب نمایند؛ از کاهش قیمت‌ها تا ارائه هر گونه خدمات، در صورت بروز هر نوع مشکل، در زمان استفاده از محصول خریداری‌شده. به‌همین علت اســـت که در مورد خیلی از محصولات، شـــاهد اشاعه فرهنگ تضمین کیفیت هستیم. این موضوع در خصوص ســـاختمان نیز مطرح شده‌است. در حال حاضر، در همه کشـــورهای صنعتی، بیمه ساختمان یک الزام می‌باشـــد، و بهره‌بردار آسوده‌خاطر است که هزینه بخش اعظم خرابی‌ها، در چندین ســـال دوره بهره‌برداری، توسط شرکت بیمه پرداخت خواهد شد. همین امر باعث شده‌است که در فرایند نظارت عالیه و کنترل کیفیت طراحی و نظارت بر اجرای ساختمان‌ها، شرکت‌های بیمه نقشی تعیین‌کننده ایفا کنند.

متأســـفانه، در ایران، به دلایل مختلف، در این زمینه با یک تأخیر اساســـی روبه‌رو هســـتیم. در سال‌های اخیر، به‌غلط، راه‌های آزموده شکست‌خورده را دوباره آزمودیم. برای مثال، حمایت از بعضی سیســـتم‌های نویـــن، بدون توجه به جزییات مربـــوط به هر یک، و بدون هیچ‌گونه تضمین کیفیتی از طرف تولیدکننده و سازنده، باعث شده‌است که هیچ نوع ارتقاء کیفیتی را در ساختمان‌های جدیدالاحداث شاهد نباشیم.

بدیهی اســـت ورود به بحث تضمین کیفیت و بیمه به‌سهولت انجام نمی‌شود، و پیش‌نیازهای متعددی، از جمله شناسنامه فنی ساختمان، باید عملّیاتی شوند، تا مشخصات عناصر، سیستم‌ها و تجهیزات ساختمان ساخته‌شده مستندسازی گردند. در چنین شرایطی، در صورت مشـــاهده هر گونه عدم انطباق با مقررات

حمایت از بعضی سیستم‌های نوین، بدون توجه به جزییات مربوط به هر یک، و بدون هیچ‌گونه تضمین کیفیتی از طرف تولیدکننده و سازنده، باعث شده‌است که هیچ نوع ارتقاء کیفیتی را در ساختمان‌های جدیدالاحداث شاهد نباشیم.

۳
رده
جدید انرژی برای ساختمان‌ها در ویرایش جدید مبحث نوزدهم

و آیین‌نامه‌ها، ره‌گیری عوامل بروز مشکل امکان‌پذیر می‌گردد. البته، لازم است که تمامی اطلاعات فنی لازم در آن گنجانده شود، تا مسئولیت تمامی عوامل طراحی، اجرا و نظارت دقیقاً مشخص گردد. برای مثال، در اکثر تولیدات شیشه دوجداره و پنجره نوین (یوپی‌وی‌سی یا آلومینیومی گرماشکن)، اثری از اطلاعات مربوط به تولید و مشخصات اجزای به‌کار رفته در محصول نیست، و در صورت بروز مشکل، اثبات عدم انطباق با سفارش یا مقررات ملّی امری بسیار مشکل یا در بعضی مواقع ناممکن است. پس قبل از اینکه بخواهیم به بحث شناسنامه فنی ساختمان رسمیت دهیم، باید در جهت رفع تمامی کوتاهی‌ها و ابهامات از این قبیل فعالیت گسترده‌ای را سازمان‌دهی کنیم.

بخشی از شناسنامه ساختمان به موضوع صرفه‌جویی در مصرف انرژی و رعایت ضوابط تعیین‌شده در مبحث ۱۹ مقررات ملّی ساختمان اختصاص دارد. مواردی که باید در این خصوص، در شناسنامه ساختمان گنجیده شود شامل موارد زیر است:

- مشخصات ساختمان (شامل آدرس، مساحت مفید، کاربری و نحوه استفاده از ساختمان، مشخصات مالک و ...)، مهندس طراح و تاریخ طراحی
- رتبه انرژی ساختمان (به همراه دیگر اطلاعات لازم نظیر گروه ساختمان، ...)
- مشخصات کلی عناصر پوسته خارجی (ضرایب انتقال حرارت طرح و مرجع)
- جزئیات مربوط به جدارهای مختلف ساختمان و بهره‌وری انرژی آن‌ها (ضریب انتقال حرارت، یا مقاومت عایق حرارتی، ...)، به همراه مشخصات فنی مصالح و عایق‌های حرارتی مصرفی در ساختمان
- جزئیات مربوط به پنجره‌ها و نورگیرهای سقفی و بهره‌وری انرژی آن‌ها (ضریب انتقال حرارت، ضریب بهره گرمایی خورشیدی، ضریب عبور مرئی)
- مشخصات کلی سیستم‌های تأسیسات مکانیکی (طرح و مرجع)
- مشخصات کلی سیستم‌های الکتریکی و تجهیزات (طرح و مرجع)
- روش مورد استفاده برای طراحی ساختمان، و مقادیر محاسبه‌شده (ضرایب انتقال حرارت، یا نیاز انرژی یا مصرف انرژی سالانه) برای ساختمان طرح و ساختمان مرجع؛

مشخصات فنی سیستم‌های مکانیکی، و بازدهی انرژی تجهیزات مورد استفاده؛

- امکان یا عدم امکان تأمین انرژی توسط سامانه‌های بر پایه انرژی‌های تجدیدپذیر. در صورت وجود امکان تأمین، لازم است موارد زیر مشخص گردد:
- مشخصات فنی سیستم‌های تجدیدپذیر مورد نیاز، و بازدهی انرژی تجهیزات مورد استفاده؛
- حداکثر میزان برق و گرمای قابل تأمین توسط سیستم‌های تجدیدپذیر؛
- جانمایی و متراژ محل‌های پیش‌بینی‌شده برای نصب سامانه‌های بر پایه انرژی‌های تجدیدپذیر؛
- تمهیدات در نظر گرفته‌شده برای اتصال سیستم‌های تجدیدپذیر به سیستم‌های تأسیسات مکانیکی و الکتریکی؛

باتوجه‌به این نکته که پیش‌نویس ویرایش جدید مبحث ۱۹ مقررات ملّی ساختمان آماده شده است، و در آن، علاوه بر مطرح شدن روش‌های جدید طراحی ساختمان از دیدگاه انرژی، از جمله روش نیاز انرژی و روش کارایی انرژی، سه رده جدید انرژی نیز برای ساختمان‌ها تعریف گردیده‌است، جا دارد که موارد پیشنهادشده برای شناسنامه فنی ساختمان، پس از تصویب ویرایش جدید مبحث بازبینی و تکمیل گردد.

در اکثر مصالح به کار رفته در ساختمان اثری از اطلاعات مربوط به تولید و مشخصات اجزای به‌کار رفته در محصول نیست، و در صورت بروز مشکل، اثبات عدم انطباق با سفارش یا مقررات ملّی امری بسیار مشکل یا در بعضی مواقع ناممکن است.

مقررات ملّی ساختمان، به‌عنوان فراگیرترین ضوابط موجود در عرصه ساختمان، بی تردید نقش مؤثری در نیل به اهداف عالی تأمین ایمنی، بهداشت، سلامت و صرفه اقتصادی فرد و جامعه دارد و رعایت آن ضمن تأمین اهداف مذکور موجب ارتقای کیفیت و افزایش عمر مفید ساختمان‌ها می‌گردد.

ارتقاء کیفیت ساخت در سایه صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان

فرهاد سهراب لو
عضو علی البدل هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان البرز

شاید بتوان گفت وقوع زمین لرزه رودبار در خردادماه سال ۱۳۶۹ ، نقطه عطفی در به‌کارگیری آئین‌نامه‌های طرح ساختمان‌ها در برابر زلزله بود که مسئولین را بر آن داشت تا اســـتفاده از استاندارد ۲۸۰۰ ایران را ، در طراحـــی و اجرای کلیه ابنیه اجباری نمایند. در کوتاه زمانی بعد از آن اتفاق، تدوین قانون نظام‌مهندســـی و کنترل ساختمان در دستور کار قرار گرفت و در سال ۱۳۷۴ این مهم به وقوع پیوســـت و یکسال پس از آن نیز هیئت دولت در راستای نظام‌مند کردن فعالیت‌های مهندســـی و همچنیـــن مهندســـان توانمند عضو سازمان‌های نظام‌مهندسی در سراسر کشور آئین‌نامه اجرایی قانـــون مذکور را تدوین، تصویب و جهت اجرا ابلاغ نمود.

از آنجائی که ما در سرزمینی زلزله‌خیز زندگی می کنیم شاید در نگاه اوّل شنیدن نام این قانون، مقاوم سازی و ایمن سازی ساختمان‌ها را در برابر نیروی زلزله در اذهان تداعی می‌نمود که این مهم با بازنگری دستورالعمل‌ها و اســـتانداردهای اوّلیه در چندین مرحله همچنان در مسیر رشد در حال ادامه طریق می‌باشد. در دهه هشتاد شمسی گام بعدی این مسیر تکاملّی با تدوین مجموعه مقررات ملّی ساختمان توسط معاونت امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی به منصه ظهور رسید. « مقررات ملّی ساختمان، به‌عنوان فراگیرترین ضوابط موجود در عرصه ساختمان، بی تردید نقش مؤثری در نیل به اهداف عالی تأمین ایمنی، بهداشت، سلامت و صرفـــه اقتصادی فرد و جامعه دارد و رعایت آن ضمن تأمین اهداف مذکور موجب ارتقای کیفیت و افزایش عمر مفید ساختمان‌ها می گردد.»

از آنجائی که ساختمان به‌عنوان یک ثروت ملّی محسوب شده و هزینه تولید آن در سطح کلان حدود ۴۰% از سرمایه کشور را در هر ســـال در درون خود دارد، لذا بالا بردن طول عمر بناهای احداثی به‌عنوان یک چالش بسیار جدی در مورد توجه مهندسان ساختمان بوده است.

استانداردســـازی مصالح مصرفی در بناها ی در حال

۴۰
درصد
سهم صنعت ساختمان در سرمایه کشور

نگرش قانونگذار به حفظ ثروت ملّی که از افزایش کیفیت ساخت‌وساز منبعث می‌شود در این نکته متبلور شده که حتی فرآیند تنظیم این سند رسمی را در اتمام دوره ساخت، قبل از صدور پایانکار قرار داده و سایرمراحل را منوط به تنظیم آن کرده است.

ساخت و نیز طراحی و اجرای صحیح مصالح استاندارد طبق آخرین آئین‌نامه‌ها و متداجرایی حسب مورد در هر منطقه با رویکرد شرایط اقلیمی و پهنه‌بندی لرزه‌خیزی آن به منظور بالا بردن سطح آسایش بهره‌برداران سبب می‌گردد طول عمر این بناها به شـــرایط ایده آل خود نزدیک شود.

با افزایش مهاجرت در برخی از شهرها و محدود بودن زمین‌ها جهت احداث بناهای جدید و همچنین اجبار ساخت آپارتمان با واحدهای متعدد، پرواضح است که بالا بردن این مدت زمان بهره‌برداری چه مقدار ما را در ایجاد شـــهرهای سالم و دوستدار محیط زیست یاری می‌رساند و این است که ارتقاء کیفیت مصالح مصرفی در ســـاختمان‌ها یگانه عامل اثرگـــذار در این بخش می‌باشد.

افزایش مرغوبیت مصالح و به‌کارگیری تکنولوژی‌های جدید و صنعتی سازی ابنیه در سایه مهارت مهندسان در بهره جستن از آخرین دانش علمی در زمینه طراحی در رشـــته‌های مرتبط با ساختمان منجر به بالا رفتن کیفیت ساخت‌وســـاز می‌گردد. فرآیند فوق مجموعه عواملی در بخش طراحی، تولید و ســـاخت در صنعت بزرگ ساختمان سازی می‌باشـــد که در مسیر ارتقاء کیفیت بناها با طول عمر بالا به‌طور مســـتقیم مؤثر می‌باشند.

قانونگذار با تدوین مباحث بیست و دو گانه مقررات ملّی ساختمان همواره سعی بر اثرگذاری مطلوب بر فرآیند مذکور را داشـــته حتی تا آنجا که در دوره بهره‌برداری نیز از آن غافل نبوده اســـت و پروسه طراحی تا زمان بهره‌برداری را طبق مبحث دوم مقررات ملّی ساختمان در قالب ماده ۱۹ تحت عنوان شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان به‌طور کامل کنترل می‌نماید. همانگونه که این سند از نامش پیداست بیانگر هویت یک ساختمان بوده که به‌صورت جداگانه و واحد برای هر بنا از ابتدای دوره تولید تـــا زمان بهره‌برداری تنظیم می‌گردد و در اختیار مالک یا مالکین آن قرار داده می‌شود که موظفند در زمان فروش آن را به مالک جدید منتقل نمایند.

این دفترچه حاوی اطلاعات فنّی ســـاختمان از قبیل طراحان، ناظران و مجری ذی‌صلاح پروژه و همچنین مشـــخصات مصالح مصرفی همراه با اســـتانداردهای مربوطه و نیز نقشه‌های چون ساخت پروژه است.

با شرح مختصری از محتویات شناسنامه فوق ناگفته پیداست که مجری ذی‌صلاح پروژه در هنگام احداث بنا موظف است با استفاده از مصالح مصرفی استاندارد و درج نام و کد اقلام به شرح جداول مربوطه، در راستای ساختمان‌سازی با مصالح مرغوب و مورد تأیید سازمان ملّی استاندارد ایران حرکت نموده و از مصرف هرگونه مصالح دیگر که فاقد علامت اســـتاندارد باشند امتناع نماید.

لذا این حرکت هدفمند در فرآیند تولید منجر به احداث بنایی با کیفیت بالای مصالح شـــده و مهندسین ناظر نسبت به اجرای صحیح کارها توسط عوامل اجرایی به وظیفه خود عمل نموده و مهر تأیید ایشـــان منجر به صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان می‌شود. نگرش قانونگذار به حفظ ثروت ملّی که از افزایش کیفیت ساخت‌وســـاز منبعث می‌شـــود در این نکته متبلور شده که حتی فرآیند تنظیم این سند رسمی را در اتمام دوره ساخت، قبل از صدور پایانکار قرار داده و سایرمراحل را منوط به تنظیم آن کرده است. با نگاهی اجمالی به ترتیب مراحل طراحی تا پایانکار ساختمان در می‌یابیم که زحماتی که تمام افراد و نهادهای مؤثر در بخش تولید مسکن متقبل می‌شوند به‌صورت کاملاً شفاف در راستای حفظ حقوق مصرف‌کنندگان در قالب این سند رسمی قابل تنظیم و بهره‌برداری می‌باشد.

به‌طور منطقی می‌توان مراحل اســـتفاده از شناسنامه فنّی و ساختمان در دو بخش متمایز نمود؛ بخش اوّل حین اجرای پروژه و بخـــش دوم در زمان بهره‌برداری است. در بخش اوّل امتداد حرکت بسمت تولید بنایی با کیفیت بالا در جهت افزایش عمر مفید آن اســـت.

مجری ذی‌صلاح پروژه در هنگام احداث بنا موظف است با استفاده از مصالح مصرفی استاندارد و درج نام و کد اقلام به شرح جداول مربوطه، در راستای ساختمان‌سازی با مصالح مرغوب و مورد تأیید سازمان ملّی استاندارد ایران حرکت نموده و از مصرف هرگونه مصالح دیگر که فاقد علامت استاندارد باشند امتناع نماید.

قانونگذار با تدوین مباحث بیست و دو گانه مقررات ملّی ساختمان همواره سعی بر اثرگذاری مطلوب بر فرآیند مذکور را داشته حتی تا آنجا که در دوره بهره‌برداری نیز از آن غافل نبوده است و پروسه طراحی تا زمان بهره‌برداری را طبق مبحث دوم مقررات ملّی ساختمان در قالب ماده ۱۹ تحت عنوان شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان به‌طور کامل کنترل می‌نماید.

به‌کارگیری مصالح مورد تأیید و دارای علامت استاندارد نشان از این حرکت ارزشمند توسط مجریان پروژه دارد. سوداگرانی که با روش‌های دیگر اقدام به تولید مصالح ساختمانی نامرغوب و غیر استاندارد می‌نمایند ضمن بر باد دادن سرمایه‌های ملّی، در سطح کلان با تضعیف حقوق بهره‌برداران همانند سرطان‌هایی بدخیم به جان چرخه تولید استاندارد کشور افتاده و با مختل کردن حرکت چرخ دنده‌های تولید ، آسیب جدی به اقتصاد کلان کشور وارد می‌کنند. بخش دوم استفاده از محتویات و اطلاعات مندرج در شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان در زمان بهره‌برداری بنا می‌باشد.

حوادثی غیر قابل پیش‌بینی چون آتش‌سوزی و گاهی ایجاد تغییراتی در ساختمان در طول دوران بهره‌برداری توسط مجری ذی‌صلاح زیر نظر ناظر و ... ایجاب می‌کند که مراجعه به دفترچه مذکور و استفاده از اطلاعات آن علی‌الخصوص نقشه‌های چون ساخت (ازبیلت) حداقل تخریب و کمترین هزینه را برای مالک و حداکثر آسایش را در زمان تعمیرات برای همسایگان ایجاد نماید.

این مهم در زمانی‌که عمر ساختمان‌ها افزایش پیدا می‌کند و شاید بیش از دو دهه از دوران بهره‌برداری آن‌ها می‌گذرد پر رنگ‌تر شده و داشتن اطلاعات زیر ساختی از بنا قطعاً کمک شایانی به پروسه تعمیرات خواهد نمود.

حال آنکه مشاهده می‌گردد در حالی‌که قانونگذار به درستی نسبت به تدوین این گردش کار با بهره‌گیری از علم مهندسی و با به‌کارگیری مصالح استاندارد که همگی در قالب شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان موجب ارتقاء کیفیت ساخت‌وساز می‌شود؛ قدم برداشته است، این سند مهم با دید بی‌مهری نگریسته شده و صدور آن به فراموشی سپرده شده است.

هم اکنون روند سریع گسترش شهرها و افزایش شهرنشینی همواره ما را به افزایش تولید مسکن نسبت به سال‌های قبل سوق می‌دهد واین کاهلی در اجرای قانون در تدوین این سند برای ما لطمات جبران ناپذیری را به‌دنبال خواهد داشت. لازم‌الاجرا بودن مقررات ملّی ساختمان بر هیچ کس پوشیده نیست و قانون نیز نباید گزینشی اجرا شود.

آن بندهایی که اثرات دراز مدت داشته به‌علت اینکه امروز برایمان ملموس نیست، رها شده و مدیران وقت نسبت به اجرای آن‌ها بی تفاوت می‌باشند، بلکه این مهم نیز همانند دیگر موارد می‌بایست اجرایی گردد تا ضمن تکمیل آن توسط مجری ذی‌صلاح و صدور آن توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در ارتقاء کیفیت ساخت بناها، افزایش طول عمر ساختمان‌ها و حفظ سرمایه‌های ملّی کشور قدمی بزرگ برداریم و از دسته‌بندی اطلاعات آن در سطح کلان برنامه‌ریزی لازم را برای تمام بخش‌های مرتبط با صنعت ساختمان در برنامه‌های توسعه ملّی کشور بنمائیم.

شهرداری‌ها و سایر مراجع قانونی صدور پروانه ساختمان، مکلفند در هنگام صدور پروانه و برای هر واحد، شناسنامه فنّی مستقل مطابق با این الگو تکمیل و پس از تأیید مهندس ناظر به متقاضی تسلیم نمایند.

عدم الزام شهرداری در به کارگیری مجریان ذی‌صلاح،یکی از مشکلات صدور شناسنامه فنّی ملکی ساختمان

در گفت‌وگو با دکتر مهدی جمالی نژاد، معاون عمران و توسعه امور شهری و روستایی وزارت کشور و رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

» همان‌گونه که اطلاع دارید مطابق قانون یکی از اسناد مهم ســـاختمان شناسنامه فنّی و ملکی است که کیفیت اجرای آن دارای فراز و نشیب‌هایی است. چگونه می‌توان شناسنامه فنّی و ملکی را از صوری بودن به یک ســـند الزامی و اجرایی تبدیل نمود؟

مطابق ماده (۲۲) قانون پیش فروش ســـاختمان مصوب ۱۳۸۹ «شهرداری‌ها مکلفند هنگام صدور پروانه ساختمان برای هر واحد نیز شناسنامه فنّی مستقل با ذکر مشخصات کامل و ملحقات و سایر حقوق با شماره مسلسل صادر و به متقاضی تســـلیم نمایند». به استناد بند (د) ماده (۱) آئین‌نامه اجرایی قانون مذکور مصوب سال ۱۳۹۳، پس از برگزاری جلسات هم‌اندیشی و هماهنگی‌های به عمل آمده با وزارت راه وشهرسازی؛ «شناسنامه فنّی ساختمان

چرا باید خواند؟

دکتر جمالی‌نژاد از جمله کسانی است که به علت دارابودن تجربه مدیریت‌شهری در کلانشهرهایی چون یزد و اصفهان در سنوات قبل و معاونت عمران و توسعه امور شهری در وزارت کشور، هم تصمیم‌ساز و هم اجراکننده تصمیمات حوزه ساخت و ساز و مدیریت‌شهری بوده است از این رو می تواند با اشرافی جامع در خصوص مقوله ای به نام «شناسنامه فنّی و ملکی» اظهارنظر کند از این رو مصاحبه‌ای در این خصوص با ایشان ترتیب داده‌شده است که در ادامه آورده شده است.

و دســـتورالعمل صدور آن» برای ابلاغ به شهرداری‌ها و سایر واحدهای تابعه در اســـتان‌ها از سوی معاونت امور شهرداری‌های سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور به معاونت‌های امور عمرانی استانداری‌ها ابلاغ شده است. شهرداری‌ها و سایر مراجع قانونی صدور پروانه ساختمان، مکلفند در هنگام صدور پروانه و برای هر واحد، شناسنامه فنّی مســـتقل مطابق با این الگو تکمیل و پس از تأیید مهندس ناظر به متقاضی تسلیم نمایند. این شناسنامه از چهار بخش «اطلاعات عمومی ساختمان»، «مشخصات کلی معماری»، «مشـــخصات کلی سازه» و «مشخصات کلی تأسیسات» تشکیل شده است. اما در اجرای آن می توان مشـــکلاتی را رصد کرد که از اگر بخواهم به صورت تیتروار به آن اشاره کنم می توان به :

- عدم اجرای قانون توسط مجریان ذی‌صلاح
- لزوم استفاده از محصولات دارای استانداری و گواهی‌نامه فنّی برای صدور شناسنامه واقعی فنّی ملکی ساختمان
- تناوب و عدم یکپارچگی مسئولیت در صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان
- ابهام در نحوه تکمیل شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان
- ممکن نبودن به روز رسانی اطلاعات شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان (از جمله مواردی که قانونگذار در صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان مدنظر قرار نداده است، عدم تعریف و اعمال تعمیـــر و نگهداری در چرخه عمر ساختمان است).

» نقش شناســـنامه فنّی و ملکی در خصوص بحران‌ها و مباحث روز جامعه و ساخت‌وساز چگونه می‌تواند باشد؟ (از جمله بحران آب، انرژی، رکود ساخت‌وســـاز، کیفیت، ایمنی، استاندارد مصالح و...)

همانطور که می‌دانید وفق مـــاده (۳۱) آئین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام‌مهندسی، شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان سندی است که حاوی اطلاعات فنّی و ملکی ساختمان احداث شده بوده و این سند توسط یک مرجع فنّی که همان ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان است صادر می گردد و مجریان مکلف هستند پس از اتمام کار، برای تهیه شناسنامه مذکور، اطلاعات فنّی و ملکی ساختمان را همراه با گواهی ناظر و تأئیدیه‌هایی که قانون مشخص کرده است را در اختیار سازمان نظام‌مهندسی استان قرار دهند. ضمن اینکه یک نسخه از شناسنامه فنّی وملکی ساختمان را هم باید دراختیار شهرداری و یا سایر مراجع صدور پروانه برای صادر شدن پایان کار ساختمان احدائی قرار دهند. در این حالت همه مشخصات فنّی که در ملک پیاده شـــده در یک سند جمع‌آوری می‌شود که همواره می‌تواند در زمان نیاز به فوریت مورد استفاده قرار گیرد. البته شناسنامه وفق ماده (۳۲) می‌بایست در کلیه نقل و انتقالات بعدی ساختمان همراه با نقشه‌های مانند نقشه ساخت تحویل خریدار شده تا خریدار از مشخصات ساختمانی که خریداری کرده است، مطلع گردد. بر این اساس این شناســـنامه می‌تواند نوع مصالح به کار رفته، استحکام بنا و ... را مشخص کرده و حتی می‌تواند با شفاف سازی به وجود آورده زمینه‌های کاهش مصرف انرژی و ... را باتوجه‌به استانداردهای موجود میسر سازد و از همه مهمتر، میزان استحکام سازه را در برابر حوادث و بلایای طبیعی و حتی انسان ساز را مشخص نماید.

۳۰

سال

عمرمفیدساختمان در ایران

ردیف	اقـــدام	مسئـول	پیش اقـدام
۱	تأمین مجری ذی‌صلاح	وزارت راه و شهرسازی	
۲	صدور پروانه تخریب و نوسازی و بکارگیری مجری ذی‌صلاح	شهرداری	تأمین مجری ذی‌صلاح
۳	اطلاع رسانی وظایف و الزامات	شهرداری	
۴	تکمیل دفترچه اطلاعات فنّی و ملکی‌ساختمان	مجری ذی‌صلاح (با همکاری طراح و ناظر)	حضور مجری ذی‌صلاح در ساخت‌وساز
۵	تهیه و صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان (بر اساس دفترچه اطلاعات)	سازمان‌نظام‌مهندسی ساختمان	حضور مجری ذی‌صلاح در ساخت‌وساز
۶	صدور پایان کار ساختمان	شهرداری	صدور شناسنامه فنّی و ملکی‌ساختمان

از جمله مواردی که قانونگذار در صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان مدنظر قرار نداده است، عدم تعریف و اعمال تعمیر و نگهداری در چرخه عمر ساختمان است.

» باتوجه‌به مسئولیت اجرایی شما در شهرداری یزد که یکی از کلان شـــهرهای ایران است و اخیراً به ثبت جهانی هم رســـیده است، به نظر شما روند تکمیل و تهیه شناسنامه فنّی و ملکی مطابق قوانین ارائه شده در مبحث ۲ مقررات ملّی ساختمان آیا صحیح است و در صورت منفی بودن پاسخ، اشکالات و معایب آن را بیان بفرمایید.

این روند کاملاً صحیح و الزامی اســت. البته در ماده ۳۵ آئین‌نامه مذکور، شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان را موظف نموده که این شناسنامه را از متقاضی مطالبه و پس از آن پایـــان کار را صادر نمایند. این روند کاملاً درست و لازم است که کاملاً رعایت گردد.

» مطابق با مـــاده (۳۱) آئین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان عنوان می‌شود «شناســـنامه فنّی و ملکی سندی اســـت که چگونگی رعایت مقررات ملّی ســـاختمان و ضوابط شهرسازی در آن قید می‌شود.» منظور قانونگذار از این تعریف چیست و چگونگی ارائه مباحث جدید را در آن چگونه می‌بینید؟

شناسنامه فنّی ساختمان برگه‌ای است که مشخصات کلی ساختمان در آن ذکر شده است. در این شناسنامه مواردی از قبیل مشـــخصات مهندســـین طراح، ناظر و مجری، مشخصات سازه‌ای، اطلاعات معماری، مشخصات دیوارها و نماها، مشخصات تجهیزات و تأسیسات نصب شده در ساختمان، اطلاعات فنّی و تجهیزات و تأسیسات مکانیکی، اطلاعات فنّی و تجهیزات برق و مشخصات آسانسور در قالب جدول‌هایی آورده شده که هرکدام از این موارد خود به موارد جزئی‌تر تقسیم می‌شوند؛ به طوری که می‌توان از روی این شناسنامه درباره‌ی ویژگی‌های عمومی ساختمان اطلاعات قابل توجهی را کسب کرد.

هدف از صدور شناســـنامه فنّی ساختمان ارتقای سطح عملّیات ساخت‌وســـاز و تضمین حقوق و برآورده شدن انتظارات مشـــتریان در بازار مسکن عنوان شده است. اما شناسنامه ملکی صرفاً اطلاعات مربوط به مالکیت ملک در آن ذکر می‌شود. اگرچه این دو شناسنامه دارای تشابه اسمی هستند، امّا باید گفت که تفاوت‌های اساسی دارند. یکی از مهمترین تفاوت‌های شناســـنامه فنّی ساختمان با شناســـنامه فنّی و ملکی در زمان صدور آن‌هاســـت! شناســـنامه فنّی در زمان صدور پروانه صادر می‌شود امّا صدور شناســـنامه فنّی و ملکی در زمان دریافت گواهی پایان کار صورت می‌گیرد.

۱۰۰

سال

عمرمفیدساختمان در اروپا

» آیا اجـــرای قانون «به کار گیـــری مجریان ذی‌صلاح» می‌تواند بر کیفیت تهیه شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان مؤثر باشد؟

در دنیا عمر مفید ســـاختمان بالای ۷۰ سال است که در بعضی کشورهای اروپایی این عدد به ۱۰۰ سال نیز می‌رسد و این درحالی است که در کشور ایران عمر مفید ساختمان در حالت خوشبینانه ۳۰ ســـال و در حالت بدبینانه ۱۵ سال پیش‌بینی شده است که به طور متوسط در کشور ما حدود ۲۰ ســـال می‌رسد که رقم بسیار پائینی است. به موجب آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ نظام‌مهندســـی باید در ساخت ساختمان به عنوان گرانترین کالا از افراد قابل صلاحیت استفاده شود تا در انتهای کار مردم و بهره‌بردار از استانداردهای موجود ساختمان اطمینان حاصل کنند. این فرآیند یک نظام سه جزئی است که مبتنی بر طراح دارای صلاحیت، ناظـــر دارای صلاحیت و مجری دارای صلاحیت است.

وفق ماده (۳۱) و (۳۵) آئین نامه اجرائی ماده (۳۳) قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان صدور پایان کار منوط به صدور شناسنامه فنّی و ملکی می‌باشد. لذا ضرورت دارد ناظران محترم از صدور گواهی اتمام عملّیات ساختمانی قبل از تکمیل و ارائه شناسنامه فنّی و ملکی توسط سازنده ذی‌صلاح و سازمان نظام‌مهندسی اجتناب کند. عدم الزام شـــهرداری در به کارگیری مجریان ذی‌صلاح برای تمام پروانه‌های ســـاختمانی به عنوان یکی از مشکلات صدور شناسنامه فنّی ملکی ساختمان است.

وفق ماده (۳۲) شناسنامه می‌بایست در کلیه نقل و انتقالات بعدی ساختمان همراه با نقشه‌های مانند نقشه ساخت تحویل خریدار شده تا خریدار از مشخصات ساختمانی که خریداری کرده است، مطلع گردد.

حقوق مهندسان ۷

خود تنظیمی حرفه‌ای به معنای تنظیم حرفه توسط خود آن حرفه است که می‌تواند کاملاً خصوصی باشد، امّا شناسایی رسمی یا عمومی برای آن وجود داشته باشد. بنابراین منظور از خود تنظیمی این است که اعضای حرفه مرتباً ورود به حرفه و قواعد عمل به حرفه را کنترل می‌کنند، حتی اگر کنترل از طریق آژانس‌های تنظیم‌گری دولتی انجام شود.

دانسته‌های حقوقی

پرونده اوّل

به تاریخ --- هجری شمسی در وقت فوق‌العاده، جلسه رسیدگی شورای انتظامی استان به تصدی امضاکنندگان ذیل تشکیل است و پرونده کلاسه --- تحت نظر قراردارد. با عنایت به مجموع محتویات پرونده، سرانجام ختم رسیدگی را اعلام و با استعانت از خداوند متعال، به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید:

«رأی شورا»

درخصوص شکایت آقای --- علیه آقای مهندس --- به شماره عضویت نظام‌مهندسی --- و شماره پروانه اشتغال --- دایر بر اشتغال به کار همزمان به عنوان مجری و ناظر در پروژه متعلق به شاکی با عنایت به شکایت شاکی و مستندات ابرازی و دفاعیات غیرموجه همراه با اقرار مشتکی‌عنه مبنی‌بر انعقاد قرارداد پیمان مدیریت با شاکی همزمان با اشتغال وی به عنوان ناظر در پروژه، به اعتقاد اعضای شورا تخلف وی محرز است بنابراین شورا با تطبیق عمل ارتکابی با بند ۴ از شق الف ماده ۹۱ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، مستنداً به ماده ۱۷ از قانون مذکور و ماده ۹۰ همان آئین‌نامه وی را به سه ماه محرومیت استفاده از پروانه اشتغال (مجازات انتظامی درجه ۳) محکوم می‌نماید. بدیهی است در اجرای بندهای یک و دو بند ب ماده ۹۰ فوق‌الذکر امتیازهای کسب شده احتمالی وی سلب و از انتخاب شدن به سمت عضو هیئت مدیره، به مدت پنج سال پس از قطعیت این حکم محروم می‌گردد. بدیهی است متخلف نیز مکلف است بلافاصله پس از ابلاغ رأی قطعی پروانه اشتغال خود را به سازمان نظام‌مهندسی استان تحویل نماید و عدم تحویل آن موجب اعمال مقررات تبصره ماده ۱۰۰ همان آئین‌نامه می‌باشد. و در مورد دیگر شکایات شاکی فوق‌الذکر علیه مشتکی‌عنه مذکور به‌لحاظ عدم احراز وقوع تخلف رأی بر برائت مشارالیه صادر و اعلام می‌گردد.

این رأی حضوری و ظرف مهلت یک‌ماه پس از ابلاغ، قابل تجدیدنظرخواهی از شورای انتظامی نظام‌مهندسی است.*

پرونده دوم

به تاریخ --- هجری شمسی در وقت فوق‌العاده، جلسه رسیدگی شورای انتظامی استان به تصدی امضاکنندگان ذیل تشکیل است و پرونده کلاسه --- تحت نظر قرار دارد. با عنایت به مجموع محتویات پرونده، سرانجام ختم رسیدگی را اعلام و با استعانت از خداوند متعال، به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید:

«رأی شورا»

در کشورهای دارای حقوق نوشته (مانند فرانسه) ایجاد سازمان‌های نظام حرفه به صورت بالا به پایین و با ابتکار دولت صورت گرفته است. بدلیل اهمیت این سازمان‌ها در تأمین نفع عمومی این سازمان‌ها در حقوق این کشورها جزء نهادهای عدم تمرکز در کتاب‌های حقوق اداری تقسیم‌بندی شده‌اند.

درخصوص شکایت آقای --- علیه آقای مهندس --- ناظر سازه و معماری و ناظر هماهنگ‌کننده ساختمان ---- واقع در کوچه --- متعلق به آقای --- به عنوان مجری همان ساختمان با مدیرعاملی --- دایر بر سهل‌انگاری در انجام وظایف به‌نحوی‌که موجب تضییع حقوق اشخاص ثالث ازجمله نامبرده به‌عنوان همسایه ملک مزبور گردیده است. باتوجه‌به شکایت مطروحه و مستندات ابرازی و دفاعیات موجه مشتکی‌عنه ردیف اوّل مبنی‌بر انجام وظایف نظارتی و گزارش موارد خلاف و تخلف پروژه به مراجع مربوطه و با عنایت به تصویر گزارش‌های ارائه شده از سوی مشارالیه به لحاظ عدم احراز ارتکاب تخلف انتسابی به استناد اصل ۳۷ قانون اساسی رأی برائت نامبرده صادر و اعلام می‌گردد. و در مورد مشتکی‌عنه ردیف دوم باتوجه‌به موارد فوق و دفاعیات بلاوجه مشارالیه و آرای صادره از کمیسون ماده صد شهرداری ... و گزارش بازدید کارشناسان محترم این شورا از پروژه مزبور که حکایت از عدم رعایت اشرافیت و دید ساختمان نسبت به ساختمان‌های روبه‌رو ازجمله ساختمان شاکی می‌نماید، تخلف انتسابی محرز است و شورا با انطباق موضوع با بند۲ از قسمت «الف» ماده ۹۱ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان و مستنداً به مواد۹۰ و ۹۲ همان آئین‌نامه و ماده ۱۷ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان حکم به محکومیت شرکت مزبور به محرومیت استفاده از پروانه اشتغال به مدت شش ماه (مجازات انتظامی درجه ۳) و ضبط آن به همان مدت صادر و اعلام می‌نماید.

بدیهی است در اجرای بند ۲ از قسمت «ب» ماده ۹۰ فوق‌الذکر متخلف تا پنج سال بعد از قطعیت رأی از انتخاب شدن به سمت عضو هیئت مدیره سازمان استان محروم می‌گردد و نامبرده مکلف است که بلافاصله پس از ابلاغ رأی قطعی نسبت به تحویل پروانه اشتغال خود به سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان اقدام کند و در صورت عدم تحویل مرجع صدور پروانه، محکومیت وی را در پرونده درج و پروانه اشتغال بعدی را با تأخیری معادل دو برابر مدت محرومیت، تمدید و تجدید می‌کند و مراتب را به کلیه شهرداری‌ها و مراجع ذی‌ربط اعلام می‌کند. این رأی حضوری محسوب و ظرف یک‌ماه پس از ابلاغ در شورای انتظامی نظام‌مهندسی قابل تجدید نظر است.

پرونده سوم

به تاریخ --- هجری شمسی در وقت فوق‌العاده، جلسه رسیدگی شورای انتظامی استان به تصدی امضاکنندگان ذیل تشکیل است و پرونده کلاسه --- تحت نظر قرار دارد. با عنایت به مجموع محتویات پرونده، سرانجام ختم رسیدگی را اعلام و با استعانت از خداوند متعال، به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید:

«رأی شورا»

درخصوص گزارش شماره --- مورخ --- علیه خانم مهندس --- به شماره عضویت --- نظام‌مهندسی و شماره پروانه اشتغال --- به عنوان مهندس ناظر --- ساختمان --- مبنی‌بر عدم ارائه گزارش‌های مرحله‌ای، باتوجه‌به محتویات پرونده ازجمله گزارش فوق‌الذکر و دفاعیات غیرموجه مشارالیه و با لحاظ این که گزارش مرحله دوم استنادی مشارالیه خارج از مهلت و بعد از بازدید --- ارائه شده است، تخلف انتسابی احراز می‌گردد، بنابراین شورا با تطبیق تخلف انتسابی با بند ۹ از شق «الف» ماده ۹۱ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان و مستنداً به ماده ۱۷ قانون مذکور و ماده ۹۰ همان آئین‌نامه، وی را به توبیخ کتبی با درج در پرونده عضویت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان (مجازات انتظامی درجه دو) محکوم می‌نماید.

رأی صادره حضوری محسوب و ظرف مهلت یک‌ماه از تاریخ ابلاغ، قابل تجدید نظرخواهی در شورای انتظامی نظام‌مهندسی است.

ماده ۹۰- مجازات‌های انتظامی به قرار زیر است:

الف- مجازات‌های انتظامی اصلی:

درجه یک - اخطار کتبی با درج در پرونده عضویت در نظام‌مهندسی استان.

درجه دو- توبیخ کتبی با درج در پرونده عضویت در نظام‌مهندسی استان.

درجه سه- محرومیت موقّت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت سه ماه تا یک سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت

محرومیت.
درجه چهار- محرومیت موقّت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت یک سال تا سه سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت‌محرومیت.
درجه پنج- محرومیت موقّت از استفاده از پروانه اشتغال به مدت سه سال تا پنج سال و ضبط پروانه اشتغال به مدت‌محرومیت.
درجه شش- محرومیت دایم از عضویت نظام‌مهندسی استان‌ها و استفاده از پروانه اشتغال.

ب- مجازات‌های انتظامی تبعی:

۱ - سلب امتیاز کسب شده در مواردی که کسب امتیاز حرفه‌ای یا سازمانی از قبیل عضویت در سازمان استان و ارکان آن یا اخذ و ارتقای پایه پروانه اشتغال از طریق انجام تخلّف انتظامی باشد، در صورت محکومیت قطعی درجه سه به بالا.

۲ - محرومیت از انتخاب شدن به سمت عضو هیئت مدیره سازمان استان تا پنج سال پس از قطعیت حکم مجازات انتظامی درجه سه تا درجه پنج و محرومیت از تصدی یا انتخاب شدن به سمت عضو شورای انتظامی و بازرس نظام‌مهندسی استان، شورای مرکزی و شورای انتظامی نظام‌مهندسی به مدت دو برابر مدت محرومیت استفاده از پروانه اشتغال فقط برای محکومان به مجازات انتظامی درجه‌های چهار و پنج و محرومیت دائم از انتخاب شدن یا تصدّی تمام سمت‌های مذکور در این بند برای محکومان به مجازات انتظامی درجه شش.

تبصره ۱- شورای انتظامی مکلّف است محکومیت به مجازات‌های انتظامی تبعی را در متن احکام صادره آن شورا ذکر کند.

تبصره ۲- اشخاصی که به سه مرتبه محرومیت موقّت از استفاده از پروانه اشتغال محکوم شده باشند، درصورتی‌که برای دفعات بعدی مرتکب تخلفی شوند که باز هم مستلزم اعمال مجازات محرومیت موقّت از درجه چهار یا پنج باشد، به مجازات مربوط به اضافه یک برابر مجموع مدت محرومیت‌های قبلی از استفاده از پروانه اشتغال و ضبط آن یا مجازات درجه شش محکوم خواهند شد.

تبصره ۳- محکومان به مجازات درجه شش پس از گذراندن (۱۰) سال از زمان قطعیّت رأی انتظامی می‌توانند از شورای انتظامی نظام‌مهندسی تقاضای عضویت مجدّد و رفع منع استفاده از پروانه اشتغال نمایند. درصورت نظر مثبت شورای انتظامی نظام‌مهندسی و موافقت رئیس شورای مرکزی، موضوع توسط رئیس شورای مرکزی به وزیر راه و شهرسازی پیشنهاد و با تصویب وی عضویت متقاضی در نظام‌مهندسی استان و اخذ پروانه اشتغال جدید با احراز شرایط، آزمون و آموزش اعمال می‌شود. مجازات تبعی مشمول بخشودگی فوق نمی‌شود.

تبصره ۴- مجازات انتظامی اشخاص حقوقی که به صورت محرومیت آن‌ها از استفاده از پروانه اشتغال به کار اعمال می‌شود مانع اعمال مجازات انتظامی بر مدیرعامل و سایر اشخاص حقیقی که به طور مستقیم و مؤثر در تخلّف شخص حقوقی دخیل بوده اند، نیست.

تبصره ۵- اشخاصی که به سه مرتبه محرومیت موقّت از استفاده از پروانه اشتغال محکوم شده باشند، درصورتی‌که برای دفعات بعدی مرتکب تخلّفی شوند که باز هم مستلزم اعمال مجازات محرومیت موقّت از درجه چهار یا پنج باشد، به مجازات مربوط به اضافه یک برابر مجموع مدت محرومیت‌های قبلی از استفاده از پروانه اشتغال و ضبط آن و یا مجازات از نوع درجه شش محکوم خواهند شد.

* اجرای ماده ۱۰۰ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان که تبصره آن در زیر درج شده است.
درصورتی‌که عضو متخلف، بلافاصله از تاریخ مندرج در رأی قطعی مبنی بر محرومیت موقت استفاده از پروانه اشتغال از تحویل پروانه اشتغال خود به نظام‌مهندسی استان یا مرجع صدور پروانه اشتغال امتناع ورزد، مرجع صادر کننده پروانه اشتغال محکومیت وی را در پرونده او درج و پروانه اشتغال بعدی وی را با تأخیری معادل دو برابر مدت محرومیت مذکور تمدید و تجدید خواهد کرد و مراتب را به کلیه شهرداری‌ها و مراجع ذی‌ربط نیز ابلاغ خواهد نمود. مفاد این تبصره باید به صورت فرم در کلیه آرای صادر شده درج شود.

** به استناد نامه شماره ۷۲۹ ـ ش/ الف مورخ ۸۴/۱۲/۰۱ شورای انتظامی نظام‌مهندسی میزان ظرفیت خوانده بایستی متناسب با مدت محکومیت، حسب مورد در همان سال و یا سال بعد کاهش یابد.

*** این رأی صرفاً جنبه حرفه‌ای- انضباطی و انتظامی دارد.

سازمان‌های نظام حرفه‌ای در ایران

در قسمت قبلی مجله «شمس» ماهیت سازمان‌های خود تنظیم حرفه‌ای را بررسی کردیم و نگاهی هر چند کوتاه به تاریخ شکل‌گیری این سازمان‌ها داشتیم. سپس با ارائه تعریفی از این سازمان‌ها، خصوصیات این سازمان‌ها را برشمردیم و در ادامه همان مقاله به مزایای خود تنظیمی در سازمان‌های نظام حرفه ای پرداختیم. در این شماره ماهیت سازمان های نظام حرفه‌ای در ایران و نحوه نظارت بر آن‌ها را مورد مطالعه قرار خواهیم داد و نحوه نظارت سازمان بازرسی کل کشور، سازمان تعزیرات حکومتی و نتیجه‌گیری را در قسمت سوم مقاله به بحث و بررسی خواهیم گذارد.

مائده عرفانی

وکیل پایه یک دادگستری و مشاور امور حقوقی

بخش دوم: سازمان‌های نظام حرفه‌ای در ایران

۱: ماهیت سازمان‌های نظام حرفه‌ای در ایران:

سازمان نظام حرفه‌ای سازمانی انتظامی حرفه‌ای است که بنا به تعریف مذکور در بند ب ماده ۱ قانون آزمایشی «ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد» مصوب ۱۳۹۰/۰۹/۱۹ (تمدید توسط نمایندگان مجلس تا شهریور ۹۸) مؤسسه خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار مأموریت عمومی محسوب می‌شود. در تعریف مذکور در آن قانون، سازمان نظام‌مهندسی مؤسسه غیردولتی می‌باشد که مطابق قوانین و مقررات، بخشی از وظایف حاکمیتی را بر عهده دارد. در این قسمت برآنیم تا نوع و ماهیت این سازمان‌ها در حقوق ایران و جایگاه آن را در میان مؤسسات عمومی و سازمان‌های دولتی و خصوصی بررسی نماییم.

۱-۱: تعیین نوع و شخصیت حقوقی

در این خصوص باید به مسائلی نظیر هدف، نوع فعالیت، میزان حاکمیت اراده و مسایلی از این قبیل توجه داشت و باتوجه‌به عناصر تشکیل‌دهنده یک شخص صراحتاً اعلام کرد که آیا شخص حقوقی مورد نظر، موضوع حقوق خصوصی است یا موضوع حقوق عمومی؟

در مورد سازمان‌های صنفی باتوجه‌به استقلال مالی و سازمانی، بعضی آن‌ها را شخصیت حقوق خصوصی می‌دانند و گروهی نیز آن‌ها را باتوجه‌به نوع فعالیت، شخص حقوقی حقوق عمومی می‌دانند، شکی نیست که این سازمان‌ها از نظر استخدامی و مالی تابع قوانین جاری مملکتی نظیر قانون استخدام کشوری و قانون محاسبات نیستند، افراد تشکیل‌دهنده این‌ها کارمند دولت محسوب نمی‌شوند، اموال متعلق به آن‌ها جز اموال عمومی نیست

و مسئله این خصوصیات از ویژگی‌های شخص حقوقی حقوق خصوصی است، امّا باید توجه داشت که با دقت نظر در تشکیلات و وظایف این سازمان‌ها به اصولی برمی‌خوریم که موجبات تغییر عقیده ما را فراهم می‌سازد، از جمله اینکه اولاً در این تشکیلات اصل حاکمیت اراده وجود ندارد، بلکه اصل عضویت و تبعیت اجباری که از خصوصیات عمده شخص حقوقی حقوق عمومی است حاکم می‌باشد، ثانیاً هدف این سازمان‌ها تنها تأمین نفع خصوصی نیست، بلکه آنچه مهم است تأمین منافع عمومی و انجام امور عمومی است. ثالثاً مهمترین عاملی که به تنهایی نیز می‌تواند در جای دادن این سازمان‌ها در ردیف شخصیت‌های حقوقی حقوق عمومی مؤثر باشد مسئله شرکت در اعمال حاکمیت است، این سازمان‌ها می‌توانند اعضاء خود را محاکمه کنند یا مبادرت به صدور دستورالعمل، نظام‌نامه و... نمایند.

۲-۱) قواعد حاکم بر سازمان‌های نظام حرفه‌ای

نظام‌های حرفه‌ای محصول نوعی همکاری هستند که دولت برای بعضی از حرفه‌ها خصیصه خدمت عمومی شناخته است ولی به‌جای اینکه خود مستقیماً این وظایف را برعهده بگیرد آن‌ها را به خود حرفه‌ها که سازمان‌هایی در نظم حرفه‌ای تشکیل داده‌اند، محول کرده است.[۱]

کار و فعالیت عمومی این سازمان‌ها تابع قواعد حقوقی حقوق عمومی و سازمان و امور استخدامیو قراردادها و معاملات و محاسبات تابع قواعد حقوق خصوصی است. مثلاً سازمان نظام پزشکی یکی از نهادهای مدنی و اجتماعی است که توانسته

در تأمین بخشـــی از حقوق شـــهروندان و نگهبانی از آن نقش داشته باشد، این سازمان دارای یک شخصیت حقوقی مستقل است،لیکن دولت بر فعالیت آن نظارت دارد به همین دلیل دارای رژیم حقوقی خصوصی عمومی است.[۲]

بنابراین باید توجه داشت که اعمال حاکمیت وظیفه دولت است و اصل بر این است که دولت‌ها از طریق ارگان‌های خویش آن‌ها را انجام می‌دهند و گاه به منظور ســـبک‌تر کردن بار مسئولیت خود، می‌توانند بعضی از امور مربوطه حاکمیت را با اجازه قانون به سازمان‌های غیر دولتی تفویض نمایند، باتوجه‌به اینکه بخش عمده از فعالیت‌های ســـازمان‌های حرفه‌ای شرکت در اعمال حاکمیت است، بدون توجه به سایر ویژگی‌ها و خصوصیات باید آن‌ها را شخص حقوقی موضوع حقوق عمومی تلقی کنیم.[۳]

۲: نحوه نظارت بر سازمان‌های حرفه‌ای:

نظامات حرفه‌ای دارای اختیاراتی با ماهیت دوگانه اداری و قضایی می‌باشـــند، اختیارات دارای ماهیت اداری در معنای حق وضع مقررات اجباری برای اعضا حرفه اســـت. اختیارات قضایی نظام حرفه‌ای به این صورت اســـت که وظیفه مراقبت و مواظبت از اعضا از لحاظ انضباطی بر عهده نظام می‌باشد که در راستای آن می‌تواند مجازات‌هایی حتی تا اخراج عضو که ممنوعیت از انجام حرفه را به‌دنبال دارد، اعمال کند.[۴]

از آنجایـــی که نظارت بر هر ســـازمانی به‌دلیل مســـئولیت و اختیاری اســـت که بر عهده دارد به بررسی نظارت بر اختیارات این ســـازمان‌ها خواهیم پرداخت. در این قسمت نحوه نظارت بر سازمان‌های نظام حرفه‌ای در حرفه مهندسی که امور آن از طریق سازمان نظام‌مهندسی ساختمان انتظام می‌یابد را بررسی می‌کنیم

۲-۱) نظارت سیاسی

نظارتی اســـت که از جانب نهادها یا مقام‌های سیاسی کشور بر مراجع و نهادهای حکومتی و مستخدمان و اموال آنان صورت می‌گیرد.[۵]

۲-۱-۱) نظارت مجلس از طریق سؤال و استیضاح از وزیر اصل ۸۸ و ۸۹ قانون اساسی:

شورای مرکزی و رئیس سازمان مربوطه از مسئولیت پاسخگویی در برابر مجلس برخوردار نیست. امّا به‌دلیل جایگاه نظارتی که وزیر راه و شهرسازی در برابر سازمان نظام‌مهندسی ساختمان دارد، وزیر مربوطه گاهاً درخصوص عملکرد این ســـازمان‌ها در مجلس مورد سؤال قرار می‌گیرند. (سؤال نماینده مردم کرمان درخصوص عملکرد سازمان نظام‌مهندسی کرمان و انحلال آن ۹۴/۰۴/۲۵) تحقیق و تفحص از سازمان نظام‌مهندسی ساختمان ۹۵/۰۵/۲۲). بنابراین مجلس شـــورای اسلامی حق تحقیق و تفحص و ســـؤال از وزیر درخصوص عملکرد اینگونه سازمان‌ها برخوردار است.

نظارت از راه اصل ۹۰ قانون اساسی

«هرکس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، می‌تواند شـــکایت خود را کتباً به مجلس شورای اســـلامی عرضه کند. مجلس موظف اســـت به این شـــکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه و یا قضائیه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آن‌ها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در موردی که مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند.»

ازآنجایی‌که ســـازمان‌های نظام حرفه‌ای به نحـــوی از انحاء به وزارتخانه‌ها مرتبط می‌باشند و وزارتخانه مسئول نظارت عالیه بر آنان است، می‌توان از سازمان نظام‌مهندسی به کمیسیون اصل ۹۰ شـــکایت برد. نام این سازمان در سایت سازمان کمیسیون اصل ۹۰ به عنوان سازمان‌هایی که می‌توانند مورد شکایت واقع شود، ذکر گردیده است.

۲-۲) نظارت حقوقی (قانونی)

این نظارت به معنای بررسی انطباق اعمال دولتمردان و نهادها با قوانین و مقررات توسط مرجع و مقام ناظر، با هدف نظم حقوقی و قانونمند بودن همه امور حکومت است.[۶]

۲-۲-۱) نظارت وزارتخانه مربوطه بر سازمان‌های نظام حرفه‌ای:

الف) تعیین حدود صلاحیت حرفه‌ای:

تبصره ۲ ماده ۷ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان ـ حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان مدارک تحصیلی دانشگاهی مرتبط با مهندسی ساختمان و عناوین این رشته‌ها توسط کمیسیونی متشکل از نمایندگان وزیر مسکن و شهرسازی، وزیر فرهنگ و آموزش عالی و رئیس سازمان تعیین و به تصویب وزیر مسکن و شهرسازی می‌رسد. مرجع تطبیق عناوین مدارک تحصیلی کمتر از معادل لیسانس و تعیین حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان آن‌ها وزارت مسکن و شهرسازی است.

ب) تعیین و تدوین قوانین و مقررات مربوط به آن حرفه

تدوین مقررات مقررات ملّی ساختمان توسط وزارت راه و شهرسازی ماده ۳۳ قانون نظام‌مهندسی

ج)انحلال سازمان در صورت انحراف از وظایف قانونی:

ماده ۲۶- وزارت مسکن و شهرسازی مجاز است ضمن بررسی عملکرد سازمان‌های استان و گزارش هیئت عمومی سازمان، درخصوص چگونگی ادامهٔ کار آن سازمان‌های توصیه‌های لازم را بنماید و درصورتی‌که به دلیل انحراف از اهداف سازمان، انحلال هر یک از آن‌ها را لازم بداند، موضوع را در هیئتی مرکب از وزیر مسکن و شهرسازی، وزیر دادگستری و رئیس سازمان مطرح نماید. تصمیم هیئت با دو رأی موافق لازم‌الاجرا خواهد بود.

د)انتخاب رئیس سازمان توسط رئیس جمهور:

ماده ۲۲ قانون نظام‌مهندسی: شورای مرکزی برای تعیین رئیس شورا، سه نفر را به وزیر مسکن و شهرسازی پیشنهاد می‌کند و وزیر یاد شده یک نفر را به عنوان رئیس شورای مرکزی که رئیس سازمان نیز محسوب می‌شود، جهت صدور حکم به رئیس جمهور معرفی می‌نماید.

۲-۲-۲) نظارت رئیس مجلس شورای اسلامی بر مصوبات هیئت‌وزیران:

آئین‌نامه‌ها سازمان‌های نظام حرفه‌ای که توسط هیئت وزیران تصویب می‌شود از جهت عدم مغایرت با سایر قوانین توسط رئیس مجلس بررسی می‌شود.

۲-۲-۳) نظارت شورای نگهبان نظارت بر عدم مغایرات قوانین با قانون اساسی و شرع

در صورت شکایت اشخاص حقیقی و حقوقی از آئین‌نامه‌های دولتی و مقررات در خصوص ماهیت، وظایف و اختیارات سازمان‌های نظام حرفه‌ای و ادعای مغایرت با شرع، شورای نگهبان آن‌را بررسی و نظر خود را اعلام می‌نماید که برای دیوان عدالت اداری الزام آور است. [۷]

۲-۳) نظارت قضایی:

نظارتی است که از سوی قوهٔ قضائیه اعمال می‌گردد و به طور خاص درخصوص نظارت نهاد قضایی بر اقدامات و تصمیمات مقامات اجرایی و قدرت‌های حکومتی به کار می‌رود. [۸]

۲-۳-۱) نظارت دیوان عدالت اداری بر تصمیمات و مصوبات مقامات و نهادهای سازمان‌های نظام حرفه‌ای:

دیوان عدالت اداری به‌دلیل اینکه سازمان‌های نظام حرفه ای همچون نظام‌مهندسی و نظام پزشکی را در زمره سازمان‌های غیر انتفاعی می‌داند و آن‌ها را در زمره مؤسسات غیردولتی و عمومی نمی‌داند، لذا خود را صالح برای نظارت بر تصمیمات مقامات این سازمان‌ها و تصمیمات ارکان آن چون هیئت مدیره سازمان‌های استان نمی‌داند:

رأی هیئت عمومی درخصوص ابطال بند ۴ مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۲/۳۰ سازمان نظام‌مهندسی آذربایجان شرقی

به موجب بند ۱ ماده ۱۲ قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی یا حقوقی از آئین‌نامه‌ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداری‌ها و مؤسسات عمومی غیر دولتی ازجمله حدود صلاحیت و وظایف هیئت عمومی دیوان عدالت اداری می‌باشد. نظر به اینکه مطابق ماده ۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب سال ۱۳۷۴، سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، غیر انتفاعی بوده و تابع قوانین و مقررات عمومی حاکم بر مؤسسات غیر انتفاعی می‌باشد بنابراین از اعداد واحدهای دولتی و موسسات عمومی غیر دولتی مذکور در بند ۱ ماده ۱۲ قانون یاد شده محسوب نمی‌شود و در نتیجه شکایت شاکی به خواسته ابطال بند ۴ مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۵ سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان آذربایجان شرقی قابل رسیدگی در هیئت عمومی دیوان عدالت اداری نیست.

نظارت دیوان عدالت اداری بر آراء شوراهای انتظامی نهادهای انتظامی سازمان‌های نظام حرفه‌ای:

طبق رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری سازمان‌های نظام حرفه‌ای سازمان غیر انتفاعی محسوب می‌شود و تابع مؤسسات غیر انتفاعی است، بنابراین دیوان صلاحیت رسیدگی به آراء صادره از این نهادها را ندارد.

رأی هیئت عمومی در خصوص عدم صلاحیت رسیدگی نسبت به آراء صادره از شورای انتظامی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان مطابق ماده ۳ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ مقرر شده است «برای تأمین مشارکت هرچه وسیع تر مهندسان در انتظام امور حرفه‌ای خود و تحقق اهداف این قانون در سطح کشور سازمان نظام‌مهندسی ساختمان که از این پس در این قانون به اختصار سازمان خوانده می‌شود و در هر استان یک سازمان به نام سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان که از این پس به اختصار سازمان استان نامیده می‌شود، طبق شرایط یاد

شـــده در این قانون و آئین‌نامه اجرایی آن تأسیس می‌شود. سازمان‌های یاد شده غیر انتفاعی بوده و تابع قوانین و مقررات عمومی حاکم بر مؤسســـات غیر انتفاعی می‌باشند.» نظر به این که رســـیدگی به اعتراض از آراء شورای انتظامی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان از حدود صلاحیت و اختیارات دیوان عدالت اداری مصرح در مـــاده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری خارج می‌باشد، آراء شعب دیوان عدالت اداری به رد شکایت به شرح مندرج در گردش کار صحیح و موافق مقررات تشخیص داده می‌شـــود. (بدیهی است مطابق اصل ۱۵۹ قانون اساسی جمهوری اســـلامی ایران مرجع رسمی تظلمات و شکایات دادگســـتری است). این رأی به استناد بند ۲ ماده ۱۹ و ماده ۴۳ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

۲-۳-۲) نظارت قضات بر تصمیمات، مصوبات مقامات و آراء صادره از نهادهای انتظامی:

علی‌الاصـــول آراء مراجـــع انتظامی نهادهای نظـــام حرفه‌ای و تصمیمات مجامع و هیئت مدیره اســـتان‌ها از حیث انطباق با قانون و رعایت اصل دادرســـی منصفانـــه باید قابلیت طرح در دادگاه‌های عمومی را داشته باشد. امّا دادگاه‌های عمومی به‌خاطر عدم آشنایی با ماهیت این سازمان‌ها گاهاً با ایراد عدم صلاحیت پرونده را به دیوان عدالت اداری می‌فرســـتند که دیوان در رأی وحـــدت رویه خود به صراحت خود را فاقد صلاحیت دانســـته است و یا به‌دلیل قطعی بودن رأی مراجع انتظامی دعوی را رد می‌کند. در حالی‌که طبق اصل ... قانون اساسی دادگاه‌ها مرجع عام رسیدگی به تظلمات هستند و رأی و تصمیمات سازمان‌های غیر انتفاعی عهده‌دار صلاحیت عمومی باید از قابلیت بازبینی برخوردار باشند.

در مـــورد برخی از دادگاه‌های اختصاصی اداری ســـازمان‌های نظام حرفه‌ای مانند دادگاه انتظامی کانون کارشناسان رسمی دادگســـتری و دادگاه انتظامی وکلا و کارگشایان دادگستری، مرجع تجدید نظر فرجامی دادگاه انتظامی عالی قضات است.[۹] امّا درخصوص شورای انتظامی رسیدگی به تخلفات مهندسان ساختمان و سازمان نظام پزشـــکی در متن مقررات مربوط به تشکیل و فعالیت آن‌ها اشاره‌ای به مرجع تجدید نظر فرجامی نشده اســـت. در واقع اکثر دادگاه‌های عمومی حقوقی خود را صالح به رسیدگی آراء مراجع انتظامی و رسیدگی به صلاحیت تصمیمات مقامات حرفه‌ای نمی‌دانند زیرا که اولاً قانون شوراهای انتظامی را دارای صلاحیت صدور حکم قطعی دانســـته است و دلیل دوم آنکه صلاحیت این مراجع در رســـیدگی‌ها خاص و تخصصی است و صلاحیت دادگاه زمانی است که چنین مراجع تخصصی پیش‌بینی نشـــده باشـــد. امّا اصول ۳۴ و ۱۵۴ قانون اساســـی ایجاب می‌کند خصوصاً در مواردی که این شوراها به صورت یک مرحله‌ای در خصوص اعضاء هیئت مدیره و یا اعضای شورای انتظامی خود تصمیم می‌گیرند، دادگاه ها آراء این مراجع را مورد بازبینی و رسیدگی فرجامی قرار دهند.

باتوجه‌به اصل فوق که دادگستری را مرجع رسیدگی به تظلمات می‌داند و همچنین دقت در این نکته خبرگان حقوقی صلاحیت دارترین افراد در مداقه مسائل ماهوی و شکلی در کسوت محاکم عمومی به تضمین امنیت شهروندان و برقراری صلح و عدالت در جامعه می‌پردازند، می‌بایست اختیارات لازمه و صلاحیت‌های کافی را به مراجع مزبـــور در مرحله فرجامی اعطا نمود و عدم آگاهی و اطلاع از موضوعات تخصصی را دلیل موجه برای عدم ارجاع آراء به محاکم دادگستری ندانست.[۱۰]

پی‌نوشت

۱. رضایی زاده محمد جواد، حقوق اداری۱، نشر میزان، چاپ اول، ۸۵، ص: ۱۹۶۲

۲. طباطبایی، منوچهر، حقوق اداری، انتشارات سمت، چاپ یازدهم، زمستان ۱۳۸۴، ص ۱۳۸

۳. مدنی، جلال الدین، حقوق اداری، انتشارات جنگل، ۱۳۸۹، ص۹۸

۴. رضایی زاده محمد جواد، حقوق اداری۱، نشر میزان، چاپ اول، ۸۵، ص: ۱۹۶

۵. عمید زنجانی، عباسعلی، و همکار، نظارت بر اعمال حکومت و عدالت اداری، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۸۹، ص: ۷۳

۶. عمید زنجانی، عباسعلی، و همکار، نظارت بر اعمال حکومت و عدالت اداری، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۸۹، ص: ۱۰۷

۷. عطف به نامه شماره ۲۰۰/۱۰۷۶۹۷/۲۱۰/۹۰۰۰ مورخ ۱۱/۰۷/۱۳۹۴ ؛موضوع بخشنامه شماره ۶۷۰ فنی‌سازمان تأمین اجتماعی و توافقنامه مورخ ۲۴/۱/۱۳۹۰ فی‌مابین سازمان تأمین اجتماعی و شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان، در جلسه مورخ ۱۰/۰۴/۱۳۹۵ فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و خلاف موازین شرع دانسته نشد.

۸. بهادری، علی، روابط میان قوا در حقوق اساسی ج.ا.ا با نگاهی به نظریه کنترل و تعادل قوا، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده حقوق، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ۱۳۸۹، ص: ۳۲

۹. هداوند مهدی، احمدی محمد، نظام حقوقی رسیدگی به تخلفات مهندسین ساختمان، نشر جنگل، ۱۳۹۰، ص: ۱۸۶

۱۰. هداوند مهدی، احمدی محمد، نظام حقوقی رسیدگی به تخلفات مهندسین ساختمان، نشر جنگل، ۱۳۹۰، ص: ۱۹۴

گزیده‌ها ۷

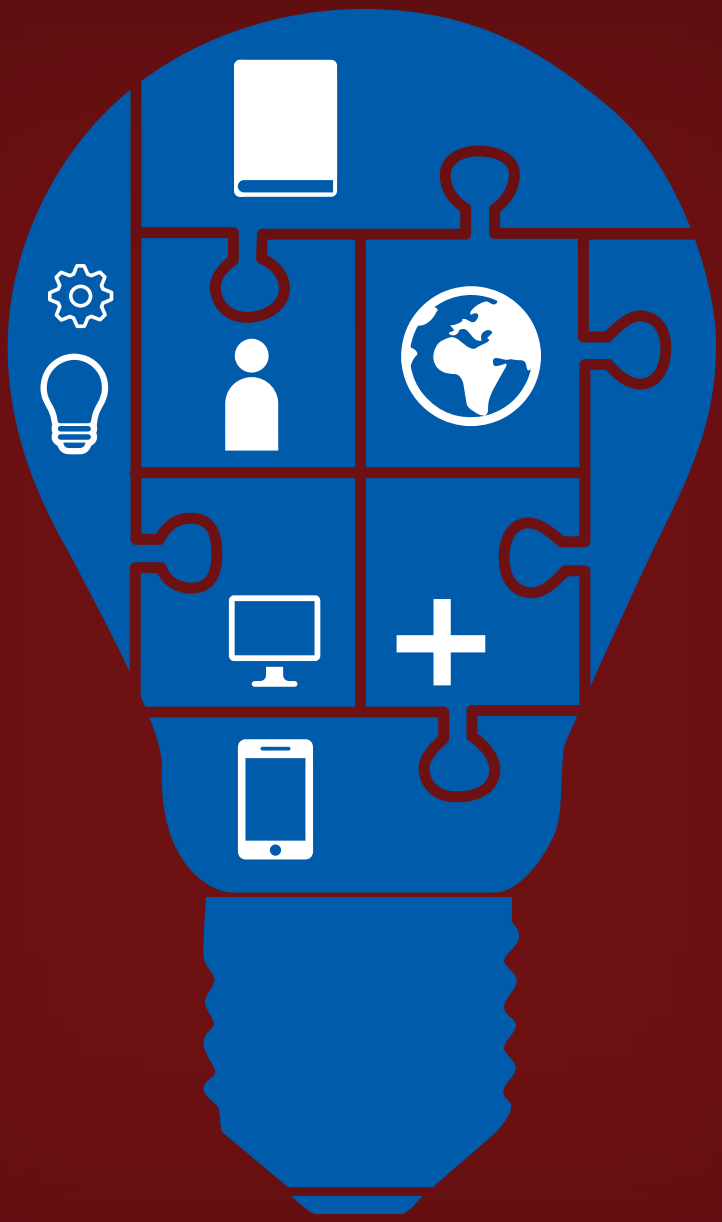

جشنواره‌ای به وسعت ایران

گزارش «اوّلین جشنواره نشریات تخصصی صنعت ساختمان»

سالن هگمتانه هتل المپیک تهران روز ۱۲ دی‌ماه سال جاری میزبان جمع کثیری از اهالی مطبوعات و اعضای فرهیخته آن بود. در این مراسم که با حضور مهندس فرج‌اله رجبی رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، اعضای هیئت رئیسه شورای مرکزی، رؤسا و اعضای هیئت مدیره، مدیران روابط عمومی، مدیران اجرائی و سردبیران شماری از سازمان‌های استان‌های کشور برگزار شد، از نشریات برتر در حوزه صنعت ساختمان تقدیر به عمل آمد. میهمانان گرانقدری از معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در این مراسم حضور داشتند و به ایراد سخنرانی پرداختند.

این جشنواره مسبوق به سابقه بوده و پیش از این دو دوره در استان‌های قزوین و هرمزگان برگزار شده است، امّا در این دوره به جهت تغییر محتوایی که در آن ایجاد شد و دامنه شمول آن به نشریات خارج از مجموعه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، عنوان «اوّلین دوره جشنواره نشریات تخصصی صنعت ساختمان» را گرفت.

نقطه آغازین جشنواره پس از طرح موضوع و اخذ مصوبه هیئت رئیسه شورای مرکزی رقم خورد. شورای سیاست‌گذاری جشنواره متشکل از رئیس و اعضای هیئت رئیسه شورای مرکزی به شرح مهندس فرج‌اله رجبی، دکتر محمدرضا جواهری تفتی، مهندس منصور بهادری، مهندس مجید جی‌افرام، مهندس اکبر رمضانی و مهندس عبداله امراللهی تشکیل و هیئت اجرائی جشنواره طی احکامی اعضای خود به شرح احمدرضا طاهری اصل، کرامت‌اله دشتی‌زاد، ساعد معارفی، زکریا سلیمانی و زهرا

موسی‌خانی را معرفی نمود. هیئت اجرایی طی جلساتی روند دو دوره جشـــنواره برگزار شـــده را آسیب‌سنجی و درباره راهکارهای ارتقای کیفـــی آن بحث و تبادل نظر نمودند؛ همچنین درباره مکان و زمان برگزاری جشنواره تصمیم‌گیری‌شد.

مقرر شد جهت بالابردن سطح کیفی جشنواره سه اقدام اساسی انجام گیرد. اوّل، تعامل با وزارت فرهنگ و ارشاد اســـلامی در ســـه حوزه (داوری آثار، تبلیغات رسانه‌ای و به اشتراک گذاری فهرست نشـــریات مرتبط با موضوع جشنواره)؛ دوم: افزودن بخش نشریات برون سازمانی به جشنواره جهت ایجاد تعامل سازمان با بخش مطبوعات صنعت ســـاختمان و افزایش همکاری‌های بین رسانه‌ای سازمان نظام‌مهندسی ســـاختمان با رسانه‌های مرتبط و سوم: اســـتفاده از داوران خارج از مجموعه سازمان در بخش‌های تخصصی جشنواره.

بـــه منظور تحقق هدف اوّل جلســـاتی بـــا «محمدرضا دربندی» مدیرکل مطبوعـــات و خبرگزاری‌های داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار گردید و موضوعات جشنواره با ایشان مطرح شد. ایشان ضمن استقبال از این موضوع، جهت انجام مساعدت هیئت اجرایی جشنواره را به آقای «دکتر حمید ضیایی‌پرور» مدیرکل دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رســـانه‌ای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی و در خصوص داوری و برگزاری جشـــنواره نکاتی را مطرح نمودند. هیئت اجرایی در گام بعدی جلساتی را با دکتر ضیایی‌پرور برگزار و درخصوص برگزاری جشنواره نکاتی را به اطلاع ایشان رساندند و درخصوص موضوعات مختلفی همچون داوری نشریات توسط افراد ذی‌صلاح، تعامل رسانه‌ای در تبلیغات و اطلاع‌رسانی جشنواره و در اختیار قراردادن بانک اطلاعاتی نشـــریات فعال در رشته «ساختمان» با ایشان توافقاتی حاصل گردید.

برای جامعه هدف جشنواره در دو سطح (نشریات سازمان نظام‌مهندسی ســـاختمان اســـتان‌ها) و (نشریات برون ســـازمانی) دعوت‌نامه‌های مجزایی تهیه و ارسال شد که برای نشـــریات برون ســـازمانی از بانک اطلاعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی استفاده گردید. تعداد ۴۶۰ نشریه فعال در حوزه ساختمان رصد و طی تماس با آنان و اعمال فیلترهای متنوعی از جمله فعّال بودن در بازه زمانی ۱۳۹۵ لغایت ۱۳۹۷ در چند مرحله اطلاعات مربوط به جشنواره ارسال و طی تماس‌های مکرر بعدی پیگیری گردید.

درخصوص انتخاب داوران، پس از مشورت و بررسی لیست نهائی هیئت داوران توسط شورای سیاست‌گذاری جشنواره افراد زیر انتخاب شدند: رشته معماری و شهرسازی: دکتر مصطفی بهزادفر و دکتر اسماعیل شیعه (از اعضای هیئت علمی دانشـــگاه علم و صنعت ایران)، دکتر سیده زینب عمادیان رضوی (عضو هیئت علمی دانشگاه یزد) و دکتر محمدجواد مهدوی‌نژاد (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس تهران). رشته عمران: دکتر عبدالرضا سروقدمقدم (عضو هیئت علمی پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله) و دکتر نادر عبدلی (عضو هیئت علمی دانشگاه یزد). رشته نقشـــه‌برداری: دکتر شمس نوبخت دودران (عضـــو هیئت علمی دانشـــگاه علـــم و صنعت ایران) و در رشته برق دکتر احمدرضا گران (از مدرسین دانشگاه‌های استان مازندران).

نشریات و مطالب مدنظر جشنواره در رشته‌های (نشریه برتر)، (مقاله برتر)، (مصاحبه برتر)، (گزارش برتر)، (خبر برتر)، (تیتر برتر) جمع‌آوری و در بازه زمانی تعیین شده تجمیع شد. سپس هیئت اجرایی نسبت به دسته‌بندی مطالب، کدگذاری و مخدوش کردن اسم صاحبان اثر اقدام و آثار را به داوران مربوطه ارسال نمود.

روز برگزاری مراسم با صحبت‌های دبیر جشنواره آغاز گردید. دکترمحمدرضا جواهری تفتی گفت: «باتوجه‌به قانون نظام‌مهندسی که بر اشاعه فرهنگ‌سازی در امور صنعت ساختمان در جهت ارتقاء کیفیت ساخت‌وساز و رعایت امور بهره‌برداران دلالت دارد، تصمیم بر این گرفته شد که جشنواره‌ای درسطح ملّی برگزار تا پیوندی میان نشریات تخصصی درون سازمانی با نشریات و مطبوعات برون سازمانی حوزه صنعت ساختمان ایجاد کنیم و از پراکندگی ارائه مقالات و مطالبی که در نشریات مختلف منتشر می‌شود، بکاهیم. جواهری تفتی با اشاره به فرهنگ‌سازی مطالبات مردم خاطرنشان کرد: «مردم باید از حقوق شهروندی خود در حوزه صنعت ساختمان مطلع شوند و اگر این نشریات به شکل یکپارچه عمل کنند تمام دستگاه‌ها و بخش‌های مختلف و متولیان باید نسبت به عملکردشان به همه شهروندان در بخش شهرسازی، ساختمان و حقوق شهروندی در این حوزه به‌صورت شفاف و روشن پاسخگو باشند.»

سخنران بعدی مراسم دکتر سلطانی‌فر معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بود که به تفصیل درباره ملاک‌های توسعه‌یافتگی و الزام‌های آن در جامعه امروز ما سخن گفت. وی با اشاره به اینکه برای ارزیابی توسعه یافتگی نیازمند ملاک‌های کیفی هستیم، اظهار داشت: «نوع نگاه و کیفیت رسانه‌ها اعم از عمومی و تخصصی، تعداد و نوع مخاطبان آن‌ها و میزان دسترسی به اطلاعات در حوزه رسانه‌ها از مهمترین معیارهایی است که مورد توجه قرار دارد.» سلطانی‌فر با اشاره به تعداد زیاد مجوزهای صادره برای انتشار مطبوعات و رسانه‌های مجازی گفت: «اگر قرار بود آمار تعداد این جراید و سایت‌ها در حوزه توسعه، اثر مستقیم داشته باشند باید در حوزه‌های اقتصاد و فرهنگ بالاترین امتیاز را داشته باشیم امّا این کافی نیست و لازم است کیفیت تولیدات و نحوه اثرپذیری و اثرگذاری آن‌ها مورد توجه قرار گیرد.» وی از رسانه‌ها به عنوان پل ارتباطی بین حوزه‌های تخصصی و مخاطبان یاد کرد و گفت: «یکی از مهمترین وظیفه رسانه‌ها نظارت بر رفتارها در محیط‌های گوناگون است و نباید صرفاً از بالا به پایین اطلاع‌رسانی کرد بلکه اطلاع‌یابی مقدم بر اطلاع‌رسانی است تا آنچه را مردم می‌خواهند درک کنیم و به آن‌ها جامه عمل بپوشانیم.»

رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی سخنران بعدی مراسم بود. حجت‌الاسلام والمسلمین مازنی با حضور در آئین برگزاری اوّلین جشنواره ملّی نشریات تخصصی ساختمان، از ایده برگزاری این جشنواره که موجب پیوند مؤثر دو حوزه صنعت ساختمان و رسانه شده است، تقدیر کرد. وی با اشاره به ضرورت تحقق واقعی شعار واگذاری کار مردم به مردم و نظام‌مند ساختن مشارکت مردم در امور گفت: «تشکیلاتی کار کردن و

نظام‌مند کردن مردم در حوزه‌های تخصصی و سیاسی و تعریف و تشکیل احزاب واقعی ضرورت انکارناپذیر برای توسعه و پاسخگویی به جامعه است.» مازنی با تأکید بر ضرورت نهادینه‌سازی قدرت تصمیم‌گیری توسط هریک از این تشکیلات، خواستار تعریف و تبیین یک نظام صنفی هنری با کمک خود هنرمندان شد.» رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی تعداد و جمعیت مهندسان و اثرگذاری عملکرد آن‌ها در رفاه عمومی و پیشرفت اقتصادی و اشتغال را یادآور شد و گفت: «کارکرد رسانه‌های صنعتی ساختمان در زمینه‌هایی چون رعایت اخلاق حرفه‌ای و جلب اعتماد عمومی، شایان توجه است تا آرامش عمومی محقق گردد.»

در ادامه این مراسم مهندس رجبی رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور در این مراسم حضور نیم میلیون نفرجمعیت مهندسان عضو سازمان و استقرار دفاتر اصلی سازمان در دویست شهر بزرگ کشور را به عنوان سرمایه عظیم فنّی تخصصی کشور دانست و گفت: «این سرمایه عظیم که طی دهه‌های اخیر به تدریج شکل گرفته و به دوران بالندگی خود رسیده است، می‌تواند بدون ذره‌ای فشار بر دوش دولت، در تحقق اهداف بزرگ اجتماعی و اقتصادی نقش‌آفرینی کند. وی با بر شماری خدمات عدیده‌ای که سازمان در عرصه‌های آموزش و ساماندهی مهندسان ساختمان و بهبود کیفیت ساخت‌وساز ارائه می‌کند، اظهار داشت: «تنها به کمک نشریات تخصصی و ابزارهای رسانه‌ای و فرهنگی است که می‌توان این حجم عظیم خدمات را به جامعه منعکس کرد و با دریافت بازخوردهای اجتماعی به اصلاح و توسعه فعالیت‌ها همت گماشت.» مهندس رجبی افزود: «مقالات متعدد در رشته‌های مختلف ساختمان مندرج در نشریات سازمان‌های استان‌ها به حدی از رشد رسیده است که می‌توان از مجموع آن‌ها سالانه ده‌ها کتاب تخصصی باارزش در حوزه تخصصی تهیه کرد.» رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان گفت: «با توسعه نشریات تخصصی و تبدیل مقالات به کتاب‌های کاربردی در این حوزه می‌توان جایگاه واقعی و ارزشمند سازمان را به مردم و مسئولان شناساند.» وی در پایان از برگزارکنندگان

جشنواره و حضور فعّال استان‌ها در این رویداد مهم فرهنگی و تخصصی تشکر کرد و حضور مسئولان بلندپایه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و خانه ملّت را در این جمع فرهیخته موجب مباهات و زمینه‌ساز تعمیق اهداف سازمان دانست.

دکتر وکیلی عضو هیئت نظارت بر مطبوعات مجلس شورای اسلامی به عنوان سخنران بعدی مراسم ضرورت صرف وقت برای ساختن جامعه در جهت نیل به اهداف توسعه را یادآور شد و خاطرنشان نمود: «فربه‌سازی دولت مشکلی از مردم حل نمی‌کند و لازم است با بهسازی هویت‌های سازمانی که هرکدام بخشی از جامعه را نمایندگی می‌کنند وظیفه خود را به انجام برسانیم. وی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان را مجموعه‌ای مردم نهاد توصیف کرد که می‌توان با پویش و پاینده‌سازی اینگونه نهادها گام‌های مؤثری به سوی توسعه برداشت.»

دکتر وکیلی گفت: «در دنیای جدید به جای ماهیت قدرت، تلقی و ذهنیت و پذیرش جامعه از قدرت است که زمینه‌ساز توازن بخشی کارکرد آن است.» نماینده مردم در خانه ملّت قدرت غربالگری و نظارت رسانه‌های تخصصی بر عملکرد سازمان‌های متبوعه را بسیار فراتر از یک رسانه معمولی دانست و خواستار برنامه‌ریزی عمیق

برای تحقق جریان دوطرفه اطلاعات و ارتباطات به کمک این نشریات شد.

دکتر وکیلی جشنواره را برقراری زبان مفاهمه بین نشریات تخصصی برای کمک به تحرک و پویایی سازمان روی ریل توسعه توصیف کرد و گفت: «قدرت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و تأثیرگذاری آن با پشتوانه افکار عمومی و اعتماد مردمی حاصل می‌شود که ثمره کار نشریات تخصصی است.» پس از پایان سخنان دکتر وکیلی، بیانیه مشترک هیئت اجرایی و هیئت داوران جشنواره قرائت و به برگزیدگان، لوح تقدیر همراه با تندیس جشنواره اعطا شد.

در قسمتی از این بیانیه آمده است:

ملاک‌های اصلی داوری درخصوص نشریات (درون سازمانی و برون سازمانی)، خبرنامه‌ها و ویژه‌نامه‌ها عبارت بودند از: رعایت اصول اوّلیه روزنامه نگاری، تنوع مطالب، رعایت قواعد نگارشی، استفاده درست از عناصر بصری و استفاده از جذابیت بصری، صفحه‌آرایی و گرافیک نشریه، نوآوری، بدعت و تنوع مطالب تخصصی، ارتباط سریع با مخاطب، رعایت زبان و ادبیات فارسی و ساده‌نویسی و مطالب متنوع و جدید درخصوص موضوع صنعت ساختمان از عوامل مهم در بحث قضاوت به شمار می‌رود.

هیئت داوران جشنواره ضمن توجه به محدودیت‌های موجود در روند تهیه و آماده‌سازی نشریات استانی ازجمله کمبود نیروی فنّی، بودجه مرتبط و ... برگزیدگان خود را معرفی نمود.

بدون شک اعلام برندگان و برترین‌های هر جشنواره دلیل بر عدم شایستگی مابقی شرکت‌کنندگان نبوده و بلکه رسوم یک جشنواره بوده و این امر بر همه فرهیختگان حاضر، مبرهن است که تلاش هر مجموعه به جهت انتشار یک اثر ماندگار خصوصاً در مجموعه فنّی و مهندسی تلاشی قابل ستایش و ماندگار خواهد بود و تقدیر متولیان جشنواره و هیئت داوران را به همراه دارد. ضمناً به جهت اجتناب از تعارض منافع هیچ‌کدام از نشریات چاپی شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و در رأس آن‌ها «مجله شمس» در هیچ‌یک از بخش‌های جشنواره شرکت داده نشده است. در پایان از برگزیدگان بخش‌های مختلف جشنواره به شرح ذیل تقدیر به عمل آمد.

برگزیدگان بخش سازمانی

مقاله برگزیده

رشته برق:

شایسته تقدیر: درآمدی بر طراحی تأسیسات برقی بلند مرتبه‌ها/ کامران سلیمانیان مقدم/ نیارش/ استان البرز.

رشته شهرسازی:

رتبه اوّل: سازمان فضایی شنب غازان، سرآغاز پدیده ابواب البر ایلخانی/ آزیتا بلالی اسکویی/ استان آذربایجان شرقی.

رتبه دوم: ارتقای کیفیت منظر شهری فضای عمومی با رویکرد پایداری/ سید حمیدرضا موسوی قهفرخی/ استان چهارمحال و بختیاری.

رشته عمران:

رتبه اوّل: مطالعات آزمایشگاهی برای تعیین مقاومت نهایی و ضریب رفتار قاب های فولادی سردنورد با بتن سبک/ دکتر محمدرضا جواهری تفتی- رضا نیکو نژاد/ مجله گنجینه یزد/ استان یزد.

رتبه دوم: ارزیابی رفتار سازه‌های مصالح بنایی و میانقاب‌ها در زلزله ۲۱ آبان استان کرمانشاه/ دکتر یحیی نصیرا/ مجله بنا و نما/ استان زنجان.

رشته معماری:

رتبه اوّل: توسعه پایدار شهری با استفاده از روش بام سبز/ پریسا محمدی غفاری- عباس مرادی/ استان هرمزگان.

رتبه دوم: پژوهشی در شناخت و گونه‌شناسی دستکنده‌های هرمزگان/ شایسته فرح/ استان هرمزگان.

گزارش برگزیده

رتبه اوّل: «کار ما توپ زدن نیست، سوت زدن در کنار میدان است»/ معصومه گلمکانی/ مجله طاق/ استان خراسان رضوی.

رتبه دوم: «نیم قرن برنامه ریزی شهری بدون مطالعات الگوی مسکن»/ مهندس رضا دهقانی/ مجله نیارش/ استان البرز.

رتبه سوم: «گزارش مقدماتی از بازدید ساختمان‌های با قاب‌های فولادی مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه»/ سید مصطفی شریفی/ مجله گزارش/ استان فارس.

خبر برگزیده

رتبه اوّل: «رعایت اخلاق حرفه‌ای شاه کلید رفع مشکلات حوزه مهندسی است»/ مهدی بخشی/ مجله پنجره/ استان قم.

رتبه دوم: «خانه افشاری‌های کرمانشاه مورد توجه معماران جهانی قرار گرفت»/ مهدی شایان/ مجله هفت‌خوان/ استان سیستان‌وبلوچستان.

رتبه سوم: «۳۳ درصد هزینه خانوار مربوط به مسکن است»/ مائده نصر آزادانی/ خبرنامه خراسان رضوی.

مصاحبه برگزیده

رتبه اوّل: مصاحبه با دکتر رسول زرگرپور / عباس صنیع زاده/ خبرنامه دانش نما پلاس/ استان اصفهان.

رتبه دوم: مصاحبه با مهندس مبارک قدم / صابر مناجاتی/ مجله نماد گلستان/ استان گلستان.

رتبه سوم: مصاحبه با دکتر کوروش حجازی/ مسعود نوروزی/ مجله نیارش/ استان البرز.

تیتر برگزیده:

رتبه اوّل: تیتر «نیم قرن برنامه‌ریزی شهری بدون مطالعات الگوی مصرف»/ بهاره مجربی کرمانی/ مجله نیارش/ استان البرز.

رتبه دوم: تیتر «زخم زلزله بر چهره استان»/ وجیهه نیری- سعید ارحامی/ مجله مفخم/ استان خراسان شمالی.

رتبه سوم: تیتر «اخلاق حرفه‌ای فضیلتی برای مهندسان»/

سعیده شیخ راستی/مجله گنجینه یزد/استان یزد.

خبرنامه برگزیده:

رتبه اوّل: خبرنامه پنجره /سردبیر:مهندس امین مقومی /استان قم.

رتبه دوم: خبرنامه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان بوشهر/سردبیر: مهندس احمد زارعی/استان بوشهر.

رتبه سوم : پیام نظام یزد (نشریه داخلی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان یزد)/مدیر مسئول: دکتر مهدی سالاری/استان یزد.

ویژه‌نامه برگزیده:

رتبه اوّل: بازتاب (ویژه‌نامه اجلاس بیستم سازمان نظام‌مهندسی ساختمان)/سردبیر: مهندس ساعد معارفی/استان قزوین.

رتبه دوم: دانش نما (ویژه‌نامه هشتمین دوره انتخابات هیئت مدیره) /سردبیر: دکتر عباس صنیع زاده/ استان اصفهان.

رتبه سوم: ویژه نامه اجلاس ۲۱/سردبیر: کرامت اله دشتی زاد.

نشریه برگزیده:

رتبه اوّل: دانش نما/مدیر مسئول: مهندس عبداله کوپایی/ استان اصفهان.

رتبه دوم: پنجره/مدیر مسئول: مهندس سید محمدعلی سبحانی/استان قم.

رتبه سوم: مهندسی ساختمان/مدیر مسئول: مهندس عباس وثیق نیا/استان قزوین.

شایسته تقدیر:

هفت خوان/مدیر مسئول: دکتر کامبیز نَرماشیری/استان سیستان‌وبلوچستان

برگزیده‌های بخش برون سازمانی

گزارش برگزیده:

رتبه اوّل: «بزرگترین رویداد تأسیساتی جهان»/ سردبیر: مهندس رامین تابان/مجله خانه تأسیسات.

رتبه دوم: «آموزه‌هایی از آثار بالکریشنا دوشی»/دکتر سید محمد مهدی معصومی/مجله عمران نامه.

رتبه سوم: «سومین ورکشاپ تخصصی-آموزشی طراحی»/

شیدا حقیقت پور/مجله طراح.

مصاحبه برگزیده:

رتبه اوّل: «گفت‌وگو با شهاب میرزائیان»/سردبیر: مهندس شهریار خانی زاد/مجله هنر معماری.

رتبه دوم: «مصاحبه با آرش احمدی»/الهه مایانی- محمد اسدی/مجله هنر معماری.

رتبه سوم: «گفت‌وگو با ابوالحسن میرعمادی»/شیدا حقیقت پور/مجله طراح.

تیتر برگزیده:

رتبه اوّل: تیتر«اگر دیوارها قادر به حرف زدن بودند»/ سردبیر: فرزین قیصری/مجله تجهیزات ساختمان.

رتبه دوم: تیتر«کلاس درس زلزله کرمانشاه»/ مهندس محمدرضا یزدانی/مجله عمران نامه.

رتبه سوم: تیتر «اشتباهات نابخشودنی در دکوراسیون فضای نشیمن» /سردبیر : محمدعلی حق شناس کاشانی /مجله معمار و مد امروز.

نشریه برگزیده

رتبه اوّل: هنر معماری/مدیر مسئول: دکتر کامران توسلی.

رتبه دوم: طراح/مدیر مسئول: مهندس سروش بخت مینو.

رتبه سوم: خانه تأسیسات/ مدیر مسئول: مهندس رامین تابان.

گزارش برنامه بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور (ایران) و وزارت آموزش و تحقیقات آلمان
۲۰-۲۳ آذر ماه ۱۳۹۷

شناسنامه

رئیس نشست: فرج‌اله رجبی (رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور)
سرپرست گروه آلمانی: اووه رینهلد (رئیس GBB)
دبیر نشست: علی اکبر رمضانی (عضو شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور)
نماینده مسئول:
از طرف هیئت ایرانی: محمدجواد مهدوی نژاد (مشاور امور بین‌الملل و ارتقاء آموزش مهندسی)
از طرف هیئت آلمانی: سهراب افشار هماهنگ‌کننده برنامه‌های آموزشی)
گروه برگزاری: رامین کرمی، علیرضا طاهرپور، هادی خجسته، مصطفی یوسفی، مهدخت قلی پور

Head of Joint Workshop: Farajollah Rajabi (IRCEO)
Head of German Delegation: Uwe Reinhold (GBB)
Secretary: Aliakbar Ramezani
Organizers:
From German-side: Sohrab Afshar
From Iranian-side: Mohammadjavad Mahdavinejad
Training Chief (IKKE gGmbH): Karsten Beermann
Training Co-Organizer (IKKE gGmbH): Derik Kolo
Organizing Team: Ramin Karami, Alireza Taherpour, Hadi Khojasteh, Mostafa Yoosefi & Mahdokht Gholipour
Projekt-Konsortialleitung: GBB Gesellschaft für Bildung und Beruf e.V., vertreten durch den Vorstand Dr. Uwe Reinhold und Herrn Bernd Schnittker
Teilprojektpartner: IKKE gGmbH , vertreten durch den Geschäftsführer Karsten Beermann
Teilprojektpartner: Forschungsinstitut für innovative Arbeitsgestaltung und Prävention FIAP e.V., vertreten durch die Geschäftsführer Dr. Rüdiger Klatt und Silke Steinberg
Bundesministerium für Bildung und Forschung BMBF , vertreten durch den Referatsleiter Dr. van Liempt (Internationalisierung in der Berufsbildung)
Bundesinstitut für berufliche Bildung BiBB, vertreten durch Frau Kristine Faenger (iMove)
Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e. V. DLR, vertreten durch Herrn Christian Bock
(Projektträger | Europäische und internationale Zusammenarbeit | Internationalisierung der beruflichen Bildung)

برنامه بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان (CC Iran)

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور برنامه‌های مهمی را در راستای کیفیت بخشی به صنعت ساختمان و استفاده از فنّاوری های روزآمد و پیشرفته آغاز کرده است که در این راستا تعامل و همکاری با گروه‌های همتا در کشور آلمان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.
سابقه این فعالیت‌ها به شهریورماه ۱۳۹۶ و اعلام آمادگی

وزارت آموزش و تحقیقات آلمان برای مشارکت و همکاری با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور باز می‌گردد. در این راستا با میزبانی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان یکی از مهمترین گام‌ها در این زمینه، ورکشاپ مشترک با اتاق معمـــاری آلمان در ۴ تا ۹ تیرماه ۱۳۹۷ بود که با حضور دو نفر از معاونین جناب عالی، «دکتر عشایری» مدیرعامل محترم شرکت بازآفرینی شهری ایران و دبیر ستاد ملی بازآفرینی شـــهری؛ و همچنین «مهندس طاهرخانی» مدیرعامل محترم شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید، برگزار شد. در این کارگاه، طرف آلمانی ظرفیت‌های اساسی خود را در حوزه صنعت ساختمان معرفی نمود.

در ادامـــه این برنامه‌هـــا، همکاری بـــا وزارت آموزش و تحقیقات آلمان در اولویت برنامه‌های بین‌المللی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور قرار گرفت. هدف از این برنامه، انتقال دانش فنّی و یادگیری فنّاوری‌های روزآمد و پیشرفته در صنعت ساختمان (به‌خصوص در بهره‌وری و مصرف هوشـــمندانه انرژی)؛ در کنار توسعه و کیفیت بخشـــی به ساختمان‌سازی و صنعت ساختمان کشور با تأکید بر مقاوم‌سازی ساختمان‌ها در برابر بلایای طبیعی است.

برنامه بهره‌وری و مصرف هوشـــمندانه انرژی در صنعت ساختمان (CC Iran) یک گام اساسی در راستای اهداف بلندمدت ســـازمان نظام‌مهندسی ســـاختمان کشور در حوزه تعهدات صنعت ســـاختمان به بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی محسوب می‌شود. ایده اصلی این برنامه به ابتکار و هماهنگی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و کنسرسیوم GBB- IKKE-Fiap از کشور آلمان برنامه‌ریزی شده است.

برنامه‌ریزی برای نشست‌های تخصصی

از ماه‌ها قبل از برگزاری برنامه با ابتکار و حمایت معنوی سفارت جمهوری اسلامی ایران در آلمان، جزئیات منظمی برای هرچه بهتر برگزار شدن این برنامه، تنظیم شد. برای بهتر برگزار شـــدن این برنامه، مهندس سهراب افشار به نمایندگـــی از گروه آلمانی، و محمدجـــواد مهدوی نژاد (مشـــاور رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور) به نمایندگی از شـــورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان جلسات متعددی را برگزار نمودند. گروه کاری مشـــترک برای افزایش کیفیت نشست از چند ماه قبل از برگـــزاری، تمام ابعاد و جنبه‌های این حضور را تنظیم نمودند.

در نهایت روزهای سه‌شنبه تا جمعه مورخه ۲۰ تا ۲۳ آذر ماه ۱۳۹۷ نشست‌های تخصصی مربوط با هدف بررسی و شناخت ظرفیت‌ها و زمینه‌های همکاری در حوزه صنعت ساختمان بین نمایندگان جامعه تخصصی ایران و آلمان در آلمان برگزار گردید.

روز اول

زمان ورود در روز ۱۱ دسامبر ۲۰۱۸ به شهر دوسلدورف کشـــور آلمان بود. در این روز هیئت آلمانی با استقبال از هیئت ایرانی به اعضای منتخب ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان خیر مقدم گفتند و آشنایی کلی میان دو گروه به انجام رسید.

روز دوم

مهمترین برنامه روز دوم را جلســـه معارفه در تاریخ ۱۲ دسامبر با IKKE و Fiab تشکیل می‌داد. اعضاء منتخب شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان از دو نهاد تخصصـــی IKKE و Fiab بازدید کردند. بازدید تخصصی از Technologie-Zentrum-Bau in Köln نشـــان‌دهنده ظرفیت‌هـــای فنّی و اجرای طـــرف آلمانی برای عمل به تعهدات وی در قالب برنامه بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان (CC Iran) بود.

در ابتدای نشست تخصصی اووه رینهلد (رئیس GBB) و سرپرست گروه آلمانی به حضار خیر مقدم گفتند. سپس مهندس فرجاله رجبی (رئیس ســـازمان نظام‌مهندسی

ســـاختمان) از گروه آلمانی برای میزبانی تشکر کردند.
در ادامه جناب مهندس فرج‌اله رجبی، رئیس ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور، به معرفی اجمالی و شرح وظایف و خدمات سازمان نظام‌مهندسی ساختمان کشور پرداختند. دکتر محمدرضا جواهری تفتی به ارائه گزارش تکمیلی از موقعیت‌ها و نیازهای سازمان و اقدامات صورت گرفته در این زمینه از سال گذشته تاکنون پرداختند.
در ادامه مهنـــدس علی اکبر رمضانی (بـــه عنوان دبیر نشســـت) به معرفی نشســـت پرداختند و سپس دکتر محمدجواد مهدوی نژاد مشـــاور امور بین‌الملل و ارتقاء آموزش مهندســـی ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان، چهارچوب کلی مذاکرات را معرفی نمودند.
از طرف هیئت آلمانی، جناب مهندس ســـهراب افشـــار (هماهنگ کننده برنامه‌های آموزشی) ظرفیت‌های اساسی طرف آلمانی را معرفی نمودند.
سخنران بخش پایانی افتتاحیه مهندس Karsten Beer-mann ، مدیر پروژه، بـــه نمایندگی از میزبان، تاریخچه شکل‌گیری و شرح فعالیت‌های سازمان متبوع خود را بیان کردند و به شرح پروژه‌های جاری و کارگاه‌های برگزار شده توسط این سازمان با هدف آغاز یا گسترش همکاری طرف آلمانی با فعالان صنعت ساختمان در اقصی نقاط جهان پرداختند و امکان همکاری در پروژه‌های جدید در قالب حمایت از طرح‌های کسب و کار نوپا در حوزه ساختمان را به اطلاع حضار رسانیدند و از حضور تمام مهمانان ایرانی و آلمانی در نشست تشکر کرد.
بخش تخصصی نشست با تأکید بر «خدمات مهندسی و کیفیت ساخت» با محوریت اهمیت مبحث پایداری در سیاست‌ها و برنامه‌های هر دو سازمان و معرفی اولویت‌های تحقیقاتی و زمینه‌های همـــکاری انجام پذیرفت. طرف ایرانی ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل و صنعت ساختمان ایران را معرفی نمودند. در مرحله بعد، مدعوین حاضر در جلسه با کمک اسلایدهایی به معرفی اجمالی خود برای حضار و معماران حاضر در جلسه پرداختند و در انتها نشست به کار خود پایان داد.
در بخش دوم نشست، افراد به بازدید از ظرفیت‌های Fiap در حوزه آمـــوزش از راه دور، و بهره‌گیری از فنّاوری‌های روزآمد و پیشرفته در آموزش و فرآیند طراحی و اجرا در صنعت ساختمان پرداختند.

روز سوم

سلسله برنامه‌های کارگاهی و مدیریتی در ۲ روز شرکت در بازدیدها و جلسات پروژه Iran Climate Competence در روز ۱۳ دسامبر ۲۰۱۸ با مشارکت GBB- IKKE-Fiap ادامه یافت. در برنامه صبح بازدید از مجموعه ظرفیت‌های مؤسسه فدرال آموزش و پرورش و آموزش حرفه‌ای آلمان (BIBB) در دستور کار قرار گرفت.
در جلســـه عصر که در محل وزارت آموزش و تحقیقات آلمان در شـــهر بن برگزار گردید. جلسات فنّی و اجرایی با وزارت آموزش و فنّاوری آلمان و در تاریخ ۱۳ دســـامبر ســـاعت ۱۴:۱۵ آغاز شد و تا ساعت ۱۷:۳۰ ادامه یافت. دو طرف بعد از مذاکرات دقیق، نسبت به امضاء تفاهم‌نامه اقدام نمودند. بر اساس تفاهم‌نامه مشترک، وزارت آموزش و فنّاوری آلمان ظرفیت‌هایی را برای آموزش فنّاوری‌های روزآمد و پیشرفته صنعت ساختمان در حوزه بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در اختیار سازمان نظام‌مهندسی ساختمان قرار می‌دهد.
در پایان نشست اعضا به جمع‌بندی نشست پرداختند. در ابتدا خلاصه‌ای از مهمترین نکات و پروژه‌های معرفی شده در نشست مورد بازبینی قرار گرفت. سپس میزبان از تمام اعضاء شرکت‌کننده در نشست قدردانی نمودند و اظهار داشتند که باتوجه‌به تمایل دو طرف، این مسیر می‌تواند ادامـــه یابد تا در عمل به رونق تعاملات دو طرف منتهی شود. بررسی فرصت‌ها و ظرفیت‌های همکاری مشترک در قالب نشست‌های مشترک می‌تواند گام نخست در راه تحقق اهداف متعالی در بخش ساختمان باشد. خوشبختانه انگیزه بیشتر برای پیشرفت و توسعه در مقیاس ملّی که

در سال‌های اخیر با برنامه‌های سازمان نظام‌مهندسی ساختمان ایجاد گشته، تسهیل‌کننده همکاری‌های بین‌المللی است و استفاده از تجربه کشورهای طلایه‌دار پایداری می‌تواند آهنگ پیشرفت کشور را شتاب بخشد و زمینه رشد و شکوفایی صنعت ساختمان کشور را در سال‌های آتی فراهم آورد. در انتها طرف آلمانی اظهار داشتند این نشست زمینه‌ساز آشنایی نزدیکتر جامعه تخصصی صنعت ساختمان در دو کشور و برقراری پیوندی مستحکم جهت همکاری‌های آتی در این حوزه است. در پایان اعضا در یک عمس یادگاری شرکت کردند و شرکت‌های منتخب هر دو طرف، که با یکدیگر آشنایی کسب کرده بودند، با یکدیگر عکس یادگاری گرفته، شماره و اطلاعات تماس خود را مبادله نمودند تا تعامل هرچه بیشتر در حوزه بهره‌وری و مصرف هوشمندانه انرژی در صنعت ساختمان ادامه یابد.

شام کاری

در پایان نمایندگان شورای مرکزی و وزارت آموزش و تحقیقات آلمان در ضیافت شام در رستوران Rheinho-tel Dreesen در شهر بن آلمان شرکت کردند. در این نشست، افراد به صورت دو به دو به مذاکره حرفه‌ای و اجرایی، جهت تحقق تفاهم‌نامه منعقد شده پرداختند. افراد منتخب از طرف‌های ایرانی و آلمانی برای شام کاری دعوت شدند. در شام کاری، مدیران و طراحان دو طرف برای شبکه‌سازی و آشنایی، با یکدیگر به بحث و گفت‌وگو پرداختند. مهمترین موضوعات مورد بحث طرفین:

- ضرورت توجه به پایداری در طراحی تهویه و تبرید و ظرفیت‌های صرفه‌جویی در مصرف در طراحی تهویه و تبرید؛
- معرفی پروژه‌های موفق طراحی و حول محور تهویه و تبرید با هدف کاهش نیاز به انرژی از طریق مدیریت اتلاف انرژی، استفاده از تکنولوژی روز برای افزایش بهره‌وری زیرساخت‌ها، و افزایش بهره‌وری تهویه و تبرید؛
- مدیریت انرژی (بالاخص از طریق کاهش بار حرارتی و برودتی ساختمان) و اهمیت توجه بیشتر متخصصان به ظرفیت بالای صرفه‌جویی در مصرف انرژی بخش ساختمان با تمرکز بر تهویه و تبرید.

روز پایانی

در روز ۱۴ دسامبر ۲۰۱۸ گروه اعزامی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان با بدرقه نمایندگان هیئت آلمانی، شهر دوسلدورف کشور آلمان را به مقصد ایران ترک کردند.

جمع‌بندی و کمیته اجرای تفاهم‌نامه

یکی از مهمترین اولویت‌ها در این سفر، تحلیل ظرفیت‌های آموزش و تحقیقات مشترک در قالب این پروژه با مشارکت GBB- IKKE-Fiap بوده است که لازم است بعد از سفر با قوت ادامه یابد. باتوجه‌به اهمیت تفاهم‌نامه مشترک با وزارت آموزش و تحقیقات آلمان؛ کارگروه اجرای تفاهم‌نامه مشترک سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و وزارت آموزش و تحقیقات دولت آلمان در محل شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان تشکیل شد. سرفصل‌های پیش‌بینی شده برای پیش نشست برنامه آموزشی در ایران به شرح ذیل است:

پیش نشست برنامه اموزشی در ایران (تهویه و تبرید)

برای آشنایی هرچه بیشتر شرکت‌کنندگان در برنامه آموزشی، سمینار اسفند ۱۳۹۷ که در تاریخ ۹۷/۱۲/۱۱ در محل هتل پارسیان اوین برگزار می‌گردد. لازم است شرکت‌کنندگان به مباحث تهویه و تبرید آشنا باشند. لیست افراد شرکت‌کننده در دوره توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان به طرف آلمانی اعلام می‌شود.

دغدغه‌های حرفه‌ای

دکتر اصغر شیرازپور
عضو هیئت مدیره و هیئت رئیسه دوره سوم سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان تهران

سازمان نظام‌مهندسی ساختمان فعالیت خود را در شکل جدید از سال ۱۳۷۴ با ابلاغ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان شروع نمود و ظرف ۲۳ سال از گذشت فعالیت با همه مشکلات و چالش‌ها در سر راه توانسته‌است:

۱- کیفیت ساخت ساختمان‌ها را در سطح شهرها، شهرستان‌ها و کلان‌شهرها به‌حد مطلوب برساند.

۲-باتوجه‌به حضور حدود پانصد هزار نفر عضو متخصص شاغل به ارائه خدمات مهندسی (طراحی- محاسبه- اجرا- نظارت بر اجرا- آموزش- پژوهش- آزمایشگاه و...) مشکلی برای ارائه خدمات احساس نمی‌شود.

۳- مقررات ملّی ساختمان به نحو بایسته ترویج یافته و در حال حاضر معدود سازندگانی یافت می‌شود که مقررات ملّی ساختمان را نشناخته و یا تابع آن نباشند.

۴- با ارائه دوره‌های آموزشی، نشست‌ها و کارگاه‌های آموزشی علم و حرفه مهندسان عضو به روز است.

امّا چالش‌هایی هم وجود دارد که اگر کمی دقیق به آن‌ها نگاه شود شاید دغدغه‌های جاری کاهش یابد.

چالش اوّل: چرا به ماده ۱ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان نگاه عمیق نمی‌شود. درحالی‌که این تشکل‌های مردم نهاد می‌توانند به عنوان بازوهای تشکل‌های مهندسی کمک کنند تااهداف نظام‌مهندسی ساختمان بهتر محقق شود.

ماده ۱- «نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان عبارتست از مجموعه قانون، مقررات آئین‌نامه‌ها، استانداردها و تشکل‌های مهندسی، حرفه‌ای و صنفی که در جهت رسیدن به اهداف منظور در این قانون تدوین و به مورد اجرا گذاشته می‌شود.»

چالش: آیا تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی در جهت رسیدن به اهداف قانون به عنوان تشکل‌های مردم‌نهاد تخصصی اثربخش نیستند که تا به امروز زیرساخت لازم جهت پیونددادن مستقیم آن‌ها به نظام‌مهندسی ساختمان و استفاده از توان بالقوه آن‌ها، تدوین و تصویب نشده است؟!

ماده ۷- «عضویت اشخاص حقوقی شاغل به کار مهندسی در رشته‌های اصلی و اشخاص حقیقی در رشته‌های مرتبط با مهندس ساخمان در سازمان استان بلامانع است.»

شفافیت این ماده در این است که به صراحت اشخاص حقوقی باید عضویت در رشته‌های اصلی و اشخاص حقیقی در رشته‌های مرتبط عضو شوند.

چالش: آیا این ماده با همین صراحت اجرا می‌شود؟!

تبصره۱- «رشته‌های مرتبط با مهندسی ساختمان به کلیه رشته‌هایی اطلاق می‌شود که عنوان آن‌ها با رشته‌های اصلی یادشده ماده ۶ قانون متفاوت بوده ولی محتوای علمی و آموزشی آن‌ها با رشته‌های اصلی بیش از ۷۰ درصد در ارتباط باشد و فارغ‌التحصیلان اینگونه رشته‌ها خدمات فنّی معینی را در زمینه‌های طراحی، محاسبه، اجرا، نگهداری، آموزشی، تحقیق و نظایر آن را به بخش‌های ساختمان و شهرسازی عرضه می‌کنند امّا این خدمات از حیث حجم، اهمیت و میزان تأثیر عرفاً هم‌تراز خدمات اصلی مهندسی ساختمان نباشد.»

چالش در مورد ماده ۷ چنین مطرح می‌شود:

الف- در بخش اوّل عنوان شده، رشته‌هایی که عنوان

آن‌ها با رشته‌های اصلی متفاوت است و محتوای علمی و آموزشی آن‌ها بیش از ۷۰ درصد با رشته‌های اصلی در ارتباط باشد که در این مورد مشکلی به چشم نمی‌خورد جز تفسیری که امروز نارضایتی جمع کثیری از این گونه فارغ‌التحصیلان را فراهم آورده است زیرا در بخش دوم این ماده به صراحت زمینه‌های خدمات فنّی اینگونه رشته‌ها را به صراحت ذکر کرده است:

زمینه‌های طراحی، محاسبه، اجرا، نگهداری، کنترل، آموزش، تحقیق و نظایر آن در بخش‌های ساختمان و شهرسازی برای رشته‌های مرتبط مشخص شده است، امّا از حیث حجم، اهمیت و میزان عرفاً همطراز خدمات رشته‌های اصلی نباشد.

حال باتوجه‌به صراحت این ماده قانون چگونه می‌شود که تفسیر کرد فارغ‌التحصیلان رشته‌های مرتبط بایستی خدمات نظارت را انجام دهند و رشته‌های اصلی طراحی و نظارت، در بخش آخر این ماده قانون به صراحت نشان داده است «امّا این خدمات از حیث حجم، اهمیت و میزان تأثیر عرفاً هم‌تراز خدمات رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان نباشد»، از این‌رو، نظر نویسنده اینکه قانون‌گذار خواسته است که اینگونه فارغ‌التحصیلان (مرتبط) ساختمان‌های گروه‌های «ج» و «د» را انجام ندهند و در زمینه طراحی، محاسبه گروه‌های «الف» و «ب» ساختمانی که حجم، اهمیت و میزان تأثیر کمتری دارند را مجاز به خدمات باشند. همچنین چنانچه شاخص‌های دیگر؟ را داشته باشند با استنباط از ماده ۷ این قانون فارغ‌التحصیلان مرتبط می‌تواند آموزش هم بدهند در حالی‌که این امتیاز را در حال حاضر ندارند.

تبصره ۲- ماده ۷- «حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان مدارک تحصیلی مرتبط با مهندسی ساختمان و عناوین این رشته‌ها توسط کمیسیونی متشکل از نمایندگان وزیر مسکن و شهرسازی، وزیر فرهنگ و آموزش عالی و رئیس سازمان تعیین و به تصویب وزیر مسکن و شهرسازی می‌رسد.»

چالش: آیا حدود صلاحیت حرفه‌ای نظارت که توسط این کمیسیون تعریف و احتمالاً به تصویب وزیر رسیده

است چه تناسبی با مفاد ماده ۷ دارد، آیا خدمات نظارت از حیث حجم، اهمیت و میزان تأثیر عرفاً همطراز خدمات رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان نیست؟ منطق کمیسیون در این تعیین حدود صلاحیت چیست؟

ماده ۱۴- «هیئت مدیره سازمان استان نماینده آن سازمان بوده و دارای هیئت رئیسه‌ای برای انجام وظایف خود به ترتیب مندرج در آئین‌نامه اجرایی خواهد بود.»

چالش: آیا هیئت رئیسه اجرائی است؟ جواب مثبت است زیرا نص صحیح این ماده قانونی است و ترتیب مندرج در آئین‌نامه اجرائی همان ترتیبات ماده ۷۳ است، بنابراین نظر نویسنده بر این است که ماده قانونی خواسته است از رکن مشورتی و تصمیم‌ساز یک بخش اجرائی هم داشته باشد که همانا هیئت رئیسه هیئت مدیره است.

پس چرا وقت هیئت مدیره باید مصروف مواردی شود که به صراحت وظایف قانونی هیئت رئیسه است (ماده ۱۴)؟

آیا نحوه اجرای بندهای مندرج در ماده به ترتیب مندرج در ماده ۷۳ آئین‌نامه اجرائی قانون به عهده هیئت رئیسه نیست؟

ماده ۲۱- شرح مبسوط وظایف شورای مرکزی در ماده

۲۱ شفاف است و تمامی بندهای آن نیاز به زیر ساخت اجرایی دارد.

چالش: آیا ماده ۱۱۴ آئین‌نامه اجرائی که از بطن آئین‌نامه اجرائی مشخص می‌شود که ماده ۱۱۴ از نظر نویسنده همان وظایف اجرائی شورای مرکزی است که به عهده هیئت رئیسه می‌باشد و رکن دیگر نظام‌مهندسی ساختمان رکن ریاست سازمان است که باید دارای ساختار اجرائی مشخص باشد (طبق ماده ۱۱۶ آئین‌نامه اجرائی که مشخص می‌کند «رئیس سازمان بالاترین مقام اجرائی و اداری سازمان بوده و ...» آیا نظر نویسنده منطقی است و یا اینکه نیاز به بحث دیگر دارد؟)

ماده ۲۲- «شورای مرکزی دارای هیئت رئیسه‌ای است متشکل از ...»

چالش: به چه منظور هیئت رئیسه شورای مرکزی تشکیل می‌شود؟ وظایف هیئت رئیسه چیست؟ اجرائی است یا تصمیم‌سازی؟ درحالی‌که طبق ماده ۲۳ مسئولیت اجرای تصمیمات شورای مرکزی با رئیس سازمان است. از این نظر هیئت رئیسه شورای مرکزی می‌بایست وظایف دبیرخانه شورای مرکزی را تبیین نماید.

ماده۲۵- «مهندسان متقاضی پروانه اشتغال... موظفند پس از فراغت از تحصیل به مدت معینی که در آئین‌نامه برای هر رشته و پایه تحصیلی تعیین نموده است، در زمینه‌های تخصصی مربوط به رشته خود کارآموزی نماید.»

چالش: آیا گذشت ۳ سال از اخذ مدرک دانشگاهی کارشناسی و ۲ سال از مدرک دانشگاهی کارشناسی ارشد و ۱ سال از دکتری به معنای کارآموزی است؟

ماده ۲۶- «وزارت مسکن و شهرسازی مجاز است ضمن بررسی عملکرد سازمان‌های استان و گزارش هیئت عمومی سازمان درخصوص چگونگی ادامه کار آن سازمان توصیه‌های لازم را بنماید و درصورتی‌که به دلیل انحراف از اهداف سازمان، انحلال هر یک از آن‌ها را لازم بداند...» در دستور قرار دهد.

چالش: آیا تا به حال این فرآیند به درستی و شفافیت این ماده قانونی انجام شده؟ چه موقع هیئت عمومی به کار گرفته شد و از آن نظرخواهی شده و آیا بعد از این هم به همان روال قبلی عمل خواهد شد؟

چه کسی باید این مطالبه را داشته باشد که عین متن قانون عمل نشود.

در جمع‌بندی موارد ذکر شده در نوشته فوق‌الذکر به ماده ۴۰ آئین‌نامه اجرائی می‌رسیم که به نظر نویسنده اگر توجهی به این ماده شود (که تا به امروز صحبتی در این مورد نشده است)، تمامی چالش‌های موجود پاسخ داده خواهد شد.

ماده ۴۰ آئین‌نامه اجرائی: «به منظور مطالعات و تحقیقات مورد نیاز توسط نظام‌مهندسی و اصلاح سیستم کنترل در مهندسی ساختمان و گسترش آن در سطح کشور، متناسب با امکانات و مقتضیات محلی و ارتقاء کیفی مهندسی ساختمان از طریق پیشنهاد اصلاح قوانین، تدوین آئین‌نامه‌های قانونی، اصلاح روش‌ها و ساختار اداری و اجرائی و تدوین برنامه‌های آموزشی در سطح مختلف شورایی مرکب از ۷ نفر عضو تحت عنوان شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان در وزارت مسکن و شهرسازی تشکیل می‌شود، اعضا و دبیر شورای مذکور توسط وزیر مسکن و شهرسازی تشکیل می‌شود، اعضا و رئیس شورای مذکور توسط وزیر مسکن و شهرسازی انتخاب و دبیرخانه شورای مذکور در وزارت مسکن و شهرسازی تشکیل می‌شود.»

چالش: چرا این شورا تاکنون تشکیل نشده است، اگر تشکیل می‌شد امروز سازمانی شاید توسعه یافته داشتیم، همچنین چرا ترکیب اعضا مشخص نیست؟

به نظر نویسنده، شورای مرکزی بایستی:

۱. پیگیری نماید تا این شورا هر چه زودتر تشکیل شود،

۲. پیگیری نماید که در این شورا کارشناسان خبره نظام‌مهندسی ساختمان به عنوان عضو حضور داشته باشند تا هر مطلبی به عنوان توسعه مطرح می‌شود ابتدا به این شورا ارجاع شود و نظر مشورتی آن لحاظ شود، از جمله شور و اجرائی شدن اختیارات وزیر مسکن و شهرسازی (راه و شهرسازی) در ماده ۱۲۳ آئین‌نامه اجرائی بهتر است در این شورا به شمورت گذاشته شود.

آذربایجان شرقی

دیدار اعضای هیئت مدیره سازمان با مدیرکل راه و شهرسازی استان

بـــه گزارش روابط عمومی ســـازمان نظام مهندســـی ساختمان استان آذربایجان شرقی، باتوجه‌به فرا رسیدن سالروز تولد خواجه نصیرالدین طوسی و روز مهندسی، تنی چند از اعضای هیئت مدیره ســـازمان با مهندس ســـلطانی مدیرکل راه و شهرســـازی اســـتان دیدار و گفت‌وگو کردند.

در این دیدار که در محل دفتر کار مهندس ســـلطانی و بـــا حضور رئیس و اعضای هیئت مدیره ســـازمان و تعـــدادی از معاونین مدیرکل راه و شهرســـازی برگزار گردیـــد، مهندس طوماری ضمن تقدیر از مدیرکل راه و شهر سازی استان به خاطر هماهنگی هرچه بیشتر با هیئت مدیره سازمان اظهارداشت: «از اینکه به همکاران خودتـــان در هیئت مدیره با وجود مشـــغله‌های زیاد کاری خود وقتی را اختصاص دادید تشـــکر و قدردانی می‌نمایم.» مهنـــدس طوماری ادامـــه داد: «در طول مدیریت جنابعالی همکارانتان در سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان همواره مورد لطف و عنایت قرارداده‌اند کـــه از این بابت نیز قدردان زحمات شـــما و همکاران محترمتان هســـتیم.» وی افزود: «این موضوع نشانگر درایت و مدیریت جنابعالی در اداره مجموعه عظیمی مثل راه و شهر سازی استان می‌باشد.»

مهندس طوماری در ادامه اظهارداشت: «مطمئناً عنایت حضرتعالی به عملکرد جامعه مهندسی استان می‌تواند در آینده و در جهت ارتقای ســـطح و جایگاه مهندسی اســـتان تأثیرگذار باشـــد. از دوره‌های گذشته سازمان نظام‌مهندسی استان باتوجه‌به رکود حاکم بر پروژه‌های عمرانی استان در وضعیت مناسبی قرارنداشته و ندارد. از طرفی به نظر می‌رسد برخی تدابیر و تصمیمات نیز سنجیده نبوده و این موضوع تأثیر به سزایی در ایجاد مسائل و مشـــکلات زیاد برای جامعه مهندسی استان داشته است.»

مهندس سلطانی نیز ضمن قدردانی از حضور اعضای هیئت مدیره سازمان اظهارداشت: «بنده به نوبه خودم از اینکه در این روزهای عزیز که به نام و یاد مهندسان نامگذاری گردیده و درحضور شـــما همکاران محترم هستم برخود می‌بالم. امیدوارم در آینده بتوانیم با تلاش شما عزیزان شاهد موفقیت‌های ارزشمند شما همکاران محترم باشیم.»

در ادامه برنامه اعضای هیئت مدیره ضمن طرح مشکلات و مسائل موجودی که سازمان و جامعه مهندسی با آن مواجه می‌باشـــد از مدیر کل راه و شهر سازی خواستار همکاری و تلاش درجهت رفع موانع و مشکلات موجود شدند.

اصفهان

سفر وزیر راه و شهرسازی به استان

به گـــزارش روابط عمومی ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان استان اصفهان، مهندس اسلامی وزیر محترم

راه و شهرسازی به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی جهت افتتاح و بهره‌برداری از پروژه‌های حوزه راه و مسکن به استان اصفهان سفر نمود.

کلنگ احداث ۱۹۲ واحد مسکن در کاشان، آغاز عملیات اجرایی احداث زیرگذر کاشان، عملیات اجرایی بزرگترین پروژه عمرانی ترافیکی کاشان، کلنگ مجتمع مسکونی ۵۰ واحدی نابینایان و کم‌بینایان کاشان، آغاز همزمان عملیات اجرایی سه تقاطع غیر هم‌سطح، ابلاغ تمهیدات ساخت بزرگراه امام رضا (ع)، افتتاح تقاطع غیرهم‌سطح قهه-پوده و باند دوم سفیددشت، پروژه بازآفرینی شهری ورزشگاه تختی شهرضا، بهره‌برداری از باند دوم نیک‌آباد-حسن‌آباد، روکش آسفالت ورزنه-حسن‌آباد، افتتاح و آغاز عملیات اجرایی ۴۰ پروژه راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در استان اصفهان ازجمله پروژه‌هایی بود که با حضور وزیر راه و شهرسازی افتتاح یا به بهره‌برداری رسید.

رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان اصفهان که در اوّلین روز سفر وزیر راه و شهرسازی، ایشان را همراهی می‌کرد، با نماینده محترم ولی‌فقیه در استان و امام جمعه اصفهان آیت‌اللّه طباطبایی نژاد و آیت‌اللّه ناصری از علمای برجسته جهان تشیع در اصفهان دیدار نمود.

در ادامه مهندس عسکری طی گفت‌وگو با وزیر درخصوص مشکلات و چالش‌های پیش‌روی نظام مهندسی مطالبی را بیان نمود. مهندس اسلامی نیز در راستای ارتقاء تعاملات بیشتر وزارتخانه و سازمان، خواستار ارائه راهکارهای اجرایی جهت تسهیل امور مردم، مهندسان و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان شد.

البرز

برگزاری مجامع عادی و فوق‌العاده

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان البرز، نوبت دوم مجمع عمومی عادی سالیانه سال ۱۳۹۷ این سازمان روز چهارشنبه ۲۸ آذرماه با حضور اعضای سازمان در محل سالن همایش‌های مؤسسه تحقیقات اصلاح، تهیه نهال و بذر

برگزار شد. در این مجمع که با انتشار آگهی دعوت از اعضای محترم سازمان از طریق روزنامه رسمی سازمان و همچنین دعوت از طریق سایت، کانال اطلاع‌رسانی، پیامک و همچنین دعوت از نماینده محترم اداره کل راه و شهرسازی با دستور مشخص، برگزار شد مشارکت اعضا به حدی بود که برخی از اعضا به جهت پرشدن صندلی‌های سالن همایش به طور ایستاده مجمع را همراهی کردند. اعضای سازمان در این مجمع پس ابراز نظرات موافق و مخالف به ترتیب به تمامی بندهای دستورجلسه سازمان رأی موافق دادند.

به دنبال برگزاری نوبت دوم مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان البرز با دستور انتخاب بازرسان اصلی و علی‌البدل دوره چهارم سازمان در روز چهارشنبه ۱۲ دی ماه، هیئت رئیسه مجمع پس از برگزاری انتخابات و شمارش آرای مأخوذه نتایج این انتخابات را نیزاعلام کرد.

بوشهر

حضور فعال در یازدهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت‌ساختمان

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان بوشهر، یازدهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان از تاریخ ۱۰ الی ۱۴ دی‌ماه سال ۹۷

در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی استان بوشهر برگزار گردید که سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان بوشهر نیز در نمایشگاه فوق حضور فعّال و قابل توجهی داشت؛ تا آنجائی که غرفه سازمان از طرف عوامل اجرائی نمایشگاه و مسئولین استانی یکی از بهترین و منظم‌ترین غرفه‌های نمایشگاه فوق اعلام گردید. نمایشگاه امسال به دستان توانمند جناب آقای دکتر ستوده معاون محترم امور عمرانی استانداری بوشهر و آقای مهندس علیرضا سنائی‌دشتی ریاست محترم سازمان افتتاح گردید و ایشان نیز بازدیدی ویژه از غرفه سازمان به عمل آوردند. همچنین بخش خبری سازمان صدا و سیمای مرکز بوشهر از غرفه سازمان گزارش تهیه نمودند و از آقای مهندس سنائی دشتی ریاست محترم سازمان نیز گزارشی درخصوص غرفه سازمان و نقش سازمان در نمایشگاه‌های صنعت ساختمان استان، در بخش خبری شبکه بوشهر تهیه و پخش گردید. در روز دوم نمایشگاه نیز رئیس و اعضای محترم شورای شهر بوشهر آقای دکتر ابوذر دهدار و آقای روح‌اله نصرتی از نمایشگاه سازمان و غرفه سازمان دیدار نمودند و درخصوص نقش سازمان در امور ساخت‌وساز و شهرسازی مواردی را بیان فرمودند. نمایشگاه امسال نیز همانند سال‌های گذشته دارای اختتامیه‌ای بود که در این مراسم جناب آقای زرین‌فر معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع انسانی استانداری بوشهر، آقای دکتر حسینی محمدی ریاست محترم سازمان صنعت، معدن و تجارت استان بوشهر، آقای دکتر امیری شهردار محترم بندر بوشهر به همراه آقای دکتر دولابی عضو محترم شورای اسلامی شهر بوشهر و از اعضاء سازمان، در نمایشگاه حضور یافتند و ضمن بازدید از غرفه سازمان و جلسه با اعضای هیئت مدیره در محل غرفه، برای حسن ختام کار غرفه سازمان، آقای زرین‌فر تندیس نمایشگاه را به سازمان اهدا فرمودند. در پایان کار نمایشگاه نیز کارگاه آموزشی کاربری و فنّاوری پهپادها در صنعت ساختمان توسط آقای شهرام محمدی رئیس کارگروه پهپاد غیرنظامی استان، در غرفه سازمان برای اعضا و حاضرین در نمایشگاه اجرا نمودند.

تهران

حضور در نخستین نمایشگاه بین‌المللی مسکن

نخستین نمایشگاه بین‌المللی مسکن، شهرسازی و بازآفرینی با حضور وزیر و تنی چند از معاونین و مدیران ارشد وزارت راه و شهرسازی از تاریخ ۲۳ لغایت ۲۵ دی‌ماه در محل مصلای امام خمینی تهران برگزار شد. این نمایشگاه، برای اوّلین بار از سوی وزارت راه و شهرسازی و با هدف هوشمندسازی شهرها برگزار گردید. «هوشمندسازی» محورهای متعددی را دربرمی‌گیرد که یکی از آن‌ها «ساختمان‌های هوشمند» است. در این نمایشگاه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان تهران در غرفه ۲۰۹ حضوری فعال داشت و غرفه سازمان مورد بازدید وزیر محترم راه و شهرسازی و هیئت همراه قرار گرفت. در روز نخست این نمایشگاه مهندس محمد طاهری رئیس سازمان با حضور در نمایشگاه از تعدادی از غرفه‌های مستقر بازدید و با مسئولین غرفه‌ها گفت‌وگو نمود. همچنین در حاشیه این نمایشگاه نائب رئیس اوّل سازمان نظام‌مهندسی ساختمان تهران درباره برگزاری نخستین نمایشگاه «شهر هوشمند» گفت: «ابتدا از وزارت راه و شهرسازی بابت برگزاری این نمایشگاه تشکر می‌کنم. به هر حال موضوع شهر هوشمند، الکترونیک کردن شهرها و فنّاوری‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی، در حال حاضر موضوعاتی هستند

که از آن‌ها به عنوان «انقلاب سوم» یاد می‌شود.»
وی افـــزود: «ازآنجاکـــه در تمام دنیـــا چنین روندی تجربه شـــده اســـت، ما نیز باید به آن سمت حرکت کنیـــم. دولت هم چاره‌ای ندارد و باید برای پیشـــبرد این روند از بخش خصوصی، انجمن‌ها و تشـــکل‌های حرفه‌ای و صنفی کمک بگیرد. همیشـــه در همه‌جای دنیا، تشکل‌های صنفی در این زمینه صاحب‌نظر بوده و حرفی برای گفتن دارند. بنابراین، هوشمندســـازی شـــهر نیازمند مؤلفه‌هایی است که ما باید روی آن کار کنیم. چرا که هوشمندسازی شهر، شهروند هوشمند را نیز می‌طلبد.» مهندس مؤمنی مقدم در ادامه گفت: «برگزاری چنین نمایشگاهی می‌تواند به فرهنگ‌سازی میان شهروندان یاری برساند. بنابراین، استفاده نوین از فنّاوری‌ها به شفافیت بیشتر در جامعه کمک می‌کند. لذا هرچه ما بتوانیم سرعت فنّاوری‌ها را در جامعه بالا بریم، گلوگاه‌های فســـاد و رانت‌ها از بین می‌رود. قطعاً سازمان نظام‌مهندسی نیز در جهت شفافیت بیشتر و اطلاع‌رسانی بهتر از این بسترها استفاده خواهد کرد و همگام با دولت و سایر انجمن‌ها و تشکل‌ها قدم برخواهد داشت. استقبال سازمان نظام‌مهندسی ساختمان از این نمایشگاه نیز به همین دلیل است.»
دبیر هیئت رئیسه و هیئت مدیره سازمان نظام‌مهندسی ساختمان تهران نیز در این رابطه گفت: «امروز تمامی ساختمان‌های ما به سمت هوشمندسازی پیش می‌روند و استارت‌آپ‌ها رشد سریعی را تجربه می‌کنند. به طبع، یکی از وظایف سازمان این است که از این قافله عقب نماند و همپای تکنولوژی پیش رود. در جلسه گذشته هیئت رئیسه سازمان نظام‌مهندسی نیز، از طرف یکی از اعضای محترم هیئت مدیره، بحث استارت آپ‌ها مطرح و مصوب شد که کمیته استارت‌آپ‌ها ذیل کمیسیون آموزش و پژوهش تشـــکیل شـــود. عمـــلاً چون قبلاً جلسه‌ای در این رابطه داشتیم و استقبال بسیار خوبی نسبت به آن از طرف افراد مختلف و مهندسانی شد که در این حوزه کار کرده بودند،سازمان نظام‌مهندسی باید در این زمینه پیش‌قدم شود.»
در اختتامیه این نمایشگاه لوح سپاس بابت حضور موفق و فعال سازمان در این نمایشگاه به سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان تهران اهدا شد.

خراسان جنوبی

برگزاری سمینار علمی بتن‌های سبک اتوکلاوشده AAC

به گـــزارش روابط عمومی ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان استان خراسان جنوبی، این سمینار با حضور مهندسین عضو سازمان، کارمندان دولت و دانشجویان با موضوع بررسی و معرفی سیستم‌های اتوکلاوشده aac برگزار شد.
در ابتدای جلســـه جناب آقای دکتر ســـرافرازی عضو هیئت مدیره سازمان، مشکلات و سؤالات متداولی که مهندســـین استان در این حوزه با آن مواجه شده‌اند را بیان نمود.
دکتر خواجه احمد عطاری مدرس دوره، ضمن اشـــاره به زلزله‌خیز بودن ایران، اظهار داشت: «رعایت مقررات ملّی ساختمان، ضامن کیفیت و مقاوم‌سازی آن است و رعایت اصول ایمنی در ساخت‌وســـاز و نظارت بر آن از مهمترین عوامل ساختمان‌ســـازی مطلوب به شمار می‌رود، امّا صاحب‌نظـــران این بخش بر این باورند که

کیفیت مصالح مصرفـــی و چگونگی انتخاب و مصرف آن‌هـــا نیز ازجمله با اهمیت‌ترین دلایل بهبود کیفیت ساخت‌وساز محسوب می‌شوند.»

در ایـــن همایش مباحثی ازجمله طراحی ســـازه‌های دیوارهای غیرسازه‌ای ساخته شده از بلوک، آسیب‌های وارد بر دیوارها در زلزله‌های گذشته، بارهای وارد بر دیوار (بار زلزله ، ضربه و...)، روش‌های طراحی و مهار دیوارها، جزئیات اجرای دیوارها و آزمایشات عنوان و مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در پایـــان همایش نیز از واحدهـــای تولیدی کارخانه هبلکس بیرجند بازدید به‌عمل آمد.

خراسان رضوی

امضای تفاهم‌نامه «حذف موازی‌کاری، هم‌افزایی و تسهیل در امور شهروندان»

بـــه گزارش روابط عمومی ســـازمان نظام مهندســـی ســـاختمان خراســـان رضـــوی، تفاهم‌نامـــه «حذف موازی‌کاری، هم‌افزایی و تســـهیل در امور شهروندان» مابین سازمان نظام‌مهندسی ساختمان خراسان رضوی، شهرداری مشهد و اداره کل ثبت اسناد و املاک خراسان رضوی امضا شد.

با اجرای این تفاهم‌نامه بازدیدهای مربوط به تهیه اسناد تفکیکی ثبت اسناد که توســـط مهندسان ذی‌صلاح نقشه‌برداری سازمان نظام‌مهندسی انجام می‌شود؛ به قبل از صدور پایان‌کار انتقال و درحقیقت ماده ۹ قانون حدنگار اجرایی می‌گردد.

برپایه این گزارش، دراین فرآیند درخواست متقاضیان صدور پایان‌کار به ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان ارجاع و نقشـــه تهیه شده از ساختمان و طبقات مورد تقاضا توسط مهندسان نقشـــه‌بردار ذی‌صلاح جهت صدور پایان‌کار به شهرداری ارسال می‌شود. الزاماً همین پایان‌کار مستند تهیه صورت مجلس تفکیکی براساس روال موجود شده و مهندسان نقشه‌بردار با انجام بازدید نهایی اقدام لازم برای ارســـال فایل نقشـــه و اطلاعات توصیفی موردنیاز به ثبت اسناد را انجام می‌دهند.

حذف موازی‌کاری‌هـــا و رفع اختلاف متراژ پایان‌کار با نقشه‌های مبنایی اسناد تفکیکی و همچنین سرعت و دقت لازم با استفاده از متخصصین مربوطه از نتایج مهم این فرآیند است.

خراسان شمالی

امضای تفاهم‌نامه طرح ارتقاء کیفیت بتن آماده

به گـــزارش روابط عمومی ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان استان خراسان شمالی، تفاهم‌نامه مشترک مابین ســـازمان نظام‌مهندســـی و اداره کل استاندارد استان با موضوع ارتقاء کیفیت بتن آماده استان با حضور مهنـــدس رجب زاده معاون هماهنگـــی امور عمرانی استانداری در محل سالن جلسات اداره کل استاندارد امضا گردید.

مهنـــدس رمضانی رئیس ســـازمان نظام‌مهندســـی ســـاختمان اســـتان در نشســـت مشـــترک سازمان نظام‌مهندســـی ساختمان، اداره کل اســـتاندارد، اداره کل راه و شهرسازی استان، شرکت‌های خدمات فنّی و آزمایشـــگاهی و تولیدکنندگان بتـــن که با حضور

معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری برگزار گردید در رابطـــه با این تفاهم‌نامه گفت: «هدف از اجرای این تفاهم‌نامه نظام‌مند شدن نظارت، بازرسی و ساماندهی توسط دســـتگاه‌های مرتبط جهت ارتقاء کیفیت بتن آماده در استان است.»

وی با بیان اینکه ۹۳ درصد از ساختمان‌های استان که در سازمان نظام‌مهندسی ثبت شده، بتنی است، اظهار داشت: «۷ درصد باقیمانده نیز حدود ۲۵ درصد مصالح مصرفی آن بتنی است که این امر نشان از اهمیت این موضوع و کنترل کیفیت بتن دارد.»

عالی‌ترین مقام نظارتی ساخت‌وســـاز استان، با اشاره به اینکه موضوع نظـــارت بر اجرای کیفیت بتن آماده در اســـتان حدود ۷ ســـال پیش در استان رقم خورد، افـــزود: «اوّلین موضوع، قراردادهای همســـان بود که مقررشد قراردادهایی که تولیدکنندگان در بحث بتن به کارفرمایان یا سازندگان می‌دهند از حالت عیار خارج و به مقاومت تبدیل شود و تکنولوژی‌های بتن کمک کند تا تولیدکنندگان به روز شوند و مهندسان از مشورت صحیح و علمی‌تری برخوردار شوند.»

وی تصریح کرد: «امضای تفاهم‌نامه و تدوین شیوه‌نامه کل کار نیست بلکه باید اخلاق حرفه‌ای، وجدان کاری و سایر مؤلفه‌های دیگر نیز در نظر گرفته شود تا ادعا کنیم به سمتی می‌رویم که توسعه در حوزه بتن اتفاق بیفتد»

عضو هیئت رئیسه شورای مرکزی در ادامه گفت: «افق بتن ۱۴۰۰ افق بســـیار پرمحتوایی است که اگر قرار باشد به این سمت حرکت کنیم باید تولید کنندگان، مهندسان و دستگاه‌های حاکمیتی با یکدیگر تعامل و همکاری بیشتری داشته باشند.»

وی خاطر نشان کرد: «نظارت و سیستم کنترلی یکپارچه به‌صورتی که همه دست‌اندرکاران به نسبت سهم دخالت و فعالیت خود در صنعت ساختمان مسئولیت‌هایی را بپذیرد و تضامین لازم را تقبل نماید تا محصول نهایی از اطمینان و پشتوانه ضمانتی لازم برخوردار باشد در کشور و استان وجود ندارد و هماهنگی‌های لازم هنوز شـــکل نگرفته و موازی‌کاری‌های زیادی در این زمینه صورت می‌گیرد و مجوزهای موردی زیادی در سطح استان و کشور صادر می‌شود که این موضوع یک معضل اساسی در حوزه ساخت‌وساز می‌باشد.»

علی اکبر رمضانی ادامه داد: «در کشـــور سهم زیادی از سرمایه ملّی صرف ساخت‌وساز می‌شود و مهمترین و گران‌ترین کالا برای مردم ساختمان است و جایگاه ویـــژه‌ای از لحاظ اقتصادی، فرهنگی و خانوادگی دارد بنابراین همه باید دست در دست هم سعی کنیم این جایگاه را حفظ و ارتقا دهیم.»

وی با اشـــاره به اینکه طول عمر ساختمان‌ها ارتباط مستقیمی با کیفیت بتن دارد، افزود: «استان خراسان شمالی مصالح سنگی خوبی دارد فقط استفاده صحیح از آن نیاز به کنترل کیفیت، بازرســـی درست از مسیر تولید تا مصـــرف و رعایت ضوابط و مقررات توســـط آزمایشگاه‌هادارد.»

خوزستان

اجرای مجریان ذی‌صلاح، افزایش کیفیت ساختمان و اشتغال‌زایی

به گـــزارش روابط عمومی ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان استان خوزستان، مهندس کمال دویده رئیس سازمان گفت: «اجرای قانون مجریان ذی‌صلاح موجب کاهش تلفات، ارتقاء کیفیت ساختمان و اشتغال‌زایی و رونق اقتصادی می‌شود.»

وی اظهار کرد: «رسالت اصلی سازمان و هیئت رئیسه این اســـت که ساختمانی ایمن مطابق با مقررات ملّی ســـاختمان تحویل دهیم که این امر با نظارت دقیق، اجرای صحیح، استفاده از مصالح ساختمانی استاندارد و نیروی فنّی امکان‌پذیر است.»

مهندس دویده ادامه داد: «مشارکت سازنده مهندسان ساختمان و حضور در مجامع هم‌اندیشی‌ها و محافل تخصصی، هیئت مدیره را به کار خود دلگرم و سازمان را به اهداف مندرج در قانون و همچنین دسترسی آسان‌تر به نقطه ایده‌آل نزدیکتر خواهد کرد.»

وی با بیان اینکه بازنگری در فعالیت‌های صورت پذیرفته این سازمان امری بدیهی و قابل انتظار است عنوان کرد: «اجـــرای مقررات ملّی ســـاختمان به تنهایی از عهده سازمانی چون نظام‌مهندسی بر نمی‌آید و می‌طلبد که سایر نهادهای مرتبط با صنعت ساختمان یاری‌گر این مجموعه تخصصی باشد که خوشبختانه اخیراً ارتباط بسیار ارزشمندی با ادارات و سازمان‌های مرتبط مانند استانداری، راه و شهرسازی، شهرداری و ... ایجاد شده که تا حدود زیادی موانع رفع و مسیر راه مشخص شده است.»

دویده با بیان اینکه تاکنون هیئت مدیره ۱۲ جلســـه تشکیل داده اســـت اذعان کرد: برخی از مصوبات این جلســـات عبارت از تصمیم در خصوص تعیین زمان برگزاری مجامع عمومی و فوق‌العاده، تعیین بازرسان جهـــت معرفی به مجمع، تعییـــن نمایندگان هیئت مدیره در کمیته استخدام در راستای رعایت نظام نامه ادارات- اســـتخدامی، تعیین نمایندگان هیئت مدیره در کمیسیون مالی در راستای رعایت نظام‌نامه مالی- معاملاتی، تعیین نمایندگان هیئت مدیره در کمیته ســـاختمان جهت پیگیری موضوع احداث ساختمان در کوی پیروزی و تعیین نمایندگان هیئت مدیره در کمیته آموزش است.»

وی با بیان اینکه اجرای قانون مجریان ذی‌صلاح موجب کاهش تلفات، افزایش کیفیت ساختمان، اشتغال‌زایی و رونق اقتصادی می‌شود عنوان کرد: «پیگیر راه‌اندازی مجریان ذی‌صلاح و همچنین صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان هستیم.»

وی در پایـــان به ثبت‌نام متقاضیـــان هیئت اجرایی و مدیران دفاتر نمایندگی شهرستان‌ها اشاره کرد و گفت: «هیئت مدیره ســـازمان در نظر دارد هیئت اجرایی و مدیران دفاتر نمایندگی شهرستان‌ها را تعیین نماید و به همین منظور طـــی فراخوانی از متقاضیان دفاتر نمایندگی ثبت‌نام به عمل آمد.»

زنجان

توسعه استان با رونق بخش ساختمان

به گـــزارش روابط عمومی ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان اســـتان زنجان، جلســـه بازآفرینی شهری پایـــدار در وزارت راه و شهرســـازی و با حضور معاون وزیر راه و شهرســـازی، رئیس سازمان نظام‌مهندسی

ساختمان استان، استاندار، شهردار زنجان و مدیرکل راه وشهرسازی استان برگزار شد.

در ایـــن نشســـت یحیـــی نصیـــرا، رئیس ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان با اشاره به سابقه این سازمان در تولید مسکن و خدمات ارائه شده در زمینه طراحـــی، اجرا و نظارت اظهار کـــرد: «در حوزه احیا و نوســـازی بافت‌های فرسوده نباید از ظرفیت‌های فنّی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان غافل بود و صرفاً این موضوع را به انبوه‌ســـازان و گاهی انبوه‌سازان غیربومی ارجاع داد چراکه ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان با گرایش‌های مختلـــف تخصصی و با تمام توان موجود پای کار است.»

نصیرا ادامه داد: «ایمان داریم که موتور توسعه استان در رونق‌بخشی صنعت ساختمان بوده و کارآفرینی و ایجاد اشـــتغال پایدار برای کارگران، مهندسان و فعالان این صنعت در استان را به‌دنبال دارد.»

وی با اشـــاره به امکان اجرای یک نمونه پروژه از طرف مهندسان سازمان نظام‌مهندسی ساختمان به‌عنوان پایلوت در کشور خواستار بهره‌مندی از تکنولوژی‌های نوین در ارتقای بافت فرســـوده به بافت باارزش شده و اظهار کرد: «این برنامه زمینه صدور تجربه به ســـایر استان‌ها و نیز فراهم کردن پایه‌های صادرات خدمات فنّی و مهندســـی به سایر کشـــورها را در پی دارد و به همین منظور ســـاماندهی افراد و اعضای ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان را آغاز کرده و در هفته‌های آتی جلسه‌ای با مهندسان در خصوص اخذ رتبه‌های توسعه‌گری، تسهیل‌گری و کارگزاری در سازمان استان برگزار می‌شود.»

سمنان

بررسی راهکارهای برون رفت از شرایط نامناسب مالی سازمان

به گـــزارش روابط عمومی ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان استان سمنان، رئیس این سازمان در نشست خود با رؤسای کمیسیون‌ها و کمیته‌های تخصصی این

سازمان به بررسی راهکارها برای برون رفت از شرایط نامناسب مالی سازمان پرداختند.

در ابتدای این جلســـه دکتـــر فضل‌اله اعدل بر تعامل سازنده کمیسیون‌ها و گروه‌های تخصصی با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان تأکید کرد و گفت: «با تعامل سازنده بین کمیسیون‌ها و گروه‌های تخصصی و سازمان نظام مهندسی، می‌توان بسیاری از مشکلات و دغدغه‌ها درخصوص نظام ساخت‌وساز موجود را که به تنهایی توسط کمیسیون‌ها و سازمان قابل حل نیست، سامان‌بخشید.»

در این نشســـت رؤسای کمیســـیون‌ها و کمیته‌های تخصصی سازمان نیز، گزارشی از روند فعّالیت خود ارائه کرده و مشکلات خود را بیان نمودند.

همچنین مقرر شد موارد درحال پیگیری کمیسیون‌ها و کمیته‌ها شـــامل شرح خدمات مهندسی مانند آبفا، گاز دوپوندی، کارگروه گودبرداری، امور آتش نشانی و نظارت برق، برگزاری دوره‌های آموزشی ایمنی و غیره مجدداً شروع به فعالیت کنند.

در پایان، رئیس ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان استان سمنان ضمن تشکر از اعضای حاضر در نشست و رضایت از ادامه همکاری ســـازمان با کمیسیون‌ها و کمیته‌هـــای تخصصی آن، تأکید کـــرد تمامی موارد مربوط به این حوزه‌ها به طور مستمر پیگیری شود.

قزوین

لزوم رعایت شئونات مهندسان توسط دستگاه قضا

به گـــزارش روابط عمومی ســـازمان نظام‌مهندســـی ساختمان استان قزوین، نشست مشترک هیئت مدیره سازمان با دادســـتان محترم عمومی و انقلاب قزوین برگزار گردید. در این نشســـت مهندس ســـید کاظم مجابی رئیس سازمان با اشاره به لزوم همراهی دستگاه قضایی و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان بیان داشت: «هدف از تأسیس سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان و فعالیت این سازمان‌ها ارائه خدمات در راستای بهبود کیفی‌ســـازی در این صنعت می‌باشد و هرچند در این راستا توانسته‌ایم به توفیقات مناسبی در طی این چند سال دست یابیم، امّا ظرفیت‌های قانونی بیشتری نیز وجود دارد که با دقت نظر و همراهی با دستگاه قضایی می‌توانیم از آن‌ها بهره ببریم.»

مجابی رئیس سازمان در ادامه با تبیین نقش نظارتی مهندسین ابراز داشت: «مطابق قانون نظام‌مهندسی وظیفه سازمان نظارت برای بهره‌بردار با حفظ منافع سازندگان تعریف شـــده است امّا متأسفانه دیدگاهی سعی در معرفی جایگاه نظارتی مهندسین و سازمان به عنوان ناظر سازنده داشت که این مفهوم از تعریف قانون فاصله‌ای روشن دارد.» ایشان در ادامه در خصوص آسیب‌های عدم بهره‌برداری مناسب از ظرفیت مجریان ذی‌صـــلاح تا پایان عملیات ســـاخت گفت: «مطابق وضعیت فعلی و نحوه بهره بردن از مجریان ذی‌صلاح در ساختمان‌ها عملا سه ناظر از چهار ناظر ساختمان قطع ارتباط با مجـــری قانونی پروژه بوده و در نتیجه می‌تواند این موضوع به پاشنه آشیل ساختمان مبدل گردد.»

رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان قزوین با تأکید بر حفظ شـــأن و جایگاه مهندسین مسئول از راه‌اندازی شـــعبه قضایی مختص مهندسین استقبال نموده و گفـــت: «در صورت طـــرح مباحث مرتبط با مهندســـین در شـــعبه قضایی مخصوص و با نگاهی تخصصی به طور قطع شاهد حفظ شأن مهندسین در مباحث قضایی خواهیم بود و مشکلات فعلی مهندسین در این خصوص به طور قطع از میان خواهد رفت.»

قاسمی دادســـتان عمومی و انقلاب استان قزوین در ادامه نشست با هیئت مدیره نظام‌مهندسی ساختمان اســـتان قزوین، همراهی با مجموعه نظام‌مهندسی را مایه مباهات دانسته و آموزش به مهندسین در جهت پیشـــگیری از وقوع جرایم را از ضرورت‌های امروز این جامعه دانســـت و افزود: «ندانستن قانون توجیح برای عمل ننمودن به قانون نیست و لذا در جهت پیشگیری از وقوع جرایم غیر عمد در صنعت ساختمان لازم است در زمینه آموزش به مهندسین نظام‌مهندسی و دستگاه قضایی قدم برداشـــته و ســـعی نمائیم در این مرحله شئونات مهندسین را رعایت نمائیم.»

قم

تقویت دانش فنّی و تخصصی اعضا

به گـــزارش روابط عمومی ســـازمان نظام‌مهندســـی ســـاختمان استان قم، اســـتاندار این استان با اشاره به اهمیت ارتقاء جایگاه نظام‌مهندسی ساختمان در بحث نظارت بر ساخت‌وساز اظهار داشت: «در این راستا دانش فنّی و تخصصی اعضای نظام‌مهندسی ساختمان بایستی تقویت شود.»

دکتر بهرام سرمست استاندار قم در نشست با اعضای

هیئت مدیره سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان قم، طی سخنانی با بیان اینکه اعضای نظام‌مهندسی بازوی نظارتی دولت هستند اظهار داشت: «ایفای دقیق نقش این سازمان در راستای اجرای قوانین مرتبط با ساختمان ضروری است.»

استاندار قم با تأکید بر اهمیت برنامه‌ریزی جهت توانمندسازی مهندسین ساختمان افزود: «در بحث کمی به تعداد کافی مهندس داریم ولی باید زمینه ارتقاء دانش فنّی و صدور خدمات فنّی و مهندسی به خارج از کشور فراهم شود.»

سرمست ارتقاء سطح مهارت مهندسین را نیز مهم تلقی و خاطرنشان کرد: «شکاف بین افراد دارای تخصص و نبود تجربه اجرایی موجب شده است تا سیاست های دولت در زمینه مهندسی ساختمان به درستی اجرا نشود.»

نماینده عالی دولت در استان در بخش دیگری از سخنان خود توسعه خدمات الکترونیک را نیز مورد تأکید قرار داد و تصریح کرد: «الکترونیکی نمودن فرآیندها زمینه تخلف و دور زدن قانون را کاهش داده و موجب افزایش شفافیت و نهایتاً اجرای دقیق‌تر سیاست‌های دولت در بحث راه و ساختمان می‌شود.»

در ابتدای این دیدار نیز مهندس مقومی رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان قم گزارشی از فعالیت‌های این سازمان ارائه کرد.

وی گفت: «نظر به اهمیت صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان در مرحله اخذ پایان کار پروژه‌های ساختمانی و در راستای تکریم مراجعین محترم، تسهیل در روند صدور شناسنامه فنّی و ملکی، برقراری ارتباط مستقیم و بدون واسطه اعضای محترم با سازمان و همچنین جلوگیری از خدشه‌دار شدن اطلاعات تکمیل شده توسط مهندسان در دفترچه اطلاعات ساختمان و انتقال این اطلاعات پس از کنترل و بررسی به صورت مستقیم در شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان؛ این فرآیند به صورت الکترونیکی طراحی، اجرا شد.»

مهندس مقومی افزود: «فرآیند تکمیل الکترونیکی صدور شناسنامه فنّی و ملکی ساختمان برای اوّلین بار است که در بین سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌های کشور در استان قم اجرایی شده و این امر گامی مؤثر در راستای حفظ حقوق بهره‌بردار است.»

کردستان

برگزاری جشنواره ورزشی ویژه اعضا

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان کردستان، جشنواره ورزشی اعضای سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان کردستان به مناسبت روز مهندس در سنندج برگزار شد. مهندس هیوا سیدیونسی مسئول رفاهی سازمان با عنوان اینکه هدف از برگزاری این مسابقات اهتمام به بخش ورزش و سلامت اعضا و همچنین ایجاد فضای نشاط در بین اعضای سازمان نظام‌مهندسی است، اعلام داشت: «بیش از ۵۰۰ عضو سازمان در این جشنوار ه حضور داشتند.اعضای سازمان در رشته‌های فوتسال، شطرنج، پینگ‌پنگ، تیراندازی، دارت، فوتبال دستی و تخته نرد در دو بخش آقایان و خانم‌ها به رقابت پرداختند. این جشنواره از ۲۷ بهمن‌ماه تا ۵ اسفندماه طبق برنامه زمانبندی اعلام شده، برگزار گردید.»

مهندس سیدیونسی گفت: «در این مسابقات ۹۹ عضو سازمان در رشته فوتسال، ۹۶ نفر در فوتبال دستی، ۱۰۰

نفر در تخته نرد، ۶۲ نفر در دارت (در دو بخش آقایان و خانم‌ها)، ۳۴ عضو سازمان در شطرنج (در دو بخش آقایان و خانم‌ها)، ۹۸ نفر در رشته تیراندازی (در دو بخش آقایان و خانم ها) و تعداد ۴۹ نفر در رشته پینگ‌پنگ حضور داشتند.

گیلان

دیدار با معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان گیلان، جمعی از اعضای هیئت مدیره این سازمان روز شنبه مورخ ۹۷/۰۹/۱۰ به دیدار معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری گیلان رفتند. در این نشست که مدیر کل دفتر فنّی، امور عمرانی و حمل‌ونقل و ترافیک استانداری و جمعی از اعضای هیئت مدیره و بازرسین سازمان نظام‌مهندسی ساختمان گیلان حضور داشتند؛ مهندس قاسمیان، رئیس سازمان ضمن تبریک انتصاب مهندس علی اوسط اکبری مقدم به عنوان معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری گیلان به ارائه گزارشی از عملکرد سازمان پرداخت و درخصوص مشکلات پیش‌روی سازمان ازجمله ساخت‌وسازهای غیرقانونی در زمین‌های فاقد سند مالکیت (زمین‌های نسقی)، مشکلات طرح تفصیلی شهر رشت، ساخت‌وساز در منطقه آزاد و اعلام آمادگی سازمان جهت همکاری با آن، عدم صدور و تمدید پروانه دفاتر مهندسی توسط اداره کل راه و شهرسازی و ... صحبت کرد. وی ضمن اشاره به همکاری سازمان در حوزه بوم گردی و گیل پارک با استانداری درخصوص ادامه همکاری‌های بیشتر اعلام آمادگی نمود. در ادامه مهندس علی اوسط اکبری مقدم، ضمن اشاره به افزایش ساخت‌وساز غیررسمی در شهر رشت لزوم سازماندهی این روند را متذکر شد. معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری گیلان تأکید کرد طرح تفصیلی باید در راستای کاهش چالش‌های مذکور قدم بردارد. وی همچنین خواستار مدیریت ساخت‌وساز شد.

در پایان مهندس ساحره میرسیدی، مدیر کل دفتر فنّی، امور عمرانی و حمل‌ونقل و ترافیک استانداری با اشاره به اینکه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان گیلان به عنوان بازوی فنّی در حوزه عمرانی همواره یار استانداری بوده، انسجام عملکرد و تداوم همکاری‌ها را ضروری دانست.

مازندران

تقویت و تحول بنیادی در بخش آموزش و کنترل نظارت در سال ۹۸

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان مازندران، دکتر فرشیدرضا حقیقی رئیس سازمان در کارگاه آموزش HSE در صنعت ساختمان با اشاره به فعالیت بسیار خوب این سازمان در بخش HSE در صنعت ساختمان اظهار داشت: «آموزش کارگران و استادکاران ساختمانی و مهندسان در بخش ایمنی و برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های تخصصی در استان منتج به این گردید که وزارت راه و شهرسازی، مازندران را استان پایلوت در نظر گرفته و استقرار دبیرخانه دائمی ایمنی بهداشت و محیط زیست در صنعت ساختمان در این استان انجام گیرد که متعاقب آن، این سازمان با همکاری اداره کل راه و شهرسازی و اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی، ضمن برگزاری اوّلین کنفرانس ملّی و تفاهم‌نامه آموزش و به‌کارگیری مسئول ایمنی در کارگاه‌های ساختمانی را با اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی منعقد نمود که با اجرایی شدن آن علاوه بر کاهش خطرات جانی و مالی در بخش ساختمان اشتغال تعداد زیادی از مهندسان را خواهیم داشت.»

دکتر حقیقی در ادامه با تأیید به این نکته که سیاست سازمان اجرای سه اصل آموزش، کنترل نظارت و اجرای ضوابط، قوانین و مقررات بوده، خواستار همکاری همه جانبه دستگاه‌های ذی‌ربط در این موضوعات شد و اظهار داشت: «برای سال ۹۸ به دنبال یک تحول اساسی در بخش آموزش و کنترل نظارت هستیم و آمادگی این را داریم تا در جهت پیاده‌سازی موضوع ارزیابی زیست محیطی پروژه‌های ساختمانی (EIA) و عارضه‌سنجی بخش‌های مختلف ترافیکی و شهرسازی و محیط زیست با استفاده از ظرفیت مهندسین و در قالب (EIA) اقدامات مؤثری انجام دهیم.»

رئیس سازمان با اشاره به واقعی شدن خدمات مهندسی و رعایت حقوق بهره‌بردار، پیشنهاد پیوست سه‌گانه ترافیکی، شهرسازی و محیط زیست را قبل از طرح پروژه‌ها در کمیسیون ماده ۵ مطرح کرد و بیان داشت که لحاظ این مسائل می‌تواند امید و بهبودی را در زندگی شهری و رعایت حقوق شهروندی ایجاد نماید.

دکتر حقیقی وضعیت ساخت‌وساز در استان و عدم رعایت ضوابط طرح تفصیلی در شهرها را یکی از چالش‌های اصلی در استان برشمرد و اظهار داشت: «متأسفانه قانون ماده صد راهی برای شهرفروشی و هرگونه تخلف برای سازندگان مهیا نموده؛ به‌طوری‌که هم مهندسان در عمل امکان نظارت واقعی بر پروژه‌هایی که مسئولیت نظارت آن‌را قبول کردند، ندارند و هم بهره‌برداران در زمان بهره‌برداری آرامش و آسایش که مورد توجه قانون نظام‌مهندسی و شهرسازی هست را در عمل از دست می‌دهند؛که بنا داریم با همکاری استانداری، دادگستری کل، دادستان مرکز استان و اداره کل راه و شهرسازی ضوابط و چهارچوبی را در این خصوص تدوین نمائیم.»

ایشان نگاه سازمان را حمایت از اقشار آسیب‌پذیر دانست و گفت: «سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان مازندران علاوه‌بر رویکرد فنّی و مهندسی یک نگاه اجتماعی هم در کنار فعالیت‌هایش دارد و به‌دنبال آن بوده که برای بناهای با متراژ تا ۱۲۰ متر دستورالعملی ویژه با رعایت ضوابط آماده‌سازی گردد.»

رئیس سازمان در پایان اعلام داشت: «این سازمان آمادگی هرگونه همکاری با همه دستگاه‌های استان در جهت اجرای درست ضوابط و قانون و تأمین منافع مردم را دارد و با عنایت به ظرفیت‌های عظیم مهندسی در استان می‌تواند نقش مؤثری در توسعه استان در همه ابعاد داشته باشد.»

هرمزگان

برگزاری تور دوچرخه‌سواری در جزیره زیبای هرمز

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان هرمزگان، کمیته رفاهی این سازمان در تاریخ ۹۷/۱۱/۱۲ اقدام به برگزاری تور دوچرخه‌سواری در جزیره زیبای هرمز نمود. اعضای دوچرخه‌سوار سازمان استان که از شرکت‌کنندگان در این تور بودند مسافتی در حدود ۲۷ کیلومتر را رکاب زدند. گذر از دشت آهوان و ساحل زیبای جزیره هرمز با ماسه‌های طبیعی رنگارنگ در این تور گنجانده شده بود. لازم به ذکر است شرکت‌کنندگان در این سفر با حضور در خانه‌های بوم‌گردی جزیره زیبای هرمز و صرف غذای محلی جزیره در یکی از این خانه‌ها از فضای آرام جزیره هرمز بهره بردند.

همدان

بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی موجود برای ایجاد زمینه اشتغال جدید مهندسان

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان همدان، در مصاحبه با دکتر یزدانی عنوان نمود: «می بایست از ظرفیت‌های قانونی موجود برای ایجاد زمینه اشتغال جدید برای مهندسان بهره جست.»

ایشان با بیان این موضوع که هر ساله بر تعداد فارغ‌التحصیلان رشته‌های مهندسی افزوده می‌شود و

ظرفیت‌های موجود بازار به هیچ عنوان پاسخگوی نیاز روزافزون این قشر فرهیخته نیست، رسالت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان را فراهم نمودن زمینه‌های جدید کاری برای مهندسان جوان دانست.

دکتر یزدانی همچنین افزودند: «سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان همدان هم اکنون به منظور فراهم نمودن زمینه‌های جدید شغلی برای مهندسان، پیگیر اجرایی شدن برخی از ظرفیت‌های قانونی که تاکنون مغفول مانده به شرح ذیل می‌باشد.»

استفاده از خدمات مهندسین دارای صلاحیت در ساخت‌وسازهای خارج از محدوده (مطابق با آئین‌نامه استفاده از اراضی احداث بنا در خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها)؛ مصوب نمودن صلاحیت ارزیابی بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان‌ها (طبق مبحث ۱۹ مقررات ملّی ساختمان و ماده ۱۸ قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی)؛ ارائه خدمات نظارت بر بهره‌برداری ساختمان‌ها (مبحث ۲۲ مقررات ملّی ساختمان).

یزد

برگزاری بزرگترین گردهمایی مشترک مهندسان، کاردان ها، معماران تجربی و استادکاران صنعت ساختمان استان یزد

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان یزد، صبح روز جمعه ۲۸ آبان‌ماه،

سالن همایش‌های جمعیت هلال‌احمر یزد شاهد یکی از بزرگترین همایش‌های مشترک مهندسان، کاردان‌ها، معماران تجربی و استادکاران صنعت ساختمان بود که با وجود تعطیلی پایان هفته، دعوت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و سازمان نظام کاردانی را برای شرکت در این گردهمایی علمی و تخصصی و تجربی پذیرا شدند و با شور و اشتیاق در این محل گرد آمدند.

دکتر سالاری رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان یزد، در آغاز این همایش با تقدیر از تلاش مهندسان، استاد کاردان، کاردان‌ها و معماران تجربی که در راه آبادانی یزد همت‌ها کرده و مشقت‌ها کشیده‌اند، این هم‌اندیشی و این اجتماع گسترده را نعمتی الهی توصیف کرد که هدف آن بحث و تبادل نظر و دستیابی به راهکارهای مناسب درباره کاهش اثرات بلایای طبیعی به ویژه زلزله است.

در این گردهمایی که مهندس صادقیان معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری یزد، مهندس سفید رئیس شورای اسلامی شهر یزد و مهندس فرهمند شهردار منتخب شورا و جمعی دیگر از مسئولان بلندپایه استان در جمع مهندسان و معماران تجربی حضورداشتند، رئیس سازمان خاطره جان باختگان حوادث طبیعی در سطح کشور در سال‌های اخیر و نیز درگذشت ناگهانی مرحوم مهندس قربانی دبیر پرتلاش کمیسیون تخصصی نقشه‌برداری این سازمان را گرامی داشت. وی با ابراز تأسف از احداث برخی بناهای غیر مهندسی که حتی در آغاز بهره‌برداری دچار مشکلات مربوط به عدم استحکام می شوند، افزود: «در صورتی‌که ساختمان‌ها را مجریان صاحب صلاحیت و استادکاران و معماران با تجربه بسازند، می‌توان امید داشت که کمتر شاهد این گونه ضایعات باشیم.»

وی با انتقاد از چرخه معیوب ارتباطی موجود در برخی بخش‌ها بین دستگاه‌های مرتبط با ساخت‌وساز و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان، اظهار داشت: «در صورتی‌که پس از صدور دستور نقشه از سوی شهرداری، زمینه برای اعمال قوانین و مقررات به صورت کامل با محوریت سازمان فراهم می‌شد، وضع به گونه مناسبی بود.»

وی افزود: «وجود ساختمان‌هایی با ارتفاع‌ها و پیشروی‌های نامتجانس و ناهمگون و غیر اصولی، عملاً امکان در نظرگیری تمام ضوابط طرح تفصیلی را ناممکن ساخته و لازم است نقشه‌ها بر اساس واقعیت‌های موجود طراحی و انعطاف‌هایی برای رعایت قانون در نظر گرفته شود.»

دکتر سالاری از فعالیت ۲۰۰ دفتر طراحی مهندسی در یزد یاد کرد و دو نقشه‌ای بودن ساختمان‌ها را حاصل واقعی نبودن نقشه‌های مصوب دانست.

وی گفت: «باید این چرخه معیوب به گونه‌ای اصلاح شود که علاوه بر انطباق نقشه‌های مصوب با واقعیات و الزام مالک و مجری به پیاده‌سازی آن، نظارت کامل و بی‌رحمانه‌ای بر روند ساخت‌وساز اعمال شود تا ساختمان طبق ضوابط به پیش برود و در صورت تخلف، برخورد جدی با این موارد در زمان وقوع تخلف صورت گیرد.»

وی در ادامه افزود: «با توافق صورت گرفته قرار است پس از برون سپاری امور اجرایی شهرداری، این مهم با تصدی‌گری سازمان نظام‌مهندسی ساختمان به نیابت شهرداری و با جدیت انجام شود تا اجازه تخلف به کسی داده نشود.»

وی در مورد اهمیت شناسنامه فنّی و ملکی گفت: «در اوراق و جداول شناسنامه فنّی و ملکی، مسئولیت مهندس ناظر و طراح و سازنده و معمار که سند شناسنامه فنّی و ملکی را در طول دوره کار تکمیل می‌کنند، به خوبی مشخص است و هرکدام کوتاهی کرده باشند مورد بازخواست قرار می‌گیرند.»

آذربایجان‌شرقی

تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی و تعادل‌بخشی اجتماعی، اهداف اصلی طرح جامع جدید سهند

زهره داودپور عضو هیئت مدیره شرکت عمران شهرهای جدیـــد در گفت‌وگو با خبرنگار پایگاه خبری وزارت راه و شهرســـازی در تشریح طرح جامع شهر جدید سهند که اخیراً طرح بازنگری آن به تصویب شورای‌عالی معماری و شهرسازی رسیده است بیان کرد: «سهند یکی از شهرهای جدید نســـل اوّل در کشور به شمار رفته و به عنوان یک محدوده منفصل در ایفای نقش بخشی از وظایف شهری تبریز و تعادل‌بخشـــی به این کلان‌شـــهر مـــورد توجه قرار گرفته اســـت.» داودپور با بیان اینکه در طرح جامع شهرتبریز، شهر جدید سهند برای عهده‌دار شدن بخشی از نقش و جمعیت تبریز درنظر گرفته شده بود گفت: «در این راستا دانشگاه سهند از سال‌های پیش در این منطقه احداث شده و بخش عمده‌ای از اراضی این شهر را در بر گرفته است.» وی همچنین ادامه داد: «طرح‌های جامع و تفصیلی شهر جدید سهند در دهه ۸۰ تهیه و به تصویب رســـیده بود امّا به دلیل جانمایی حجم زیادی از مساکن مهر در این منطقه با مشکلاتی در جهت تأمین خدمات و اراضی مورد نیاز آن‌ها روبه‌رو شد.»

به گفته این مقام مسئول مساکن مهر این شهر جدید در فاز ۴ و در مجاورت با شهرســـتان اسکو احداث شده که حدفاصل آن‌ها باغات بســـیار ارزشمندی واقع و در عین حال حفظ آن‌ها نیز از اهمیت بالایی برخوردار است.

عضو هیئت‌مدیره شرکت عمران شهرهای جدید در ادامه سخنانش افزود: «در حال حاضر تأمین خدمات روبنایی و زیربنایی ســـایت مسکن مهر (که تا پیش از این میزان خدمات شهری قادر به پاسخ‌گویی به آن‌ها نبودند)، ایجاد شـــرایط لازم برای ســـاخت خانه‌های ویلایی در جهت تعادل‌بخشی به شهر و جایگیری اقشار پردرآمد و کم‌درآمد در مجاورت یکدیگر و جلوگیری از تخریب باغات ارزشمند این منطقه در اولویت مسائل سهند قرار دارد که در طرح جامع جدید این شهر مورد توجه قرار گرفته است.»

وی ادامه داد: «در حال حاضر طرح جامع بازنگری سهند در شورای‌عالی شهرسازی و معماری به تصویب رسیده و فاز ۵ این شـــهر جدید به عنوان مرکز گردشگری مدرن منطقه در آن مشخص شده است.»

اردبیل

پیشرفت پروژه پل قدس اردبیل امسال به ۵۵ درصد می‌رسد

به گزارش خبرنگار مهر، حمید لطف‌اللهیان پیش از ظهر یکشنبه در بازدید از پروژه‌های عمرانی شهرداری اردبیل تصریح کرد: «پروژه پل قدس از سه فاز عمرانی برخوردار بوده که فاز اوّل آن در سال ۹۶ افتتاح شد و با تمهیدات موجود فاز دیگر آن نیز در اوایل ســـال ۹۸ به بهره‌برداری خواهد رسید.»

وی افزود: «در صورت رســـیدن پیشرفت فیزیکی پروژه پل قـــدس به ۸۵ درصد طرح مذکـــور قابل بهره‌برداری خواهد بود و امیدواریم با افزایش سرعت این طرح عمرانی، علی‌رغم قرارگیری در مشکلات اقتصادی در این راستا به مطالبه مهم شهروندان پاسخ دهیم.»

شهردار اردبیل سرعت پیشـــرفت پروژه‌های شهری در اردبیل را مناسب ارزیابی کرد و یادآور شد: «برای رسیدن به سرعت پیشـــرفت فیزیکی ایده‌آل در اجرای پروژه‌ها نیازمند انجام کار شبانه روزی هستیم که با توجه به منابع

محدود مالی فعلاً این امکان مقدور نیست.» لطف‌اللهیان ادامـــه داد: «با وجود محدودیت در منابع ملّی و به دلیل اهمیت پروژه پل قدس تا کنون طرح مذکور متوقف نشده و با سرعت مناسب در حال اجرا است.» لطف‌اللهیان یادآور شد: «با افتتاح فاز دوم پل قدس در اوایل سال ۹۸ قسمت دیگری از این پل برای همشهریان قابل استفاده خواهد بود تا بار ترافیکی منطقه نسبت به گذشته کاهش یابد.»

کرمانشاه

اجرای ۱۸ پروژه بازآفرینی شهری در استان کرمانشاه

معاون بازآفرینی شهری و مسکن اداره کل راه و شهرسازی استان کرمانشاه درخصوص طرح مسکن امید و چگونگی اجرای آن در اســـتان بیان کرد: «طبـــق ابلاغیه وزیر راه وشهرسازی سهمیه کرمانشاه ۲ هزار و ۷۶۴ واحد مسکونی است که بر اساس سیاست فعلی، ۳۰ درصد آن‌ها باید در اراضی دولتی احداث شود.»

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، عبدالرضا غفوری بیان کرد: «درحال حاضر ۱۸ پروژه در دست اجرا در استان وجود داشـــته که اعتبار پیش‌بینی شده برای آن‌ها در ســـال جاری نزدیک به ۱۰ میلیارد تومان اعلام شـــده است.» وی ادامه داد: «براساس ابلاغیه جدید وزیر راه و شهرســـازی در این حوزه مبالغی از صندوق توسعه ملّی بالغ بر ۴۵ میلیارد تومان به اســـتان تخصیص داده شده است که در راستای برنامه اقدام مشترک تهیه شده بیش از ۳۰۰ میلیارد تومان اعتبار از صندوق توسعه ملی، محل اعتبارات ملّی و استانی و همچنین در این حوزه باید اختصاص داده شود.» غفوری در ادامه سخنان خود تعداد محلات هدف پیش‌بینی شده در سطح استان در سال ۹۷ را ۱۶ مورد اعلام کرد و گفت: «این محلات همگی شامل پروژه‌های بازآفرینی، زیربنایی و روبنایی هستند.»

معاون بازآفرینی شهری و مسکن اداره کل راه و شهرسازی استان کرمانشاه درخصوص طرح مسکن امید و چگونگی اجرای آن در اســـتان بیان کرد: «طبـــق ابلاغیه وزیر راه وشهرســـازی ســـهمیه کرمانشـــاه ۲ هزار و ۷۶۴ واحد مسکونی است که براساس سیاست فعلی، ۳۰ درصد آن‌ها باید در اراضی دولتی احداث شود.»

وی ادامـــه داد: «در این راســـتا تمامی اراضی شـــرکت بازآفرینی در اســـتان شناسایی و بررسی شد امّا به دلیل آنکه اغلب زمین‌ها در بافت فرسوده و به ویژه بافت تاریخی قرار داشت و رعایت حداکثر ارتفاع مجاز الزامی بود، امکان ساخت تعداد زیادی واحد در این اراضی وجود نداشت به همین دلیل مجبور شدیم به اراضی سازمان ملّی زمین و مسکن در استان نیز ورود پیدا کنیم.»

مرکزی

سهم استان مرکزی از طرح ملّی بازآفرینی شهری احداث ۲۰۸۷ واحد مسکونی است

احمد مرزبان در نشســـت با خبرنگاران در اراک، با اشاره به اینکه موضوع بازآفرینی شـــهری بحث مهم کشـــور است، اظهار داشـــت: «هدف از بازآفرینی شهری ارتقای کیفیت زندگی پایدار شـــهری است و در تلاش هستیم با برنامه‌ریزی مدون و کارشناسی هر ساله چند محله را بازآفرینی کنیم.

مدیرکل راه و شهرسازی استان مرکزی با بیان اینکه امسال در اراک و ساوه چهار محله را هدف این طرح قرار دادیم، افـــزود: «۲۳ درصد از کل جمعیـــت اراک و ۱۹ درصد از کل جمعیت ساوه در سکونت گاه های غیر رسمی زندگی می‌کنند.» مرزبان خاطرنشـــان کرد: «تاکنون ۱۳ محله در شـــهر اراک و ۱۷ محله نیز در ساوه برای این موضوع شناسایی شده‌اند و باید روز به روز وضعیت زندگی افرادی

که در این محله‌ها زندگی می‌کنند رو به بهبود باشد.»
مدیرکل راه و شهرسازی استان مرکزی تصریح کرد: «به هر واحدی که در بافت فرسوده ساخته شود، ۴۰ میلیون تومان وام ارزان قیمت پرداخت می‌شود.»
وی خاطرنشـــان کرد: «هم اکنـــون ۱۹ پروژه در بخش بازآفرینی شـــهری و ۴ پروژه مشارکتی که شاخص‌ترین آن‌ها پروژه ۳۳۶ واحدی مســـکن امید در باغ خلج اراک می‌باشد (پیشـــرفت فیزیکی ۹۰ درصد) در حال احداث است.» مدیرکل راه و شهرسازی استان مرکزی ادامه داد: «۱۱ پروژه هم در زمینـــه زیربنایی و روبنایی و ۴ پروژه مطالعاتی در حال پیگیری است و ۷۵۰ مورد تسهیلات ۴۰ میلیون تومانی در سال جاری برای بافت‌های فرسوده پرداخت شده است.»

هرمزگان

بازدید وزیر راه و شهرسازی از بزرگترین محله هدف بازآفرینی شهری استان

به گزارش خبرنگار پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، محمد اسلامی، وزیر راه و شهرســـازی در سفر یک‌روزه خود، همزمان با ســـفر هیئت دولت به استان هرمزگان، ضمـــن بازدید از محله چاهســـتانی‌ها گفت: «این محله که بزرگترین محله هدف بازآفرینی شـــهری این استان محســـوب می‌شود، باید هرچه سریع‌تر بازآفرینی شده و دگرگونی‌های مشهودی در آن دیده شود.»
وی با بیان اینکه مدیران تا بازآفرینی محلات هدف نباید آرامش داشـــته باشـــند، افزود: «نکته مهم در بازآفرینی توســـعه‌گران هســـتند که باید امکانات خود را همراه با مشارکت به صورت سرمایه در گردش در این محلات به کار گیرند.»
وزیر راه و شهرسازی در ادامه در جمع صمیمی اهالی محله چاهستانی‌ها حضور یافت و با شنیدن نقطه نظرات اهالی، در پاسخ به آن‌ها گفت: «از نظر بنده اهالی محله خود باید پیش قدم بازآفرینی محله خود باشـــند، با این حال بنده متوجه صحبت‌ها و گله‌های شـــما شده‌ام و قول می‌دهم

پیگیری‌های ویژه‌ای برای حل مشـــکلات شـــما داشته باشـــیم. امیدوارم هرچه سریع‌تر مسائل موجود در محله چاهستانی‌ها با اولویت ویژه‌ای که به آن اختصاص یافته اســـت، حل شود.» لازم به ذکر است محله چاهستانی‌ها بزرگترین بافت فرســـوده و محله هدف بازآفرینی استان هرمزگان در مرکز این اســـتان، در شهرستان بندرعباس واقع شده اســـت که ۱۱۰ هکتار مساحت دارد و ۴۰۰۰ واحد مسکن فرسوده با بیش از چند هزار خانوار ساکن در این محله واقع شده است.

همدان

ابلاغ ۴۰ میلیارد تومان اعتبار بازآفرینی به استان همدان

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی به نقل از اداره ارتباطات و اطلاع رســـانی اداره کل راه و شهرسازی استان همدان، مدیراین اداره کل با بیان اینکه ۹۵ محله هدف بازآفرینی در اســـتان همدان مصوب شـــده است، گفت: «حدود ۴۰ میلیارد تومان اعتبار بازآفرینی شهری به عنوان اهرم تشویقی شهرداری و دستگاه‌های اجرایی به استان همدان ابلاغ شده است.»
حسن ربانی ارشد در ستاد بازآفرینی شهری پایدار استان همدان، اظهار کرد: «اســـتان همدان در محلات فرسوده

۳۰۰۰ مسکن سهمیه دارد که تا کنون ۱۲۰۰ پروانه ساخت توسط شهرداری‌ها صادر شده است.»

وی با تأکید بر اینکه انبوه‌سازان در سامانه شرکت بازآفرینی شهری ثبت نام و مجوز تسهیل گری یا توسعه‌گری دریافت نمایند و در این طرح مشارکت کنند، تصریح کرد: «دولت برای ساخت‌وساز در مناطق بازآفرینی یارانه می‌دهد و شهرداری‌ها نیز تخفیف صدور پروانه می‌دهند.»

ربانی ارشد با اشاره به پروژه‌های جاری در محلات استان، افزود: در ۲ سال اخیر بیش از ۵ میلیارد تومان پروژه در برخی شهرستان‌ها اجرایی شده و در حال اقدام هستند که قصد داریم در سال آینده همه شهرستان‌ها را دخیل کنیم.

وی با اشاره به اینکه در سال ۹۷ موافقت‌نامه‌هایی برای اجرای پروژه‌های برخی شهرستان‌ها وجود دارد گفت: «پروژه‌های ۹۷ در شهرها از ستادهای بازآفرینی شهرستان‌ها خواهشمندیم برای فرآیند انتخاب پیمانکار با اداره کل راه و شهرسازی همکاری نمایند.»

مدیرکل راه و شهرسازی استان همدان با تأکید بر اینکه پروژه‌های پیشنهادی شهرداری‌ها باید پروژه‌های عام‌المنفعه و زودبازده باشد، تصریح کرد: «در استان همدان ۵۱ هکتار زمین در محلات بازآفرینی معرفی شده است که از این میزان ۴۹ هکتار متعلق به راه و شهرسازی است.» وی از دستگاه‌های اجرایی و دولتی خواست تا زمین و املاکی که در محلات هدف بازآفرینی دارند را معرفی کنند و افزود: «اعتبارات اهرم تشویقی به شرطی داده خواهد شد که شهرداری‌ها و دستگاه‌های دولتی سهم خود را در بازآفرینی محلات بیاورند.»

یزد

اجرای سمپوزیوم خشت خام در راستای تعهدات مدیریت شهری یزد به یونسکو

سخنگوی شورای شهر یزد با تأکید بر اینکه معرفی بافت تاریخی یزد به حفاظت از آن ارجح است، گفت: «سمپوزیوم خشت خام در راستای معرفی همچنین عمل به تعهدات مدیریت شهری به یونسکو برگزار می‌شود.»

به گزارش خبرنگار مهر، محسن عباسی هرفته در نشستی خبری با بیان اینکه میدیریت شهری یزد به یونسکو تعهد داده که در جهت احیا و تداوم معماری خشتی در شهر یزد در قبال جهانی شدن آن تلاش کند، اظهار داشت: «مدیریت شهری یزد هر سال باید به یونسکو گزارش ارائه دهد و لازم و ضروری است که در راستای احیای معماری خشتی در یزد اقدام فرهنگی انجام دهیم.»

وی عنوان کرد: «نمی‌شود ثبت جهانی را بپذیریم امّا در مقابل تعهداتش کوتاهی کنیم و یکی از این تعهدات توسعه و احیای ساخت‌وساز خشتی است.»

عباسی هرفته بیان کرد: «درحالی‌که ۳۰ تا ۴۰ درصد زباله‌های دنیا در صنعت ساخت‌وساز تولید می‌شود و درحالی‌که صنعت ساخت‌وساز بسیار پرآبخواه است، باید به سمت ساخت‌وسازهای سبز برویم و یکی از ساخت‌وسازهای سبز، معماری خشتی است.»

سخنگوی شورای اسلامی شهر یزد، یکی از راه‌های ارزان برای احیای معماری خشتی را برگزاری برنامه‌هایی نظیر برنامه‌های هفته خشت ازجمله برگزاری کارگاه معماری، سمپوزیوم خشت خام و ... معرفی کرد و گفت: «در برنامه مشابهی که سال گذشته برگزار شد، شهرداری در مجموع ۲۵۰ میلیون تومان هزینه کرد امّا در برابر این ۲۵۰ میلیون، پدیده نوظهور هنری یعنی ساخت مجسمه از خشت خام در یزد اجرا شد.»

سخنگوی شورای اسلامی شهر یزد تأکید کرد: «یزد در تجارت الکترونیک و گردشگری می‌تواند به خوبی کار کند بنابراین بر این باوریم که هر هزینه‌ای که در این زمینه انجام شود، سرمایه‌گذاری است و هر چه سرمایه‌گذاری در مسیر گردشگری انجام شود، باز هم کم است.»

عملکرد گروه‌های تخصصی و کمیسیون‌ها

مهمترین تصمیمات گروه/کمیسیون مربوطه در بازه زمانی ۶ ماهه دوم سال ۹۷ چه بوده است؟

گروه تخصصی برق

۱. برنامه‌ریزی، مکاتبه، مذاکره با هیئت رئیسه شورای مرکزی و ارگان‌های مرتبط به خصوص وزارت راه و شهرسازی و وزارت نیرو

۲. تدوین دستورالعمل‌های تأسیسات برقی و مکاتبه با مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی به منظور بهره‌برداری و اخذ مجوز علمی مرتبط با آن

۳. پیگیری دوره‌های آموزشی شامل کارآموزی، کارورزی وبازآموزی برا ی مهندسین دارای پروانه اشتغال به‌کار به‌خصوص مهندسین پایه ۳

۴. بررسی و پیگیری تفاهم‌نامه ftth طی ۵ جلسه و در راستای آن تشکیل کارگروه فنّی و بازدید از Show Room شرکت مخابرات و نیز هماهنگی Show Room در مخابرات کلیه استان‌ها به تعداد ۱۵ نفر از مهندسین برق استان در مورخ ۹۶/۷/۱۵

۵. پیگیری پیش‌نویس جدید تفاهم‌نامه اجرایی نظارت بر اجرای استاندارد تأسیسات برق کلیه اماکن و در راستای آن

- تشکیل جلسه با مدیرکل دفتر تشکل‌های حرفه‌ای آقای دکتر شیبانی و نمایندگان وزارت راه و شرکت توانیر
- و تشکیل جلسه با رؤسای گروه‌های تخصصی برق کشور و هم‌اندیشی در این خصوص
- تهیه پیش‌نویس تفاهم‌نامه با ویرایش جدید و انجام پیگیری‌های لازم

۶. پیگیری و بررسی همکاری با شرکت توانیر در حوزه کارشناسی نیروگاه‌های برق

گروه تخصصی ترافیک

۱. در جلسه مشترک با گروه‌های شهرسازی و نقشه‌برداری آقای دکتر یوسف ساجد دبیر گروه تخصصی ترافیک نامه‌ای به نمایندگی سه گروه تنظیم و با امضاء رؤسای سه گروه برای ریاست محترم شورای مرکزی با موضوع مشکلات سه گروه ارسال کردند.

۲. نهایی نمودن و جمع‌بندی مبانی شرح خدمات نقطه نظرات همکاران و جمع‌بندی آن

۳. ارائه سرفصل‌های رئوس کلی شرح خدمات مهندسی ترافیک توسط دکتر شیران رئیس محترم گروه به شرح زیر اعلام شد:

- مطالعات عارضه‌سنجی ترافیک
- مطالعات کنترل دسترسی داخل و خارج ساختمان
- مطالعات ایمنی ترافیک حین ساخت
- مطالعات ترافیک در دوره بهره‌برداری
- مطالعات ترافیک طرح‌های شهری
- مطالعه ترافیک طرح‌های آماده‌سازی و توسعه‌های جدید شهری
- نظارت مهندسان ترافیک

۴. مقرر شد نامه شماره ۸۸۱۹/د/ش م گروه تخصصی ترافیک به همراه زمان و جداول دوره‌ها و سرفصل‌ها به قوت خود باقی بوده بوده و ملاک عمل دوره‌های ارتقاء

پایـــه ترافیک برای صلاحیت ۳ بـــه ۲ و ۲ به ۱ و تمدید پروانه باشد.

۵. تقلیـــل تعداد اعضـــای کمیته آموزش اســـتان‌ها در شـــیوه‌نامه جدید ابلاغی از ۷به ۵ نفر به معنی حذف دو رشـــته است که رشته‌های اصلی هفت‌گانه و قانونی بوده و عملاً به منزله تضعیف آموزش در آن رشته‌های حذف شده می‌باشد.

۶. مصوبات جلســـه همایش ترافیک مشهد - مطالعات عارضه‌سنجی حتماً توسط کسانی انجام شود که علاوه‌بر داشتن صلاحیت لازم، آموزش تخصصی عارضه‌سنجی را دیده باشند.

۷. باتوجه‌به اقدامات خوبی که در مشـــهد در خصوص ضوابط پارکینگ انجام شده است پیشنهاد شد که اقدامات در این زمینه و یا سایر موارد فنّی ترافیک به تهران ارسال تا در اوّلیـــن بازنگری مبحث ترافیک (مبحث ۲۳) مورد توجه قرار گیرد.

۸. درخصوص قیمت‌گذاری خدمات مهندســـی گزارش مربوطه توسط آقای محمدی نژاد ارائه گردید و متدولوژی حق‌الزحمه بر اســـاس بندهای شرح خدمات در الزامات ترافیکی ســـاختمان‌ها درسه ســـرفصل عارضه‌سنجی، ترافیک حیـــن ســـاخت و ترافیک حیـــن بهره‌برداری بااســـتفاده‌از پارامترهای منـــدرج در صفحه ۱۸ مبحث ترافیک طبقه‌بندی شده و ســـپس روابط مناسب برای حق‌الزحمه احصا گردد.

گروه تخصصی شهرسازی

۱. بحث و بررســـی پیرامون مبانی تعیین شاخص‌های قیمت‌گذاری خدمات مهندسی شهرسازی و پیگیری آن از شورای مرکزی.

۲. پیگیری شیوه‌نامه «اعطای صلاحیت بازرسی شهرسازی و ساخت» با حضور مشاور محترم معاونت امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی.

۳. برگزاری جلسه مشترک با حضور نمایندگان محترم وزارت کشور در شورای مرکزی پیرامون نظارت مهندسان شهرساز؛

۴. برگزاری جلسات مربوط به «جمع بندی مبحث انطباق شهری ساختمان».

۵. تصمیم‌گیـــری درخصوص به روزرســـانی صلاحیت مهندسان شهرساز در کمیسیون ماده ۲۷.

۶. ارائـــه پروپـــزال پایان‌نامه دکتری «بـــاز تعریف نقش ســـازمان‌های حرفه‌ای شهرسازی» در گروه شهرسازی و بررسی قرارداد دانشگاه تهران درخصوص حمایت از طرح.

۷. بازدید گروه شهرسازی از پروژه ایران مال.

۸. ادامه بررسی روند پیگیری صلاحیت مهندسان شهرساز از کانون کارشناســـان دادگستری با بررسی مستندات و مبانی صلاحیت‌های کارشناسی دادگستری و مکاتبه با ریاست محترم شورای‌عالی کارشناسان رسمی دادگستری طی نامه شماره ۳۱۳۸۶/ش م مورخ ۹۷/۱۰/۰۸.

۹. برگزاری جلسات مشترک با مشاور عالی محترم ریاست جمهـــوری درخصوص کنترل شهرســـازی از طریق باز آفرینی.

۱۰. پیگیری موضوع کنترل شهرسازی و مکاتبه با معاون محترم عمران و توسعه امور شـــهری و روستایی وزارت کشـــور جهت تدوین راهکارهـــای اجرایی جهت تحقق ضوابط و مقررات شهرسازی.

۱۱. برگزاری جلسه مشترک با نمایندگان محترم هیئت مدیره استان‌ها در رشته شهرسازی به مناسبت بزرگداشت روز جهانی شهرسازی و طرح مسائل و تجربیات استانی در راستای اجرایی شدن صلاحیت مهندسان شهرساز در مورخ ۹۷/۰۸/۲۱.

۱۲. بررســـی اقدامات اجرایی جهت ترویج فعالیت‌های شهرسازی.

۱۳. بررسی نحوه فعالیت مهندســـان شهرساز در حوزه مسکن گروه‌های کم درآمد.

۱۴. پیگیری اجرایی شدن صلاحیت‌های شهرسازی با حضور

معاون محترم امور راه و شهرسازی سازمان بازرسی کل کشور.
۱۵. انطباق شرح خدمات پدافند غیر عامل وزارت راه و شهرسازی با چک لیست‌های تدوین شده گروه تخصصی شهرسازی.
۱۶. جلسه مشترک با معاون محترم پدافند غیرعامل به منظور اجرایی شدن ضوابط و مقررات مربوط به شهرسازی.
۱۷. جلسه مشترک با نمایندگان انجمن مهندسان معمار و شهرساز پیرامون مسائل اجرایی مشترک.
۱۸. برگزاری جلسات مشترک سه رشته ترافیک، شهرسازی و نقشه برداری در شورای مرکزی.
۱۹. ارسال نقطه نظرات و پیشنهادات گروه شهرسازی درخصوص سرفصل‌های دوره‌های ورود به حرفه، ارتقا و تمدید به هیئت رئیسه محترم شورای مرکزی.
۲۰. مکاتبه با هیئت رئیسه محترم شورای مرکزی درخصوص برنامه‌های گروه شهرسازی برای دستیابی به اهداف بندهای قطعنامه اجلاس ۲۱.

گروه تخصصی عمران

۱. گزارش بازدید از مناطق زلزله‌زده کرمانشاه که اقدام به بازسازی کرده بودند توسط آقای دکتر سرافرازی ارائه گردید.
۲. ارائه گزارش تهیه شده از روند بازسازی ساختمان‌های زلزله‌زده استان کرمانشاه پس از بازدید مجدد توسط اعضای گروه تکمیل‌تر شده و جهت بررسی به هیئت رئیسه محترم شورای مرکزی ارائه گردید.
۳. مقرر شد نظام‌نامه مصوب شده بهسازی و مقاوم‌سازی سازه‌ها برای اجرا در کلیه استان‌ها توسط شورای مرکزی (هیئت رئیسه) ابلاغ گردد.
۴. مقرر شد جهت بررسی میزان افزایش تعرفه‌های سال ۹۷ در شورای مرکزی در اوّلین جلسه شورای مرکزی بررسی و اقدامات لازم انجام گردد.
۵. مقرر گردید باتوجه‌به اینکه بازنگری مبحث ۱۰ مقررات ملّی ساختمان ویرایش ۹۲ در دستور کارمی‌باشد از استان‌ها استعلام گردد. چنانچه پیشنهاد و یا اشکالی نسبت به مبحث ۱۰ فعلی دارند ظرف مدت دو هفته به شورای مرکزی ارسال نمایند.
۶. اصلاحات پیشنهادی درخصوص سرفصل‌های تمدید و ارتقا به شرح پیوست می‌باشد:
۷. با عنایت به ضرورت تدوین قیمت‌گذاری و شرح خدمات مهندسی و پیگیری استان قم از مشاوران ذی‌صلاح مقرر گردید به هیئت رئیسه محترم شورای مرکزی پیشنهاد گردد اولویت اوّل توسط شورای مرکزی با اخذ مستندات جمع‌آوری شده امکان انعقاد قرارداد صورت گرفته و در صورت عدم امکان موضوع با پرداخت قدرالسهم توسط استان‌ها اقدام گردد.

گروه تخصصی معماری

۱. بررسی دستاوردهای اجلاس ۲۱ و چگونگی اقدام پیرامون بندهای مرتبط با معماری در قطعنامه نهایی و اعلام آن به هیئت رئیسه محترم شورای مرکزی طی نامه شماره ۹۶۶۹/د/ش م مورخ ۹۷/۰۶/۰۷.
۲. تعریف چشم‌انداز فعالیت گروه معماری شورای مرکزی باتوجه‌به بندهای قطعنامه اجلاس در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۰۶.
۳. برگزاری جلسه درخصوص به‌کارگیری روش‌های نوین اجرای نما با حضور متخصصین مربوطه.
۴. بررسی مصالح نوین و تأثیر آن در معماری با تأکید بر سنجش کارایی، اثرگذاری در مناطق زلزله‌خیز و تأثیر آن بر سیما و نمای ساختمان.
۵. جمع بندی نهایی نظام‌نامه پیشنهادی طراحی نما و

سیمای ساختمان‌ها و ارائه آن به هیئت رئیسه محترم شورای مرکزی جهت انتشار طی نامه شماره ۱۰۳۰۵/د/ش م مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۱۲.

۶. ارائه پیشینه اجرایی مصالح منتخب در راستای پایداری توسط اعضای محترم گروه.

۷. بررسی نحوه محاسبه حق‌الزحمه و ظرفیت درخصوص نقشه‌های اصلاحی.

۸. بررسی مسائل ابلاغیه تعداد کار با متراژ تا ۴۰۰ متر مربع و ارائه نقطه نظرات و پیشنهادات گروه معماری به هیئت رئیسه محترم شورای مرکزی.

گروه تخصصی مکانیک

۱. تصمیم‌گیری درخصوص برگزاری دوره آموزشی تربیت مدرس و تربیت مدرسین گاز دوپوند.

۲. پیگیری در مورد آخرین بازنگری شیوه‌نامه آبفا که با کارشناسان وزارت نیرو انجام شده بود که مقرر شد جهت انجام روال تصویب با دفتر مقررات ملّی و کنترل ساختمان مذاکره گردد. در جلسه مشترکی با هیئت رئیسه گروه تخصصی برق درخصوص به‌کارگیری طراحان و ناظران پایه ۳ برق و مکانیک در ساختمان‌های گروه الف تصمیم‌گیری به عمل آید حضور داشته باشند و حذف مهندسان پایه ۳ برق و مکانیک از ساختمان‌های گروه الف به صلاح نیست.

۳. مقرر شد شرح خدمات تأسیسات مکانیک که در سال ۸۷ بازنگری شده و مجدداً بازنگری و اصلاح شود و در دست پیگیری قرار گیرد.

۴. مقرر شد به دلیل ایمنی و حفظ شرایط ایمنی و حفاظت فنّی دستگاه‌های تولید بخار بهتر است حداقل فاصله سه متر از بناها برای تولید بخار رعایت شود.

۵. کمیته‌ای برای سنجش داوطلبان دوره انرژی تربیت مدرس گاز فشار قوی تعیین و مقرر شد فراد عضو کمیته پرونده واجد رایط را سنجش و نتیجه را اعلام نمایند.

۶. مقرر شد بر اساس مصوبه هیئت رئیسه شورای مرکزی هر نفر مبلغ یک میلیون و پانصد هزار تومان به حساب شورای مرکزی واریز نمایند تا پس از واریز وجه معرفی اساتید از سوی شرکت ملّی گاز دوره مذکور درمحل شورای مرکزی برگزار گردد.

۷. جلسه مشترک نمایندگان شرکت بهینه‌سازی و سازمان نوسازی و تجهیز مدارس برگزار شد و پس از بحث و مذاکره مقرر شد درخصوص استفاده از بخاری‌های هرماتیک مجدداً از آقای احمدی رئیس دفتر تدوین مقررات ملّی ساختمان استعلام به عمل آید تا تصمیم‌سازی به عمل آید.

۸. درخصوص نصب بخاری هرماتیک آقای احمدی علی‌رغم نظر کمیته مبحث ۱۷ نسبت به جایگزینی و نصب و تأیید این‌گونه بخاری‌ها متأسفانه اعلام کرده‌اند که این نظریه جایگزین مقررات ملّی نمی‌شود و مقرر شد درخواست تشکیل جلسه سه جانبه شود.

۹. ساختمان‌هایی که در جوار ساختمان‌های بلند قرار می‌گیرند مطابق مبحث بایستی به نحو مقتضی حداقل ۳ متر فاصله داده شود و این درخواست استان‌های فارس، زنجان، چهارمحال و بختیاری بوده که از طریق کمیته تدوین مبحث ۱۷ مقررات ملّی موضوع پیگیری شود.

گروه تخصصی نقشه‌برداری

۱. بررسی شرح خدمات نقشه‌برداری و نهایی کردن این شرح خدمات و ارائه به کمیسیون تدوین شرح خدمات

شورای مرکزی؛
۲. تعیین مبانی قیمت‌گذاری خدمات نقشه‌برداری با بهره‌گیری از مبانی سازمان برنامه و بودجه جهت ارائه به کمیسیون تدوین تعرفه خدمات شورای مرکزی؛
۳. معرفی دپارتمان زیرساخت دانشگاه ملبورن استرالیا و رئیس و اساتید این دپارتمان به شورای مرکزی به منظور ایجاد ارتباط بین‌المللی و همچنین برگزاری جلسه مشترک رئیس دپارتمان مذکور(جناب پرفسور عباس رجبی‌فرد) با ریاست محترم سازمان؛
۴. تدوین برنامه‌ها و فرآیندهای تخصصی به منظور تدوین دستورالعمل‌های تخصصی ویژه گروه تخصصی در ۸ موضوع؛
۵. تدوین شیوه‌نامه روال‌های اداری، فنّی و انضباطی تهیه نقشه‌های تفکیک آپارتمان‌ها؛
۶. تدوین برنامه‌های راهبردی گروه در سال ۹۷ و ارائه به هیئت رئیسه محترم؛
۷. برگزاری جلسات مختلف و جلسات کمیته راهبردی تفکیک آپارتمان.

کمیسیون آموزش، پژوهش، آزمون و انتشارات

۱. تفاهم‌نامه‌های طرح آموزش مهندسان فی‌مابین سازمان نظام‌مهندسی، وزارت راه و شهرسازی و سازمان فنّی و حرفه‌ای درخصوص کارآموزی دانش آموختگان در جلسه مطرح گردید.
۲. بررسی شیوه‌نامه نحوه صدور، تمدید و ارتقاء پایه مهندسان و شیوه‌نامه اعطای صلاحیت آموزش و باتوجه‌به ارائه عناوین و سرفصل‌های دوره آموزشی ارتقاء پایه پیشنهادی دفتر مقررات ملّی و کنترل ساختمان.
۳. شیوه‌نامه اعطاء صلاحیت آموزش قرائت و درخصوص موارد زیر بحث شد و مقرر گردید در این خصوص پیشنهادات شورای مرکزی به دفتر مقررات ملّی و کنترل ساختمان ارسال شود.
۴. شیوه‌نامه یادگیری الکترونیکی بررسی و نقطه نظرات سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها بررسی و مقرر شد موارد مطروحه در شیوه‌نامه مذکور در نظر گرفته شود.
۵. آغاز بررسی سرفصل دروس رشته‌های مختلف به پیشنهاد دفتر مقررات ملّی ساختمان.
۶. بررسی نتیجه جلسات کارگروه‌های مختلف با موضوع بررسی و ویرایش سرفصل دروس در جلسه مشترک کمیسیون آموزش، پژوهش، آزمون و انتشارات شورای مرکزی در محل دفتر مقررات ملّی و کنترل ساختمان.

کمیسیون انرژی، استاندارد مصالح و محیط زیست

۱. تهیه نظام‌نامه تشکیل کمیسیون انرژی، استاندارد مصالح و محیط‌زیست استان‌ها و نحوه راه‌اندازی دفاتر انرژی و کنترل استاندارد مصالح.
۲. تهیه شیوه‌نامه تشکیل ساختار راهبردی و اداری استانداردسازی ساختمان.
۳. بازنگری مقررات ملّی ساختمان در راستای ممیزی انرژی، تعبیه سامانه‌های کنترل و رده‌بندی انرژی ساختمان‌ها مطابق با آئین‌نامه اجرایی بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان‌ها (که در تاریخ ۳۰ مهرماه ۱۳۹۶) آئین‌نامه فوق تصویب گردید و در دی‌ماه ۱۳۹۶ ابلاغ گردید.
۴. برنامه‌ریزی، مکاتبه، مذاکره با مؤسسات، ارگان‌ها و نهادهای داخلی و خارجی جهت برگزاری دوره آموزش تربیت مدرس انرژی.
۵. تعیین سرفصل دوره‌های آموزشی تربیت مدرس انرژی

و عملیاتی نمودن اجرای دوره‌های فوق.
۶. تهیه شـــیوه‌نامه اعطای صلاحیت ممیزی و بازرسی انرژی مطابق با آئین‌نامه اجرایی بهینه‌سازی مصرف انرژی و ســـاختمان ۹۰ و ارسال شـــیوه‌نامه فوق به وزارت راه و شهرسازی.
۷. تهیـــه پیش‌نویـــس چگونگی مدل‌ســـازی انرژی در ساختمان‌ها در راستای بند (۴) قطعنامه اجلاس بیستم هیئت‌عمومی.
۸. تهیه سرفصل و عنوان‌های دوره آموزشی تربیت ممیز انرژی استان‌ها، ابلاغ به استان‌ها و ارسال به وزارت راه و شهرسازی.
۹. تشکیل جلسات منظم با شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت و تهیه پیش‌نویس تفاهم‌نامه همکاری پنج جانبه با محوریت بهینه‌سازی مصرف انرژی و آب در ساختمان‌های کشور بین وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، کشور، نفت، نیرو و سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و قانون اصلاح الگوی مصرف و به منظور دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز در افق ۱۴۰۴، برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، تحقق ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و اصلاح نظام مالی کشور، اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی و آب، بهره‌گیـــری از انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش اوج مصرف انرژی در مقاطع بحرانی.

کمیسیون بانک، بیمه، بازرسی فنّی و مالیات

۱. برگـــزاری جلســـه توجیهـــی بـــا نمایندگان ســـازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها در خصوص تشریح مباحث مالیاتی و بیمه‌ای سازمان‌ها و اعضا توسط مشاور مالیاتی.
۲. ویرایش نهایی تفاهم‌نامه بیمه تأمین اجتماعی.
۳. هماهنگی لازم جهت تهیه وحدت رویه برای تکالیف مالیاتی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها و اعضا.
۴. شناسایی مصادیق ارائه تسهیلات بانکی و رفاهی.
۵. بررســـی بیمه مسئولیت مدنی مهندســـان سازمان استان‌ها جهت تدوین فرمت یکسان برای بیمه مسئولیت.

کمیسیون حقوقی، لوایح، شـــیوه‌نامه‌ها و کارشناسی ماده ۲۷

۱. بازنگری آئین اجرایی ماده ۲۷ با حضور آقای ابوالفتحی از وزارت راه و شهرسازی.
۲. بحث و بررسی درخصوص شیوه‌نامه برگزاری آزمون ماده ۲۷.
۳. بحث و بررسی در مورد موازین قانونی اضافه نمودن کلمه رسمی به کارشناســـان ماده ۲۷ و پس از بررسی‌های زیاد اضافه نمودن رسمی به کارشناسان ماده ۲۷ بلامانع است.

کمیسیون خدمات مهندسی و اشتغال

۱. بررســـی و اظهارنظـــر پیرامـــون اصلاحیـــه قانـــون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان
۲. برنامه‌ریزی جهت تدوین الگوی مناسب برای حضور مهندسان در عرصه بین‌المللی با هدف صادرات خدمات

فنّی و مهندسی
۳. مشارکت در تدوین شرح خدمات مهندسان رشته‌های ساختمان

کمیسیون نظام فنی و اجرایی کنترلی

۱. تکمیل نسخه ویرایش شده «شیوه‌نامه فعالیت پیمانکاران ساختمان و مسکن» و ارسال به دبیر اجرایی شورای مرکزی.
۲. درخواست دعوت و تشکیل جلسه مشترک با مسئولین نظام فنّی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه کشور.
۳. در دستورکار قراردادن «دستورالعمل تشخیص صلاحیت و صدور پروانه اشتغال به کار شرکت‌های خدمات فنّی و آزمایشگاهی» جهت بررسی و ارائه نقطه نظرات اصلاحی.
۴. بازخوانی دستورالعمل‌های شماره ۵۵۷۴۵/۴۰۰/۹۱ مورخ ۹۱/۹/۱۱ و ۹۲/۴۰۴۰/۶۳۱۷۱/ص مورخ ۹۲/۱۲/۲۸ مدیریت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی جهت ارائه نقطه نظرات اصلاحی.
۵. بازخوانی دستورالعمل شماره ش م/د/۳۲۹۹ مورخ ۹۵/۱۱/۳ شورای مرکزی جهت بررسی و تهیه نقطه نظرات اصلاحی.
۶. در دستورکار قرار دادن «تهیه نظام‌نامه هماهنگ کشوری برای نحوه فعالیت: شرکت‌های خدمات فنّی و آزمایشگاهی، شرکت خدمات ژئوتکنیک و گودبرداری.
۷. ارسال و درخواست از کلیه سازمان‌های نظام‌مهندسی استان‌ها جهت ارائه نحوه فعالیت شرکت‌های آزمایشگاهی و ژئوتکنیک جهت بررسی در جلسات کمیسیون.
۸. دعوت و تشکیل جلسه با نمایندگان ژئوتکنیک سازمان نظام‌مهندسی استان‌ها و جمعی از انجمن‌های صنفی مربوط.
۹. ارائه پیشنهادات اصلاحی درخصوص نحوه تشکیل نمایندگی شرکت‌های خدمات فنّی و آزمایشگاهی در شهرستان‌ها و دفاتر نمایندگی.
۱۰. درخواست تشکیل کارگروه‌هایی جهت ارائه نسخه پیشنهادی نظام‌نامه نحوه فعالیت در زمینه‌های الف: ژئوتکنیک، ب: گودبرداری و سازه‌های عمیق، ج: بتن و جوش و تفاوت مصالح، د: تفسیر نتایج آزمایشگاهی.
۱۱. دعوت از نمایندگان هیئت رئیسه سازمان در جلسات مذکور جهت ایجاد هماهنگی در موارد پیشنهادی.
۱۲. ارائه پیشنهاد تشکیل دبیرخانه‌های کارگروه‌های مربوط ترجیحاً در استان‌های تهران، اصفهان، فارس.
۱۳. دعوت از نمایندگان دبیرخانه‌های مذکور برای جلسه آتی کمیسیون جهت ایجاد هماهنگی‌های لازم.

کمیته مالی و مالیاتی

کمیته مالی و مالیاتی شورای مرکزی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در آذر ماه ۱۳۹۰ با اهداف:
۱- تلاش در جهت اجرایی شدن خط مشی شورای مرکزی مصوب هیئت عمومی در زمینه مالی و مالیاتی
۲- بالا بردن سطح دانش کاربردی و توانمند سازی واحدهای مالی سازمان‌های نظام مهندسی استان‌ها
۳- ایجاد وحدت رویه در ثبت و نگهداری حساب‌ها و گزارشات بودجه‌ای سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان
۴- حمایت از مهندسین عضو سازمان‌ها درخصوص مسائل مالیاتی در راستای تنسیق امور اعضا
۵- تلاش در جهت حل مشکلات سازمان‌ها در زمینه مسائل مالیاتی عملکرد و ارزش افزوده
تشکیل گردید و فعالیت خود را از دی ماه همان سال آغاز نمود.
اوّلین جلسه کمیته در سال ۱۳۹۷ در تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۲۵ در

محل شورای مرکزی سازمان برگزار و طی سال ۱۳۹۷ بالغ بر تعداد ۹ جلسه کمیته و ۴ جلسه عمومی با حضور مدیران مالی و خزانه‌داران محترم استان‌ها برگزار گردیده است.
خلاصه فعالیت‌های این کمیته در نه ماهه سال ۱۳۹۷ به شرح زیر اعلام می‌گردد:
۱- برگزاری جلسه آموزشی برای مدیران امور مالی استان‌ها درخصوص نحوه تکمیل اظهارنامه مالیاتی و آشنایی با قوانین و مقررات مالیاتی و قانون مالیات بر ارزش افزوده در تیر ماه ۹۷.
۲- تهیه و تدوین چک لیست بررسی میزان اجرای نظام‌نامه‌های ابلاغی شورای مرکزی و تعیین نقاط ضعف آن‌ها به منظور اصلاح نظام‌نامه‌های مربوطه.
۳- پیگیری مشکلات اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده در سازمان‌های نظام‌مهندسی و انجام مکاتبات لازم در این خصوص با سازمان امور مالیاتی کشور و تشکیل جلسات مشترک با کارشناسان و معاونت حوزه مالیات بر ارزش افزوده در این راستا.
۴- مکاتبه با وزارت محترم راه و شهرسازی درخصوص اخذ مجوز لازم به منظور استفاده از معافیت‌های مقرر در بند ۱۴ ماده ۱۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده در راستای برگزاری دوره‌های آموزشی توسط سازمان‌های نظام‌مهندسی که منجر به صدور نامه از طرف مدیر کل دفتر فنّی و اعتراضات مؤدیان گردید.
۵- برگزاری جلسه توجیهی با حضور مدیران مالی و خزانه‌داران محترم سازمان‌های نظام‌مهندسی در شهریور ماه ۱۳۹۷ در راستای شفاف‌سازی مالی و ضرورت دقت و مراقبت در رعایت ضوابط و مقررات مالی با حضور ریاست محترم سازمان جناب آقای مهندس رجبی.
۶- برگزاری جلسه ۹۷/۰۹/۱۴ با حضور خزانه‌داران دوره هشتم هیئت مدیره‌ها و مدیران مالی سازمان‌های نظام‌مهندسی در راستای آشنایی خزانه‌داران سازمان‌ها با وظایف نظارتی آن‌ها و همچنین ارائه آموزش‌های لازم درخصوص حسابرسی تأمین اجتماعی در سازمان‌ها و یادآوری نکات مهم قوانین مالیاتی و نظام‌نامه مالی و معاملاتی.
۷- بازنگری در نظام‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های نظام‌مهندسی استان‌ها جهت اظهار نظر نهایی توسط شورای مرکزی.
۸- بازنگری در نظام‌نامه مالی و معاملاتی شورای مرکزی جهت اظهار نظر نهایی توسط هیئت رئیسه و ارائه به شورای مرکزی برای تصویب.
۹- تهیه و تنظیم چهارچوب برای تعیین حق الزحمه اعضای هیئت مدیره و هیئت رئیسه و خزانه‌داران سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها.
۱۰- تعیین جداول لازم و ضوابط اجرایی در راستای شفاف سازی و رفع ابهامات مطروحه ماده ۲۹ نظام‌نامه اداری و استخدامی در رابطه با حقوق رؤسای سازمان‌های نظام‌مهندسی استان‌ها، برگزاری جلسه مشترک با نمایندگان محترم کمیسیون رؤسای سازمان‌های نظام‌مهندسی استان‌ها در راستای رسیدن به یک تفاهم مشترک و تدوین و شفاف سازی جداول ماده ۲۹ نظام‌نامه اداری و تشکیلاتی.
۱۱- تدوین فرمت بودجه پیشنهادی سازمان‌های نظام‌مهندسی استان‌ها به همراه سرفصل‌های مربوطه به منظور وحدت رویه و یکسان‌سازی نحوه ارائه بودجه پیشنهادی به مجامع عمومی.
۱۲- برگزاری جلسه توجیهی و هم اندیشی نحوه تکمیل جداول بودجه پیشنهادی با حضور مدیران مالی و خزانه‌داران ۲۹ استان در محل شورای مرکزی و تصویب فرمت مزبور توسط حاضرین و ابلاغ به سازمان‌های نظام‌مهندسی استان‌ها در بهمن ماه ۱۳۹۷.
۱۳- برگزاری جلسه مشترک کمیته مالی و معاملاتی با اعضای محترم کمیسیون بیمه، بانک و مالیات در راستای ایجاد تفاهم و جلوگیری از تداخل وظایف اجرایی.
۱۴- تهیه و تدوین آئین‌نامه اجرایی نحوه تعیین حقوق و دستمزد پرسنل شاغل در سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها در راستای مواد ۲۷ و ۲۸ نظام‌نامه اداری استخدامی و تشکیلاتی شورای مرکزی برای اجرا از ۹۸/۱/۱.
۱۵- تدوین فرمت بودجه پیشنهادی شورای مرکزی مطابق با قانون و آئین‌نامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی ساختمان.
۱۶- پیگیری امور مربوط به تعلیق شناسه ملّی سازمان‌های نظام‌مهندسی ساختمان استان‌ها و شورای مرکزی.
اعضای کمیته مالی ومالیاتی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان
آقایان/خانم‌ها: مهندس عبدالله امراللهی (خزانه دار شورا و رئیس کمیته)، علی اصغر تصدیقی، سیروس جعفری، محمد کاظم درّی، محمد رشیدی، زهره زحمتکش، غزاله عالمی، سهیل محمدزاده نوین، بنت‌الهدی مسعودی، هیوا واحدی.

باغ کتاب تهران

ایـــده ایجاد مرکزی که بتواند کلیـــه محصولات مرتبط با نشر را به نمایش گذاشـــته و فضایی برای گفت‌وگوی دوســـتداران کتاب و تبادل نظـــر در جهت ایجاد انگیزه بیشـــتر مطالعه را برای عموم اقشار جامعه به‌وجود آورد، تفکر شـــکل‌گیری با غ کتاب و صورت مسئله طراحی را شکل داد. پروژه باغ کتاب در منطقه ۳ شهرداری تهران و در زمینی به مساحت ۱۵ هزار در محدوده اراضی عباس آباد و در ارتباط با ساختمان‌های مهمی از جمله کتابخانه ملّی، مجموعه فرهنگستان‌ها ، باغ موزه دفاع مقدس و پل طبیعت قرار دارد. این مجموعه فرهنگی و چند منظوره با محوریت کتاب یکی از بزرگترین مراکز فرهنگی فروش کتاب می‌باشـــد که شامل سالن‌های نمایشگاهی متعدد و دیگـــر بخش‌ها نظیر پارک علمـــی و فنّاوری کودکان، گالری‌های هنری، سالن تئاتر، سینما، استودیوی پخش تلویزیونی، کافی شاپ و رستوران می‌باشد. (معمار،۱۳۹۶)

باتوجه‌بـــه طرح جامع مصوب اراضی عباس آباد و تعیین موقعیت باغ کتاب در زمین مجاور کتابخانه ملّی و لزوم دســـتیابی به طرح مناسب منطقه، ســـازمان فرهنگی شهرداری تهران به عنوان متولی پروژه، بررسی چگونگی اجرای این پروژه بزرگ مقیاس را در دستور کار خود قرار داد. فراخوان مســـابقه طرح معماری «باغ کتاب» در آذر ۱۳۸۳ انجام و پس از انجام مراحل مســـابقه و برگزاری داوری نفـــرات برتـــر در فروردین ۱۳۸۴ اعلام شـــدن. (ذکایی،۱۳۹۶:۷۵)

بـــا عنایت به اینکه پروژه‌های با زیربنای بیش از ۱۰ هزار مترمربع نمی‌توانند رأســـاً از ســـوی کارفرما به اشخاص حقیقی واگذار شـــوند، ادامه مطالعات بـــا عقد قرارداد از سوی سازمان توسعه فضاهای فرهنگی (به عنوان کارفرما)

با مهندسین مشـــاور پل‌میر (به عنوان مشاور طرح) در مرداد سال ۱۳۸۴ صورت گرفت. بررسی نقشه‌های طرح برگزیده مسابقه آغاز شد. (ذکایی،۱۳۹۶:۷۵)

ســـاختمان باغ کتاب با زیر بنای ۶۵ هزار متر مربع در ۵ طبقه، از ۱۳ بلوک مجزا و نیمه مجزا تشکیل شده که با مسیرهای ارتباطی عمودی و افقی به هم متصل شده‌اند. از این ۱۳ بلوک، ۸ بلوک به ســـالن‌های نمایشگاهی، ۳ بلوک به آمفی تئاترها و سالن‌های چند منظوره و ۲ بلوک به سرسرای ورودی و فضاهای ارتباطی اصلی اختصاص داده شـــده که در ساعات اوج، ظرفیت پذیرش جمعیتی در حدود ۵۰۰۰ نفر را دارند. لایه‌های سبز پوشاننده بام و لایه‌های حرکتی درون بنا، دو عامل شکل دهنده حجم بنا هستند. اســـتفاده از فضای سبز و حفظ طبیعت این منطقه، جایگاه ویژه‌ای در طرح جامع اراضی عباس آباد دارد. بدین جهت در طراحی این پروژه ســـعی داشـــتیم ساختمانی برگرفته از طبیعت و هماهنگ با محیط اطراف ایجاد کنیم. استفاده از بام سبز نقطه عطف طراحی این بنا است که آن را با محیط اطرافش هماهنگ می‌کند. در پروژه باغ کتاب تهران، بام صرفاً عنصری پوشاننده نیست بلکه جزئی از طبیعت است و تداوم حرکت را به خوبی القا می‌کند. بام سبز ساختمان، به عنوان یک پارک فرهنگی- عمومی عمل می‌کند از طریق پلکان شرقی ساختمان را به میدان فرهنگی، کتابخانه و دانشـــگاه متصل می‌کند. (معمار،۱۳۹۶)

بر این اساس ایده اوّلیه معماری فضاهای داخلی ساختمان، بر مبنای طراحی یک باغ تراس بزرگ (برگرفته از باغ‌های ســـنتی ایرانی) شکل گرفت. طراحی باغ غربی به نحوی اســـت که می‌توان تداوم فضای داخلی بنا و مدولاسیون فضاها را در خارج ســـاختمان نیز مشاهده نمود و امکان گسترش فضاهای نمایشـــگاهی را از طریق مسیر اصلی پیاده به طول ۵۵۰ متر در فضـــای باز به‌وجود می‌آورد. باتوجه‌به شـــکل زمین و محدودیت‌های سایت فضاهای نمایشگاهی نمای غربی ساختمان از یک صفحه شیشه‌ای به ارتفاع ۱۴ متر در طول ســـاختمان شکل گرفته است که در مجاورت دریاچه‌ای به مساحت حدودی ۲ هکتار واقع شده اســـت. در مرکزساختمان امکان دسترسی به

بام ســـاختمان از طریق مســـیر عابر پیاده به نام «مسیر فرهنگ» برای عموم وجـــود دارد و نقش ارتباطی میان چندین ســـاختمان فرهنگی را داراست و در انتها به پل طبیعت در پـــارک طالقانی منتهی می‌شـــود. طراحی فضاهای ساختمان و چشم‌انداز آن بر مبنای ایده فضاهای انعطاف پذیر مدولار، شفافیت، با چشم‌اندازی از حرکت سیال بازدیدکنندگان ادغام است. (معمار،۱۳۹۶)

فهرست منابع:
ـ ذکایی، عیسی (۱۳۹۶) احترام به گذشته، احترام به آینده خودمان است، هنرمعماری، تهران، صص ۷۵ الی ۸۰.
ـ (۱۳۹۶) برندگان گروه عمومی: باغ کتاب تهران، مجله معمار، تهران، صص ۵۴ الی ۵۷.

* عکس های این مطلب توسط (علی دقیق و محمدشاه‌حسینی) تهیه شده‌اند.

مشخصات پروژه:
باغ کتاب تهران
کارفرما: شرکت توسعه فضاهای فرهنگی شهرداری تهران
نشانی: تهران، اراضی عباس‌آباد
مساحت زمین پروژه : ۱۱ هکتار
سطح زیربنای پروژه : ۶۵/۰۰۰ مترمربع
تاریخ اجرا: ۱۳۸۶ الی ۱۳۹۶
طرح اولیّه: مهندسین مشاور پل‌میر (۱۳۸۴ الی ۱۳۸۶)
شرکت مشاور: مهندسین مشاور هسته طراحی [فضای چهارم
معمار مسئول: سام طهرانچی
مشاور سازه: شرکت پرتال
تاسیسات مکانیکی: ملکوم سرکیسیانس، بهرام اکسیری
تاسیسات الکتریکی: وحید مرتضی قاسمی
پیمانکار طرح و ساخت: شرکت کیسون
جوایز:
- رتبه اوّل جایزه معمار در گروه ساختمان های عمومی، برگزار کننده مجله معمار (۱۳۹۶)
- رتبه دوم جایزه معماری آسیا در گروه ساختمان های عمومی، برلین، آلمان (۲۰۱۷)

همایش ملّی ساختمان پایدار و انرژی و نمایشگاه بین‌المللی بهره‌وری آب و انرژی در ساختمان، صنعت و حمل‌ونقل با رویکرد حفاظت از محیط زیست

همایش ملّی ساختمان پایدار و انرژی (چالش‌ها، ضرورت‌ها و راهکارها) در دو روز متوالی مورخ ۹۷/۱۰/۲۶ و ۹۷/۱۰/۲۷ در محل دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) و با حضور جمعی از اعضای سازمان، اساتید دانشگاه، مدیران استانی و کشوری به مدت ۱۶ ساعت برگزار شد. این همایش با مشارکت سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان اصفهان و اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان به عنوان دبیرخانه‌ی بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان و با همکاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) و همزمان با اوّلین نمایشگاه بین‌المللی بهره‌وری آب و انرژی در ساختمان، صنعت و حمل‌ونقل با رویکرد حفاظت از محیط زیست برگزار گردید.

تهیه و تنظیم:
کمیل صرامی

محورهای اصلی همایش عبارت بودند از:

۱- مبحث نوزدهم مقررات ملّی ساختمان، از تدوین تا اجرا
۲- ساختمان پایدار، صفر انرژی و انرژی پلاس
۳- مدیریت، مدل‌سازی و ممیزی انرژی در ساختمان‌ها
۴- کاربرد انرژی‌های تجدیدپذیر در ساختمان‌ها
۵- مصالح نوین ساختمانی در بهینه‌سازی مصرف انرژی
۶- نقش ساختمان‌های هوشمند در بهره‌وری انرژی
۷- معیارهای مصرف و رده‌بندی انرژی در ساختمان
۸- نقش و جایگاه مردم و دستگاه‌های اجرایی در بهینه‌سازی مصرف انرژی.

از برنامه‌هـــای اصلی این همایش دو روزه، برگزاری کارگاه‌ها و پنل‌های تخصصی، علمی و مدیریتی و همچنین پنل ارائه‌ی مقالات به صورت شـــفاهی و پوستری با موضوعات مرتبط با مباحث مقررات ملّی ساختمان به ویژه مبحث ۱۹ مقررات ملّی در جهت ارتقای دانش فنّی مهندسان در راستای بهینه‌سازی مصرف انرژی در صنعت ساختمان بود.

همچنین اوّلین نمایشگاه بهره‌وری آب و انرژی در ساختمان، صنعت و حمل‌ونقل با رویکرد حفاظت از محیط زیســـت در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۷ لغایت ۱۳۹۷/۱۰/۳۰ از ساعت ۱۵ لغایت ۲۱ با مشارکت ۵۵ شرکت داخلی یا نمایندگی‌های خارجی با هدف ارائه دستاوردهایی در زمینه:

۱- انرژی‌های نو و تجدیدپذیر
۲- پنل‌های خورشیدی
۲- وسایل کم مصرف برقی
۳- شیرآلات کاهنده مصرف آب
۴- هوشمندسازی منازل در راستای بهبود مصرف انرژی، ۵- تصفیه و بازگردانی پساب‌ها
۶- آب خاکستری
۷- مصالح ساختمانی در راستای حفظ محیط زیست
۸- انواع عایق‌هـــا در فضایی حدود ۵۵۰۰ متر مربع در محل دائمی برگزاری نمایشگاه‌های اصفهان برگزار گردید.
این نمایشگاه که برای اوّلین بار در سطح کشور برپا گردید مورد استقبال بیش از ۵۰۰۰ نفر از متخصصین و علاقه‌مندان قرار گرفت و فرصتی برای ارتباط نزدیک کارخانجات و شرکت‌های دانش بنیان با اعضای محترم سازمان و علاقه‌مندان به حوزه انرژی شد.

اسامی پنل‌ها و کارگاه‌های علمی تخصصی برگزار شده در همایش

پنل‌های تخصصی،علمی و مدیریتی ارائه شده در همایش به شرح زیر بوده است:
- بررسی اصول ســـاختمان‌های پایدار (قوانین، آئین‌نامه‌ها و الزامات اجرایی)
- بررسی الگوهای ساخت‌وساز سبز
- روش‌های مدلسازی و رتبه‌بندی ساختمان‌ها
- نقش بهره‌وری و بازیافت آب در ساختمان پایدار
- بررسی انواع سیستم‌های سرمایشی (تبخیری- تبریدی) و اولویت‌بندی آن‌ها
- بررسی موضوعی بهره‌وری انرژی و بهره‌گیری از انرژی‌های تجدیدپذیر (در حوزه برق)
- بررسی آئین‌نامه بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان‌ها و بازنگری مقررات ملّی ساختمان
- بهینه‌ســـازی مصرف انـــرژی و بهره‌گیـــری از انرژی‌های تجدیدپذیر حرارتی
- بررسی قوانین، آئین‌نامه‌ها، مقررات و علل عدم اجرای آن‌ها

عناوین کارگاه‌های آموزشی برگزار شده در همایش ملی ساختمان پایدار و انرژی به شرح زیر است:

- آشـــنایی با آبگرمکن‌های خورشـــیدی و کاربـــرد آن‌ها در ساختمان‌های پایدار
- بررسی سیستم‌های تجدیدپذیر و مراحل طراحی نیروگاه‌های پشت بامی (rooftop)
- نقش جداره‌های سبز ساختمان و تأثیر آن در توسعه پایدار
- توســـعه و کاربرد مهندسی روشنایی و نورپردازی در بخش ساختمان با رویکرد اصلاح و بهینه‌سازی مصرف انرژی
- سیستم‌های هیت ریکاوری و استفاده از آب خاکستری در چیلرهای هوایی در تهویه طبیعی
- مدیریت مصرف انرژی در ســـاختمان‌های اداری و طرح ۲۰ درصد ادارات
- اهداف و الزامات سیستم‌های بین‌المللی ارزیابی ساختمان‌های سبز
- اصول نظارت بر سیستم گرمایش از کف
- الزامات استاندارد ملّی در لوله‌های چندلایه پلیمری

- آشنایی با سیستم‌های ذخیره یخ ICE Bank
- بازچرخانی آب خاکستری در صنعت و ساختمان
- مدلسازی و تحلیل انرژی با نرم‌افزار Design builder و Env-me
- شبیه‌سازی سیستم‌های خورشیدی
- مدیریت انرژی در ساختمان‌های اداری
- آینده فرآیند سرمایش در تهویه مطبوع و صنعت بر اساس مصرف بهینه آب و انرژی و کاهش آلاینده‌های زیست محیطی
- الزامات فنّی در طراحی سیستم‌های گرمایش خورشیدی ساختمان
- روش محاسبه میزان تابش خورشیدی و چگونگی بهره‌گیری از انرژی‌های خورشیدی
- مدل‌سازی اطلاعات ساختمان BIM
- بررسی انواع نمای خشک و نقش آن در بهره‌وری آب و انرژی

آئین افتتاحیه همایش مورخ ۹۷/۱۰/۲۶

دکتر آذین رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان:

دانشگاه یک کنشگر فعال و بازیگر نقاد است

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان با ذکر یاد شهدا و خیر مقدم به حضار و مقامات مسئول حاضر در نخستین همایش ساختمان پایدار و انرژی، گفت: «تشکر می‌کنم از همه کسانی که برای برگزاری این همایش دست به دست هم دادند. این دانشگاه به عنوان مرکز دانشگاه‌های آزاد استان اصفهان محسوب می‌شود. استان اصفهان ۹۰ هزار دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی دارد. رشته معماری از رشته‌های خیلی خاص این دانشگاه است. بر اساس گزارش رسانه‌های خارجی ایران به سمت مرجعیت علمی در حال حرکت است و بار اصلی این سمت و سو بر دانشگاه‌هاست. امروز در تبدیل علم و اطلاعات به مرحله تجاری‌سازی و درآمدزایی، در مرحله شعار نیستیم؛ بلکه آن را تبدیل به شعور کرده‌ایم؛ به‌طوری که محصولات دانش بنیان در این دانشگاه با یک سابقه ۱۰ تا ۱۵ ساله قابل لمس است.»

مهندس حمیدرضا امیرخانی مدیر کل راه و شهرسازی استان اصفهان

همگرایی بین جامعه‌ی دانشگاهی از اهداف تشکیل دبیرخانه است

مدیر کل راه و شهرسازی استان اصفهان نیز در آئین افتتاحیه همایش با اظهار این که امسال اوّلین سالی است که همایشی با عنوان ساختمان پایدار و انرژی برگزار می‌شود و امید است شروع خوبی برای کارهای مشترک این اداره کل با سازمان نظام‌مهندسی ساختمان باشد، از تشکیل دبیرخانه بهینه‌سازی مصرف انرژی در اصفهان خبر داد و گفت: «این دبیرخانه ایجاد همگرایی بین جامعه دانشگاهی و راهبرد سیاست‌های موجود را با همکاری و حمایت همه‌ی دستگاه‌های اجرایی استان در دستور کار دارد و به منظور این‌که ساختمان‌ها در آینده بتوانند در بهینه‌سازی مصرف انرژی مؤثر باشند، اجرای مقررات

ملّی ساختمان و دست‌یابی به خط مشی قانون نظام‌مهندسی ساختمان، ارتقای دانش فنّی مجریان این قانون و بازنگری مبحث نوزدهم، مشارکت در پیشبرد اهداف وزارت راه و شهرسازی در اجرای ماده ۱۸ قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی و توسعه‌ی انرژی‌های تجدید پذیر، تشکیل شده است.» وی از کلیه مهندسانی که در این همایش حضور پیدا کردند و کلیه مدیرانی که برای برپایی این همایش زحمت چند ماهه‌ای را متقبل شدند، قدردانی نمود.

مهندس غلامحسین عسگری رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان اصفهان

میراثی که در اختیار ماست را برای آیندگان حفظ کنیم

رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان نیز در روز نخست برگزاری این همایش ضمن خیر مقدم به همه حاضران در افتتاحیه همایش، با اشاره به اینکه به اندازه کافی دستورالعمل مرتبط با بهینه‌سازی انرژی در ساختمان‌ها موجوداست، ولی متأسفانه به آن‌ها عمل نمی‌شود، گفت: «امیدوارم این همایش اوّلین قدم برای صرفه‌جویی انرژی در صنعت ساختمان باشد.» وی افزود: «در بخش‌های مختلف انرژی مصرفی کشور وضعیت خوبی نداریم. در بخش برق هر ساله به ما توصیه می‌کنند که صرفه‌جویی کنید؛ چرا که دیگر نمی‌توان نیروگاه اضافه کرد؛ در بخش گاز نیز در ساختمان‌هایی که بر اساس اصول ساختمان‌سازی ساخته نشده مقدار زیادی گاز هدر می‌رود. مصرف آب هم بی‌رویه است. مصرف سوخت در کشور ما برابر با مصرف سوخت در کشور چین است و این در حالی است که جمعیت چین بیش از یک میلیارد نفر است.» مهندس عسکری با بیان اینکه طبق آمارها سالانه حدود سه میلیون نفر از آلودگی هوا فوت می‌کنند، خاطر نشان کرد: «در بازدید از دشت‌های مختلف اصفهان، شاهد فرونشست‌های بی‌حدی بودیم و این یعنی ما بیش از حد از آب‌های زیرزمینی استفاده کرده‌ایم. امیدوارم این همایش اوّلین قدم در صرفه‌جویی انرژی به صورت واقعی باشد.»

وی افزود: «قابل قبول نیست که مصرف انرژی در کشور ما چندین برابر مصرف کشورهای اروپایی که پیشرفته‌تر هم هستند، باشد. امیدوارم که دوستان به صورت فعال در کارگاه‌ها و مباحث علمی که ارائه می‌شود شرکت کنند و نهایت بهره را از این همایش دو روزه ببرند و بتوان میراثی که در اختیارمان است را برای آیندگان حفظ نمود.»

دکتر محمدشکرچی‌زاده مشاور وزیر و رئیس مرکز تحقیقات راه ومسکن وزارت راه وشهرسازی:

به سمت شرایط خوب در حال پیشرفت هستیم

دکتر محمد شکرچی‌زاده، مشاور وزیر و رئیس مرکز تحقیقات راه و مسکن وزارت راه و شهرسازی گفت: «نگرانی‌ها پیرامون مصرف انرژی در ساختمان‌ها از این جهت است که انرژی‌های مصرف شده در این بخش، هیچ ارزش افزوده‌ای را ایجاد نمی‌کند؛ درحالی‌که انرژی وقتی در صنعت استفاده شود، ایجاد ارزش افزوده می‌کند. وی با بیان اینکه سالیانه حدود ۱۰ میلیارد دلار یارانه انرژی در کشور برای ساختمان‌ها پرداخت می‌شود و وضعیت قابل قبولی نیست، اظهار داشت: «سند مکتوب و لازم‌الاجرای مبحث ۱۹ مقررات ملّی ساختمان که از ۲۷ سال پیش تاکنون تدوین شده و موضوع انرژی را در دستور

کار خود قرار داده، تا پایان امسال ویرایش می‌شود. بیش از ۲۵ سال است که این مقررات در گام‌های اوّلیه مانده است.»

دکتر شـــکرچی‌زاده درخصوص ویرایـــش جدید مبحث ۱۹ مقررات ملّی ساختمان تصریح کرد: «تفاوت رویکردهایی که در مبحث نوزدهم در ویرایش جدید پیش‌بینی شده و تا پایان سال منتشر می‌شود این است که ساختار این مبحث تغییر کند و علاوه بر پوسته ساختمان، برای تأسیسات ساختمانی نیز علاوه بر روش تجویزی که بایدهـــا و نبایدها را بیان می‌کند، روش موازنه‌ای پیش‌بینی شده است؛ به این معنا که وقتی انرژی را در قسمتی نمی‌توان مدیریت و تأمین کرد، در بخش دیگری جبران شود. همچنین در این روش به انرژی‌های تجدید پذیر پرداخته می‌شـــود، روش کارایی انـــرژی نیز در مبحث جدید پیش‌بینی شده است.»

مشـــاور وزیر و رئیس مرکز تحقیقات راه و مسکن وزارت راه و شهرســـازی ادامه داد: «توجه به فنّاوری‌های نوین همچون شیشه‌های جدید، سیســـتم‌های تأسیساتی با راندمان زیاد و ذخیره‌ســـازی انرژی نیز مدنظر قرار گرفته است. در همه این روش‌ها امکان انتخاب وجـــود دارد، که ارزش افزوده و فضای رقابتی ایجاد می‌کند تا ســـاختمان‌ها باتوجه‌بـــه رده انرژی، ارزش‌گذاری شـــود. در مبحث جدید روش‌ها متنوع شـــده و استفاده از فنّاوری‌های نو و ایجاد فضای رقابتی مورد توجه ویژه قرار گرفته است. همچنین امکان طراحی در سه حالت، طراحی مطابق مبحث ۱۹، طراحی ســـاختمان کـــم انرژی و طراحی ساختمان بسیار کم انرژی را دارد.»

وی افزود: «طبق آخرین گزارش معاونت ساختمان وزارت راه و شهرسازی، خوشبختانه در یکی دو سال اخیر در ساختمان‌های جدیـــد، اجرای مبحث ۱۹ که قبلاً یکـــی از مباحثی بود که کمترین رعایت را در ساختمان‌ها شامل می‌شده است، وضعیت بهتری پیدا کرده است و استان اصفهان نسبت به سایر استان‌ها در رتبه دوم یا ســـوم قرار دارد و میزان رعایت این مبحث به ۳۵ الی ۴۰ درصد رسیده و نشان می‌دهد که به سمت شرایط خوب در حال پیشرفت هســـتیم.» دکتر شکرچی‌زاده اظهار کرد: «ما در مباحثی از مقررات ملّی که با پایداری ساختمان و اسکلت ساختمان مرتبط می‌شود، در سال‌های اخیر خیلی خوب پیـــش رفته‌ایم. به طور مثـــال در آئین‌نامه ۲۸۰۰ که آئین‌نامه طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله است، ویرایش به ویرایش سختگیرانه‌تر شد، ولی بیشتر هم رعایت شد. دلیل این مدعا مقایســـه دو زلزله‌ی بم و زلزله‌ی سر پل ذهاب است. در زلزله سر پل ذهاب تقریباً ۶۰ درصد ساختمان‌ها سالم ماندند و ایـــن به رعایت مباحث مقررات ملّی بر می‌گردد. در مبحث انرژی هم باید این دغدغه ایجاد شود؛ از یک طرف دولت قیمت واقعی انرژی را به جهت مصالح اجتماعی و سیاست‌های کلی نمی‌تواند از مردم بگیرد؛ ولی از آن طرف هزینه‌هایش را با مرگ و میـــر و غیره می‌پردازیم و اتلاف منابع انرژی به عنوان ثروت ملّی در حال انجام است.»

دکتر شـــکرچی زاده برگزاری این همایش‌ها را در دانشـــگاه موجب فراهم شـــدن فرصت آشنایی جامعه دانشگاهی با این موضوعات مهم دانســـت و در ادامه از آقای دکتر کاری رئیس مبحث ۱۹ مقررات ملّی ساختمان جهت ارائه جزئیات تغییرات در ویرایش جدید مبحث ۱۹ دعوت نمود که این مباحث توسط ایشان و از طریق اسلاید ارائه گردید.

آئین اختتامیه همایش مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۷

همایش ســـاختمان پایدار و انرژی پـــس از دو روز برگزاری کارگاه‌ها و پنل‌های تخصصی در حوزه بهینه‌ســـازی مصرف انرژی در صنعت ســـاختمان و ارائه مقالات مرتبط با موضوع همایش در آئینی با حضور مقامات و مدیران شهری و کشوری و با برگزاری مراسم تجلیل و اهدای لوح تقدیر خاتمه یافت.

مهندس فرج‌اله رجبی رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان

مهندسان سازوکارهای مناسب برای حل مشکلات عمرانی بیندیشند

مهندس فرج‌اله رجبی رئیس ســـازمان نظام‌مهندسی کشور نیز در مراسم اختتامیه همایش ملّی ساختمان پایدار و انرژی ضمن تشکر از هیئت مدیره سازمان نظام‌مهندسی اصفهان که همت کردند و چنین نشستی را برای ارتقای دانش مهندسی برقرار کردند و تشـــکر از اعضای ســـازمان اصفهان که جهت حضور در ایـــن همایش پای در رکاب بودنـــد، از وزارت راه و شهرسازی، مدیرکل دفتر مقررات ملّی وزارت راه و شهرسازی و همکاران‌شان در استان اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد

اصفهان و همه کســـانی که در برگزاری این همایش علمی به نحوی تأثیرگذار بوده‌اند تقدیر و تشـــکر نمود و گفت: «امروزه با چالش‌های عظیم عمرانی مواجه هســـتیم؛ امّا در برخورد با این چالش‌ها هم اصناف مختلف و هم اقشار مردم تماشاچی هستند؛ ولی امکان ندارد که مهندسان در مقابل این چالش‌ها تنها تماشاچی باشـــند و فعالیتی نکنند.» وی در ادامه اظهار داشت: «اگر قرار است زاینده‌رود، زاینده‌رود شود، همت همه مردم را می‌طلبد. مهندسان در حال حاضر مسئولیت خطیر و ملّی مهمی دارند که می‌بایست سازوکارهایی مناسب برای حل مشکلات عمرانی پیش روی کشور بیندیشند.»

مهندس رجبی خاطرنشان کرد: «اگر بخواهیم اقتصاد را بهبود ببخشیم، باید از مهندسان استفاده کنیم. مبحث انرژی اهمیت زیـــادی دارد و باید در این زمینه فعالیت زیادی صورت گیرد. بهینه‌ســـازی انرژی و مراقبت از منابع انرژی را باید در دستور کارها قرار داد و به منصه ظهور رسانید. نباید این دستورالعمل‌ها فقط در حد کتاب و جزوه بماند.» وی افزود: «مردم دیگر جیبی ندارند که از جیب آن‌ها برای فعالیت‌های عمرانی هزینه شود. مسائل مهمی در اقتصاد مهندسی وجود دارد که نیاز به توجه ویژه‌ای دارد. لازم است تفاهم‌نامه‌ای میان وزارت نفت، وزارت راه و شهرســـازی و ســـازمان نظام‌مهندسی منعقد بشود و ما یک وظیفه‌ای را بر عهده بگیریم و با پیوســـت انرژی برویم و ساختمان‌ها را طراحی و اجرا کنیم و بعد بگوییم که به خاطر این کنترلی که انجام داده‌ایم و حضوری که مهندس متخصص طراح و ناظر ما داشـــته است، ما می‌توانیم مقدار مشخصی در مصرف انرژی صرفه‌جویی کرده و مقدار ریالی آن را مشخص کنیم و از وزارت نفت بخواهیم که به کســـانی که این الگو را رعایـــت می‌کنند، از محـــل صرفه‌جویی در مصـــرف انرژی، تســـهیلات بدهد. اگر این‌ها اتفاق نیفتد بقیه حرف‌ها در حد شعار باقی خواهد ماند.»

وی افزود: «مهندسان در زمینه‌های عمرانی خدمات شایسته‌ای انجام داده‌اند؛ امّا یکی از مسائل ما در این زمینه مسأله حکمرانی ما است؛ یعنی برخی عملکردهای سه قوه به گونه‌ای بوده که امروز در زمینه‌های عمرانی با ضعف روبه‌رو شده‌ایم. برداشت‌های غیرمجاز بسیار زیادی درزمینه‌ی منافع ملّی صورت گرفته که مردم باید بدانند. با مردم باید روراست بود و روش‌های غلط در مصرف انرژی را از بین برد. مملکت‌داری یک لوازم و نیازهایی دارد که برخی از مسئولان آن را ندارند. مهندسان و سازمان‌ها سرمایه‌های ملّی هستند و اگر چالش‌هایی وجود دارد، یقین دارم کـــه با تدبیر، مراقبت، دلســـوزی و با نگاه اصلاحی قابل حل است. باید جوانان فعالیت بیشتری در زمینه‌های عمرانی کشور انجام دهند و نیازمند حکمرانی تنظیم شده‌ای در کشور هستیم»

آئین تمدید تفاهم‌نامه و تجلیل از برگزارکنندگان همایش

پس از اتمام سخنرانی‌ها و در انتهای همایش با حضور مدیران ۲۳ دســـتگاه اجرایی و مرتبط با فرآیند انرژی و ساخت‌وساز دســـتگاه‌های اجرایی، امضای تمدید تفاهم نامه بهینه‌سازی مصرف انرژی بین نمایندگان سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف تأثیرگذار در بخش انرژی و ساخت‌وساز انجام و سپس اعضایی که متقاضی دریافت گواهی ارتقاء پایه بودند، در آزمون مربوطه شرکت نمودند.

مبحث بیست‌ویکم مقررات ملّی ساختمان

پدافند غیر عامل

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿۱﴾
(آنگاه که زمین به لرزش [شدید] خود لرزانیده شود) سوره زلزال آیه ۱

رسول وظیفه شناس
عضو هیئت علمی دانشگاه و عضو گروه تخصصی شهرسازی شورای مرکزی

مقدمه

پدافند غیرعامل عبارت اســت از مجموعــه اقدامات غیر مســلحانه‌ای که به کارگیری آن‌ها موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آســیب‌پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، تــاب آوری و ارتقاء پایداری ملّی و تســهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدهــا و اقدامات نظامی دشمن می‌گردد. و یا در تعریفی دیگر پدافند غیر عامل، تمهیداتی اســت که در زمان صلح صــورت می‌گیرد و امروزه مــردم نیازمند خدمات متفاوتی بوده و نیز به دنبال محیطی آرام و قابل ســکونت درون شــهرها با آسایش می‌باشند و عمده‌ترین هدف پدافند غیر عامل، ایمن‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌های مورد نیاز مردم اســت که باید با یــک برنامه‌ریزی و طراحی در توســعه پایدار کشور نهادینه شــود و برای اصلاح زیرساخت‌های فعلی راهکارهایی با مهندسی مجدد لازم است.

در طراحی شــهرها و تعیین کاربری مورد نیاز شهر و نحوه ارتباط آن‌ها با یکدیگر، باید علاوه بر ایجاد فضاهای مناسب برای حفظ جان مردم در مقابل تهدیدها، امکان تداوم بی‌وقفه فعالیت‌های ضروری و کاهش‌پذیری شهر فراهم شود. تعیین الگوی مناسب شهرسازی، شبکه معابر مناسب و زیرساخت‌های شهری، توزیع مناسب جمعیت و خدمات مناســب آن‌ها، به‌کارگیــری عملکردهای چندمنظوره و کاربری‌هــا و چگونگی همجواری آن‌ها برای اداره شهر در شرایط اضطراری بر عهده مهندسین شهرسازی می‌باشد.

شهرها باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که اهداف زیر حاصل گردد:

۱- کاهش آسیب‌پذیری مردم در برابر تهدیدات

۲- تأمین کارکردهای چند منظوره شهری

۳- تأمین قابلیت مدیریت بحران شــهرها در شرایط بحران

۴- تضمین تداوم کارکردهای ضروری مردم در شرایط بحران

۵- احتراز از وجود عملکردهای پرخطر در شهر

انجــام مطالعات پدافند غیرعامل به منظور شــناخت تهدیدات و تدوین تهدید مبنا، بررسی آسیب‌پذیری‌های زیر ساخت‌ها، اماکن و تأسیسات و ارائه راهکارهایی به

یک
مبحث

منظور مصون‌سازی و پایداری است. تهدیدات از تنوع و پیچیدگی زیادی برخوردار هستند و مهندسین با تخصص‌های مختلف برای انجام طراحی ساختمان و تأسیسات، باید قابلیت‌های لازم را با آموزش و بهره گیری از اسناد بالادستی پدافند غیر عامل در خود ایجاد نمایند. اجرای الزامات و ملاحظات پدافند غیر عامل موجب کاهش آسیب‌پذیری نیروی انسانی، ساختمان‌ها، تأسیسات و تجهیزات حیاتی، حساس و مهم کشور در مقابل تهدیدات ضروری و کاهش آسیب‌پذیری زیر ساخت‌ها، اماکن، تأسیسات و تجهیزات مهم کشور در زمان وقوع تهدید می‌شود. این مبحث اختصاص به ضوابط پدافند غیر عامل در ساختمان‌ها دارد و طراحان، مجریان و ناظرین اجرای پروژه‌های ساختمانی، موظف به رعایت الزامات و ملاحظات پدافند غیر عامل مطابق با ضوابط مندرج در این مبحث هستند.

رعایت این مبحث موجب حفظ جان و مال انسان در برابر حوادث، تهدیدات و استمرار فعالیت‌های اساسی و ضروری مردم، تضمین تداوم تأمین نیازهای حیاتی مردم (از قبیل آب، نان و غذا، پناهگاه، انرژی، ارتباطات، بهداشت و امنیت) و سهولت در اداره کشور در شرایط بروز تهدید و بحران ناشی از تجاوزات خارجی در مقابل حملات و اقدامات خصمانه و مخرب دشمن از طریق طرح‌ریزی و اجرای طرح‌های دفاع غیر عامل و کاهش آسیب‌پذیری نیروی انسانی و مستحدثات و تأسیسات و تجهیزات حیاتی و حساس کشور می‌شود.

ضوابط ارائه شده در این مبحث به منظور کاهش آسیب‌پذیری ساختمان‌ها در برابر تهدیدات نظامی و همچنین اعمال مجموعه‌ای از اقدامات و تدابیر و ملاحضات لازم، شامل ایمن‌سازی، مستحکم‌سازی، پیش‌بینی سامانه‌های جایگزین، تسهیل مدیریت بحران در زیرساخت‌ها و مکان‌یابی، در حوزه ساختمان‌سازی استفاده می‌شود.

هدف

هدف از تهیه و تدوین این مبحث تعیین حداقل ضوابط و مقررات، جهت طرح و اجرای ساختمان‌ها در برابر اثرات ناشی از تهیدات نظامی و پیامدهای انفجاری ناشی از تهدیدات طبیعی و صنعتی است به‌طوری‌که با رعایت آن انتظار می‌رود:

ساختمان‌ها با درجه اهمیت در برابر تهیدات مربوطه، ایستایی خود را حفظ نموده و خسارات سازه‌ای و تلفات جانی به حداقل برسد. (سطح عملکرد ایمنی جانی)

دامنه کاربرد مبحث ۲۱

- ضوابط مندرج در مبحث ۲۱ از مجموعه مقررات ملّی ساختمان‌شامل:

طرح و اجرای ساختمان‌ها با انواع سیستم باربری، در برابر آثار بارهای انفجار ناشی از اصابت غیر مستقیم است.

- دامنه کاربرد مقررات این مبحث شامل ساختمان‌های متعارف از جمله:

ساختمان‌های مسکونی ۴ طبقه و به بالا، اداری و تجاری ۴ طبقه و به بالا، مجموعه‌های ورزشی، تفریحی،

سالن‌های اجتماعات، فروشگاه‌ها، هتل‌ها، دانشگاه‌ها، مساجد با ظرفیت بیش از ۱۰۰ نفر، سالن‌های سینما و تئاتر و بیمارستان‌ها است.

- ساختمان‌ها و تأسیسات زیر مشمول مقررات مندرج در مبحث ۲۱ نمی‌باشند:

سیلوها، سدها، آب بندها، مخازن ذخیره سوخت، برج‌های صنعتی، برج‌های مراقبت فرودگاه‌ها، برج‌های مخابراتی و رادیو تلویزیونی، یادمان‌های مرتفع، دکل‌ها، دودکش‌ها، ابنیه راه‌ها، پل‌ها، پالایشگاه‌ها، نیروگاه ها، اسکله‌ها و بنادر، استحکامات نظامی، تونل‌ها، متروها، خطوط انتقال نفت و گاز و آب و فاضلاب و مخابرات و برق، تأسیسات تلمبه خانه‌های نفتی، ایستگاه‌های تقویت و تقلیل فشار گاز، پست‌های توزیع و انتقال برق، دیسپاچینگ‌ها، سوئیچینگ‌ها و هرگونه سازه‌ها و تأسیسات خاص که طراحی آن‌ها مستلزم انجام مطالعات ویژه بوده و یا جهت تهدیدات خارج از مقررات این مبحث می‌باشند.

- به منظور تأمین ایمنی، کاهش آسیب‌پذیری و مقابله با تهدیدات الکترومغناطیسی (EMP) و گرافیکی و سایبری، باید از مقررات و آئین‌نامه‌های معتبر مربوطه استفاده شود.
- تهدیدات ناشی از انفجارهای هسته‌ای، حملات شیمیایی و میکروبی، برخورد مستقیم پرتابه به سازه ا و تأسیسات، اغتشاشات الکترونیکی، تهدیدات بیولوژیکی، مشمول مقررات این مبحث نیستند.

۴- تغییرات ویرایش دوم مبحث ۲۱

ویرایش دوم این مبحث مشتمل بر هفت فصل به شرح زیر است.

فصل اوّل شامل کلیات، دامنه کاربرد مبحث، تعریف مفاهیم بنیادی در خصوص پدافند غیر عامل و کارکرد آن در مقررات ملّی ساختمان است. در این فصل ساختمان‌ها بر مبنای نوع کاربری، تعداد ساکنین، زیربنا، تعداد طبقات و ارزش سرمایه‌های داخل آن به پنج گروه تقسیم شده‌اند و سطوح مختلف بار انفجار و حداقل سطوح عملکرد سازه‌ای اجزای ساختمان‌ها برای گروه‌های مختلف ساختمانی ارائه شده است.

فصل دوم به بررسی ملاحظات پدافند غیر عامل در طراحی معماری و محوطه ساختمان‌ها و مجموعه‌های زیستی می‌پردازد.

در فصل سوم به انواع انفجار، امواج ناشی از آن و مشخصه‌های این امواج و فشار ناشی از انفجار بر سازه پرداخته شده است.

در فصل چهارم مشخصات مکانیکی مصالح در برابر بار انفجار و سامانه‌های سازه ای مقاوم در برابر انفجار معرفی شده‌اند.

فصل پنجم شامل روش‌های تحلیل و طراحی سازه‌ها در برابر بارهای ناشی از انفجار است. روش‌های تحلیل دینامیکی غیر خطی و استاتیکی معادل جهت تحلیل اعضای سازه معرفی شده و معیارهای پذیرش اعضا باتوجه‌به سطوح عملکرد ارائه شده است.

در فصل ششم انهدام پیش رونده و روش‌های طراحی سازه در برابر آن به عنوان جایگزینی برای طرح در مقابل انفجار بررسی شده است.

در فصل هفتم نیز ملاحظات تأسیسات مکانیکی و برقی در حوزه پدافند غیر عامل آورده شده‌اند.

باتوجه‌به جدید بودن مبحث و لزوم ارزیابی بازخورد آن در جامعه مهندسی پس از اتمام دوره آزمایشی موارد شمول آن مورد ارزیابی و تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

در نهایت لازم به ذکر که راهنمای مبحث بیست‌ویکم پدافند غیر عامل نیز چاپ گردید است.

منابع:
۱ـ دفتر امور مقررات ملّی ساختمان؛ ۱۳۹۵، مقرارت ملّی ساختمان ایران، مبحث بیست‌ویکم: پدافند غیر عامل، ناشر مرکز تحقیقات، راه، مسکن و شهرسازی، ویرایش دوم.

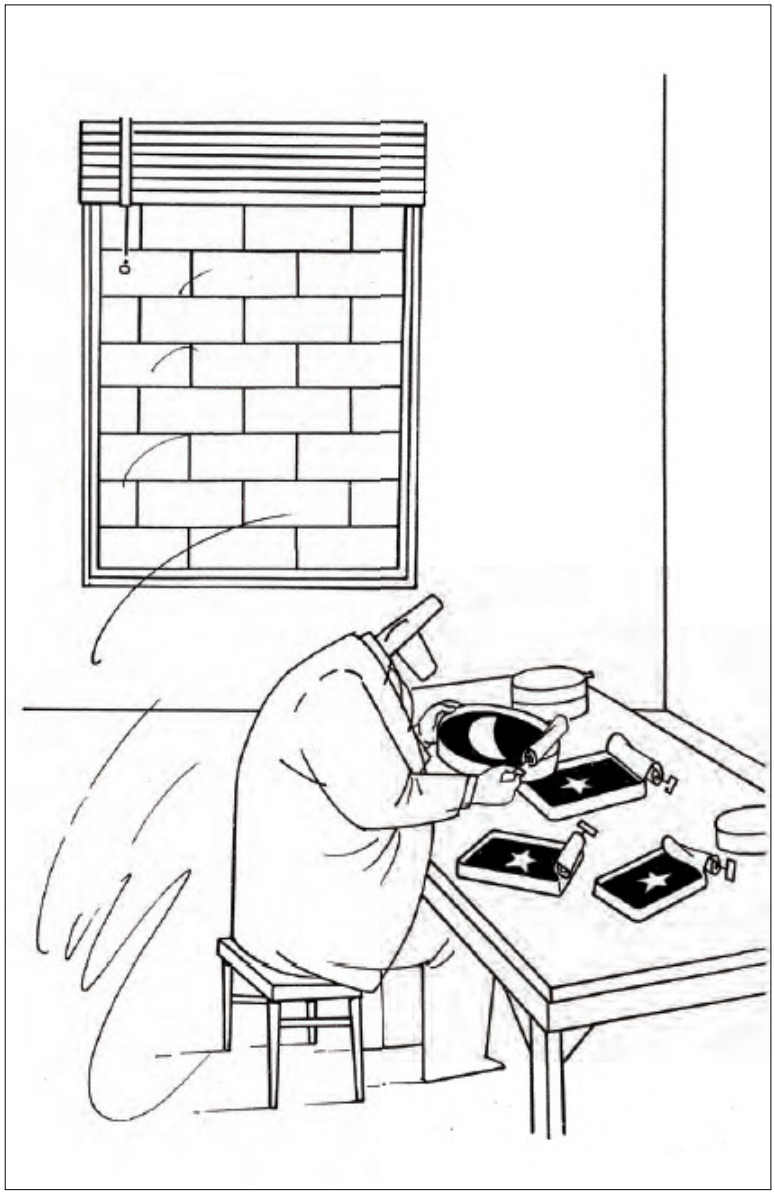

کامبیز درم بخش

کارتونیست

کامبیز درم بخش
متولد ۱۳۲۱ / شیراز
فارغ التحصیل هنرستان هنرهای زیبای تهران.
۵۵ سال همکاری مستمر با مطبوعات صاحب نام ایران و جهان / ۵۰ نمایشگاه انفرادی در داخل و خارج از کشور و دهها نمایشگاه گروهی در داخل و خارج از کشور
جوایز و موفقیت‌های بین‌المللی: برنده جایزه اوّل از بزرگترین و معتبرترین مسابقات بین‌المللی کاریکاتور ژاپن، آلمان، ایتالیا، سوئیس، بلژیک، ترکیه، برزیل، یوگسلاوی و چندین جایزه بین‌المللی دیگر / راه‌یابی و نگهداری بسیاری از آثار در موزه‌های معتبر جهان ازجمله در موزه هنرهای معاصر تهران، فرهنگستان هنر خانه صبا، کتابخانه ملّی، مان هنر نو، موزه سندیکای گرافیست‌های ایران، موزه آوینیون پاریس، موزه کاریکاتور بازل سوئیس، موزه کاریکاتور گابروو در بلغارستان، موزه هیروشیما در ژاپن، موزه ضدجنگ یوگسلاوی، موزه کاریکاتور استامبول در ترکیه، موزه کاریکاتور ورشو در لهستان و مجموعه شهرداری شهر فرانکفورت آلمان و ...

کسوف ساخته میکل آنجلو آنتونیونی

سعید بهبهانی‌نیا

چرا باید خواند؟

میکل آنجلو آنتونیونی (۲۰۰۷-۱۹۱۲) کارگردان، نویسنده و تدوینگر ایتالیایی است. شهرت او بیشتر به خاطر سه‌گانه مشهورش موسوم به «تریلوژی بیگانگی» است. سه فیلم ماجرا (۱۹۶۰)، شب (۱۹۶۱) و کسوف (۱۹۶۲) راجع به مدرنیته، ناخشنودی‌های آن و ازخودبیگانگی انسان است. آنتونیونی مفهوم سینمای داستانی را دوباره تعریف کرد و دیدگاه‌های سنتی نسبت به روایت، داستان‌گویی، رئالیسم، درام و دیدکلی نسبت به جهان را به چالش کشید. آنتونیونی در مورد کارهایش می‌گفت: «تا امروز صحنه‌ای فیلمبرداری نکرده‌ام که در آن به آنچه پشت بازیگرانم وجود دارد بی‌توجه باشم؛ رابطه انسان با محیط اطرافش اهمیت ویژه‌ای دارد» . این نوشته سعی دارد دیدی معمارانه به «کسوف» ارائه کند.

میکل آنجلو آنتونیونی در خانواده‌ای با وضع اقتصادی مطلوب به دنیا آمد و در محیطی بورژوا بزرگ شد. در کودکی به نقاشی و موسیقی علاقه داشت ولی بعدتر در دانشگاه بولونیا اقتصاد خواند.

بعد از اتمام دانشگاه در سال ۱۹۳۵ کارهای گوناگونی از جمله کار در بانک و مجلات محلی را به عنوان روزنامه‌نگار سینمایی تجربه کرد. در سال ۱۹۴۰ به رم رفت و در مجله «سینما» روزنامه حزب فاشیست به سردبیری پسر موسولینی مشغول به کار شد. آنتونیونی از سال ۱۹۴۲ به ساخت فیلم مستند پرداخت امّا اولین فیلم داستانی خود را که امروز آغاز دوران حرفه‌ای کارش در سینمای داستانی محسوب می‌شود را در سال ۱۹۵۰ ساخت.

این فیلم «داستان یک عشق» یا «داستان شیدائی» نام دارد. از دیگر فیلم‌های مطرح این دوره می توان به «زنی بدون کاملیا» (۱۹۵۳) و «فریاد» (۱۹۵۷) اشاره کرد.

آنتونیونی از همان ابتدا و در دوره اول فیلمسازی‌اش از نئورئالیسم جریان روز سینمای ایتالیا فاصله گرفت؛ برخلاف فیلم‌های نئورئالیستی آن دوره در ایتالیا مانند «دزد دوچرخه» (۱۹۴۸) که با رگه‌های نیمه مستند به زندگی و مشکلات طبقه فقیر جامعه می‌پرداخت، فیلم‌های آنتونیونی قصه افرادی از طبقه متوسط را روایت تصویری می‌کرد. طبقه‌ای که دیگر مشکل نان شب ندارد و حالا درگیر مشکلات اساسی‌تر شده است.

دوره دوم فیلمسازی او که امروز به عنوان «سینمای آنتونیونی» شناخته می‌شود از سال ۱۹۶۰ با سه‌گانه‌اش رقم خورد. آنتونیونی بعد از ساختن «ماجرا»، «شب» و کسوف در سال ۱۹۶۴، اولین فیلم رنگی‌اش «صحرای سرخ» را ساخت.

این دوره اوج دوران فیلمسازی آنتونیونی و پرداخت او به مسادل مختلف انسان مدرن طبقه متوسط است. مسائلی از قبیل تنهائی، احساس غریبگی، افسردگی، اضطراب، انزواطلبی، سرگردانی، شک، از خودبیگانگی و بلاتکلیفی. آنتونیونی می گوید : «پرسه زدن پدیده‌ای مدرن است. انسان تا قبل از دوران مدرن با هدف و دلیلی به سمتی میرفته است». فیلم‌های آنتونیونی سرشار از پرسه‌زدن است.

آنتونیونی در وره سوم فیلمسازی‌اش هنگامی که به سینماگری بین‌المللی شده بود، در لندن و در سال ۱۹۶۶ «آگراندیسمان» را ساخت.

پس از آن فیلم‌های «قلّه زابرینسکسی» (۱۹۷۰) و «حرفه:خبرنگار» (۱۹۷۵) را در آمریکا ساخت. دوران فیلمسازی او در سال ۲۰۰۴ و با ساخت یک اپیزود

از فیلم «اروس» پایان یافت. سینمای آنتونیونی بخش مهمی از تاریخ سینماتی مدرن را شکل می‌دهد.
آنتونیونی می‌گوید : «ایده فیلم‌های من همیشـــه از چشم‌انداز (منظر)، محیط (سایت) و مکانی که در آن سیاحت می‌کنم زاده می‌شوند» بیشتر به نظر می‌رسد این جمله از یک معمار شنیده شود تا یک فیلمساز. اما گوئی آنتونیونی هم فیلمساز است و هم معمار.

کسوف

آنتونیونی در «کسوف» سومین فیلم از سه‌گانه معروفش، چشـــمگیرترین و معمارانه‌ترین کارش را که در محله EUR (Esposizione Universal Roma) در رم می‌گذرد، ارائه می‌دهد. فیلم داستان «ویتوریا» (مونیکا ویتی) زنی جوان و غمزده از قشر بورژوا را روایت می‌کند. ویتوریا در ســـکانس اول فیلم به رابطه طولانی‌اش با «ریکاردو» (فرانسیســـکو رابال) پایان می‌دهد تا وارد رابطه‌ای تازه با «پیرو» (آلن دلون) شود.
معمـــاری رم و به صورت خاص محلـــه EUR همواره ســـایه‌اش را بر ایـــن رابطه نافرجـــام می‌افکند. EUR محله‌ای مســـکونی و تجاری در جنوب مرکز شهر رم است که نتیجه پیشرفت سریع و شدید اقتصادی ایتالیا در دوره پس از جنگ جهانی دوم اســـت؛ دوره‌ای که چشـــم‌اندازها و منظره‌های اسن کشور برای همیشه توسط بناهای ساخته‌شده به دست انسان تغییر کردند و اشغال شدند.

ایتالیایی‌ها شکل‌های غریب هندسی و نماهای بی‌ریشه و بایر آن را متناقض با احساسات فرهنگی‌شان می‌دانستند اما از طرف دیگر، آنتونیونی که همواره کنجکاو بود بداندمحیط چه تاثیرات روانی‌ای می‌تواند بر افراد داشته باشد از همین تناقضات ایده و الهام گرفت.

شهرها گسترش پیدا کردند و فضاهای روستایی تبدیل به حومه‌های شهرها شدند. دستور ساخت EUR توسط موسولینی در سال ۱۹۵۳ داده شده بود تا هفت سال بعد محلی برای نمایشگاه جهانی اکسپو و جشن بیست سالگی حزب ملّی فاشیست باشد.
به دلیل اتفاقات و پیامدهای جنگ جهانی دوم، پروژه ساخت EUR نیز ناتمام ماند و تا دهه ۵۰ میلادی کامل نشد
پروژه ساخت این محله تحت نظر «مارچلو پیاچنتینی» (۱۹۶۰-۱۸۸۱) معمار و نظریه‌پرداز شهری ایتالیایی در ســـال ۱۹۳۸ ارائه شـــد. طرح این محله ترکیبی از «برنامه‌ریزی شـــهری امپراتوری روم» به واســـطه ایدوئولوژی فاشیســـم و «المان‌های مدرن» بر اساس معماری راسیونالیستی ایتالیااست.
نتیجه این التقاط شبیه به نوعی نئوکلاسیسیم ساده شده بود و سادگی و بی‌روحی معماری دوران مدرن در آن دیده می‌شود.
این پروژه از ســـاختمانهای راست‌گوشه، اغلب ساخته شده از مصالح معماری امپراتوری روم (سنگ آهک و مرمر) تشکیل شده است. ایتالیایی‌ها شکل‌های غریب هندســـی و نماهای بی‌ریشـــه و بایر آن را متناقض با احساسات فرهنگی‌شان می‌دانستند اما از طرف دیگر، آنتونیونـــی که همواره کنجکاو بـــود بداندمحیط چه تاثیرات روانی‌ای می‌تواند بر افراد داشته باشد از همین تناقضات ایده و الهام گرفت.
علاوه بر فیلم «کسوف» فیلم‌های بسیاری از جمله فیلم «کانفورمیست» (۱۹۷۰) ساخته برناردو برتولوچی در محله EUR می‌گذرد. در «کســـوف» آنتونیونی EUR را تبدیـــل به دنیایی می‌کند که ویتوریا در آن زندگی می‌کند و پس‌زمینه‌ای که از آن تاثیر می‌پذیرد. مدت زیادی از فیلم به ســـرگردانی و پرســـه‌زدن ویتوریا در اطراف EUR می‌گذرد. محله‌ای که ساکنان بی‌تفاوت و طراحی مدرنیستی ســـاده، آرام و بی‌روحش ویتوریا را سرگشته کرده است. حال او به کسی می‌ماند که در یک سیاره دوردست به دور از احساسات انسانی زندگی می‌کند.

آنتونیونی می‌گوید : «ایده فیلم‌های من همیشه از چشم‌انداز (منظر)، محیط (سایت) و مکانی که در آن سیاحت می‌کنم زاده می‌شوند» بیشتر به نظر می‌رسد این جمله از یک معمار شنیده شود تا یک فیلمساز. اما گوئی آنتونیونی هم فیلمساز است و هم معمار.

۳
دوره
فیلمسازی درسینمای
آنتونیونی

شروع داخلی

سکانس یازده دقیقه‌ای آغاز فیلم، زوج ویتوریا و ریکاردو را در آپارتمان ریکاردو در فضایی داخلی با حس شدیدی از خفگی (کلاستروفوبیا) و سنگینی نشان می‌دهد.
تا حدود پنج دقیقه پس از شروع فیلم هیچ‌کدام از این دو نفر صحبت نمی‌کنند. سکوتی کشنده برقرار است اما دوربین بدون مکث به چرخش در این فضا ادامه می‌دهد. این تصویر و حرکت ناآرام دوربین گویی نشانه‌ای از ناآرامی این زوج است. زوجی که نمی‌توانند رابطه خود را در این اتاق آرام و پایدار سازند. حرکت دوربین، وجود دو نفر در این فضا، فشار زیاد احساسات درهم‌ریخته هرکدام از این عشّاق در این اتاق تنگ حس سنگینی القا می‌کند.
این نماها و احساسی را که منتقل می‌کنند باید در مقابل نماها و احساساتی گذاشت که از فضاهای خارجی خالی و خلوت پایان فیلم حاصل می‌شود. ویتوریا با ناآرامی در این اتاق حرکت می‌کند، به سمت پنجره می‌رود و از کنار پرده به بیرون نگاه می‌کند. پنجره‌های سرتاسری این ساختمان مدرن برای این طراحی شده‌اند که شفافیت بیشتری وجود داشته باشد و فضای داخل و بیرون متحد و یکی شوند اما پرده کشیده این اتاق این خاصیت را از پنجره‌ها گرفته است. ویتوریا گوشه پرده را باز می‌کند و نور سپیده‌دم را می‌بیند، نوری که پایان تجلی شب آن دو است.
هنگامی که در پایان این سکانس ویتوریا بالاخره می‌گوید که می‌خواهد ریکاردو را ترک کند به سمت پنجره دیگری می‌رود و پرده را کاملا باز می‌کند. در پس پنجره برج قارچ شکل منبع آب را می‌بینیم؛ نشانه‌ای که بعدتر به ما می‌گوید این آپارتمان نیز در محله EUR قرار دارد.
بعد از پایان رابطه دردناک ویتوریا با ریکاردو، او به برقراری رابطه‌ای جدید با پیرو، یک مادی‌گرادی دلّال سهام بی‌میل است. او شک دارد که آیا عشق واقعی و خالص در جایی مثل EUR و در واقع در زمانه‌ای که انسان‌ها در ساختمان‌های مدرنی مثل ساختمان محله EUR زندگی می‌کنند، ممکن است یا خیر؟

در این فیلم نیز نرده‌ها و میله‌ها به عنوان نشانه‌هایی از عشق منحوس یا از دست‌رفته به کار برده شده‌اند.

بی‌اعتمادی به عشق

آنتونیونی برای نشان‌دادن این بی‌میلی و بی‌اعتمادی به عشق در دوران مدرن، برای کاراکترهایش حرکت و موقعیتی نسبت به محیط اطرافشان (میزانسن) طراحی می‌کند تا احساسات و روابطشان را به وسیله آن نشان دهد. او ویتوریا و پیرو را با استفاده از اشیای مختلف انسان‌ساخته از یکدیگر جدا می‌سازد. ستون‌های مرمرین بازار بورس هنگامی که آن دو یکدیگر را برای اوّلین بار ملاقات می‌کنند، گویی مزاحم رسیدن آنها به یکدیگر و فاصله‌انداز بین آنهاست.
در جایی دیگر هنگامی که پیرو، ویتوریا را که در آپارتمان خود است صدا می‌زند، نرده‌های فلزی کنار پیاده‌رو و فنس‌های چوبی تراس فاصله زیادی بین آن دو ایجاد می‌کند.
جدا از ایجاد فاصله در جاهای دیگر نیز نرده‌ها و میله‌ها به عنوان نشانه‌هایی از عشق منحوس یا از دست‌رفته

آنتونیونی برای نشان دادن این بی‌میلی و بی‌اعتمادی به عشق در دوران مدرن برای کاراکترهایش حرکت و موقعیتی نسبت به محیط اطرافشان طراحی می‌کند تا احساسات و روابطشان را به وسیله آن نشان دهد.

به کار برده شده‌اند.

هنگامی که ریکاردو سعی می‌کند رابطه‌اش با ویتوریا را به حالت گذشته برگرداند تصویرش پشت میله‌های پنجره آپارتمان ویتوریا زندانی می‌شود. وقتی که ویتوریا قول می‌دهد که دوباره پیرو را ببیند او را پشت کرکره مغازه‌ای می‌بینیم، گویی پشت میله‌های مورّب زندانی شده است؛ چیزی که از پیش، پایان رابطه آنها را خبر می‌دهد.

از طرف دیگر حتی وقتی شخصیت‌ها در نماهای خیلی باز، از شـــر این المان‌های محدودکننده آزاد می‌شوند ساختار مدرنیستی EUR بر آنها غلبه می‌کند. به شکلی که در مقایســـه با ساختمان‌ها شـــبیه به آدمک‌های اســـباب‌بازی به نظر می‌رسند. آنتونیونی به این شیوه اشاره می‌کند که چگونه انسان توسط آنچه خود ساخته است تحقیر می‌شود.

پایان خارجی

«کسوف» بت یک سکانس انتزاعی هفت دقیقه‌ای پایان می‌یابد که رابطه ناسازگار و ناکارآمد ویتوریا و پیرو را به آنچه پیرامون آنها می‌گذرد تعمیم می‌دهد. بعد از یکی از دیدارهـــا، آن دو با یکدیگر قرار می‌گذارند که همان شب، همان جای همیشگی یکدیگر را ببینند.

دوربیـــن آنتونیونی اطـــراف EUR می‌گـــردد؛ ردیف ساختمان‌های مســـکونی، برج قارچ‌شکل منبع آب، خطوط سفید پیاده‌رو، تکّه چوبی که ویتوریا قبل‌تر در یک بشکه آب انداخته است و کالسکه اسبی که از آنجا می‌گذرد. یک اتوبوس، مســـافرانی را در همان تقاطع

کسوف
The Eclipse

کارگردان:
میکل‌آنجلو آنتونیونی
نویسندگان:
میکل‌آنجلو آنتونیونی، تونیو گوئرا
بازیگران:
مونیکا وینی، آلن دلون، فرانسیسکو رابال
محصول:
ایتالیا و فرانسه (۱۹۶۲)

پیاده می‌کند اما هیچ‌کدام از مسافرها ویتوریا یا پیرو نیستند. روی روزنامه‌ای که در دست مردی است که از اتوبوس پیاده می‌شود نوشته شده است «رقابت اتمی»؛ چیزی که در طول جنگ ســـرد باعث ایجاد اضطرابی فراگیر در بین مردم شد. نمایی باز از پروژه نیمه‌ساخته مســـکونی که با پرده پوشانده شـــده است، به عنوان نمادی از نرسیدن شخصیت‌ها به آنچه می‌خواسته‌اند، جایگزین ساختمان مدرن ریکاردو با پنجره‌های بزرگ آغاز فیلم می‌شود.

آنتونیونی محل قرار دو شـــخصیت فیلمش را کاملا خالی می‌کند. تا پایان این ســـکانس که در واقع پایان فیلم اســـت، گوئی دوربین همه جـــای این محله به دنبال ویتوریا و پیرو می‌گردد اما هیچ‌کدام به سر قرار نمی‌آیند. وقتی با تماشای نماهای خیابان‌های خالی به غیبت آنها می‌اندیشیم، توجه ما بیشتر به فضاها و اشیاء جلب می‌شود. به این طریق آنتونیونی EUR را تبدیل به نمونه‌ای از معماری می‌کند تا بیازماید و نشان دهد چگونه طراحی معماری و فضای آن روی شخصیت‌ها تاثیر می‌گذارد. اگرچه ممکن است این نوع معماری با بی‌حسّی زندگی مادی مطابقت داشته باشد امّا این طرز تفکر سرد مدرنیستی مخالف طرز تفکر ویتوریای خاکی و زمینی‌تر اســـت. هنگامی که شب فرا می‌رسد و نور کورکننده چراغ خیابان همه تصویر را در بر می‌گیرد و سپس به سیاهی پایان فیلم فید می‌شود، انتظار ما برای رسیدن ویتوریا و پیرو بی‌پاسخ می‌ماند و رابطه آنها نیز با نقش‌بستن کلمه «پایان» روی پرده، محو و معدوم می‌شود.

سال ساخت فیلم‌های آنتونیونی

۱۹۵۰	۱۹۵۳	۱۹۵۷	۱۹۶۰	۱۹۶۱	۱۹۶۲	۱۹۶۴	۱۹۶۶	۱۹۷۰	۱۹۷۵	۲۰۰۴
داستان یک عشق	زنی بدون کامیلیا	فریاد	ماجرا	شب	کسوف	صحرای سرخ	آگراندیسمان	قله‌زابرینسکی	حرفه:خبرنگار	اروس

تأسیسات برقی

طراحی و تحلیل تأسیسات الکتریکی

مؤلفان: اسماعیل کاسیکچی
مترجمان: دکتر شاهرخ شجاعیان، مهندس پوریا ساسانفر، دکتر ایمان سریری
نوبت چاپ: دوم، ۱۳۹۶
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
ناشر: نوآور
۳۲۲ صفحه

در پشت جلد این کتاب می‌خوانیم: «کتاب حاضر یکی از برجسته‌ترین آثار اسماعیل کاسیکچی می‌باشد که توسط انتشارات معتبر جان وایلی به چاپ رسیده است. خواننده در این کتاب نکاتی را در زمینه طراحی و تحلیل تأسیسات الکتریکی خواهد خواند که در کمتر کتابی آن‌را دیده است. دیدگاه کاربردی و عمل گرایانه نویسنده باعث می‌شود که کتاب بیش از آنکه یک متن درس دانشگاهی باشد یک کتاب کاربردی مطلوب برای مهندسین شاغل در صنایع مختلف محسوب گردد. در شانزده فصل کتاب در مورد بسیاری از موضوعات که برای یک مهندس برق دانستن آن‌ها لازم است، اطلاعات کافی ارائه شده است. به نظر می‌رسد برای خواننده‌ای که کجال مراجعه به استانداردهای بین‌المللی را ندارد یا خواندن متن خشک و سنگین آن‌ها برایش مشکل است، این کتاب نه تنها کار را آسان می‌کند بلکه با تعابیر و مثال‌ها و تصاویر روشن و ملموس، همان مفاهیم مشکل را به صورتی جذاب و خواندنی بیان می‌کند.»

ترافیک

مقدمه‌ای بر مهندسی ترافیک

مؤلفان: علیرضا معتمدنیا، صادق صمدی
نوبت چاپ: ۱۳۹۵
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
ناشر: پژوهش‌های دانشگاه
۱۷۷ صفحه
ارائه شد توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان آذربایجان شرقی

کتاب مقدمه‌ای بر مهندسی ترافیک یک کتاب درسی و در عین حال کاربردی است که هم برای تدریس در دوره کارشناسی رشته عمران و کارشناسی ارشد رشته‌های حمل و نقل و ترافیک و هم برای مهندسین مشاوری که در رسته حمل و نقل مشغول می‌باشند قابل استفاده است. در این کتاب شناخت موضوعات مربوط به ترافیک شهری و روش مطالعه و جمع‌آوری و تحلیل داده‌های ترافیکی که پایه و اساس تمامی مطالعات ترافیکی را تشکیل می‌دهد و صحت و درستی نتایج این مطالعات تا حد زیادی به صحت و دقت داده‌های ترافیکی اوّلیه بستگی دارد، مورد بحث قرار گرفته است.

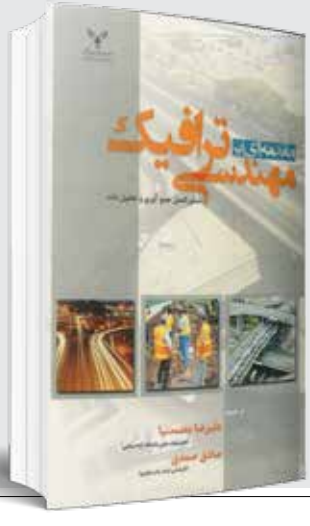

تأسیسات‌مکانیکی

لوله‌کشی فاضلاب ساختمان بر اساس استاندارد UNIEN 12056 سال ۲۰۱۰

ترجمه و تدوین : مهندس سیدمهدی علویان و همکاران
نوبت چاپ : ۱۳۸۹
شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه
ناشر : ادیب مصطفوی
۱۳۴ صفحه
ارائه شده توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان استان فارس

"هدف از شـــبکه فاضلاب لوازم بهداشتی، انتقال فاضلاب لوازم بهداشتی و دیگر تجهیزات به محل تعیین‌شده‌ای است که تحویل گرفته می‌شود. شبکه فاضلاب لوازم بهداشتی از لوله‌های افقی و عمودی تشکیل یافته که قسمتی از آن داخل ساختمان و قسمتی در خارج از ســـاختمان تا محل اتصال به شبکه فاضلاب شهری قرار گرفته است. نگارنده در این کتاب نخست جریان فاضلاب در رایزرها، شبکه فاضلاب ساختمان و تخلیه لوازم بهداشتی را بیان کرده است. سپس آلودگی صوتی و اندازه‌گیری آن را شرح داده، در ادامه نیز طراحی سیستم‌های فاضلاب بر اساس استاندارد UNIEN ۱۲۰۵۶ ســـال ۲۰۱۰ را ارائه داده است. در پایان نیز اندازه‌گیری سیســـتم فاضلاب را شرح داده است."این کتاب در چهار فصل و با عناوین «سیســـتم تخلیه فاضلاب لوازم بهداشتی، نوفه و اندازه‌گذاری سیستم فاضلاب» تهیّه و تنظیم شده است.

شهرسازی

نوسازی محلات و بازار مسکن (مشارکت اجتماع در انگلستان و آمریکا)

مؤلف: هریس بیدر
مترجمان: کیانوش ذاکر حقیقی، مینا فلاح زادگان
نوبت چاپ: ۱۳۹۳
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
ناشر: سازمان عمران و بهسازی شهری
۲۸۶ صفحه
ارائه شده توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان همدان

طی دو دهه اخیر علاقه به موضوعات مطرح در مورد توسعه شهرها، نوسازی بافت مسکونی و مناطق صنعتی قدیمی درون شهری و همچنین موضوعات مطرح در حوزه قومیّت و نژاد، جدایی گزینی اجتماعی و نابرابری‌های فضایی در شـــهرها سبب شده است این موضوعات در صدر مباحث دانشگاهی و سیاست‌گذاری در سراسر اروپا و آمریکای شـــمالی قرار گیـــرد. کتاب حاضر تلاش می‌کند نقشـــی عمده در تبیین این مباحث ایفا کند و موضوعات خاص برای درک مباحث مطرح در حوزه مسکن، نوسازی و توانمندسازی اجتماع در انگلستان و آمریکا را بررسی نماید. برای خواننده فارســـی زبان چند ویژگی کتاب حاضر را منحصر به فرد می‌کند: شیوه تبیین مسائل و همچنین نوع مســـائل مسکن و نوسازیدر اروپا و آمریـــکا، ارائه راهبردها و رویکردهای جدید در برخورد با چالش‌های پیش روی کشورهای پیشـــرفته و نگاه دقیق و کاملاً علمی-پژوهشـــی نگارندگان و مؤلفان مقالات مختلف.

عمران

سیستم‌های مقاوم سازه ای در ساختمان‌های‌بلند

مؤلفان: دکتر علی خیرالدین، مهندس سیما آرامش
نوبت چاپ: دوم، ۱۳۹۴
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
ناشر: انتشارات دانشگاه سمنان
۷۷۲ صفحه
ارائه شده توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان سمنان

امـــروزه باتوجه‌به کمبود زمین در شـــهرهای بـــزرگ و افزایش روزافزون جمعیت ساختمان‌های بلند جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده‌اند. از طرفی شکل و نمای ساختمان‌های بلند با گذشته تفاوت دارد و اگر این تغییرات در آینده نیز ادامه یابد، دیری نمی‌پاید که بشر رؤیای ساخت ساختمان‌هایی به ارتفاع یک مایل را تحقق بخشد. ســـازه‌های بلند باید علاوه بر اینکه از نظر ایمنی، شرایط کارائی، بهره‌برداری و آسایش تأمین باشند باید از نظر فضایابی و زیبایی نیز مشکل نداشته و به گونه‌ای باشند که ابتدا فرم سازه از طریق معماران و مهندســـین ارائه شود و سپس طبق آن فرم، طراحی آغاز گردد.

این کتاب شـــامل ســـیزده فصل می‌باشـــد و از تعریف ساختمان‌های‌بلندوتاریخچه آن‌ها تا معرفی ساختمان‌های بلند هـــزاره ســـوم را در بر می‌گیرد.

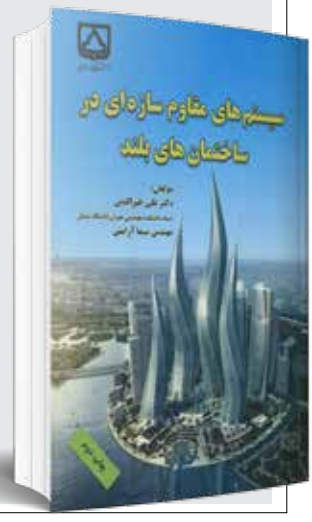

معماری

تاریخ معماری استان گلستان

نوبت چاپ : تابستان ۱۳۹۵
شمارگان : ۲۰۰۰ نسخه
ناشر: در گلستانه
۹۴صفحه
ارائه شد توسط سازمان نظام‌مهندسی ساختمان استان گلستان

تنوع از شاخصه‌های اصلی سرزمین تاریخی گرگان – محدوده‌ای که امروز استان گلستان خوانده می‌شود است. سرزمینی با سابقه مدنیت کهن و باستانی با اقلیم چندگانه و طبیعی که کوه و دشت و جنگل و صحرا و دریا را در کنار هم قرار داده اســـت. این ایران کوچک شاخص‌ترین آثار طبیعی و معماری دنیا را در خود جای داده اســـت که تا کنون به شایستگی تمام به ایرانیان و جهانیان معرفی نشـــده اســـت. این کتاب جهت آشنایی و ترویج معماری ایرانی-اسلامی و معرفی جاذبه‌های معماری استان گلستان تهیّه و تدوین شده است.

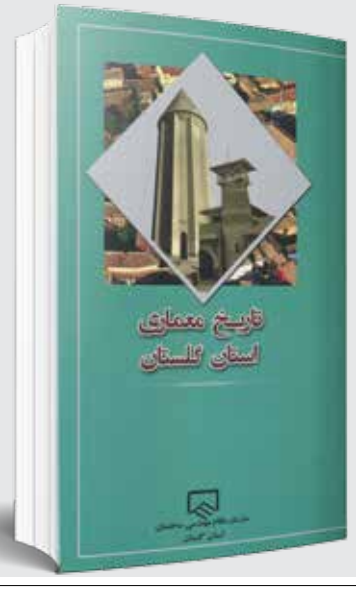

مُحال بُوَد بر گذر سیل بودن...

سیل به روایت «تاریخ بیهقی»

روز شـــنبه نهم ماهِ رجب [سال ۴۲۲ قمری]، میان دو نماز بارانکی خُـــرد خُرد می‌بارید چنان‌که زمین ترگونه می‌کرد. و گروهی از گلـــه‌داران در میانِ رودِ غزنین فرود آمده بودند و گاوان بدانجا بداشته، هرچند گفتند «از آنجا برخیزید که مُحال بُوَد بر گذر سیل بودن» فرمان نمی‌بردند، تا باران قویتر شـــد کاهل‌وار برخاستند و خویشـــتن را به پای آن دیوارها افگندند که به محلّتِ دیه آهنگران پیوســـته است و نهفتی جستند، و هم خطا بود، و بیارامیدند. و بر آن جانبِ رود که افغان‌شال است بسیار استرِ سلطانی بسته بودند و در میان آن درختان تا آن دیوارهای آسیا، و آخُرها کشیده و خرپشته زده و ایمن نشسته؛ و آن هم خطا بود، که بر راه گذر سیل بودند. و پیغامبر ما محمد مصطفی -صلی الله علیه و سلّم- گفته است: «نعوذُ بالله من الأخرسین الأصمّین» [از دو لال و کر بـــه خدا پناه می‌بریم] و بدین دو گنگ و دو کر، آب و آتش را خواسته است.

و این پل بامیان در آن روزگار بر این جمله نبود، پلی بود قوی به ستون‌های قوی برداشته و پشت آن، دو رسته دکان برابر یکدیگر چنانچه اکنون است. و چون از سیل تباه شد، عبویهٔ بازرگان، آن مردِ پارسای با خیر -رحمهٔ الله علیه- چنین پلی برآورد، یک طاق بدین نیکویی و زیبایی و اثر نیکو مانَد، و از مردم چنین چیزها یادگار مانَد.

و نماز دیگر را پل آنچنان شد که بر آن جمله یاد نداشتند و بداشت تا از پسِ نمازِ خفتن به دیری، و پاسی از شب بگذشته سیلی دررســـید که اقرار دادند پیران کهن که بر آن جمله یاد ندارند. و درخت بســـیار از بیخ بکنده می‌آورد و مغافصه [=ناگهان] در رســـید. گله‌داران بجَستند و جان را گرفتند و همچنان اســـترداران. و سیل گاوان و استران را در ربود و به پل رسید و گذر تنگ؛ چون ممکن شدی که آن چندان زغار [=خاک] و درخت و چهارپای به یک بار بتوانستی گذشت؟ طاق‌های پل را بگرفت چنان‌که آب را گذر نبود و به بام افتاد. مددِ ســـیل، پیوسته چون لشکر آشفته می در رسید، و آب

از فـــراز رودخانه آهنگ بالا داد و در بازارها افتاد چنان‌که به [دکان‌های] صرّافان رسید و بسیار زیان کرد. و بزرگتر هنر آن بود که پل را با دکان‌ها از جای بکند و آب راه یافت. اما بسیار کاروانســـرای که بر رســـتهٔ وی بود ویران کرد و بازارها همه ناچیز شد و آب تا زیر انبوه‌زدهٔ قلعت آمد، چنان‌که در قدیم بود پیش از روزگار یعقوب لیث...

و این سیل بزرگ مردمان را چندان زیان کرد که در حسابِ هیچ شمارگیر نیاید. و دیگر روز از دو جانب رود مردم ایستاده بود به نظاره [=تماشـــا]. نزدیک نماز پیشـــین را مددِ سیل بگسست. و به چند روز پل نبود و مردمان دشوار از این جانب بـــدان و از آن جانب بدین می‌آمدنـــد، تا آن‌گاه که باز پل‌ها راست کردند.

و از چند ثقهٔ زاولی [=زابلیِ مورد اعتماد] شـــنودم که پس از آن‌که ســـیل بنشست، مردمان زر و سیم و جامهٔ تباه‌شده می‌یافتند که سیل بدآنجا افگنده بود، و خدای -عزّ و جلّ- تواند دانست که به گرسنگان چه رسید از نعمت.

تاریخ بیهقی
تصحیح دکتر فیاض
نشر هرمس، صفحه ۳۰۷ و ۳۰۸

معرفی ال- سیستم‌ها (L-Systems) و کاربرد آن‌ها در معماری

نویسنده:
مایکل هانس میر
Michael Hansmeyer

مترجم:
محمدجواد مهدوی‌نژاد
امیرحسین رضایی چراتی
آزمایشگاه فناوری‌های نوین معماری، دانشگاه تربیت مدرس، ایران

معماران قرن‌هاست که از فرم‌ها و هندسه‌های موجود در طبیعت الهام می‌گیرند. طراحی آنان همواره تحت تأثیر تناسبات، رنگ، بافت و سازه‌های طبیعت بوده است و معماران این موارد را در یک فرآیند تجربی با هم می‌آمیختند.

در چند قرن اخیر به لایه‌های پنهان منطق و ریاضیات فرم‌های طبیعی بیشتر پرداخته شده است. در اواخر دهه ۱۹۶۰ میلادی، زیست‌شناسی به نام آریستید لیندن مایر یک الگوریتم بازنویسی رشته بر اساس نظریه دستور زبان صوری پیشنهاد داد که به وسیله آن می‌توان گیاهان و فرآیند رشد آن‌ها را مدل‌سازی کرد. این نظریه اکنون به نام ال-سیستم شناخته می‌شود.

بعدها با پیشرفت‌های قابل توجهی که در زمینه مدل‌سازی، تجسم سه بعدی و به ویژه همگام‌سازی و یکپارچگی‌ای که در زبان‌های برنامه‌نویسی و کاربرد آن‌ها در طراحی به کمک رایانه اتفاق افتاد، باعث شد تا ما بتوانیم هر فرآیند الگوریتمی را به سادگی مدل سازی و تجسم کنیم.

این مقاله در پی آن است که نشان دهد با پیشرفت‌های حاصل شده در این دو حوزه، امکانات جدیدی برای معماران فراهم شده است. آیا منطق فرآیند رشد در طبیعت می‌تواند به عنوان مولدی برای تولید طرح‌های معماری عمل کند؟ چگونه می‌توان از ال-سیستم‌ها در فرآیند تولید حجم معماری بهره جست؟ آیا ال-سیستم‌ها می‌توانند در حوزه‌های دیگری از جمله ایجاد منطق سازماندهی، تقسیم‌بندی فضایی یا ارتقا سیستم‌های سازه‌ای نقشی ایفا کنند؟

این مقاله از دو بخش تشکیل شده‌است: بخش اوّل روش‌هایی را برای مدل‌سازی به وسیله کُد ال-سیستم ها مطرح می‌کند و بیان می‌کند که کدام یک از مشخصه‌های طراحی می‌تواند به نوعی با منطق ال-سیستم‌ها مرتبط شود.

بخش دوم زبان ال-سیستم‌ها را تعمیم می‌دهد و با سیستم‌های پارامتریک تلفیق می‌کند تا بدین وسیله به شاخصه‌های محیطی هم پاسخ دهد و امکانات بیشتری برای طراحی در اختیار معماران قرار گیرد.

ال-سیستم‌ها چه هستند؟

سیستم لیندن مایر یک دستور زبان صوری است که در اصل به عنوان نظریه رشد گیاهان شناخته می‌شود. ال-سیستم‌ها می‌توانند فرم‌های پیچیده گیاهان را با چند قانون ساده تولید کنند.

هر ال-سیستم از دو قسمت تشکیل شده است: فرآیند مولد و فرآیند مترجم . در بخش اول، فرآیند اصلی بازنویسی رشته است که در آن رشته‌های جدید براساس قانون از پیش تعیین شده جایگزین رشته‌های قدیمی می‌شوند و رشته‌های جدید هم طبق همین فرآیند حذف، رشته جدیدتر جایگزین آن می‌شود. این فرآیند بازنویسی میتواند برای چند بار تکرارشود.

Generative Process
Inputs:
• Iterations: 6
• Initial string: a
• Replacement rules:
1) a -> aba
2) b -> ac
Replacement process:
0) a
1) aba
2) abaacaba
3) abaacabaabacabaacaba

در بخـــش دوم، حروف هر رشـــته ترجمه می‌شـــود. در اینجا حروف رشته به اشکال هندسی ترجمه شده است. روش‌های زیادی برای مصور کردن داده‌ها وجود دارد که در این میان برای ترجمه حروف از نگاشـــت رشـــته‌ها و گرافیک لاکپشتی استفاده شده است.

Interpretative Process
Inputs:
• abaacabaabacabaacaba
• interpretation rules:
a = Go forward
b = Turn right
c = Turn left
Visual Interpretation:

۱. مصور کردن از طریق نگاشت

در قسمت اوّل از طریق نگاشت کاراکترها به اشیا به مصور کردن رشته‌های ال-سیستم‌ها می‌پردازیم. این فرآیندهای نگاشـــت، الگوهای تولید شده را با به کارگیریِ بازگشتیِ قوانینِ بازنویسیِ رشته‌ها نشان می‌دهد. در این بخش به سه روش نگاشت اشاره می‌کنیم:

۱. صفحات: حروف رشـــته به جـــای رئوس صفحه قرار می‌گیرند. سپس رأس‌ها بر اساس مقدار از پیش تعیین شده برای هر حرف، جابه‌جا می‌شوند.

۲. اشـــیاء مجزا: حروف یا دســـته‌ای از حروف با توجه به ویژگی های هر یک از اشیا به خواص یک شی (مقیاس، میزان چرخش یا موقعیت آن) اطلاق می‌شوند. ۳. اشکال مشتق شده: اشکال تولید شده از طریق نگاشتِ یک رشته، به عنوان یـــک ورودی برای یک فرآیند مولد دیگر عمل می‌کند. برخلاف روش ترجمه گرافیک-لاکپشتی، غالب فرآیندهای نگاشت، چند رشته ال-سیستم را به صورت همزمان مصور می‌کنند. که در عمل داده‌ها به صورت دو بعدی از اطلاعات ترجمه می‌شود:

Data from a single generation:
0) abbcbccababbcbccabbcbccaba
1) bccabcbccababccababccababc
2) cababbcbccabbccabbcbccabbc
3) abbcbccabcbbcbccabbcbccaba
4) bccabcbccababccababccababc

Data from multiple generations:
0) abbcbccababbcbccabbcbccaba
1) bccabcbccababccababccababc
2) cababbcbccabbccabbcbccabbc
3) abbcbccabcbbcbccabbcbccaba
4) bccabcbccababccababccababc

۱،۱. ال-سیســـتم‌های مصور شده روی یک صفحه

فرآیند اصلی

ال-سیستم‌ها ازطریق نگاشت رشته حروف تولید شده، روی رئوس یک صفحه مصور می‌شوند.

به حـــروف، مقادیر عددی داده می‌شـــود (بـــرای مثال: A=0,B=1,C=2) و هـــر راس بـــه میزان مقـــدار عددی اختصاص یافته به بالا می‌رود.

سایر ملاحظات

بجای اختصاص دادن یک حرف به یک راس که محور Y آن راس را تغییر بدهد می‌توان سه حرف را به یک راس اختصاص داد که بیانگر ۳ محور X,Y,Z باشـــند و در فضا این تغییرات را ایجاد کنند. الزامی به تخت بودن صفحه اولیه نیست و رشته‌ها می‌توانند روی صفحات استوانه‌ای با قطرهای مختلف هم نگاشته شوند.

در نهایت، رشته‌ها می‌توانند با چند مقیاس روی صفحات نگاشته شوند. برای مثال، ممکن است ابتدا هر حرف به یک راس نگاشته شود، اما در نگاشت دوم هر حرف بتواند

کنترل حرکت یک قسمت شامل ۴ در ۴ راس را با درجات مختلف جابه‌جایی کنترل کند.

مراحل فرآیند

۱. حروف روی صفحه نگاشته می‌شود.

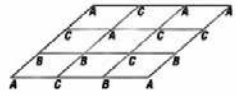

۲. محور Y رئوس به اندازه مقدار عددی تعیین شده برای هر حرف، جابه‌جا می‌شود.

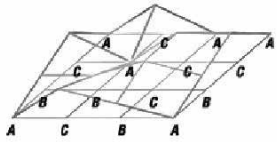

تصویر ۳ ـ ال-سیستمی مصورشده روی یک صفحه

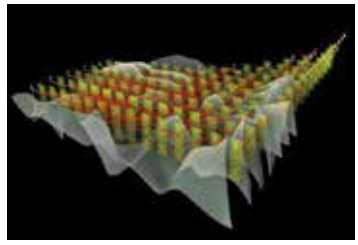

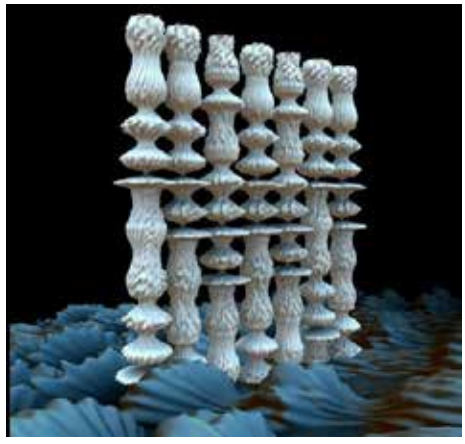

تصویر ۳ ـ ال-سیستمی‌تصویر شده روی یک صفحه در مقیاس های متفاوت

۲,۱. ال- سیستم‌های مصور شده روی اشیاء مجزا

فرآیند اصلی

ال-سیستم‌ها به صورت یک سری یا ماتریسی از اشیاء مجزا مصور می‌شوند که هر حرف نشان دهنده مشخصات شئ مورد نظر، مثل مقیاس یا میزان چرخش است.

بدین ترتیب، مقادیر عددی به حروف داده می‌شود (برای مثال: A=۰,B=۱,C=۲) و هر شئ به اندازه مقدار تعیین شده می‌چرخد یا تغییر اندازه می‌دهد.

سایر ملاحظات

به‌جای نگاشت یک حرف به هر شئ، می‌توان چند حرف را به شئ اختصاص داد تا به‌طور همزمان روی شاخصه‌های مختلف شئ اثر بگذارد.

رشته‌ها فقط می‌توانند روی محور X یا Y یک صفحه نگاشته شوند. به این ترتیب، اگر حرف C روی نقطه X=۳ قرارداشته باشد، به همه اشیایی که دارای مولفه X=۳ هستند، مشخصات C اطلاق می‌شود.

مراحل فرآیند

۱. حروف روی یک شبکه نگاشته می‌شود.

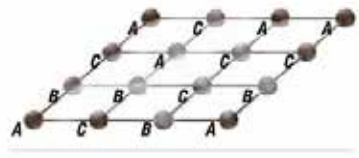

۲. اشیاء بر اساس مقدار عددی اختصاص داده شده به حروف بزرگ یا کوچک می‌شوند.

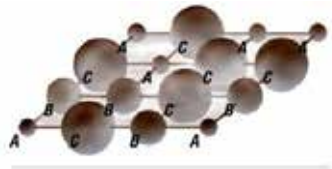

۳.شکل نهایی اشیاء

تصویر ۴ ـ ال‌ـسیستم تصویرشده روی شاخصه های یک‌شی منحصر به فرد

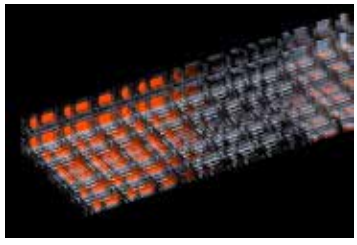

تصویر ۵ ـ ال‌ـسیستم تصویرشده روی شاخصه های یک‌شی array شده

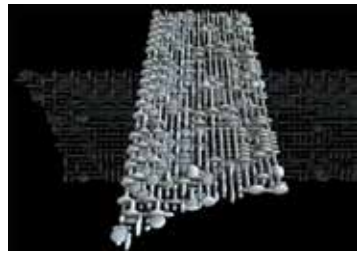

تصویر ۷ ـ ال‌ـسیستم تصویرشده روی شاخصه های یک‌شی منحصر به فرد

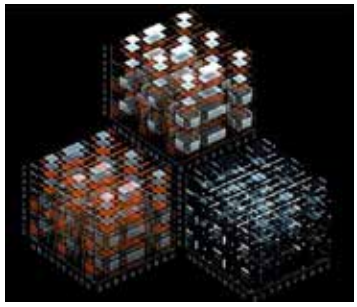

تصویر ۶ ـ ال‌ـسیستم تصویرشده روی شاخصه های یک‌شی array شده

۳،۱. ال-سیستم‌های مصور شده با استفاده از روندهای مشتق شده

فرآیند اصلی

نمودارها و اشـــکال تولید شده توسط نگاشت رشته‌های ال-سیستم‌ها می‌تواند به عنوان ورودی برای پردازش‌های دیگر مورد استفاده قرار گیرد.

برای مثال یک رشته می‌تواند به تعدادی نقطه ترجمه شود که این نقاط در پردازش بعدی منجر به تولید یک منحنی شـــود که متعاقبا بتوان با چرخاندن آن حول یک محور، یک صفحه ساخت.

همانطور که در فرآیند نگاشـــت قبلی نیـــز دیدیم، فرم نهایی همان اندازه که به اطلاعات ورودی وابســـته است، به فرآیندی که ما برای مصور کردن آن انتخاب میکنیم نیز بستگی دارد.

مراحل فرآیند

۱. کدِ ال-سیستم روی یک شبکه نگاشته شده است.

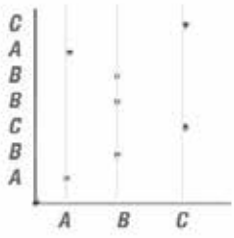

۲. نقاط نگاشته شده به عنوان ورودی برای پردازش بعدی (چرخاندن منحنی حول یک محور) عمل می کند.

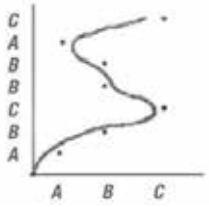

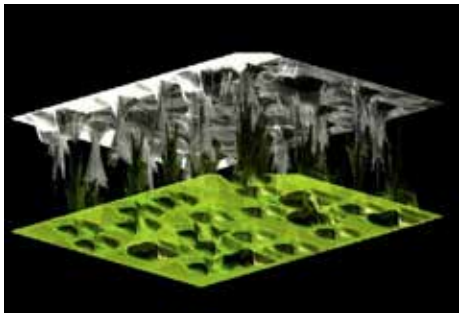

تصویر ۸ ـ ال‌ـسیستم های تصویرشده روی فرمهای مشتق‌شده

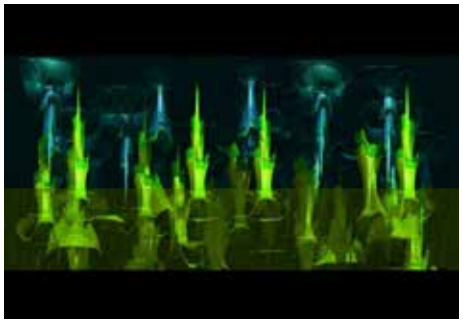

تصویر ۹ ـ ال‌ـسیستم‌های تصویرشده روی فرم‌های مشتق‌شده

۲. مصور کردن با استفاده از دستورات گرافیک لاکپشتی

فرآیند اصلی

حروف یک رشته‌ی ال-سیستم می‌تواند به صورت دستورهای گرافیک لاکپشتی ترجمه شود. یک لاکپشت ساختگی از دستورات حرکتی تبعیت می‌کند که این دستورات از رشته ال-سیستم ترجمه شده اند. در نتیجه تصویر مسیر لاکپشت همان ترجمه‌ی رشته مذکور است. سیستم گرافیک لاکپشتی دو بعدی می‌تواند شامل سه دستور زیر باشد:

گردش به چپ=C گردش به راست =B حرکت به جلو =A

برای مثال مسیر لاکپشت با توجه به قوانین بالا برای رشته زیر به این صورت خواهد بود:

دستور زبان رسمی

دستورات بالا می‌تواند گسترده تر نیز بشود. برای مثال می‌توان دستور شاخه زدن یا چرخش سه بعدی را اضافه کرد که در نهایت باعث می‌شود که کاربر با استفاده از دستورات ترکیبی، توانایی ایجاد اشکال پیچیده تر را داشته باشد.

در ادامه به اختصار به زبان رسمی و استاندارد مورد استفاده در ال-سیستم‌ها و لغات و ترکیبات آن اشاره می‌کنیم:

جابه‌جایی: لاکپشت می‌تواند با دوحالت کشیدن یا نکشیدن خط در فضا حرکت کند.	حرکت به جلو ، خط بکش	F
	حرکت به جلو، بدون خط کشیدن	U
چرخش: لاکپشت می‌تواند آزادانه حول محورهایش بچرخد.	چرخش حول محور عمودی	+ -
	چرخش حول محور جانبی	& ^
	چرخش حول محور جلویی	/ \
متغییر های زاویه: زاویه چرخش لاکپشت برای هر بار متغییر است و می‌تواند جداگانه برای هر محور تنظیم شود.	تنظیم محور چرخش بر محور عمودی	X(n)
	تنظیم محور چرخش بر محور جانبی	Y(n)
	تنظیم محور چرخش بر محور جلویی	Z(n)
مسافت و شعاع: مسافتی که لاکپشت در هر مرحله می‌پیماید متفاوت است. همینطور ضخامت خطوطی که می‌کشد.	تنظیم مسافت حرکتی	L(n)
	تنظیم شعاع مسیر	R(n)
شاخه زدن: موقعیت و جهت لاکپشت می‌تواند ذخیره شود. بعدا لاکپشت می‌تواند به محل قبلیش بازگردد. این دستور امکان رسم شاخه های تو در تو را می‌دهد.	ذخیره موقعیت	[
	بازگشت به موقعیت قبلی	]
صفحات: پاره‌خطهایی که لاکپشت می‌کشد می‌تواند تبدیل صفحات loft شده شود.	شروع loft یک خط	P
	پایان loft یک خط	Q

تنظیم‌مقدار متغییر	تنظیم مقدار X روی ۱۵	X(=15)
	افزایش مقدار X به اندازه ۱	X(+1)
اصلاح مقدار قبلی‌متغییر	کاهش مقدار X به اندازه ۰.۲	X(-.2)
	ضرب مقدار X در ۱.۲	X(*1.2)
	تقسیم مقدار X بر ۱.۴۱	X(/1.41)
استفاده از مقدار تصادفی برای متغییر	تعیین مقدار X به مقدار تصادفی در بازه ۱۰ و ۳۰	X(=10,30)
	تعیین مقدار X به مقدار تصادفی در بازه ۱۰ و ۳۰ به فاصله ۵ تایی. (۱۰،۱۵،۲۰،۲۵،۳۰)	X(=10,30,5)
	ضرب مقدارXدر عددی بین ۲و۳	X(*2,3)

در هر زمان، وضعیت لاکپشت با پارامترهای زیر مشخص می‌گردد:

- **موقعیت:** موقعیت مکانی در فضا (مولفه‌های X,Y,Z)
- **جهت گیری:** جهت قرارگیری (با استفاده از ۳ بردار تعیین کننده جهت)
- **مسافت:** در هر مرحله چه مسافتی می‌پیماید.
- **ضخامت:** خطوط با چه ضخامتی می‌کشد.
- **چرخش:** میزان زاویه چرخش حول هر یک از محور ها.

۱.۲. جایگذاری تصادفی رشته ها

به جای جای‌گذاری حروف رشته‌ها بر اساس قوانین ثابت، می‌توان آنها را بر اساس احتمالات جای‌گذاری کرد. از آنجایی که تعداد محدودی از حروف جایگذاری می‌شوند، این کار می‌تواند منجر به تفاوت‌های زیاد بین نتایج حاصل از یک رشته شود. این کار همچنین با اجازه دادن چند درجه تصادفی باعث ایجاد تنوع در سیستم می‌شود. در نتیجه یک سیستم مولد ثابت می‌تواند خانواده‌ای از فرم‌های مرتبط را تولید کند.

مثال: چندین جایگزین برای هر حرف می‌تواند معرفی شود. هر جایگزینی دارای یک میزان احتمال وقوع است.

A-> A; P=.50

A->B; P=.30

A->AC; P=.20

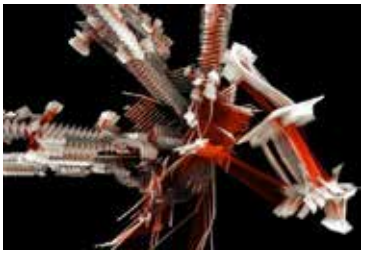

تصویر ۱۰ـ گرافیک لاکپشتی چند نسلی و شاخه ای با جایگذاری تصادفی

تصویر ۱۱ـ گرافیک لاکپشتی چند نسلی با جایگذاری تصادفی

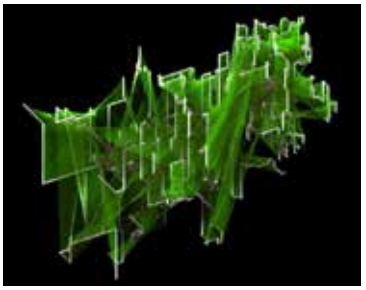

تصویر ۱۲ـ گرافیک لاکپشتی چند نسلی و شاخه ای با جایگذاری تصادفی

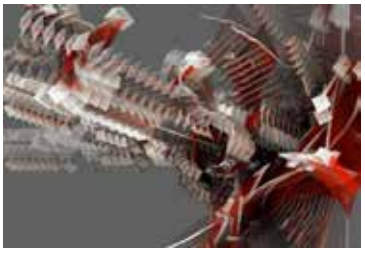

تصویر ۱۳ـ گرافیک لاکپشتی چند نسلی و شاخه ای با جایگذاری تصادفی

۲،۲. سیستم‌های تک مولدی قطعی

در سیستم تصادفی قبلی، از احتمالات برای ایجاد تفاوت و دگرگونی بین ترجمه‌های مختلف یک رشته استفاده شد. تصاویر، چندین ترجمه مختلف از یک رشته را نشان می‌دهند که بین هر ترجمه یک جهش اتفاق افتاده است. با این حال منطق بازگشتی، شاخه‌ای و فرکتال ترجمه‌های ال-سیستم گرافیک لاکپشتی، امکان ایجاد اشکال پیچیده با فقط یک رشته را به ما می‌دهد. می‌توان زمانی از فرآیند تصادفی استفاده کرد که نیاز به دریافت خروجی‌های متنوع از یک رشته داریم و با هر بار خروجی گرفتن، نتیجه‌ای جدید به دست می‌دهد. این بار چنین درجه ای از تصادفی بودن دلخواه ما نیست. تصاویر زیر سیستم‌های قطعی را نشان می‌دهند که در آنها از احتمالات استفاده نشده و با هر بار خروجی گرفتن یک نتیجه واحد به دست می‌دهد.

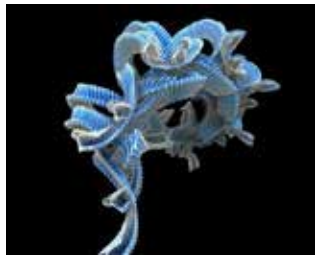

تصویر ۱۴ـ گرافیک لاکپشتی تک نسلی با روندهای شاخه ای

تصویر ۱۵ـ گرافیک لاکپشتی تک نسلی با روندهای بازگشتی

تصویر ۱۶ـ گرافیک لاکپشتی تک نسلی با روندهای بازگشتی

۳،۲. کاراکتر ها به مثابه مدول

فرآیند اصلی

قوانین بازنویسی رشته ها منحصرا به حروفی که معرف دستورات گرافیک لاکپشتی هستند اعمال نمی‌شوند. از این رو حروف جدید می‌توانند به گونه ای تعریف شوند که شامل چند دستور گرافیک لاکپشتی باشند و هر کدام از این ها میتوانند توسط حروف دیگر بازخوانی شوند. با این روش میتوانیم مولفه های مدولار داشته باشیم.

مثال:

A-> Y(=90)F+F+F+F

'A' به عنوان یک مربع تعریف شده است.

B-> AAAA

'B' به عنوان چهار مربع تعریف شده است.

با شروع فرآیند از رشته B، پس از دو نسل به رشته اولیه میرسیم:

0) B

1) AAAA

2) Y(=90)F+F+F+F Y(=90)F+F+F+F

Y(=90)F+F+F+F Y(=90)F+F+F+F

نتیجه این فرآیند به شکل است:

تعامل با محیط

زبان گرافیک لاکپشتی میتواند به گونه ای بسط داده شود تا به متغیر های محیطی نیز پاسخ بدهد. در یک سطح، متغییر های محیطی میتواند روی حالت لاکپشت تاثیر بگذارد. برای مثال متغییر های محیطی بر اساس نقطه ای که لاکپشت در محیط واقع است، میتواند روی مسافت حرکت لاکپشت، قطر خطوطی که لاکپشت میکشد یا روی زاویه چرخش آن تاثیر بگذارد.

در سطح دیگر، لاکپشت میتواند دستورات مختلف را بر اســاس شرایطی که با آن مواجه میشود، اجرا کند. برای مثال لاکپشت میتواند به توپوگرافی یک سایت به گونه ای واکنش نشان دهد که با زمین برخورد نکند. در این مورد دســتورات را می‌توان به «حرکت به جلو» و «حرکت به عقب» محدود کرد که دستور دوم تنها در صورت برخورد از قبل پیش بینی شده انتخاب می‌شود.

منطق سازماندهی فضایی

قوانین بازنویسی رشته ها نه تنها میتوانند برای مولفه ها و اشیا مدولار استفاده شوند، بلکه میتوانند به عنوان یک منطق برای ســازماندهی فضایی نیز مورد استفاده قرار گیرند.

یک روش این است که رشته های ال-سیستم ها، منحنی های پرکننده ای در دو یا سه بعد تولید کنند به گونه ای که این منحنی ها با یکدیگر برخورد یا همپوشانی نداشته باشند. اجزای سیستم در ادامه میتوانند با یک دوره تناوب روی این منحنی ها قرار بگیرند. این روش نهایتا منجر به تولید یک هندســه همگون و منتظم میشود که امکان تعامل با محیط نیز محدود است.

برای دســتیابی به یک سیســتم ناهمگــون میتوان از «حافظه ی مســیر» برای حذف یا محدود کردن تقاطع منحنی ها با هم اســتفاده کرد. حافظه ی مسیر به این صورت عمل میکند که در صورتی که لاکپشــت فرمانی را اجرا کند که منجر به برخوردش با یک منحنی شــود، این دستور را قطع کرده و به محل از پیش تعیین شده (نقطه ای که در حافظه ذخیره شده) باز میگردد. همچنین لاکپشــت میتواند به جای بازگشت به نقطه ی ذخیره شــده، بعد از قطع دستور صرفا جهت خود را تغییر دهد تا مانع از برخورد با منحنی شود. میتوان استثناهایی نیز در نظر گرفت تا برخورد با سایر خطوط در برخی قسمت ها ایجاد شود. با اینکار میتوان سیرکولاسیون فضایی را بهبود بخشید یا قسمتی از سازه را تقویت کرد. با این روش میتوانیم دامنه وسیعی از فضاها را سازماندهی کنیم.

مثال:

۱. روش اول (منحنی های پرکننده که همدیگر را قطع نمی کنند)

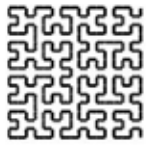

A-> +BF-AFA-FB+

B-> -AF+BFB-FA-

تصویر چهارمین نسل تولید شده

۲. روش دوم (اســتفاده از حافظه مسیر برای جلوگیری از تقاطع)

A-> F[+A-F+F][-A+F-F]FA

F->FF

قسمتی از تصویر ششمین نسل تولید شده

تصاویر نمونه:

تصویر ۱۷- گرافیک لاکپشتی با اجزای مدولار

تصویر ۱۸- گرافیک لاکپشتی با اجزای مدولار

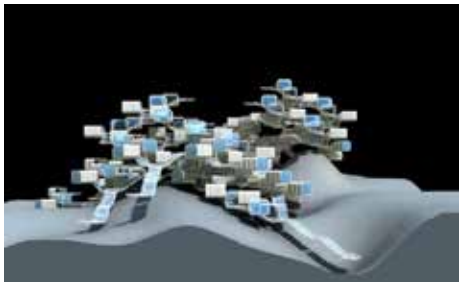

تصویر ۱۹ـ گرافیک لاکپشتی مدولار با تعامل محیطی

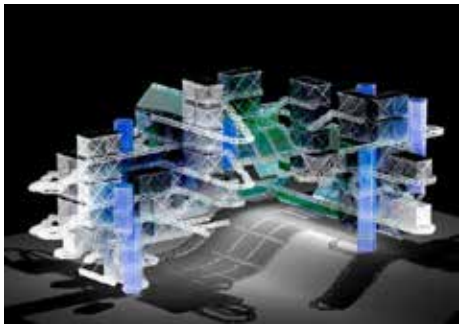

تصویر ۲۰ـ گرافیک لاکپشتی مدولار

نسلهای مختلف سیستم:

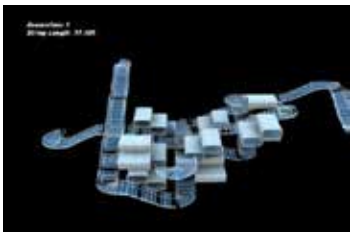

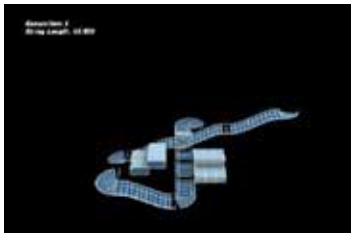

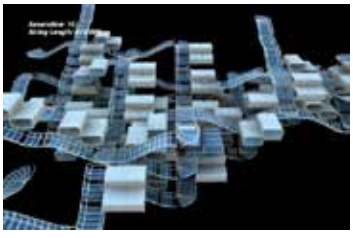

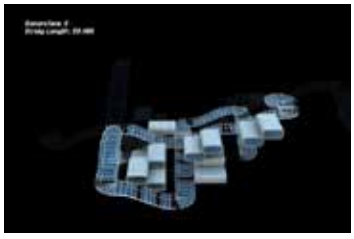

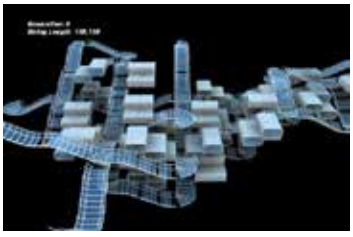

۳. زبان گرافیک لاکپشتی پارامتریک

زبان گرافیک لاکپشـــتی که در بخش دوم معرفی شـــد دارای پارامتر هایی برای بیان حالت لاکپشت است. قوانین نوشتن عبارات و حروف تعریف شده اجازه ایجاد اصلاحات محدودی در متغییر ها میدهند. مثل انتخاب تصادفی، تغییرات افزایشی و تعیین مقدار.

با این حال، شـــماری از محدودیت ها در مورد چگونگی تعیین پارامتر ها به شرح زیر می‌باشد:

- توابع ریاضی یـــا عملگرها نباید بعد از جمع و ضرب بیایند
- امکان تعیین روابط بین پارامتر ها وجود ندارد و متغییر وابسته وجود ندارد.
- امکان ایجاد توابع شرطی مثل if-then وجود ندارد.

ایـــن محدودیت ها مانـــع از ایجاد روابـــط پیچیده بین مدول‌های یک سیســـتم و تعامل آن با محیط میشود. در ادامـــه جهت پی بردن به نقـــاط ضعف زبان گرافیک لاکپشتی مطالب به صورت مبسوط ارائه می‌شود.

عمل گر های ریاضی	
مقدار X را به توان دو میرساند	X(^2)
جذر مقدار X را میگیرد	X(^.5)
مقدار X را برابر با دو به توان سه میکند	X(=2^3)
مقدار X را برابر با سینوس ۱۳۵ درجه میکند	X(=sin(135))
مقدار X را برابر با ۲ برابر مقدار سینوس ۴۵ درجه میکند	X(=sin(45)*2)
متغییر های مستقل	
متغییر VA را تعریف میکند و مقدار آن را برابر با ۵ میکند	VA(=5)
متغییر VB را تعریف میکند و مقدارش را برابر مکعب مقدار VA میکند	VB(VA*3)
متغییر VC را تعریف میکند و مقدار آن را برابر با نصف مقدار X میدهد. همچنین رابطه آن را با پارامتر «چرخش» تعریف میکند.	VC(=X/2)
پارامتر «چرخش» را برابر با مقدار متغییر VB میکند	X(=VB)

عبارات شرطی	
درصورتی که Y>۵ مقدار X را برابر با ۳ ودر غیر این صورت مقدار آن را برابر با ۲ میکند	X(+If(Y>5,3,2))
اگر مقدار متغییر VA بزرگتر از متغییر VB باشد، مقدار VB را میگیرد در غیر اینصورت یک واحد افزایش پیدا میکند	VA(=If(>VB,VB,+1))

تصویر ۲۳ـ
قسمتی از یک شی در حال تکامل و رشد در مقیاس های مختلف

۳,۱. سیستم های پارامتریک مستقل بر پایه امواج سینوسی

در این سیستم ها، جهت ساخت یک سری از اشیاء پارامتریک، زبان گرافیک لاکپشتی گسترده به کار میرود. این شـــی ها با توجه به قوانین تعیین شده ســـاخته میشـــوند مثلا دایره هایی که قطرشان بر اساس موج سینوسی تعیین میشود. پارامترهایی که شکل امواج سینوسی را کنترل میکنند (فرکانس، دامنه و دوره تناوب) از هر شـــی به شی دیگر تکامل پیدا میکنند. ایـــن پارامتر های در حال تکامل تنها «حافظه» یا تنها ارتباط بین شی ها هستند.

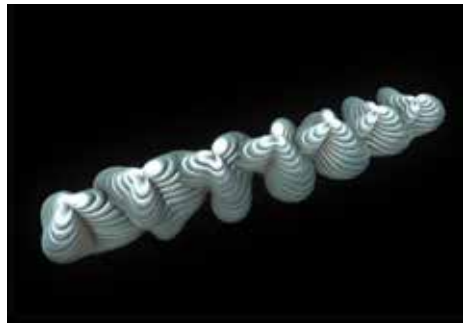

تصویر ۲۱ـ
قسمتی ازشی ها با پارامترهای تکاملی

۳,۲. وابستگی میان چند سیستم

این سیستم ویژگی‌هایی مشابه با ویژگی‌های سیستم

تصویر ۲۴ـ سیستم پارامتریک اولیه به همراه یک‌سیستم ثانویه ی تو در تو

تصویر ۲۲ـ
قسمتی ازشی های با روند شاخه ای با پارامتر های تکاملی

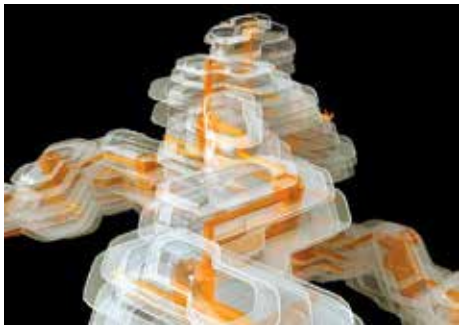

تصویر ۲۵ـ سیستم پارامتریک اولیه و ثانویه با وابستگی

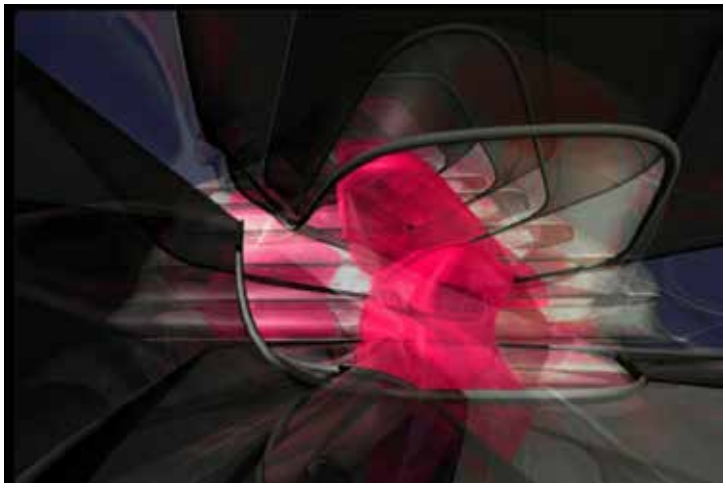

تصویر ۲۶ ـ سیستم پارامتریک اولیه به همراه یک‌سیستم ثانویه ی تو در تو

قبلی را دارد، اما این سیســـتم یک سیســـتم ثانویه ایجاد می‌کند که شی‌هایی درون سیستم اولیه تولید میکند. این سیستم‌ها به وسیله «حافظهی» سیستم اولیه به شکل متغییرهای چند بعدی به هم مرتبط‌اند. بنابراین سیستم اولیه اطلاعات توپوگرافی هر شی، مثل موقعیت و مرزهایش را ذخیره می‌کند. سپس سیستم ثانویه از موقعیت هر شی به شی دیگر رشد می‌کند و در توالی مشخصی به چند شاخه منشعب می‌شود تا زمانی که به مرزهای سیستم اولیه برسد.

نتیجه گیری

ال-سیستم ها ابزار های بســـیار قدرتمند طراحی هســـتند. محدوده قدرت این سیستم زمانی آشکار می‌شـــود که ورودی های بسیار ساده را با خروجی های پیچیده و گســـترده آن مقایســـه کنیم. برای توضیح این تفاوت بین خروجی و ورودی، به این نکته باید توجه کرد که در این سیستم ورودی ها میتوانند فرآیند ها را انقدر به هم نزدیک کند که دیگر تفاوتی میان آنها نباشد. این ترکیب شدن ورودی ها و فرآیند ها امکان های زیادی را برای فرآیند های مولد ایجاد میکند که میتواند در طیف گسترده ای از موضوعات و با هر مقیاسی اعمال شود.

ال-سیستم ها مختص به ایجاد نوع مشخصی از فرم ها نیستند اما منطق بازنویسی رشته ها منجر به تولید فرم های شاخه شاخه ای، بازگشتی و مدولار میشوند. ذات بازگشتی منطق بازنویسی رشته ها، ال-سیستم ها را مناسب برای تولید فرمهایی با منطق سازماندهی میکنند. با ترکیب کردن منحنی های پرکننده، این منطق میتواند در نسل های مختلف تولید فرم نیز عمل کند.

زبان ال-سیســـتم ها میتواند با اضافه شدن بخش هایی از سیستم های پارامتریک مثل متغییر های مستقل، توابع ریاضی و عملگرهای شرطی، گسترش یابد و پیشرفته تر شود. با این کار بخش های مختلف سیستم میتوانند با یکدیگر ارتباط داشته باشند. به علاوه، این زبان گسترش یافته به سیستم ها اجازه پاسخ‌دهی به عوامل محیطی مثل شرایط سایت را میدهد.

همچنین ال-سیســـتم ها معماران را قادر میسازد تا ورای احتمالات تجربی حرکت کنند و مستقیما از منطق طبیعت برای رســـیدن به اهداف طراحی معماری خود بهره برند.

English Chapter

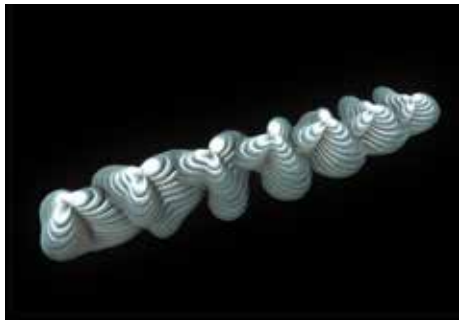

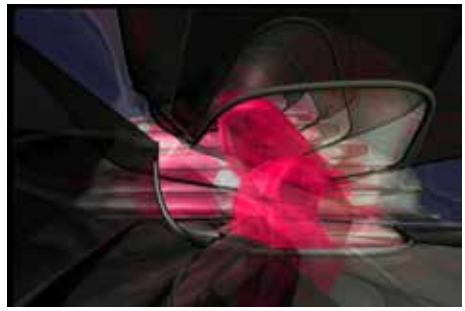

Interdependent Systems

Interdependency Among Multiple Systems

The following system has the same features as the previous independent systems, however it adds a secondary system that constructs objects within the primary system. The systems are related by a 'memory' of the first system in the form of multi-dimensional variables. Thus the first system stores specific topographic information of each object, such as its location and its boundaries as defined by the lofted circles (or hexagons).

The secondary system then grows from and to the locations of the objects in the primary system. The secondary system branches at regular intervals and extends its branches until it reaches the boundaries of the primary system.

The system can be seen as constructing building envelopes, and 'filling' these with cores and corridors.

Conclusion

L-Systems are a very powerful design tool. The scope of its power is best understood when one considers the extreme reduction of inputs on one side and the breadth and complexity of output on the other. The explanation for this contrast lies in the that fact inputs can incorporate processes to the point that there is no formal distinction between the two. This synthesis of inputs and processes enables very flexible and open-ended generative procedures which can be applied to a large variety of themes regardless of scale.

While there is no single type of form most intrinsic to L-Systems, the string-rewriting logic of L-Systems particularly favors forms that contain branching, recursion, and modularity. The recursive nature of string-rewriting further enables L-Systems to generate forms exhibiting an organizational logic. By incorporating space-filling curves, this logic can function even when a form grows from generation to generation.

The L-Systems language can be further enhanced by embedding aspects of parametric systems such as independent variables, mathematical functions, and conditional operators. In doing so, relationships among components within a system can be established. In addition, this expanded language allows systems to respond to environmental influences such as site conditions, and it permits multiple systems to interact with each other.

L-Systems thus enable architects to go beyond the empirical possibilities of the past and to directly and systematically appropriate the logic found in nature for their architectural design objectives.

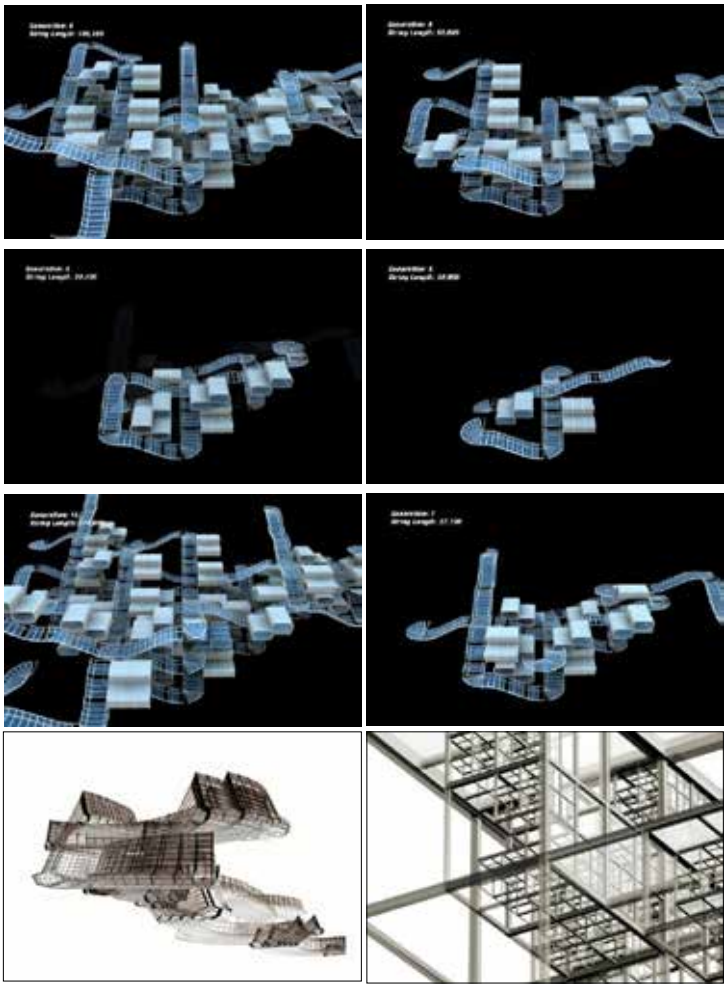

dom selection.

There are however a number of limitations to how the parameters can be modified:

- No mathematical functions or operators beyond addition and multiplication
- No possibility of defining a relationship between parameters, and no independent variables
- No conditionality as given by an if-then clause

These limitations prevent the establishment of more complex relationships between modules of a system, and they hinder means of environmental interaction. The following page shows the expansions of the turtle graphics language to address these shortcomings.

Mathematical Functions:

X(“2) Squares value of X (alternative syntax: X(=X”2))

X(“.5) Sets X equal to its square root

X(=2”3) Sets X equal to two cubed

X(=Sin(135)) Sets X equal to the sine of 135 degrees

X(=Sin(45)*2) Sets X equal to twice the sine of 45 degrees

Independent Variables:

VA(=5) Introduces variable VA and sets it to 5

VB(=VA*3) Introduces variable VB and sets it to 3 time VA

VC(=X/2) Introduces variable VC and sets it half of X, thus defining it in relation to the rotation parameter

X(=VB) Sets the rotation parameter equal to a previously introduced variable

Conditionality:

X(=If(Y>5,3,2)) If Y>5 then X is set to 3, else to 2

VA(=If(>VB, VB,+1)) If variable VA is larger than variable VB, it takes on the value of VB, otherwise its previous value is increased by 1

Independent Parametric Systems

Independent Parametric Systems Based on Sine Waves

The following systems use the expanded turtle graphics language to construct a series of parametric objects. The objects are built according to identical rules - lofted circles with radii that are determined by sine waves. The parameters that control the sine waves (i.e. their frequency, amplitude, and phase) evolve from object to object within the system. These evolving parameters are the only ‘memory’ or link between the objects.

At times this degree of randomness may not be desirable however. The following systems are deterministic in that they do not use probabilities and thus produce the same output each time they are run.

Modular Components
Definition of Characters as Modules
Basic Process
String rewriting rules do not apply exclusively to those letters that represent turtle graphics commands. Therefore, new letters can be defined that comprise (i.e. are replaced by) multiple turtle graphics commands. These in turn can be referenced by other letters. This enables the formation of modular components.
A module may require several string rewriting iterations before it is entirely broken down into turtle graphics commands. To ensure that incomplete (i.e. not entirely broken down) modules are not visualized at a certain generation, it is possible to define validity ranges for the string replacement rules. For instance, a certain rule may only be applied in the earlier string replacement iterations while others can be used in the final stages.

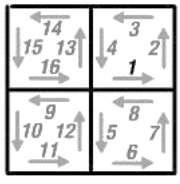

Environmental Interaction
The turtle graphics language can be expanded to enable a response to environmental factors. On one level, environmental factors can influence the turtle's state, such as the distance it moves, the radius of its lines (tubes), or its angle of rotation. These attributes can vary in relation to the turtle's position and orientation relative to a point in the environment.
On another level, the turtle can pursue different commands from a list depending on what it encounters in the environment. One example of this is a turtle responding to a site's topography so as not to intersect a ground plane. In this case, a list of options could be limited to 'move forward' and 'move back and turn', the latter of which is only selected in case of predicted collision.

Organizational and Spatial Logic
The string-rewriting rules can be used not only to generate modular objects or components of these objects, but also to produce a logic to determine the objects' organization and special arrangement.
On one level, the string-rewriting of L-Systems can generate two or three-dimensional space-filling curves that never intersect themselves. This is true regardless of the scale of the systems, i.e. the generation that is produced. Components of the system can be located at intervals along these curves. However, the geometry of these systems is inherently homogenous, and environmental interaction is limited.

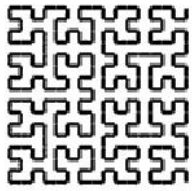

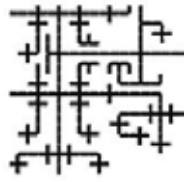

For more heterogeneous deterministic systems, a path memory can be introduced to limit or avoid intersections. Thus the turtle could either ignore a command that would cause an intersection, it could revert to the previously saved stack position (i.e. move one level up in the branching logic), or it could adjust its orientation prior to interpreting the command. Intersections can be allowed at specific nodes to improve circulation, or to strengthen a structure. These interventions allow for a much wider range of spatial configurations.

Part 3: Parametric Systems
A Parametric Turtle Graphics Language
The turtle graphics language introduced in the second part of this project contains certain parameters that describe the turtle's state. The specified syntax allows limited modification of these parameters, such as definition, incremental changes, and ran-

X(=10,30,5) Sets X to random value between 10 and 30 in increments of 5
X(*2,3) Multiplies value of X by factor between 2 and 3

A Formalized L-Systems Language - State of the Turtle

At each point in time, the turtle's state is defined by the following parameters:
Position: Its location in space (XIYIZ coordinates)
Orientation: The direction it is facing {Three unit vectors representing the up-vector, right vector, and front-vector)
Distance: How far to move each time (LE, scalar for front-unit vector)
Thickness: How thick of a tube to draw (RA, radius for the tube)
Rotation: The incremental degree with which to turn around each axis (Rup/Rright/Rfront)

Stochastic Systems
Stochastic String Replacement
Basic Process

Rather than replace the letters of a string according to fixed rules, it is possible to replace them based on probabilities. This can create the 'mutation' of a string from one generation to another, as only a limited number of letters may actually be replaced. It also introduces variability into the system by allowing for a degree of randomization. Thus a fixed production system can produce an entire set or family of related forms.

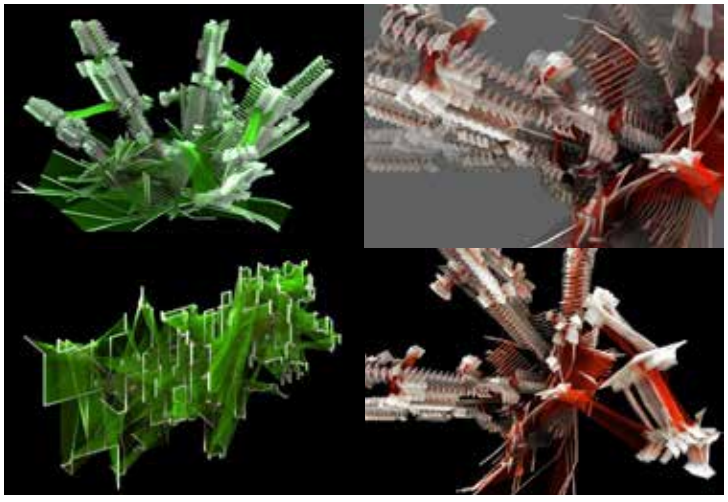

Deterministic Systems
Deterministic Single-Generation Systems

In the previously shown stochastic systems, probabilities were used to create a mutation of the string from one generation to another. The images visualized several generations of string simultaneously and thus displayed the mutation that took place from generation to generation.
However, the recursive, branching and fractal logic of l-Systems turtle graphics interpretations allows complex shapes to be formed with only a single generation of string. A stochastic process can be used to arrive at variations in the single string that is visualized each time the system is run.

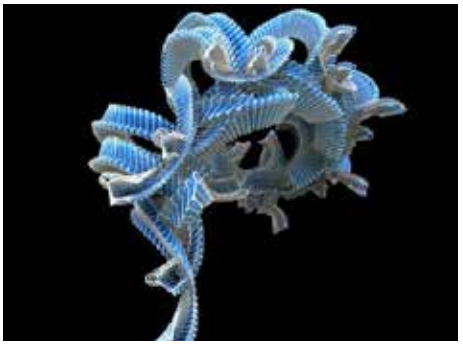

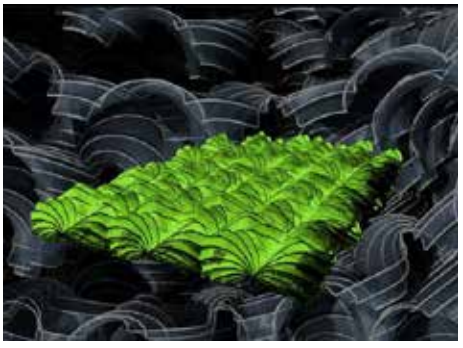

As in previous mapping processes, the resulting form is as much a representation of the input data as of the process chosen to visualize the data. In this example, the derivation process may lead to a loss of legibility in regard to the input data.

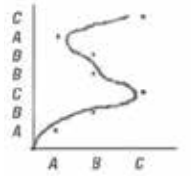

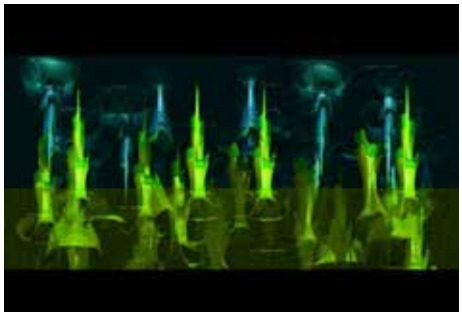

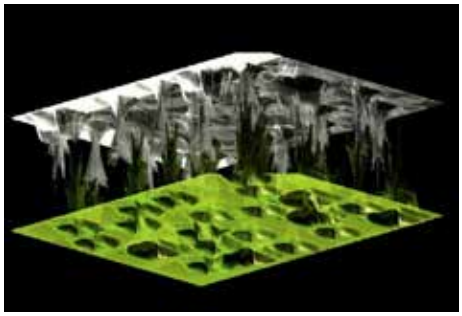

Part 2: Turtle Graphics and Modular Systems
L-Systems Visualized using Turtle Graphics Commands
Basic Process
Letters of an L-Systems string can be interpreted as turtle graphic commands. A fictive turtle follows movement commands that correspond to letters of a string. The visualization of turtle's path is thus an interpretation of the string. A two-dimensional turtle graphics system could consist of three letters corresponding to the following commands:
A = move forward
B = turn left
C = turn right

A Formalized Language
The commands introduced above can be expanded to include functions such as branching and full 3-dimensional rotation. Further, they can allow the user to define modular components that are made up of multiple commands.
Briefly introduced in the following pages is a formalized L Systems language with its vocabulary, its syntax, as well as the concept of the 'state' of the turtle.

Commands
Movement: The turtle can move through space with or without drawing a line along its path.
Rotation: The turtle can rotate freely around its axes, thus changing its directional orientation. It can turn right and left, up and down, and it can roll around its front-vector.
Variable Angles: The angle that the turtle turns each time is variable, and can be set separately for each axis. This angle can be modified within a string.
Distance and Radius: The distance the turtle moves at each step is variable, as is the radius of the line (tube) it draws.
Branching: The turtle's position and orientation can be saved to a stack. The turtle can later revert to a saved point. This allows for nested branching.
Surfaces: Segments of the lines that the turtle draws can be lofted into a surface.

A Formalized L-Systems Language – Syntax
Setting the value of variable:
X(=15) Sets value of X to 15

Modifying the previous value of a variable:
X(+1) Increases value of X by 1
X(-.2) Decreases value of X by -.2
X(*1.2) Multiplies value of X by factor of 1.2
X(/1.41) Divides value of X by square root of two

Using a random value >for a variable:
X(=10,30) Sets X to random value between 10 and 30

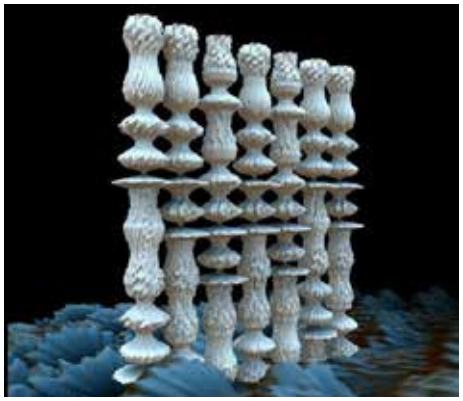

Mapping to Attributes of Individual Objects
L-Systems Visualized as Single Surfaces
Basic Process

L-Systems are visualized as a series or matrix of unique objects, where letters determine attributes of the objects such as scale and rotation.

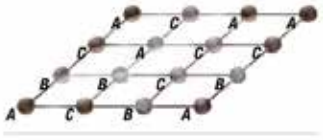

Thus letters are assigned numerical values (e.g. A=1, B=2, C=3), and each object is scaled (or rotated) by the value that corresponds to its letter.

Variations

Rather than mapping one single letter to each object, multiple letters can be mapped to each object to simultaneously affect numerous attributes.

Strings can be mapped only to the X and Y axes of a plane.Thus if letter C were located at X=3, then all objects with an X-coordinate of 3 would share the attribute value assigned to C.

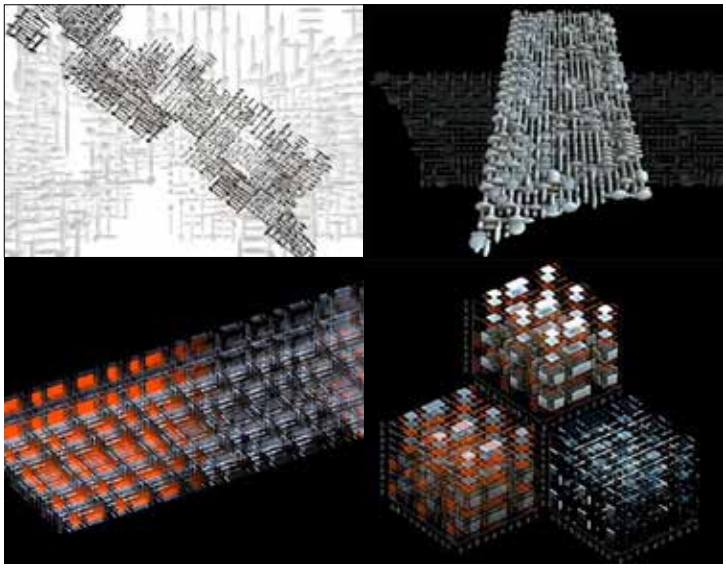

Mapping with Derivative Forms
L-Systems Visualized using Derivative Processes
Basic Process

The graphs and geometries produced by mapping L-Systems strings can serve as inputs for further generative processes. For instance, string can be mapped to the positions of a series of points. These points can comprise a curve, which can then subsequently be rotated around an axis to produce a surface, etc.

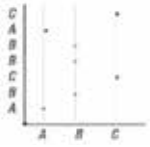

1) aba
2) abaacaba
3) abaacabaabacabaacaba

Interpretative Process
Inputs:
• abaacabaabacabaacaba
• interpretation rules:
a = Go forward
b = Turn right
c = Turn left
Visual Interpretation:

Part 1: Visualization through Mapping
The first part of this site explores visualizing L-Systems strings by mapping individual characters to objects. These mapping processes display the patterns produced by the recursive application of string-rewriting rules. Three mapping methods are considered in this section:

1) Surfaces: Letters of strings are mapped to vertices of a single surface. Vertices are then moved according to a value assigned to each letter.
2) Individual Objects: Letters or clusters of letters are mapped to attributes of unique objects, such as their scale, rotation or location.
3) Derivative Forms: Geometries produced by mapping a string act as an input to further generative construction processes.
Unlike turtle-graphic interpretations, most of the mapping processes visualize multiple generations of L-Systems string simultaneously. Effectively, a two-dimensional field of data is interpreted:
Data from multiple generations:
0)abbcbccababbcbccabbcbccaba
1)bccabcbccababccababccababc
2)cababbcbccabbccabbcbccabbc
3)abbcbccabcbbcbccabbcbccaba
4)bccabcbccababccababccababc

Data from a single generation:
0)abbcbccababbcbccabbcbccaba
1)bccabcbccababccababccababc
2)cababbcbccabbccabbcbccabbc
3)abbcbccabcbbcbccabbcbccaba
4)bccabcbccababccababccababc

Mapping to Surfaces
L-Systems Visualized as Single Surfaces
Basic Process
L-Systems are visualized by mapping letters of several generations of strings to vertices of a surface.

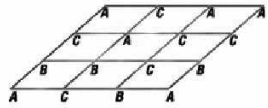

Letters are assigned numerical values (e.g. A=0, B=1, C=2), and each vertex of the surface is shifted up by the value that corresponds to its letter.

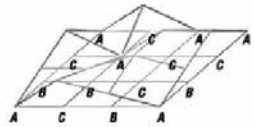

Variations
Rather than mapping one letter to each vertex and shifting the Y-coordinate, one can map three letters to each vertex and move its X/Y/Z coordinates.
The surface does not need to be a flat plane; strings can be mapped to a cylindrical plane with a variable radius.
Finally, strings can be mapped to surfaces at multiple scales. For instance, initially each letter may be mapped to one vertex, while in a second mapping each letter could control the movement of a field of 4x4 vertices, with a different degree of displacement.

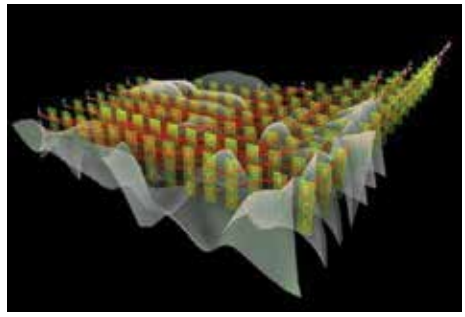

Introduction: l-Systems in Architecture

For centuries architects have been inspired by nature's forms and geometries. Their designs have been influenced by her structures, by her proportions, colors, patterns and textures. Architects have incorporated these influences in what has been primarily an empirical process.

It is only in the past decades that much of the underlying logic and mathematics of nature's forms has been better understood. In the late 1960's the biologist Aristid Lindenmayer proposed a string-rewriting algorithm based on formal grammar theory through which one can model plants and their growth processes. This theory is now known as L-Systems.

More recently, significant advances have been made in architecture in the fields of modeling and visualization. Specifically, the integration of scripting languages into CAD applications now enables the direct visualization of objects using algorithmic processes.

This project examines whether these two developments together open up new possibilities for architecture. Can the logic of nature's growth processes function as a generator of architectural design? How can L-Systems be applied to the production of architectural form? Could L-Systems furthermore serve additional functions such as, for instance, the creation of organizational logic, the segmentation of space, or the development of structural systems?

This project is divided into two parts. The first part explores methods for visualizing L-Systems code and considers which characteristics of a design are intrinsic to the logic of L-Systems. The second part of the project expands the L-Systems language to incorporate aspects of parametric systems. This allows L-Systems to respond to environmental influences and to adapt to a wider range of architectural design requirements.

What are L-Systems?

A Lindenmayer System is a formal grammar that was initially conceived as a theory of plant growth. L-Systems can describe complex forms of plants with relatively few simple rules.

L-System consists of two parts: a generative and an interpretative process. The main concept of the generative process is string rewriting, in which the letters that comprise an initial string are replaced in parallel by other letters according to pre-defined rules. The replaced letters form a new generation of string which is then subjected to the same replacement rules. This string rewriting process is usually repeated for several generations.

In the second part of the L-System, the letters of one or multiple generations of string are interpreted. This project explores the interpretation of string as geometric forms. Several methods of visualization are considered, among them mapping of string and turtle graphics interpretations.

Generative Process

Inputs:

• Iterations: 6

• Initial string: a

• Replacement rules:

1) a -> aba

2) b -> ac

Replacement process:
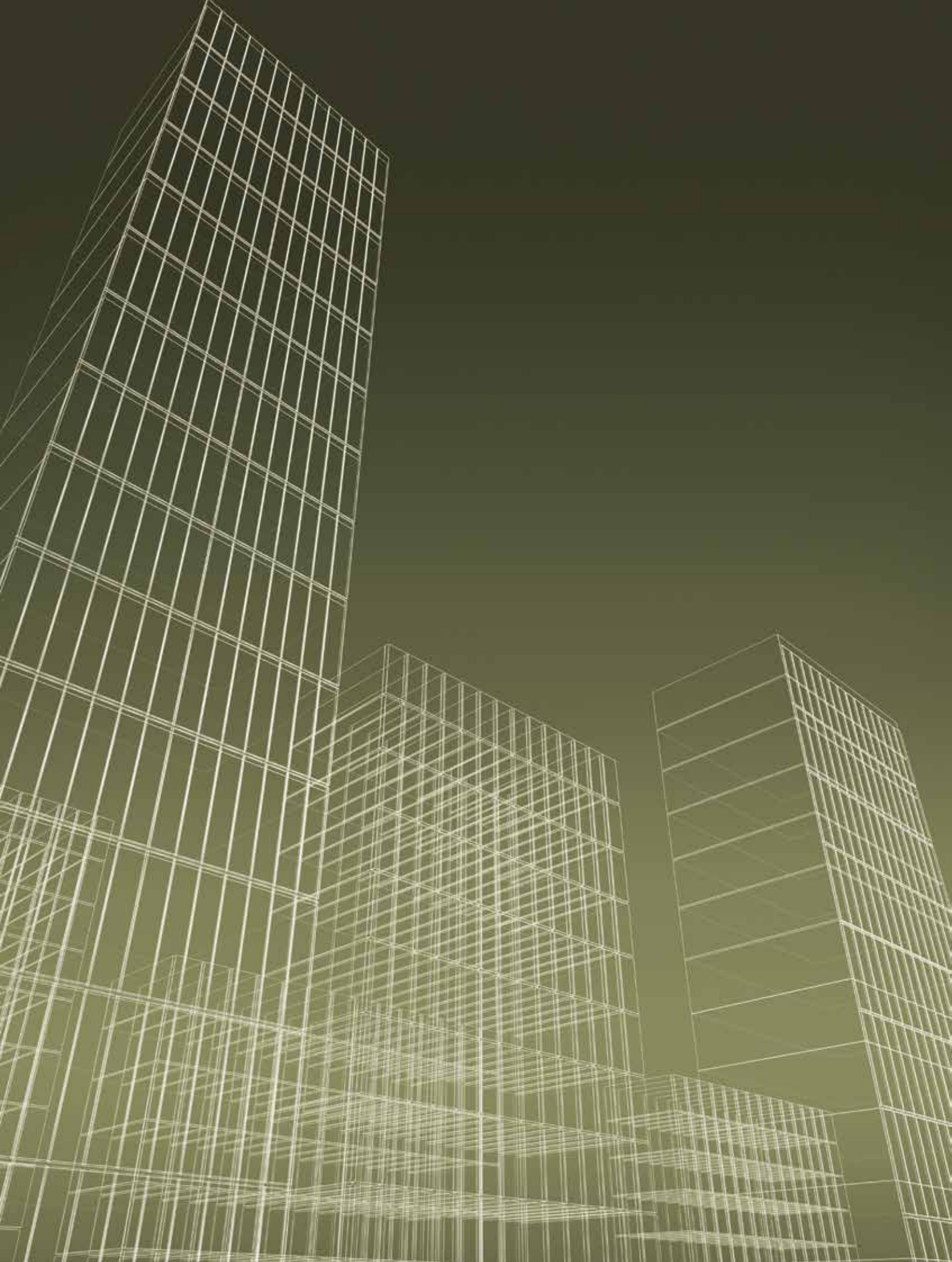
0) a